

Univerzita Karlova

Přírodovědecká fakulta

Studijní program: Geografie

Studijní obor: Sociální geografie a regionální rozvoj

Bc. Petr Kostecký

**VÝVOJ BYTOVÉ VÝSTAVBY VE VYBRANÝCH ČESKÝCH
MĚSTECH A JEJICH ZÁZEMÍCH V KONTEXTU PROCESU
SUBURBANIZACE**

THE DEVELOPMENT OF HOUSING CONSTRUCTION IN SELECTED
CZECH CITIES AND THEIR HINTERLANDS IN THE CONTEXT
OF THE SUBURBANIZATION PROCESS

Diplomová práce

Vedoucí práce: RNDr. Pavlína Netrdová, Ph.D.

Praha, 2018

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne 27. 6. 2018

.....

Bc. Petr Kostecký

Na tomto místě bych rád poděkoval především paní RNDr. Pavlíně Netrdové, Ph.D. za její cenné rady, ochotu a vstřícný přístup při konzultacích během zpracovávání práce. Poděkování patří také paní RNDr. Petře Špačkové, Ph.D., která stála u zrodu této práce a také mi věnovala množství času a cenných rad. V neposlední řadě patří poděkování mé rodině a přátelům, kteří mne vždy plně podporovali při cestě celým studiem.

Abstrakt

Práce je zaměřena na analýzu vývojových tendencí bytové výstavby ve vybraných českých městech a jejich zázemích. Bytová výstavba je považována za jeden z hlavních indikátorů probíhajícího procesu suburbanizace. Výstavba je analyzována za období posledních dvaceti let (1997-2016), protože od druhé poloviny 90. let 20. století začal proces suburbanizace v Česku nabírat na síle. Vývoj bytové výstavby je nejprve analyzován na úrovni všech obcí Česka s využitím prostorové analýzy dat. V dalších částech diplomové práce je již analyzován vývoj bytové výstavby a populačních změn ve vymezených funkčních regionech 120 vybraných měst, která jsou kategorizována na základě populační velikosti a ekonomických charakteristik do různých skupin a porovnávána. Ve výsledcích se projevuje postupný nárůst bytové výstavby v zázemí měst, který však byl vlivem ekonomické krize utlumen. Podařilo se prokázat, že se vývoj bytové výstavby ve funkčních regionech měst různých velikostních kategorií a ekonomických charakteristik liší. Nicméně se projevují i jiné faktory, které mají významný vliv na vývoj bytové výstavby a populačních změn uvnitř funkčních regionů měst. Důležitá je zejména geografická poloha, kdy města, která leží blízko sebe nebo většího centra, vykazují podobné vývojové tendence.

Klíčová slova: bytová výstavba, suburbanizace, města a jejich zázemí, Česko

Abstract

This thesis is focused on the analysis of the housing construction developmental tendencies in selected Czech cities and in their hinterlands. Housing construction is considered as the main indicator of the ongoing suburbanization process. The housing construction analysis covers the last twenty years (1997-2016), because in the mid-1990s suburbanization in Czechia has begun to intensify. The development of housing construction is at first analysed at the level of all municipalities of Czechia, using spatial data analysis. In the next sections of the thesis the development of housing construction and population changes are analysed in the defined functional regions of 120 selected cities. These cities are categorized into groups based on their population size and economic characteristics. The results show an increase of housing construction in the cities' hinterlands, which has been dampened due to the economic crisis. Differences in the development of housing construction between functional regions of cities with different population size and economic categories were successfully demonstrated. There are also other factors influencing housing construction and population changes in cities' functional regions. Especially, the geographical position appears to be of great significance, since the cities spatially close to each other or cities that are approximate to a bigger centre tend to have similar developmental patterns.

Key words: housing construction, suburbanization, cities and their hinterlands, Czechia

Obsah

SEZNAM TABULEK	7
SEZNAM GRAFŮ	7
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	7
SEZNAM MAP	8
SEZNAM PŘÍLOH.....	8
1. ÚVOD.....	9
2. VÝVOJOVÉ TENDENCE MĚSTSKÝCH REGIONŮ	11
2.1 Teorie stádií vývoje měst.....	11
2.2 Přehled stádií vývoje měst.....	14
2.3 Diferenciální urbanizace.....	20
3. VÝVOJ MĚSTSKÝCH REGIONŮ VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ.....	23
3.1 Vývoj městských regionů v podmínkách socialismu.....	23
3.2 Vývoj městských regionů v postsocialistickém období.....	25
4. SUBURBANIZACE V ČESKU	30
5. VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY.....	33
6. DATA	36
7. DLOUHODOBÉ TRENDY BYTOVÉ VÝSTAVBY V ČESKU	37
7.1 Vývoj výstavby v různých velikostních kategoriích měst	38
8. METODIKA ANALÝZY BYTOVÉ VÝSTAVBY A POPULAČNÍCH ZMĚN	41
9. PROSTOROVÉ VZORCE NOVÉ BYTOVÉ VÝSTAVBY V ČESKU.....	47
10. KOMPARACE VÝVOJE RŮZNÝCH KATEGORIÍ MĚST A JEJICH ZÁZEMÍ	52
10.1 Vývojové tendence bytové výstavby a počtu obyvatel v největších městech a jejich zázemí.....	52
10.2 Bytová výstavba v rámci velikostních a ekonomických kategorií měst a jejich zázemí	56
10.3 Variabilita uvnitř jednotlivých kategorií a průměrné hodnoty.....	69
10.4 Statistická analýza diferenciací mezi kategoriemi	73
11 KATEGORIZACE MĚST A JEJICH ZÁZEMÍ NA ZÁKLADĚ SHLUKOVÉ ANALÝZY	77
12. ZÁVĚR.....	81
Přehled použité literatury, dat a dalších zdrojů.....	84
Přílohy.....	90

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Klasifikace stádií vývoje měst.....	13
Tabulka 2: Rozdělení měst do kategorií podle populační velikosti a ekonomických ukazatelů.....	46
Tabulka 3: Populační vývoj a bytová výstavba v Praze a jejím zázemí	53
Tabulka 4: Populační vývoj a bytová výstavba v Brně a jeho zázemí.....	54
Tabulka 5: Populační vývoj a bytová výstavba v Ostravě a zázemí.....	56
Tabulka 6: Příklad vývoje ekonomicky silnějších měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí	57
Tabulka 7: Příklad vývoje ekonomicky průměrných měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí	59
Tabulka 8: Příklad vývoje ekonomicky slabších měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí	60
Tabulka 9: Příklad vývoje ekonomicky silnějších měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí.....	62
Tabulka 10: Příklad vývoje ekonomicky slabších měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí.....	64
Tabulka 11: Příklad vývoje ekonomicky silnějších měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí	67
Tabulka 12: Variabilita intenzity bytové výstavby v rámci jednotlivých skupin	70
Tabulka 13: Průměrná změna počtu obyvatel za jednotlivé kategorie	71
Tabulka 14: Průměrná intenzita bytové výstavby za jednotlivé kategorie	72
Tabulka 15: Průměrná pořadí hodnot ukazatelů v rámci kategorií měst (údaje za celý region)	74
Tabulka 16: Průměrná pořadí hodnot ukazatelů v rámci kategorií měst (údaje za zázemí)	75
Tabulka 17: Kruskal-Wallisův test za různé ukazatele a různé části městského regionu	76

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývojová stádia městských regionů.....	12
Graf 2 : Porovnání závislosti hustoty zalidnění na vzdálenosti od centra	27
Graf 3: Vývoj počtu dokončených bytů v Česku v letech 1971-2016.....	37
Graf 4: Vývoj počtu dokončených bytů ve městech mezi 10 000 a 50 000 obyvateli.....	39
Graf 5: Vývoj počtu dokončených bytů v městech nad 50 000 obyvatel	39
Graf 6: Vývoj intenzity bytové výstavby v různých velikostních kategoriích měst mezi lety 1997-2016	40

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schematické znázornění cyklického modelu vývoje měst	18
Obrázek 2: Schematické znázornění diferenciální urbanizace	21
Obrázek 3: Toky investic v socialistickém a postsocialistickém městě.....	26
Obrázek 4 Schematické znázornění vymezení městského regionu	43
Obrázek 5: Schematické znázornění jednotlivých částí pražského a brněnského metropolitního regionu.....	43
Obrázek 6: Část dendogramu pro celý funkční region a jeho části	78
Obrázek 7: Části dendogramu s využitím údajů o vývoji jádra a dvou typů zázemí.....	78
Obrázek 8: Části dendogramů vypočtených na základě údajů o bytové výstavbě v jádrech a zázemích	79
Obrázek 9: Část dendogramu vypočteného na základě údajů o bytové výstavbě v zázemí a jeho užším vymezení	80

SEZNAM MAP

Mapa 1: Kartogramy bytové výstavby na úrovni obcí Česka.....	47
Mapa 2: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 1997-2001	48
Mapa 3: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 2002-2007	49
Mapa 4: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 2008-2011	50
Mapa 5: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 2012-2016	51

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Mapa kategorizace zkoumaných měst na základě populační velikosti a ekonomických charakteristik	90
Příloha 2: Přehled vývoje ekonomicky silných měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí.....	91
Příloha 3: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí	91
Příloha 4: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí	92
Příloha 5: Přehled vývoje ekonomicky silných měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí	94
Příloha 6: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí	95
Příloha 7: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí.....	97
Příloha 8: Přehled vývoje ekonomicky silných měst mezi 12 000 a 20 000 obyvateli a jejich zázemí.....	99
Příloha 9: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst mezi 12 000 a 20 000 obyvateli a jejich zázemí .	100
Příloha 10: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst mezi 12 000 a 20 000 obyvateli a jejich zázemí.....	101
Příloha 11: Přehled vývoje ekonomicky silných měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí	103
Příloha 12: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí.....	104
Příloha 13: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí	106
Příloha 14: Průměrné pořadí hodnot ukazatelů vypočtených za jádra funkčních regionů.....	107
Příloha 15: Dendogram vypočtený na základě všech ukazatelů.....	108
Příloha 16: Dendogram vypočtený na základě ukazatelů za jádra a zázemí.....	109
Příloha 17: Dendogram vypočtený na základě ukazatelů pouze za zázemí.....	110
Příloha 18: Dendogram vypočtený na základě ukazatelů za bytovou výstavbu v jádrech a zázemích funkčních regionů.....	111
Příloha 19: Dendogram vypočtený na základě údajů za bytovou výstavbu v zázemí a jeho užším vymezení	112
Příloha 20: Znázornění vymezených shluků na základě údajů za bytovou výstavbu a změnu počtu obyvatel ve všech částech funkčního regionu v porovnání s předem vymezenými kategoriemi	113
Příloha 21: Znázornění vymezených shluků na základě údajů o vývoji bytové výstavby a počtu obyvatel za jádra a zázemí v porovnání s předem vymezenými kategoriemi.....	114
Příloha 22: Znázornění shluků vymezených na základě údajů o vývoji bytové výstavby a populačních změnách v zázemí a užším zázemí v porovnání s původně vymezenými kategoriemi	115
Příloha 23: Znázornění shluků vymezených na základě údajů o bytové výstavbě v jádrech, zázemích a užších zázemích v porovnání s původně vymezenými kategoriemi	116
Příloha 24: Znázornění shluků vymezených na základě údajů o bytové výstavbě v zázemí a užším zázemí v porovnání s původně vymezenými kategoriemi	117

1. ÚVOD

Prostorové uspořádání společnosti v Česku a dalších postsocialistických zemích prošlo od počátku 90. let minulého století vlivem transformace výraznou proměnou. Změny jsou například patrné v rámci měst a městských regionů. Nejviditelnějším procesem je zde suburbanizace, během níž se lidé a některé jejich aktivity přesouvají z města do jeho zázemí (van den Berg a kol. 1982; Champion 2001; Ouředníček 2003). Tématu suburbanizace je věnována řada odborných článků, publikací a studentských prací a stále zůstává velice častým tématem výzkumu doma i v zahraničí. V domácí literatuře je věnován největší prostor především hlavnímu městu Praze, která bezpochyby hraje velice významnou roli ve vývoji sídelního systému Česka (Ouředníček 2003; Ouředníček, Posová 2006; Sýkora, Mulíček 2014). Výzkumy se kromě Prahy zaměřují i na další velká města Česka (Mulíček 2002; Ouředníček, Čejková 2009; Halás, Roubínek, Kladivo 2012), případně se zabývají komparací vývoje různých měst a jejich zázemí (Čermák, Hampl, Müller 2009; Sýkora, Mulíček 2012).

V této práci se zaměřuji na rezidenční složku suburbanizace, která se projevuje především novou bytovou výstavbou v zázemí měst. Projevy suburbanizace jsou v krajině jen velmi těžko přehlednutelné, a proto je jí věnován prostor kromě odborné literatury i ve sdělovacích prostředcích a médiích. Předmětem diskuzí jsou především dopady suburbanizace, kdy jsou akcentována hlavně negativa spojená například s vylidňováním měst, tlakem na životní prostředí nebo dopravní problémy, které s sebou suburbanizace přináší.

V předkládané diplomové práci se snažím s využitím sekundárních dat zhodnotit vývoj nové bytové výstavby v kontextu procesu suburbanizace a porovnat ho v různých typech měst. Práce je primárně kvantitativního charakteru jsou v rámci ní zpracovány a analyzovány rozsáhlé soubory dat týkající se bytové výstavby a populačního vývoje na úrovni obcí Česka. Mezi hlavní cíle práce patří zachycení vývojových tendencí vývoje bytové výstavby v Česku na celorepublikové úrovni a na úrovni funkčních regionů měst různých charakteristik z hlediska populační velikosti a ekonomických ukazatelů, kdy jsou především hledány rozdíly a podobnosti vývoje v různých kategoriích měst vymezených na základě populační velikosti a ekonomických charakteristik. V neposlední řadě je cílem také nalezení dalších možných faktorů, které mohou mít vliv na vývoj populačních změn a bytové výstavby ve městech a jejich zázemích.

V práci se snažím s využitím odborné literatury a analýzy dat najít odpovědi na následující otázky:

- Jak se proměňovala nová bytová výstavba v Česku v dlouhodobém pohledu?
- Kde dochází k nové bytové výstavbě a jak se prostorový vzorec proměňoval od poloviny 90. let 20. století?
- Lze pozorovat diferenciaci vývoje rozmístění nové bytové výstavby a vývoje počtu obyvatel ve městech různých velikostních kategorií a ekonomických charakteristik a jejich zázemích?
- Jaké typy měst vykazují podobné vývojové tendence v rozmístění bytové výstavby a vývoje populačních změn?

Práce je rozdělena na několik kapitol. Na úvod je prostor věnován teoretickému ukotvení procesů ve městech a jejich zázemích především z pohledu teorie stádií vývoje měst a diferenciální urbanizace, ale nechybí ani doplňující informace týkající se dalších výzkumů a přístupů zaměřených na města a jejich zázemí. V další části jsou diskutovány změny, kterými prošla města ve střední a východní Evropě po pádu socialismu, především v podobě konkrétních příkladů měst. Prostor je dále věnován dosavadním výzkumům v českém kontextu se zaměřením na proces suburbanizace v českých městech.

Po představení využívaných dat následuje jejich prvotní analýza na celorepublikové úrovni a v rámci měst různé populační velikosti se snahou zachytit základní vývojové trendy. Metodika analýzy vývoje bytové výstavby v kontextu procesu suburbanizace je zpracována v samostatné kapitole. V empirické části jsou nejprve analyzovány změny v prostorovém rozmístění bytové výstavby s využitím prostorové analýzy dat. Dále je porovnáván vývoj bytové výstavby a populace vybraných měst a jejich zázemí z hlediska populační velikosti měst a jejich ekonomických charakteristik. Na závěr jsou jednotlivé skupiny s využitím statistické analýzy porovnávány a je diskutována přesnost původního vymezení. Pro dokreslení obrazu je ještě využito metody shlukové analýzy, kdy jsou porovnány shluky měst na základě podobných vývojových tendencí s původně vymezenými skupinami na základě populační velikosti a ekonomických ukazatelů.

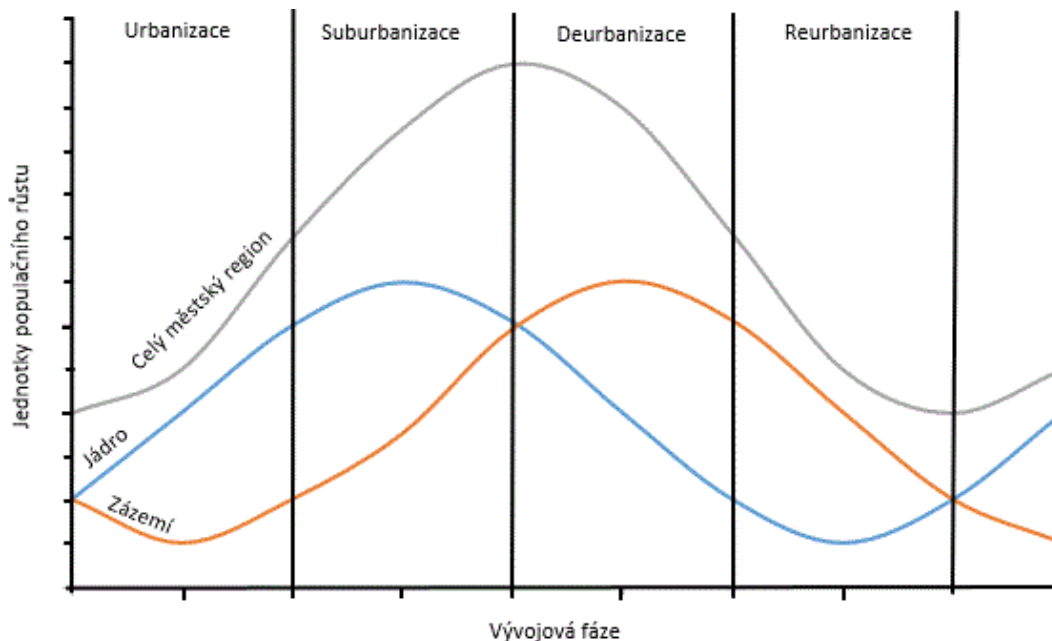
2. VÝVOJOVÉ TENDENCE MĚSTSKÝCH REGIONŮ

Vývojem měst a městských regionů se zabývala celá řada autorů z různých úhlů pohledu. Zmínit můžeme například třístupňový model vývoje měst v rámci sídelního systému, který zohledňuje, které velikostní kategorie jsou růstové v souvislosti s vývojovým stádiem ekonomiky (Herbert a Thomas 1997, cit. v Toušek, Kunc, Vystoupil 2008). Významným počinem ve výzkumu vývoje měst byla formulace teorie stádií vývoje měst, které je věnován výraznější prostor v následující podkapitole (van den Berg a kol. 1982). Podobnému výzkumu se věnoval taktéž Peter Hall (Hall, Haye 1980, cit. v Ouředníček 2000). V rámci diskuze teoretických přístupů je větší prostor věnován také teorii diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993). V českém kontextu je zapotřebí zmínit autora Jiřího Musila, který poznatky o urbanizace v českých zemích se svými kolegy shrnul do rozsáhlé monografie Zrod velkoměsta (Musil 2002a; Musil 2002b). Zmínit můžeme také Edwarda Soju a jeho publikaci Postmetropolis, ve které se autor podrobně zabýval aktuálními formami vývoje měst a metropolitních regionů (Soja 2000). I když je prostor věnován především teorii stádií vývoje měst, tak jsou místy poznatky autorů teorie doplněny o poznatky a východiska dalších zmíněných autorů, kteří případně k uvedené problematice přistupovali odlišněji.

2.1 Teorie stádií vývoje měst

Nizozemský autor Leo van den Berg se se svými kolegy dlouhodobě zabýval výzkumem vývojových tendencí evropských měst. Poznatky ze svého rozsáhlého výzkumu shrnuli na počátku 80. let 20. století do teorie stádií vývoje měst (van den Berg a kol. 1982). V rámci tohoto výzkumu se autoři zaměřili na porovnávání vývoje městských regionů ve 14 státech Evropy. Porovnáván byl především populační růst jádra a zázemí městského regionu (van den Berg a kol. 1982; Ouředníček 2000). Výsledky výzkumu jsou prezentovány v jejich publikaci s názvem „A Study of Growth and Decline,“ která má až do dnešních dnů významný citační ohlas (710 citací na Google Scholar). Na základě koncentrace případně dekoncentrace obyvatelstva v rámci městských regionů přiřazují van den Berg a kol. (1982) k městům čtyři základní stádia: urbanizaci, suburbanizaci, deurbanizaci (kontraurbanizaci) a reurbanizaci (viz graf 1).

Graf 1: Vývojová stádia městských regionů

Zdroj: Upraveno z van den Berg a kol. (1982)

Autoři, kteří se teorií stádií zabývali, se shodují, že vývoj není lineární, ale cyklický čili čtvrtá fáze by měla opět přejít ve fázi koncentrační a celý cyklus čtyř stádií by se měl znovu opakovat (van den Berg a kol. 1982; Champion 2001). Ouředníček (2000) nicméně ve svém příspěvku zabývajícím se teorií stádií upozorňuje, že v průběhu času se nepodařilo neshromáždit dostatek empirických důkazů tohoto cyklického vývoje.

Jednotlivé fáze vývoje měst jsou přehledně zachyceny v tabulce 1. Van den Berg a kol. (1982) každou ze čtyř základních fází dělí na další dvě podčásti a ke každé z těchto osmi dílčích částí doplňují charakteristické změny v populaci městského regionu. Zatímco v prvních dvou fázích ještě dochází k růstu městského regionu jako celku a mění se pouze proporce rozložení obyvatelstva uvnitř městského regionu, tak v dalších dvou fázích začíná celý region ubývat a pouze v závěrečné fázi je úbytek zmírněn mírným růstem jádra. Podobné charakteristické změny jsou zachyceny i na grafu 1.

Stádium, ve kterém se dané město a jeho zázemí v určitém období nachází, úzce souvisí se socioekonomickým rozvojem regionu, ve kterém dané město leží. Se socioekonomickou charakteristikou regionu pak souvisí procesy jako industrializace nebo terciarizace, které hrají klíčovou roli v rozložení obyvatelstva ve městě a jeho zázemí a vedou buď ke koncentraci, nebo dekoncentraci obyvatelstva v rámci metropolitního regionu, potažmo širšího území (van den Berg a kol. 1982).

Tabulka 1: Klasifikace stádií vývoje měst

Stádium vývoje		Klasifikační typ		Charakteristiky změny populace			Celkový stav
				Jádro	Zázemí	Městský region	
I	Urbanizace	1	Absolutní centralizace	++	-	+	Celkový růst
		2	Relativní centralizace	++	+	+++	
II	Suburbanizace	3	Relativní decentralizace	+	++	+++	
		4	Absolutní decentralizace	-	++	+	
III	Deurbanizace	5	Absolutní decentralizace	--	+	-	Celkový pokles
		6	Relativní decentralizace	--	-	---	
IV	Reurbanizace	7	Relativní centralizace	-	--	---	
		8	Absolutní centralizace	+	--	-	

Zdroj: Upraveno z van den Berg a kol. (1982), Poznámka: Odstíny zelené a červené barvy značí pokles případně růst a jeho sílu, která je určena také znaménky +/- a jejich počtem.

Pro vývoj městských regionů jsou velmi důležití také jednotliví aktéři, kteří v nich působí. Van den Berg a kol. (1982) rozlišují tři hlavní aktéry: domácnosti, firmy a vlády. Vliv firem vidí autoři v jejich lokalizačních strategiích týkajících se umístění jednotlivých závodů. Domácnosti si pak mohou zvolit v rámci městského regionu své místo bydliště. V minulosti byla jejich rozhodnutí determinována blízkostí zaměstnání, ale s rozvojem individuální a veřejné dopravy přestala hrát blízkost zaměstnání roli a do popředí mohly vystoupit další faktory (van den Berg a kol 1982).

Chování firem a domácností však může být značně determinováno aktivitou vlád a tím jakou zvolí strategii v rámci koordinace vývoje měst (van den Berg a kol. 1982). Role vlád byla klíčová pro země východního bloku po druhé světové válce, kdy měly vlády vývoj měst pod kontrolou (Smith 1996; Musil 2002b). Více prostoru je této problematice věnováno v dalších částech práce. Na lokální úrovni je důležité zmínit problematiku územního plánování v suburbánních lokalitách, které se věnoval například Radim Perlín (Perlín 2002) nebo Karel Maier (Maier 2012).

2.2 Přehled stádií vývoje měst

V následujících řádcích je představena charakteristika jednotlivých čtyř vývojových fází měst (urbanizaci, suburbanizaci, deurbanizaci a reurbanizaci), jak je definovali van den Berg a kol. (1982). Jejich poznatky jsou doplněny o zjištění dalších autorů, kteří se městy zabývali a větší prostor je věnován procesu suburbanizace.

Urbanizace

Urbanizace je v rámci teorie stádií vývoje měst chápána jako první fáze urbanizačního procesu, kdy se obyvatelstvo koncentruje do měst (van den Berg a kol. 1982, Champion 2001). Z tabulky 1 vyplývá, že v rámci této první fáze dochází k růstu jádra a malému poklesu zázemí, celý městský region je však v součtu růstový. Champion (2001) poukazuje na to, že urbanizace je velmi široký pojem a může mít řadu podob. Je například důležité sledovat, jestli se obyvatelstvo koncentruje primárně do jednoho významnějšího centra nebo jestli roste i řada menších sídel. S tím souvisí další koncepty, například diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993), které bude věnován prostor v následující podkapitole. Musil (2002a) zdůrazňuje, že urbanizaci nelze vnímat jako pouhou koncentraci obyvatel do měst, ale jako proces celospolečenské změny týkající se uspořádání celé společnosti a změny stylu života. Ouředníček (2002) doplňuje, že je důležité rozlišovat pojem urbanizace z hlediska jeho významu, kdy může být vnímán jako jedna z fází vývoje měst, podobně jak ji definují van den Berg a kol. (1982) nebo jako celý proces vývoje měst zahrnující i další fáze.

Vrátíme-li se tedy k pojetí urbanizace jako koncentrační fáze vývoje měst, jak ji chápou van den Berg a kol. (1982), tak je zapotřebí diskutovat důvody, proč k této koncentraci docházelo. Koncentrace obyvatel do měst souvisela se změnami v rámci hospodářství a výraznému přebytku pracovní síly v zemědělství, která nacházela své uplatnění ve městech, kam se soustředily průmyslové závody (van den Berg a kol. 1982). Industrializace a s ní spojená koncentrace obyvatel do měst probíhala ve většině evropských zemí v období 19. století. Industrializací byla nejvíce zasažena velká města, která tvořila přirozená jádra osídlení (van den Berg 1982; Herbert a Thomas 1997, cit. v Toušek, Kunc, Vystoupil 2008; Musil 2002a). Není však neobvyklý ani vznik zcela nových průmyslových měst, například v oblastech těžby nerostných surovin.

Vzhledem k omezeným možnostem dopravy bylo bydlení lokalizováno v blízkosti průmyslových areálů v jejich docházkové vzdálenosti. S rozvojem železnice docházelo

ke koncentraci ekonomických aktivit a obyvatelstva podél železničních tratí. Rozvoj individuální automobilové dopravy pak byl klíčový pro dekoncentraci obyvatelstva v dalších fázích. Významnou roli hrály v rámci koncentrace obyvatelstva do měst i centrální a lokální vlády a jejich podpora, nebo naopak restrikce výstavby ve městech (van den Berg 1982). Po druhé světové válce docházelo k výrazným rozdílům ve vývoji hospodářství a s ním spojeným vývojem měst mezi státy východního a západního bloku. Socialistické urbanizaci v Česku se podrobně věnuje Musil (2002b), socialistickým městům obecně Smith (1996).

Suburbanizace

Druhým stádiem vývoje měst, které autoři teorie stádií vývoje měst vymezili, je stádium suburbanizace. Van den Berg a kol. (1982) ve svém modelu charakterizují suburbanizaci, jako stádium, kdy dochází k dekoncentraci obyvatelstva uvnitř městského regionu, díky níž jádro začíná ztrácet na úkor zázemí. Růst celého městského regionu však zůstává zachován (viz tabulka 1). Obecně je dekoncentrace obyvatelstva v rámci městského regionu spojena s růstem příjmů obyvatelstva a rozvojem individuální automobilové dopravy, který umožnil oddělení místa bydliště od místa zaměstnání (van den Berg a kol. 1982). Cílem domácností, které odcházejí do zázemí měst v rámci procesu suburbanizace, je uniknutí od negativ městského života (hluk, znečištění atd.), ale zachování vazeb s městem v podobě dojížděky do zaměstnání a za službami (van den Berg a kol. 1982). Právě zhoršující se podmínky pro život ve městech ve druhé polovině 20. století suburbanizaci výrazně akcelerovaly (Champion 2001). V rámci suburbanizace dochází také k dekoncentraci ekonomických aktivit, kdy výrobní závody opouštějí vnitřní města a jsou lokalizovány na okraji města nebo v jeho zázemí. Naopak jádro města je atraktivní pro administrativní funkce a kancelářské objekty (van de Berg a kol. 1982; Champion 2001). Z důvodů dekoncentrace ekonomických aktivit i obyvatelstva se suburbanizace dělí na rezidenční a komerční. Na stádium suburbanizace naráží i Edward Soja ve svých pojednáních o diskurzích spojených s postmetropolí (Soja 2000). Suburbanizaci je věnován diskurz „Exopolis“, který je zaměřen právě na rozvoj okolí měst pod vlivem procesu suburbanizace, ale i vnější vlivy, které působí na samotná města.

Jelikož je proces suburbanizace velmi dobře viditelný a pro řadu především postsocialistických měst (viz další kapitoly) stále velmi aktuální, je na místě věnovat jí více prostoru a diskutovat hlavní dopady na zdrojové i cílové oblasti suburbanizace. Nejprve je nutno podívat se na to, jestli je suburbanizace primárně negativním nebo pozitivním procesem. Je poměrně zajímavé sledovat, jak se přístupy k tomuto procesu v české

i zahraniční literatuře v čase mění. Právě těmto změnám v přístupu k procesu suburbanizace se ve svém příspěvku věnovali Ouředníček a Špačková (2013), kteří uvádějí, že v současné době je suburbanizaci věnován prostor především v postsocialistických zemích. V USA a západoevropských státech se nejvíce výzkumů suburbanizace datuje do období 50. – 60. let 20. století, kdy byl zaznamenán největší rozvoj suburbanizace. První práce, které se zabývaly procesem suburbanizace, vyzdvihovaly především negativní aspekty tohoto procesu, ale postupem času se začaly objevovat studie, které více akcentovaly pozitivní dimenzi dekoncentrace lidských aktivit v rámci metropolitního regionu (Ouředníček, Špačková 2013). Současné výzkumy v postsocialistických zemích stále často akcentují negativní dopady, ale lze zaznamenat určitý posun od vyloženě antisuburbánních přístupů k těm, které více vyzdvihují pozitiva (Ouředníček, Špačková 2013).

Dopady procesu suburbanizace můžeme dělit na dvě základní skupiny, a sice na dopady sociální a dopady environmentální. V sociální oblasti je nejvíce zmiňován problém určité polarizace a heterogenizace cílových oblastí rezidenční suburbanizace. Lidé, kteří přicházejí do suburbii, mají totiž poměrně odlišné socioekonomické charakteristiky od obyvatel původních (Sýkora 2002; Doležalová, Ouředníček 2006; Puldová, Ouředníček 2006; Hnilička 2012). Mají jiné návyky a životní styl a velké rozdíly mezi starousedlíky a nově příchozími bývají i ve výši příjmů (Doležalová, Ouředníček 2006). Někteří autoři uvádějí, že nově příchozí obyvatelé málo participují na veřejném životě v obci. Mnoho dalších studií však poukazuje na to, že příchod nových obyvatel s vyšším vzděláním působí na rozvoj obce pozitivně (Puldová, Ouředníček 2006). Výzkum Puldové a Ouředníčka (2006) poukazuje na pozitivní vztahy mezi nově příchozími a původními obyvateli. V rámci výzkumu se dokonce prokázalo, že řada původních obyvatel příchod nových rezidentů vítá.

Z pohledu životního prostředí dochází v průběhu suburbanizace k záboru zemědělské půdy a volných přírodních ploch v zázemí měst (Bičík, Kupková 2009). Svou roli hraje rostoucí individuální automobilová doprava, která má negativní dopad na kvalitu ovzduší a stav infrastruktury, která není dimenzována na tak masivní dopravní zátěž (Sýkora 2002). Za problematiku považují čeští autoři to, že vzhledem k nízké hustotě zástavby v suburbánních lokalitách je poměrně obtížné oblasti efektivně obsloužit veřejnou dopravou (Sýkora 2002; Hnilička 2012; Feřtová, Špačková, Ouředníček 2013).

Deurbanizace

Zatímco v rámci procesu suburbanizace dochází k relativní dekoncentraci obyvatelstva v rámci metropolitního regionu, deurbanizace je charakteristická absolutní dekoncentrací. V případě suburbanizace je zaznamenán růst městského regionu, v rámci procesu deurbanizace již počet obyvatel v celém regionu klesá (van den Berg a kol. 1982). V literatuře můžeme narazit také na pojem kontraurbanizace, kterou definuje Champion (2001) jako proces, kdy se začíná projevovat nepřímá úměra mezi populační velikostí města a jeho relativním populačním růstem. V rámci tohoto procesu také dochází k určitému smazávání hranice mezi městem a venkovem (Champion 2001). Deurbanizace ještě prohlubuje řadu neblahých důsledků, které byly akcentovány v souvislosti se suburbanizací. Vzhledem k odlivu obyvatel z města může docházet k určitému zdražení služeb ve městě, jelikož se sníží počet odběratelů těchto služeb. Ve městě je dále nahrazována obytná funkce především funkcí administrativní nebo obchodní, postupem času dochází k výraznému zatížení dopravní sítě a zvyšuje se i nárok na parkovací plochy ve městech (van den Berg a kol. 1982). Ve městech také zůstává řada volných obytných ploch, které však vyžadují výraznou revitalizaci. Cílem řady vlád bylo zachování obytné funkce v centrálních částech měst a cílená podpora revitalizace ve snaze podpořit reurbanizaci (van den Berg a kol. 1982).

Reurbanizace

V poslední ze čtyř základních definovaných fází sice nejprve pokračuje úbytek počtu obyvatel v celém regionu, ale výraznou změnou je to, že začíná růst počet obyvatel v jádře (Champion 2001; van den Berg a kol. 1982). Autoři předpokládají, že poslední ze čtyř fází urbánního vývoje bude následována další fází koncentrace obyvatel do měst a bude stát na počátku nového cyklu (van den Berg a kol. 1982; Champion 2001). Champion (2001) dodává, že dle některých teorií se v případě reurbanizace nejedná o zcela novou fázi, ale o určitou konsolidaci vývoje, kdy síla velkých měst přiláká nové obyvatelstvo.

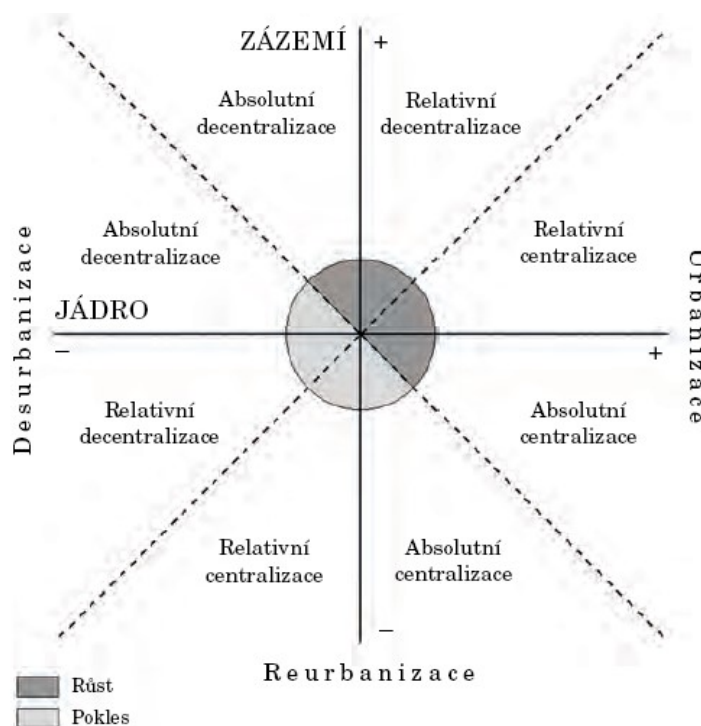
V rámci procesu reurbanizace je často diskutován proces gentrifikace, který ve svém příspěvku zmiňuje i Champion (2001). Hluběji se procesu gentrifikace věnovali například Lees, Slater, Wyly (2007), v českém prostředí pak Luděk Sýkora (Sýkora 1993). Gentrifikace je definována jako proces fyzických a sociálních změn ve čtvrtích vnitřního města a její první projevy jsou zaznamenány v 50. letech ve Velké Británii (Lees, Slater, Wyly 2007). Vnitřní města byla v řadě případů obývána nízkopříjmovými skupinami obyvatel a celkově fyzicky upadala. Postupem času se však zformovala poptávka po bydlení v blízkosti center měst, kde se soustředily významné firmy, což nezůstalo bez odezvy

developerů, kteří začali postupně některé části měst regenerovat a vytvářet zde nabídku nadstandartního bydlení (Sýkora 1993; Lees, Slater, Wyly 2007). Je důležité zmínit, že řada států ve snaze zmírnit vylidňování velkých měst přistoupila cílené podpoře regenerace vnitřního města a snaze přilákat nové obyvatelstvo (Sýkora 1993; Champion 2001; Lees, Slater, Wyly 2007). Významným faktorem v rozvoji procesu gentrifikace byly i demografické změny, především pak druhý demografický přechod, díky kterému se mohla zformovat klientela mladých svobodných nadprůměrně vydělávajících obyvatel, kteří právě poptávali bydlení v centru města s dobrou dostupností všech služeb (Sýkora 1993).

Kritické ohlasy k teorii stádií vývoje měst

Od vzniku teorie stádií vývoje měst již uplynuly téměř čtyři desetiletí, a objevil se tedy prostor pro vyhodnocování platnosti teorie a její kritické zhodnocení. Dvě práce, které prezentují určitý kritický náhled, se objevily i v české odborné literatuře (Ouředníček 2000; Sýkora, Posová 2011). Sýkora a Posová (2011) v první řadě poukazují na to, že reálný vývoj měst je mnohem rozmanitější a různorodější, než evokuje van den Bergův model. Sýkora a Posová (2011) dále zpochybňují cykličnost modelu, která je naznačena na obrázku 1 a věří v organičtější formu vývoje měst. Na problematiku ohledně cykličnosti modelu poukazuje i Ouředníček (2000) a upozorňuje, že empirické studie dokazují maximálně jeden dokončený cyklus.

Obrázek 1: Schematické znázornění cyklického modelu vývoje měst

Zdroj: Převzato z Sýkora, Posová (2011)

Kromě cykličnosti je na základě některých dalších empirických prací možno zpochybnit i posloupnost jednotlivých stádií (Sýkora, Posová 2011). Ouředníček (2000) dále upozorňuje na problém určitého abstrahování od specifik jednotlivých měst, na které je nahlíženo spíše jako na statistické jednotky. Závěrem Ouředníček (2000) poukazuje na to, že prezentovaná stádia vývoje následují spíše města, která byla zasažena vlnou industrializace.

I přes některé připomínky k platnosti modelu je teorie stádií díky své jasné definované metodice dobře využitelná při studiu procesů, které probíhají v rámci městských regionů. V rámci mého výzkumu je především kladen důraz na vývoj rozdílů mezi růstem počtu obyvatel a mezi intenzitou bytové výstavby v jádrech a zázemích vybraných měst.

2.3 Diferenciální urbanizace

Na problematiku fází vývoje měst upozorňují ve svém příspěvku Geyer a Kontuly (1993). Na rozdíl od teorie stádií vývoje měst se Geyer a Kontuly (1993) zaměřují na vývoj celého sídelního systému z hlediska různých velikostních kategorií měst a především je pro ně důležitý vývoj z hlediska počtu obyvatel a migrace mezi jednotlivými velikostními kategoriemi. Na různých úrovních velikosti měst totiž probíhají různé procesy s různorodou dynamikou. Právě různé procesy v rámci různých velikostních kategorií měst jsou podstatou diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993), kdy do hry vstupují hlavní a vedlejší proudy migrace mezi jednotlivými velikostními kategoriemi měst (Ouředníček, Špačková 2013). Autoři v rámci teorie operují se třemi velikostními kategoriemi měst (primární, sekundární a malá města)¹. V rámci procesu diferenciální urbanizace Geyer a Kontuly (1993) vyčleňují šest základních stádií (viz obrázek 2), která by se podobně jako v rámci teorie stádií vývoje měst měla cyklicky opakovat.

V rámci první fáze, která se nazývá rannou fází primárního města, dochází k migračním proudům z měst druhé kategorie směrem k nejvýznamnějším centrům². Ve druhé fázi proudy ze sekundárních center postupně zesilují a růst se rozprostírá do zázemí primárních měst. Již ve druhé fázi se přitom také objevují vedlejší proudy migrace směrem k sekundárním centrům. Ve třetí až čtvrté fázi slábnou proudy směrem k primárním městům a více získávají sekundární centra, která začínají postupně růst do zázemí. V posledních dvou fázích dochází k dozrávání sekundárních center a růst se přesouvá na centra nejnižšího řádu.

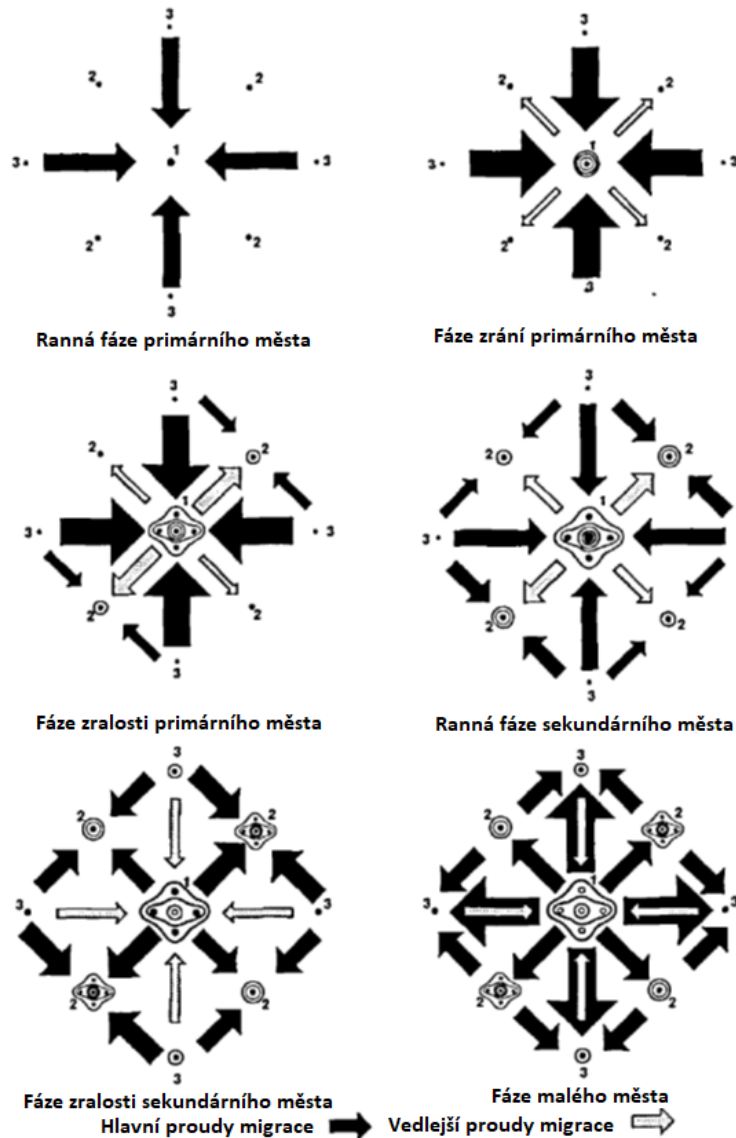
Migrace obyvatel v rámci různých velikostních kategorií měst je ovlivněna řadou faktorů, kdy velkou roli hrají především faktory ekonomické (Geyer, Kontuly 1993). Důležitou součástí teorie je předpoklad, že různé skupiny obyvatel mají různé preference a migrační chování, a sytí tak různé procesy, které probíhají v rámci sídelního systému paralelně (Ouředníček, Špačková 2013). Geyer a Kontuly (1993) například rozlišují koncepty produkcionismu a environmentalismu. V rámci procesu produkcionismu dochází ke koncentraci méně vzdělaných a méně bohatých obyvatel do měst kvůli uplatnění na trhu práce. Lidé s vyšším vzděláním a lepšími finančními možnostmi naopak hledají lepší životní podmínky v zázemí měst, a přispívají tak k dekoncentraci (Geyer, Kontuly 1993;

¹ Geyer a Kontuly (1993) upozorňují, že velikostní kategorie měst je nutno definovat s ohledem na kontext sídelního systému konkrétní země.

² V závislosti na charakteru sídelního systému se může jednat o jedno nebo několik nejvýznamnějších center osídlení.

Ouředníček 2007; Ouředníček, Špačková 2013). Důležitým pojmem je také polarizační obrat, který nastává ve chvíli, kdy dochází ke zrání primárního města a k procesu dekoncentrace (Ouředníček 2000). Polarizační obrat reprezentují čtvrté a páté stádium v rámci modelu diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993).

Obrázek 2: Schematické znázornění diferenciální urbanizace

Zdroj: Upraveno z Geyer, Kontuly (1993)

Ke kritickým poznámkám k modelu diferenciální urbanizace řadí Ouředníček (2000) problém, že model vychází primárně z empirických poznatků ze zemí prvního a třetího světa, a opomíjí tak vývoj v socialistických zemích, který je výrazně odlišný. Rozdíly jsou především v deformaci ekonomických faktorů, na kterých je teorie založena, v socialistickém prostředí. Další výtka směřuje k malému důrazu na přirozený přírůstek, který je klíčový především v rozvojových zemích.

Teorie diferenciální urbanizace je v empirické části této práce využita především z pohledu toho, jakou roli hraje populační velikost měst v našem sídelním systému a jestli lze v rámci různých velikostních kategoriích pozorovat různé procesy a jestli se liší koncentrační a dekoncentrační tendence s ohledem na populační velikost města.

3. VÝVOJ MĚSTSKÝCH REGIONŮ VE STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPĚ

V této kapitole je prezentován vývoj dekoncentrace obyvatelstva v rámci metropolitních regionů postsocialistických zemí střední a východní Evropy. Nejprve jsou diskutovány historické předpoklady pro současný vývoj a následně pak hybné síly, které akcelerovaly suburbanizaci v transformačním období po roce 1989. Nechybí ani konkrétní příklady různých postsocialistických metropolitních areálů a jejich vývoje především po roce 1989.

3.1 Vývoj městských regionů v podmínkách socialismu

Po skončení druhé světové války byla Evropa rozdělena na dvě části, ve kterých byly zcela odlišně nastaveny politické a ekonomické podmínky. Zatímco v kapitalistických zemích byly ustaveny demokratické režimy a ekonomické fungování bylo založeno na tržních principech, v tzv. Východním bloku se k moci s větší či menší pomocí Sovětského svazu dostaly nedemokratické komunistické vlády, které další fungování socialistických států založily na principech centrálního plánování. Tyto rozdílné podmínky se záhy projevíly ve vývoji uspořádání měst (Pichler-Milanovič a kol. 2007). Zatímco v západoevropských státech pokračoval proces suburbanizace, který započal někde již na konci 19. století, v socialistické východní Evropě se obyvatelstvo z řady různých důvodů stále více koncentrovalo do měst. Socialistická města se stala hlavními místy realizace socialistických politik v souvislosti s industrializací a s ní spojenou urbanizací (Sailer-Fliege 1999). Vzhledem k tomu, že v socialistických zemích byla půda ve státním vlastnictví a nedostatek bytů byl řešen především státní bytovou výstavbou, tak byl vývoj měst mnohem více pod kontrolou státu (Smith 1996). Vývoj socialistických měst tak byl kompaktnější než vývoj měst v kapitalistických zemích (Pichler-Milanovič a kol. 2007; Sýkora 2009).

V socialistickém období byla města díky investicím do rozvoje průmyslu cílem migrantů z venkova, kde naopak pracovní místa díky kolektivizaci a mechanizaci v zemědělství ubývala. Nedostatek bytových jednotek byl pak ve městech řešen výstavbou rozsáhlých sídlištních bloků na okrajích vnitřního města. Výstavba sídlišť však nebyla unikátní socialistickou myšlenkou, ale v socialistických zemích byla výstavba sídlišť přijata jako univerzální způsob řešení bytové výstavby (Musil 2002b; Sýkora, Stanilov 2014; Stanilov, Sýkora 2014). I v západních zemích probíhala výstavba sídlišť, ale zdaleka ne v takovém rozsahu jako v socialistické střední a východní Evropě (Sýkora 2009).

Nicméně i v rámci socialistických podmínek probíhal rozvoj do určité míry i v zázemí měst. V některých městech byl marginální, ale jinde hrál poměrně významnou roli. I přes masivní výstavbu sídlišť totiž tento systém nemohl uspokojit veškerou poptávku po bydlení ve městě, a proto se nově příchozí obyvatelé usazovali i v zázemí měst (Sailer-Fliege 1999; Stanilov, Sýkora 2014; Sýkora, Stanilov 2014).

Konkrétní příklady z měst střední a východní Evropy potvrzují, že se v jejich zázemích vývoj zcela nezastavil a usídlovali se tam mimo jiné migranti z venkova, kteří se nedostali k bydlení ve městě, což bylo spojeno s nedostatkem kapacit pro bydlení a s ním spojenými problémy se získáním rezidenčního statusu ve městě. Na tyto procesy poukazují v případě Budapešti Kovács a Tosics (2014), v případě Varšavy Lisowski, Mantey, Wilk (2014) a v případě Sofie Stanilov a Hirt (2014) a Hirt (2007).

Jsou zaznamenány i případy, kdy byla výstavba v zázemí měst a na venkově a stěhování do těchto oblastí cíleně podporovány, jak tomu bylo například v bývalé Jugoslávii v případě Lublaně. Tento proces se nazýval takzvanou urbanizací venkova, která spočívala jak v podpoře bytové výstavby v zázemí měst a na venkově, tak v rozmístování nejrůznějších průmyslových podniků (Pichler-Milanović 2014). K podobným krokům přistoupili v 70. letech 20. století vlády i v Polsku, kdy byla podporována dekoncentrace pracovních míst v rámci metropolitních regionů, a dokonce byly zavedeny výše zmíněné restriktce na stěhování obyvatelstva do největších měst (Lisowski, Mantey, Wilk 2014). Tyto přístupy vedly v případě Varšavy k tomu, že začínala ztrácet obyvatelstvo již od 80. let 20. století (Kupiszewski, Durham, Rees 1998; Szymanska, Matczak 2002). V Maďarsku se pak začala výstavba v zázemí měst více rozvíjet díky liberálnějším podmínkám v rámci takzvaného „gulášové komunismu,“ kdy mohli například lidé pronajímat své byty ve městě a stěhovat se do zázemí (Timár, Váradi 2001; Kovács, Tosics 2014).

Rozvoj probíhal i v zázemí Tallinu, hlavního města Estonska, kde však bylo hlavní příčinou příchod obyvatel ruské národnosti a ruských vojáků, pro které byly v zázemí stavěny bytové domy podobné těm na sídlištích. Dále byly v zázemí umístěny nejrůznější továrny (Tammaru, Kulu, Kask 2004; Leetmaa a kol. 2014). Velká část výstavby v zázemí byla v socialistických městech realizována v rámci rekreační výstavby letních bytů a druhého bydlení, na což poukazují například Kovács a Tosics (2014) v případě Budapešti nebo Stanilov a Hirt (2014) v případě Sofie.

3.2 Vývoj městských regionů v postsocialistickém období

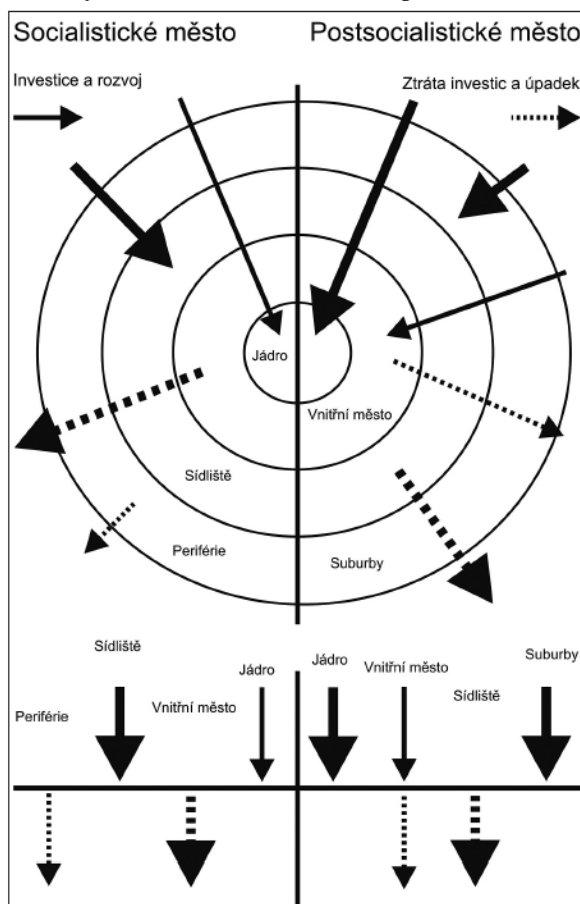
K zásadním změnám podmínek došlo ve střední a východní Evropě po rozpadu tzv. Východního socialistického bloku a postupném přechodu na demokratické státní zřízení ve většině postsocialistických států. Z hlediska vývoje městských regionů bylo nejzásadnější bezpochyby postupné nastartování procesu suburbanizace, ke kterému přispěla řada faktorů, kterou jsou diskutovány níže. Zásadní byl také markantní pokles rezidenční výstavby financované z veřejných peněz, která se v některých městech zcela zastavila (Sailer-Fliege 1999; Pichler-Milanovič a kol. 2007).

Sýkora a Bouzarovski (2012) podotýkají, že se však po pádu socialismu ve městech nejednalo o náhlé revoluční změny, ale o posloupnost různých typů transformací, které Sýkora a Bouzarovski (2012) ve svém příspěvku shrnutí do konceptu v originále zvaného „multiple transformations“, v překladu vícenásobné transformace. Nejprve došlo k poměrně radikální změně nastavení celé společnosti v podobě ustavení demokratické vlády, přechodu na tržní ekonomiku atd. Druhá fáze se týkala transformace smýšlení lidí a je spojena poměrně úzce i s globalizací. K transformaci města a jeho prostorové struktury pak dochází až ve třetí fázi (Sýkora, Bouzarowski 2012).

Obrázek 3 zobrazuje změny, ke kterým došlo v souvislosti s transformací ze socialistického zřízení. Schéma je zaměřeno na tok investic a jasně poukazuje na to, že největším rozvojem procházejí suburbánní zóny. Investice také směřují do regenerace jádra často pod vlivem turismu a pod vlivem procesu gentrifikace i do některých částí vnitřního města.

Na grafu 2 je schematicky znázorněno, jak se změnila prostorová struktura města v souvislosti s transformací a přechodem na nové uspořádání. U křivky, která znázorňuje závislost hustoty zalidnění na vzdálenosti od centra v socialistickém městě, je zcela jasně patrná hranice mezi sídlištěm a volnou krajinou. Křivka u západního města vyvíjejícího se v podmínkách kapitalismu je naopak daleko více pozvolnější. U postsocialistického města je hranice mezi sídlištěm a okolím stále patrná, ale již ne tak markantně a křivka se svým tvarem začíná spíše přibližovat západnímu modelu.

Obrázek 3: Toky investic v socialistickém a postsocialistickém městě

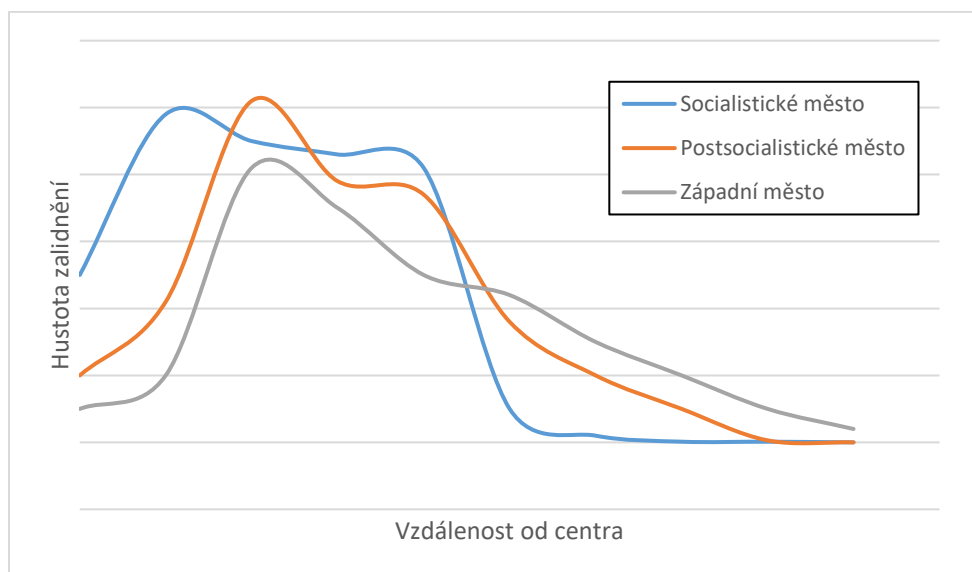
Zdroj: Převzato z Sýkora (2014), originál: Sýkora (2009)

Pro rozvoj suburbanizace byly klíčové především procesy restituce a privatizace. Tyto dva faktory pomohly rozhýbat trh s nemovitostmi díky tomu, že se lidem dostaly do vlastnictví byty ve městě, které mohli zpeněžit, případně pozemky v zázemí, po kterých se začala zvyšovat poptávka (Sýkora, Stanilov 2014). Poptávka po bydlení v zázemí města se začala formovat mimo jiné díky globalizaci a přílivu zahraničních investic, kdy zahraniční investoři přispěli ke zvýšení platů a zlepšení kupní síly obyvatelstva (Sailer-Fliege 1999; Sýkora, Stanilov 2014). Zahraniční investoři přispěli i k rozvoji komerční urbanizace v podobě výstavby skladovacích prostor, zábavních a obchodních center okolo významných dopravních tepen (Pichler-Milanovič a kol. 2007; Sýkora, Stanilov 2014). V pozdějších letech se začala dekoncentrovat i výstavba kancelářských budov, především díky nižším cenám v zázemí měst (Stanilov, Sýkora 2014).

Vrátíme-li se zpět k rezidenční suburbanizaci, tak nesmíme zapomenout také na důležitý faktor v podobě rozvoje možností financování bydlení formou hypoték (Perlín 2002; Ouředníček, Posová 2006). Důležitou roli hrál také přechod od absolutní kontroly nad rozvojem měst k politice minimálních zásahů. Změna režimu vedla také k dekoncentraci

moci a rozhodovacích pravomocí z centrální úrovně na úroveň lokální, která však nebyla následována přesunu adekvátního množství finančních zdrojů (Sýkora, Stanilov 2014). Obce za hranicemi měst tak sama rozhodovala o svém rozvoji a často bylo prioritou přilákání co nejvíce investic a obyvatel ve snaze zvýšit příjmy obecní pokladny. Rozvoj tak nebyl příliš koordinován. Pichler-Milanovič a kol. (2007) v této souvislosti hovoří o takzvaném plánovacím vakuu v porevolučním období.

Graf 2 : Porovnání závislosti hustoty zalidnění na vzdálenosti od centra

Zdroj: Upraveno z Stanilov, Sýkora 2014

Postupem času se začaly objevovat více či méně závažné důsledky suburbanizace v postsocialistických městech. Akcentovány jsou dopady týkající se tlaku na životní prostředí díky nárůstu dopravy a záboru orné půdy po novou výstavbu na greenfieldech. Za problematické lze také považovat narušení urbanistické struktury suburbánních sídel novou výstavbou (Pichler-Milanovič a kol. 2007). Zmiňovány jsou také konflikty mezi nově příchozími a původními obyvateli a v některých případech dochází k segregaci a vylidňování vnitřního města (Pichler-Milanovič a kol. 2007). Dochází také ke ztrátě sociální soudržnosti (Sýkora, Stanilov 2014). V řadě metropolitních regionů se pak projevuje nedostatečná technická a sociální infrastruktura (Sýkora, Stanilov 2014).

Dekoncentrační tendence v postsocialistických městech jsou patrné i z konkrétních příkladů. Kovács a Tosics (2014) uvádějí v případě Budapešti, že město ztratilo okolo 300 000 obyvatel v letech 1990-2011. Tento úbytek lze přičíst jednak stěhování do zázemí města, ale také demografickému vývoji. Opětný růst byl zaznamenán až v posledních letech. Brown a Schafft (2002) poukazují na fakt, že v 90. letech 20. století se lidé

z Budapešti stěhovali i do vzdálenějších obcí mimo zázemí. Jednalo se především o ekonomicky marginalizované skupiny obyvatel, například Romy. Metropolitní region Varšavy byl po konci socialismu atraktivní jak pro zahraniční investory, tak pro nově příchozí obyvatelstvo a díky tomu narostl počet obyvatel v celém regionu o 5 %. V rámci metropolitního regionu pak docházelo k dekoncentraci obyvatelstva, která byla podpořena mimo jiné výrazně levnějšími pozemky za hranicemi města a dekoncentrační tendence podpořil i výrazný nedostatek bytů v samotném městě (Lisowski, Mantey, Wilk 2014). Tallinn po rozpadu SSSR přišel o cca 13 % obyvatelstva, díky odchodu velké části ruského obyvatelstva. Tento exodus byl částečně zmírněn vnitřní migrací, ale zároveň umocněn odchodem obyvatelstva do zázemí v rámci suburbanizace (Tammaru, Kulu, Kask 2004; Leetmaa a kol. 2014).

V případě slovinské Lublaně byl vzhledem k rozvoji dekoncentračních tendencí již v období socialismu rozvoj postsocialistické suburbanizace poměrně pozvolný a kontinuální (Pichler-Milanovič 2014). Na příkladu Sofie upozorňují Stanilov a Hirt (2014) na fakt, že v prvních letech po skončení socialismu nebyla ekonomická situace země příliš dobrá a novou výstavbu v zázemí realizovaly především movitější skupiny obyvatelstva (Stanilov, Hirt 2014). Hirt (2007) doplňuje, že se do zázemí stěhovali i chudší obyvatelé, kteří již nebyli schopni realizovat své bydlení ve městě a obývali pak především méně kvalitní starší obydlí. V případě Tallinu docházelo k největšímu rozvoji suburbanizace mezi lety 2003-2005, kdy si nové domy v zázemí stavěli především příslušníci střední třídy a chudší obyvatelé obydlovali stávající domy (Leetmaa a kol. 2014).

Největší rozvoj suburbanizace byl ve všech zmíněných městech zaznamenán především v prvních letech 21. století a shodně byl zbrzděn ekonomickou krizí po roce 2008. Od konce se 90. let se také v uváděných městech začíná projevovat komerční složka suburbanizace, především v podobě výstavby obchodních center, administrativních komplexů a výrobních nebo skladovacích hal. Po odeznění krize se v některých případech začaly projevovat tendence směřující k reurbanizaci, například v případě Budapešti (Kovács, Tosics 2014) nebo Lublaně (Pichler-Milanovič 2014).

V souvislosti s intenzivní výstavbou se projevívaly tradiční problémy spojené se suburbanizací v podobě nedostatečné infrastruktury, tlaku na životní prostředí a ztrátu zemědělské půdy a v neposlední řadě i v souvislosti s určitými konflikty mezi obyvateli. Na tyto problémy upozorňují například v případě Varšavy Lisowski, Mantey, Wilk (2014).

Hirt (2007) upozorňuje na velké rozdíly mezi různými skupinami obyvatel, které žijí v zázemí Sofie a poměrně špatnou komunikaci mezi nimi. V případě zmiňovaných postsocialistických měst se často naráží na problém nedostatečné koordinace rozvoje v rámci metropolitních regionů. Ve většině případů bylo snahou místních vlád v zázemí přilákání maximálního možného počtu investic a obyvatel. Postupně se však objevují snahy o zlepšení situace. V případě Budapešťského metropolitního regionu byl například přijat v parlamentu zákon, který je zaměřen právě na koordinovaný rozvoj Budapešťského metropolitního regionu (Kovács, Tosics 2014). I v případě Polska se objevovaly snahy o koordinovanější rozvoje, ale příliš nenesly ovoce (Lisowski, Mantey, Wilk 2014).

4. SUBURBANIZACE V ČESKU

Z příkladů vývoje postsocialistických měst vyplývá, že v období po druhé světové válce byly suburbanizační tendence výrazně utlumeny a rozvoj směřoval především do měst, ale v některých případech rostla i zázemí. Po skončení éry socialismu se postupně začaly formovat podmínky pro dekoncentraci, která vyvrcholila na počátku 21. století, ale byla zbrzděna krizí v roce 2008. V této kapitole je představen vývoj suburbanizačních procesů v Česku, který do značné míry koresponduje s vývojem v ostatních postsocialistických státech.

Jelikož je práce zaměřena na dopady suburbanizace v zázemí českých měst, je větší prostor věnován vývoji suburbanizačních tendencí v Česku s důrazem na oblasti nejdynamičtějšího rozvoje. Přehlednou syntézu dosavadního výzkumu suburbanizačních procesů v Česku prezentoval Martin Ouředníček (Ouředníček 2013), který konstatuje, že na téma suburbanizace v Česku již bylo napsáno již velké množství textů. Většina těchto prací se zaměřuje na vývoj procesů v zázemí konkrétního města. Mezi nejčastěji zmiňovaná města z hlediska výzkumu suburbanizace můžeme zařadit nepřekvapivě Prahu, Brno a další větší česká města (Muliček 2002; Ouředníček 2003; Ouředníček, Posová 2006; Ouředníček, Čejková 2009). Dosavadní výzkumy zaznamenávají dva základní trendy. V rámci prvního procesu dokazují výzkumy postupný vývoj suburbanizace v zázemí největších měst, kdy tento proces zasahuje čím dál vzdálenější obce. Tento proces Ouředníček (2013) shrnuje názvem sousedská difúze. V rámci druhého procesu takzvané hierarchické difúze dochází k postupnému rozvoji procesu suburbanizace na nižší úrovni sídelního systému, byť rozsah není tak výrazný jako u největších měst (Ouředníček 2013). Důležité je také zdůraznit, že na úrovni menších měst nedochází k plošné suburbanizaci v celém zázemí, ale je vázána především na významné dopravní tepny. Dosavadní výzkumy taktéž dokazují specifika české suburbanizace, kdy je nová výstavba vázána na dříve ucelená jádra a k výstavbě na zelené louce ve formě „urban sprawl“, který je typický pro západoevropské a americké metropole, dochází spíše výjimečně (Sýkora 2003; Ouředníček 2013).

Na vývoj městských regionů Česka mezi lety 1990 a 2011 se ve svém výzkumu zaměřili Sýkora a Muliček (2012), kteří poukazují na pozvolný nástup procesu suburbanizace v období 90. let 20. století, kdy se projevovala především v zázemí největších měst, ale v období po roce 2000 se přidávají další města. Pomalejší vývoj je patrný u měst z ekonomicky slabších regionů, především ze severu Moravy, ale také v oblastech vnitřní

periferie na pomezí Středočeského kraje. Výsledkem jejich analýzy je poznatek, že na úrovni mikroregionů Česka po roce 2000 proces suburbanizace jasně dominuje. Čermák, Hampl, Müller (2009) doplňují, že od 90. let 20. století většina velkých metropolitních regionů rostla, nicméně se potvrzuje trend dekoncentrace obyvatel v rámci těchto regionů čili probíhající proces suburbanizace. Důležitým výstupem jejich výzkumu bylo také zjištění, že se obyvatelstvo do největších metropolitních areálů koncentruje pomaleji než ekonomika, například nabídka pracovních míst.

V zázemí Prahy jsou podobně jako u některých dalších postsocialistických měst projevy suburbanizace pozorovány již od počátku 20. století, speciálně pak v období první republiky (Ouředníček 2003; Ouředníček, Posová 2006; Sýkora, Mulíček 2014). V období socialismu byl stavební rozvoj soustředěn především do sídlišť a suburbanizační tendence byly v podstatě zastaveny. V zázemí Prahy byla realizována rekreační výstavba druhého bydlení, které se po pádu socialismu stalo přechodným či trvalým bydlištěm pro řadu obyvatel (Ouředníček 2003; Ouředníček, Posová 2006, Sýkora; Mulíček 2014). Přesto, že některé obce v zázemí Prahy rostly a vykazovaly pozitivní migrační saldo s Prahou, byla suburbanizace v období socialismu velmi slabá (Ouředníček 2003).

Po roce 1989 došlo v souvislosti se změnou podmínek k přesunu výstavby do zázemí měst. V souladu s dříve zmíněným konceptem vícenásobné transformace (Sýkora, Bouzarovski 2012) lze konstatovat, že se nové podmínky pro bytovou výstavbu neprojevíly hned, ale šlo o postupné změny na základě, kterých lze vymezit i určité etapy vývoje suburbanizace v zázemí Prahy. První období do roku 1994 bylo ještě ve znamení dokončování státní bytové výstavby v jádře a v zázemí byla výstavba nižší. V tomto prvním období se podmínky prosuburbánní bytovou výstavbu teprve utvářely, ale již začínaly vznikat první společnosti zaměřené na výstavbu rodinných domků v zázemí Prahy (Ouředníček, Posová 2006). Ve druhém období po roce 1995 dosáhla bytová výstavba v Praze i v celém Česku svého minima a postupně se začínal zvyšovat význam výstavby v zázemí. Mezi lety 1995 a 1997 byly postupně dokončovány projekty velkých developerských firem v zázemí Prahy, například se jednalo o projekty společností Central Group a Ekospol, které nabízely buď hotové byty připravené k nastěhování, případně parcely pro individuální výstavbu. (Ouředníček, Posová 2006). Perlín (2002) však upozorňuje, že systém podpory individuální bytové výstavby, například v podobě možností financování, zatím nebyl v tomto období příliš rozvinut. Ouředníček (2003) doplňuje, že v prvních letech postsocialistické suburbanizace se do zázemí stěhovaly především skupiny

obyvatel s největšími příjmy a rostly především nejatraktivnější části zázemí s dobrým dopravním napojením. K rozvoji možností financování bydlení v podobě hypoték nebo stavebního spoření docházelo až po roce 1998, kdy opět začala růst výstavba v jádře i v zázemí. Velké developerské firmy pokračovaly ve svých projektech jak v jádru, tak v zázemí. Po roce 2002 docházelo ke gradaci suburbanizace, kdy byly pro individuální výstavbu atraktivnější velké obce v zázemí. Developerské společnosti se zaměřovaly spíše na výstavbu ve městě, ale řadu projektů dokončovaly i v zázemí (Ouředníček, Posová 2006). Výzkum Sýkory a Mulíčka (2014) potvrzuje největší rozvoj suburbanizace v zázemí Prahy po roce 2002, kdy maximální výstavba dosahovala okolo roku 2008 a po ekonomické krizi došlo k poklesu, ne však hned, ale s několikaletým odstupem.

Vedle tradiční suburbanizace, kdy dochází k přesunu především mladého obyvatelstva do zázemí města, definoval Ouředníček (2007) na příkladu Prahy dalších šest procesů, které přispívají k dekoncentraci obyvatelstva v rámci metropolitního regionu. Prvním z autorem definovaných procesů dekoncentrace je stěhování do starších domů a jejich renovace. Tato migrace byla způsobena především v období po pádu socialismu a ukončení komplexní bytové výstavby, kdy byl v samotné Praze nedostatek bytů. Další z nezanedbatelných fenoménů, který je patrný z dat o specifické migraci, je migrace seniorů do domovů s pečovatelskou službou a domovů pro seniory v zázemí Prahy. Svou roli hrála také přítomnost řady lokalit druhého bydlení, které bylo často transformováno na bydlení trvalé (Ouředníček 2007). Do vzdálenějších vesnic, které jsou však stále spjaty s jádrovým městem, se převážně stěhují méně bohatí obyvatelé. Důkazů této migrace však zatím příliš nemáme. V případě, že se lidé stěhují z jedné obce do druhé v rámci zázemí, hovoříme o tangenciální migraci. S migrací do vzdálenějších obcí, které již nemusejí mít vhodnou polohu pro každodenní dojížděku, je pak spojen proces kontraurbanizace (Ouředníček 2007).

Kromě Prahy byl věnován ve výzkumech prostor i dalším českým větším městům a vývoji suburbanizačních procesů v rámci jejich metropolitních regionů. Brnu se věnovali například Mulíček (2002), Páková, Křenovská, Žitňáková (2012), Vavrouchová a Lepková (2013), Ruda a Pavlíková (2017), Ostravou se zabývali Rumpel a Slach (2012) nebo Ivan a Hruška-Tvrdý (2010). Z dalších měst se například Českým Budějovicím věnovali Kubeš (2009), Ouředníček, Čejková (2009) nebo Olomouci Halás, Roubínek, Kladivo (2012). Komparací vícera měst se pak zabývali Nevěděl a Pařil (2014) a částečně také Ouředníček a Čejková (2009). Konkrétní výstupy z těchto výzkumů jsou podrobněji diskutovány v empirické části a jsou porovnávány s výsledky mého výzkumu.

5. VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY

Na základě představených teoretických konceptů přistupuji k suburbanizaci, jakožto k procesu v rámci, kterého populačně rostou zázemí měst, která jsou v mém výzkumu vymezena s využitím údajů o dojížděcí do zaměstnání (viz metodická část), zatímco samotná města populačně stagnují nebo ztrácejí. V rámci mého výzkumu jsou sledovány změny v počtu obyvatel v různých částech metropolitních regionů, ale hlavní důraz je kladen na vývoj nové bytové výstavby.

Z řady uváděných výzkumů jednoznačně vyplývá, že v Česku se po roce 1989 naplno rozběhl proces suburbanizace, který již není pouze výsadou největších měst, ale postupně se rozšiřuje i na nižší úroveň hierarchie sídelního systému. Jedním z hlavních projevů suburbanizace je zvýšení bytové výstavby v zázemí města. Právě na základě proměn intenzit bytové výstavby jsou v empirické části hodnoceny projevy suburbanizace v našich městech. Data o výstavbě jsou dobře dostupná a vhodná pro kvantitativní analýzy a v rámci výzkumu jsou ještě doplněna o údaje týkající se populačních změn. Jsem si vědom toho, že veškerá výstavba v zázemí města nemusí nutně souviset se suburbanizací, nicméně lze předpokládat, že většina výstavby v zázemí měst se suburbanizací souvisí a důležité je především zachycení vývojového trendu.

Na základě dosavadních výzkumů a teoretických modelů, které byly prezentovány v úvodních kapitolách práce, jsou nyní k jednotlivým výzkumným otázkám formulovány výzkumné hypotézy.

Jak se proměňovala nová bytová výstavba v Česku v dlouhodobém pohledu?

Po roce 1990 lze nejprve předpokládat pokles výstavby v souvislosti s ukončením státní bytové výstavby. Postupně se zvyšováním kupní síly obyvatelstva, případně rozvoji možností financování bydlení lze očekávat nárůst výstavby ve druhé polovině 90. let 20. století. Po období celosvětové ekonomické krize v roce 2008 mající vliv na pokles bytové výstavby se v posledních letech dá opět očekávat nárůst. Souhrnně lze předpokládat, že bytová výstavba na celorepublikové úrovni souvisí s politickou a ekonomickou situací a nejnižší počet dokončených bytů můžeme očekávat v období na počátku 90. let 20. století, maxima naopak před vypuknutím ekonomické krize v roce 2008.

Kde dochází k nové bytové výstavbě a jak se prostorový vzorec proměňoval od poloviny 90. let 20. století?

Vzhledem k řadě celospolečenských změn, ke kterým po roce 1989 v Česku došlo, lze očekávat, že se tyto změny výrazně promítly i do vývoje bytové výstavby. Lze předpokládat, že se výstavba bude koncentrovat do zázemí největších měst již od poloviny 90. let 20. století a postupně se budou přidávat i další menší města. Toto zmiňuje Ouředníček (2013) jakožto hierarchickou difúzi a různé vývojové tendence různých velikostních kategorií měst souvisí i s konceptem diferenciální urbanizace, kdy v pozdějších fázích rostou zázemí u menších měst (Geyer, Kontuly 1993). V souladu s druhým konceptem sousedské difúze by mělo být patrné rozšiřování suburbanizace do širších zázemí měst. V pozdějších letech je možno předpokládat vyšší výstavbu i v samotných jádrech větších měst. V souladu s konceptem diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993) lze očekávat v pozdějších obdobích i růst menších měst a obcí, což souvisí i s deurbanizační fází v rámci teorie stádií vývoje měst (van den Berg a kol. 1982). Z prostorového hlediska lze tedy očekávat největší intenzitu výstavby v zázemí největších měst a postupné rozšiřování na nižší úroveň sídelního systému a do širších zázemí největších center. Opět lze očekávat vliv krize po roce 2008.

Lze pozorovat diferenciaci vývoje rozmístění nové bytové výstavby a vývoje počtu obyvatel ve městech různých velikostních kategorií a ekonomických charakteristik a jejich zázemích?

Za klíčové lze pro vývoj bytové výstavby považovat ekonomické a velikostní charakteristiky měst. Důležitost ekonomického kontextu vyzdvihovali již van den Berg a kol. (1982). Ve svém výzkumu předpokládám, že města podobné velikosti a podobných ekonomických charakteristik budou vykazovat podobné vývojové tendence bytové výstavby a populačních změn. Lze očekávat, že u menších měst budou nastupovat suburbanizační procesy později, viz koncept hierarchické difúze Ouředníček (2013). Z teorie diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993) lze usuzovat, že se s postupem času bude zvyšovat výstavba ve městech a zázemích nižších velikostních kategorií a u nejnižší velikostní kategorie lze stále očekávat koncentraci do měst. Z ekonomického hlediska lze předpokládat, že města vymezená jako ekonomicky silnější budou více atraktivnější pro obyvatele, a tudíž budou vykazovat vyšší intenzitu bytové výstavby v zázemí, ale i v jádře. Naopak u ekonomicky slabších měst lze očekávat nižší atraktivitu a s ní spojenou slabší výstavbu v jádře i v zázemí.

Z hlediska konkrétních hodnot ukazatelů lze očekávat u populačně větších a ekonomicky silnějších měst, že budou vykazovat vyšší hodnoty intenzity bytové výstavby především v zázemích. U zázemí menších měst se očekávají vyšší hodnoty v zázemích až v pozdějších obdobích, ale na druhou stranu se očekává vyšší růst samotných jader funkčních regionů. Toto opět souvisí s konceptem hierarchické difúze a diferenciální urbanizace (Ouředníček 2013; Geyer, Kontuly, 1993).

Jaké typy měst vykazují podobné vývojové tendence v rozmístění bytové výstavby a vývoje populačních změn?

Po abstrahování od populační velikosti měst lze předpokládat, že nejvýznamnější vliv na intenzitu bytové výstavby budou mít ekonomické faktory, například nezaměstnanost v konkrétním městě, ale také ekonomická síla širšího území (např. kraje), ve kterém se město a jeho zázemí nachází. Svou roli může také hrát geografická blízkost většího centra, které může mít vliv na města ve svém okolí.

6. DATA

Základní jednotkou sledování a analýzy proměn intenzity bytové výstavby a populační velikosti je úroveň obcí, jelikož se jedná na úrovni Česka o velmi podrobnou úroveň (přes 6000 jednotek), za kterou jsou v ucelené podobě dostupná data. Jsem si vědom toho, že pro řadu analýz spojených se suburbanizací by byla vhodnější ještě nižší úroveň v podobě základních sídelních jednotek nebo sčítacích obvodů, ale pro zodpovězení výzkumných otázek a typ analýz v rámci této diplomové práce lze úroveň obcí považovat za dostačující.

V rámci diplomové práce jsou využívány dva rozsáhlé datové zdroje. Prvním zdrojem je databáze bytové výstavby za obce z let 1997-2016 (ČSÚ 2017a). Tato data spravuje Český statistický úřad a v ucelené podobě je poskytla Urbánní a regionální laboratoř, výzkumný tým na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. V rámci této databáze jsou k dispozici údaje o počtu dokončených bytů v jednotlivých obcích Česka v jednotlivých letech. Tyto údaje byly následně využívány k výpočtu ukazatelů intenzity bytové výstavby, které vstupovaly do analýzy.

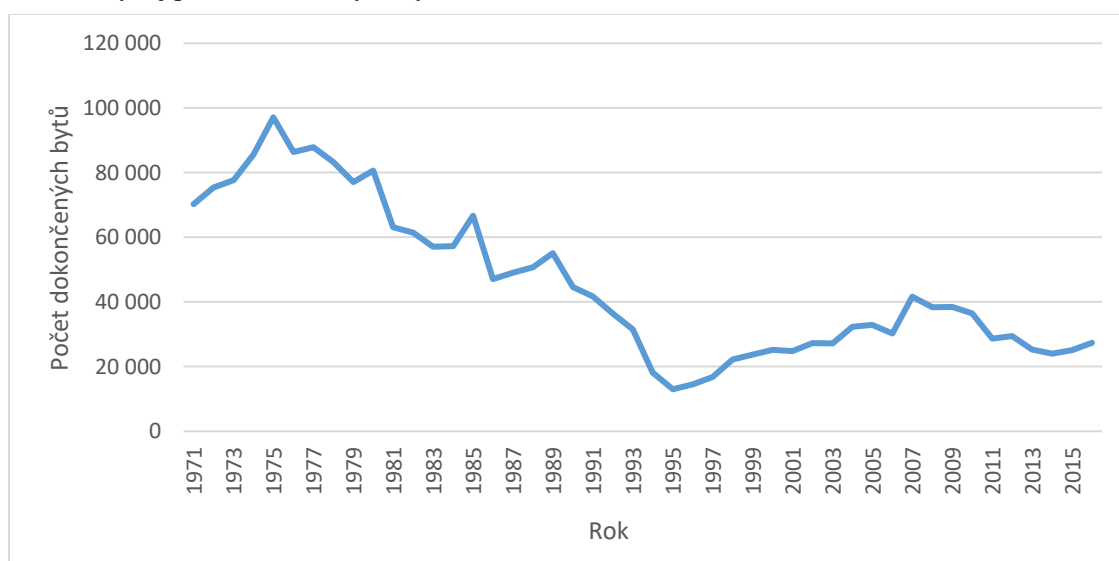
Druhým zdrojem je volně dostupná databáze demografických údajů za obce, která je k dispozici na stránkách Českého statistického úřadu (ČSÚ 2017b). Z databáze demografických údajů byly využity údaje o počtu obyvatel v obcích, které byly propojeny s původní databází týkající se bytové výstavby. Pro zachycení populačního vývoje bylo využito údajů k 31. 12. daného roku a pro výpočty intenzity bytové výstavby byl doložen střední stav obyvatelstva.

Pro práci s prostorovými informacemi jsou pak využívána data z databáze ArcČR 500 (ArcČR 2016). Pro kategorizaci měst na základě ekonomických ukazatelů bylo využito údajů na úrovni krajů o regionálním hrubý domácí produkt na osobu a o hrubém disponibilním důchodu domácností na osobu za roky 1997-2016 (ČSÚ 2018a, ČSÚ 2018b) a finální vymezení bylo dotvořeno údaji o vývoji nezaměstnanosti v konkrétních městech (ČSÚ 2018c).

7. DLOUHODOBÉ TRENDY BYTOVÉ VÝSTAVBY V ČESKU

Od konce druhé světové války byl v Česku zaznamenán postupný nárůst počtu postavených bytů. V rámci komplexní bytové výstavby bylo v 70. letech 20. století v Česku postaveno téměř 100 000 bytů ročně (ČSÚ 2014). Z předchozí diskuze dosavadních výzkumů vyplývá, že v tomto období docházelo v tehdejším Československu k masivní urbanizaci. Musil (2002b) doplňuje, že v tomto období rostla z relativního hlediska nejvíce středně velká města, nikoli ta největší. Na sklonku socialismu docházelo k postupnému poklesu výstavby, který byl ještě výraznější po pádu socialismu, kdy byla ukončena státní podpora bytové výstavby. Tímto vývojem se Česko neliší od ostatních postsocialistických zemí, kde došlo k poměrně dramatickému poklesu bytové výstavby, viz kapitola 3. Vůbec nejnižší počet dokončených bytů od druhé světové války byl zaznamenán v roce 1995, kdy bylo dokončeno pouze necelých 13 000 bytů (viz graf 3). Od tohoto roku pak začalo docházet k postupnému nárůstu počtu dokončených bytů.

Graf 3: Vývoj počtu dokončených bytů v Česku v letech 1971-2016

Zdroj: ČSÚ 2014, ČSÚ (2017a)

Během následujících deseti let se počet dokončených bytů v Česku téměř ztrojnásobil na necelých 40 000 dokončených bytů v roce 2008. Po nástupu globální ekonomické krize v roce 2008 výstavba sice poklesla, ale až do roku 2010 zůstávala na poměrně vysokých hodnotách. V roce 2014 klesla až pod 25 000 dokončených bytů, což se stále nepřibližuje minimálním hodnotám z 90. let 20. století. Pokles bytové výstavby lze přičíst snížení kupní síly obyvatelstva, zvýšení nejistoty a menší ochotě a možnostem investovat. Problematické bylo také získávání hypoték. V posledních sledovaných letech je opět patrný nárůst bytové výstavby.

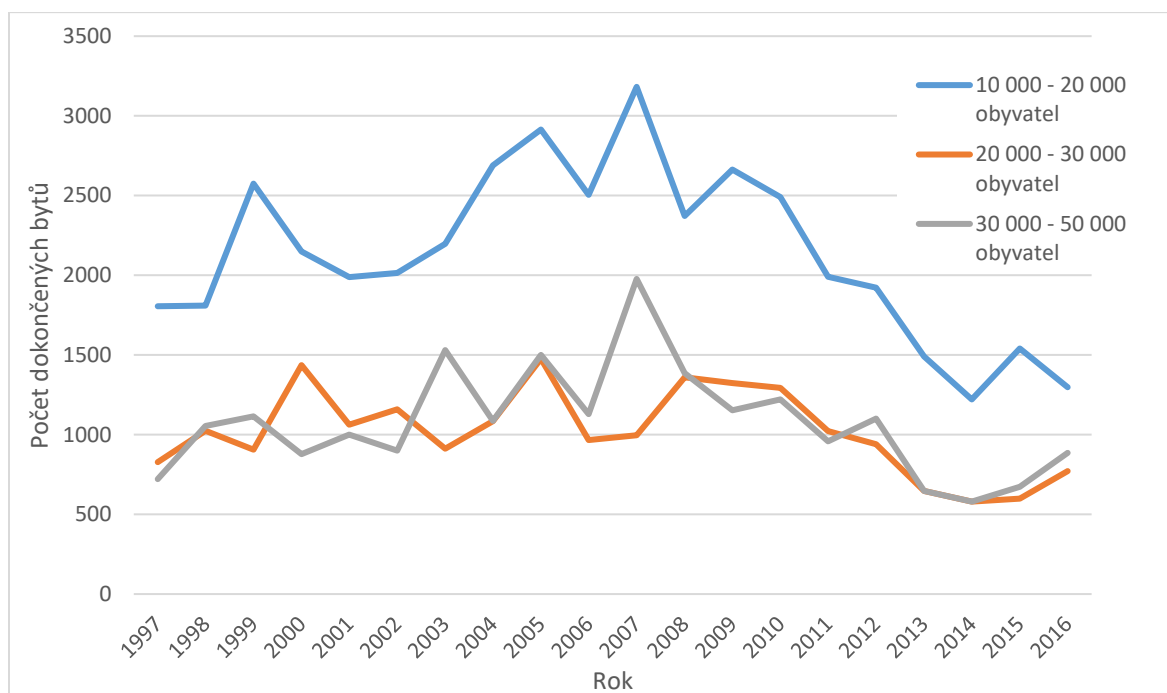
V souvislosti s bytovou výstavbou je důležité zmínit i aktuální situaci, kdy dochází k poměrně rapidnímu nárůstu cen nemovitostí a nájemního bydlení v Praze a dalších velkých městech (ČSÚ 2017c). Jedním z důvodů tak vysokého nárůstu cen bytů je i pomalá výstavba především bytových komplexů ve velkých městech. Pomalá výstavba je způsobena mimo jiné i délkou a složitostí stavebního řízení, které patří v Česku k nejdělsím a nejsložitějším na světě. Zdroje se různí, ale většina uvádí, že se v délce a složitosti stavebního řízení Česko pohybuje okolo nelichotivého 130. místa na světě (Doing Business 2017).

Není bez zajímavosti, že nedostupnost a nedostatek bytů je tématem i na celostátní úrovni a jsou akcentovány v aktuálně připravované Strategii regionálního rozvoje České republiky 21+. Nedostatek bytů v jádrech měst je v rámci problémové analýzy vyzdvihován především na úrovni největších měst Prahy a Brna (MMR 2018). V rámci problémové analýzy SRR 21+ jsou v souvislosti s pomalou výstavbou zmiňovány právě i rostoucí ceny nemovitostí, kterým napomáhá vysoká poptávka ze strany zahraniční klientely (MMR 2018). Snaha podpořit a oživit výstavbu uvnitř města je patrná i z nového územního plánu Prahy, takzvaného Metropolitního plánu, který je v současnosti projednáván. Hlavní ideou, která stála u samého zrodu Metropolitního plánu, je rozvoj města dovnitř (Duch plánu 2013). Důraz je kladen na zpomalení extenzivního rozvoje města a rozvoj výstavby na četných plochách uvnitř kompaktní zástavby s využitím četných brownfieldů (Duch plánu 2013).

7.1 Vývoj výstavby v různých velikostních kategoriích měst

Podíváme-li se na vývoj výstavby v rámci velikostních kategorií měst, tak je v různých kategoriích měst patrný podobný průběh jako na celorepublikové úrovni, ale přesto můžeme nalézt určité odlišnosti. Pro porovnání bylo vymezeno několik velikostních kategorií měst nad 10 000 obyvatel v rámci, kterých je stručně porovnán vývoj počtu dokončených bytů. Ve všech třech velikostních kategoriích mezi 10 000 a 50 000 obyvateli je patrný určitý dílčí nárůst počtu dokončených bytů ještě před vrcholem v roce 2007 (viz graf 4). U kategorie mezi 20 000 - 30 000 obyvatel je zajímavé, že nejvyšší počet bytů byl dokončen v roce 2008 a následoval o něco pozvolnější pokles. U měst mezi 30 000 - 50 000 obyvatel jsou již v posledních letech zaznamenány tendence k opětovnému nárůstu bytové výstavby. U obou kategorií nad 20 000 obyvatel je patrný kontinuální nárůst počtu dokončených bytů po roce 2014. V případě měst mezi 10 000 a 20 000 obyvateli je sice patrný nárůst počtu dokončených bytů mezi lety 2014 a 2015, ale v posledním období dochází opět k poklesu.

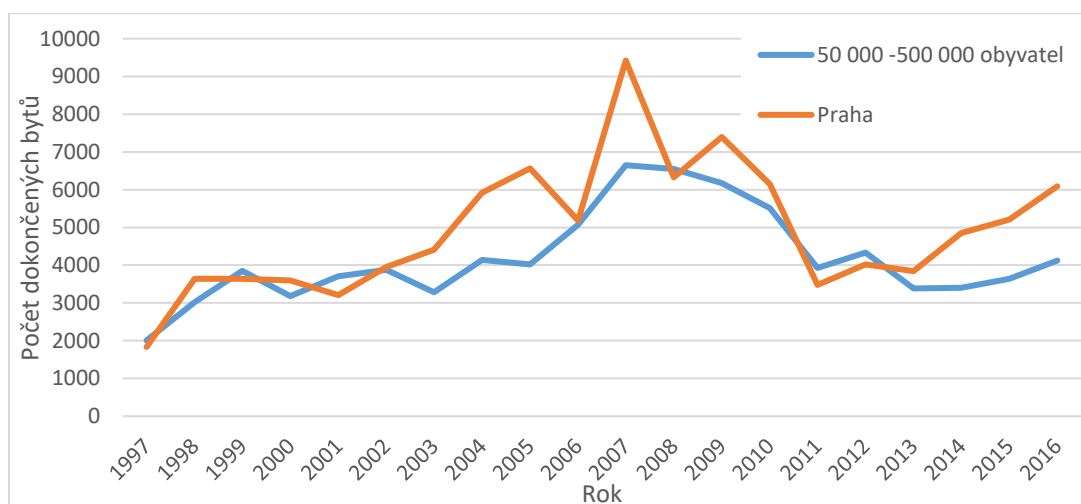
Graf 4: Vývoj počtu dokončených bytů ve městech mezi 10 000 a 50 000 obyvateli

Zdroj: ČSÚ (2017a)

Vývoj je porovnáván i u největších měst nad 50 000 obyvatel a v Praze (viz graf 5). Na první pohled je patrnější plynulejší růst počtu dokončených bytů, který částečně kopíruje vývoj v celém Česku. V případě Prahy, jakožto ekonomicky nejsilnějšího regionu Česka a jednoho z ekonomicky nejsilnějších regionů v EU, je přeci jen patrný rychlejší růst před rokem 2008, ale také výraznější pokles v období ekonomické krize.

Graf 5: Vývoj počtu dokončených bytů v městech nad 50 000 obyvatel

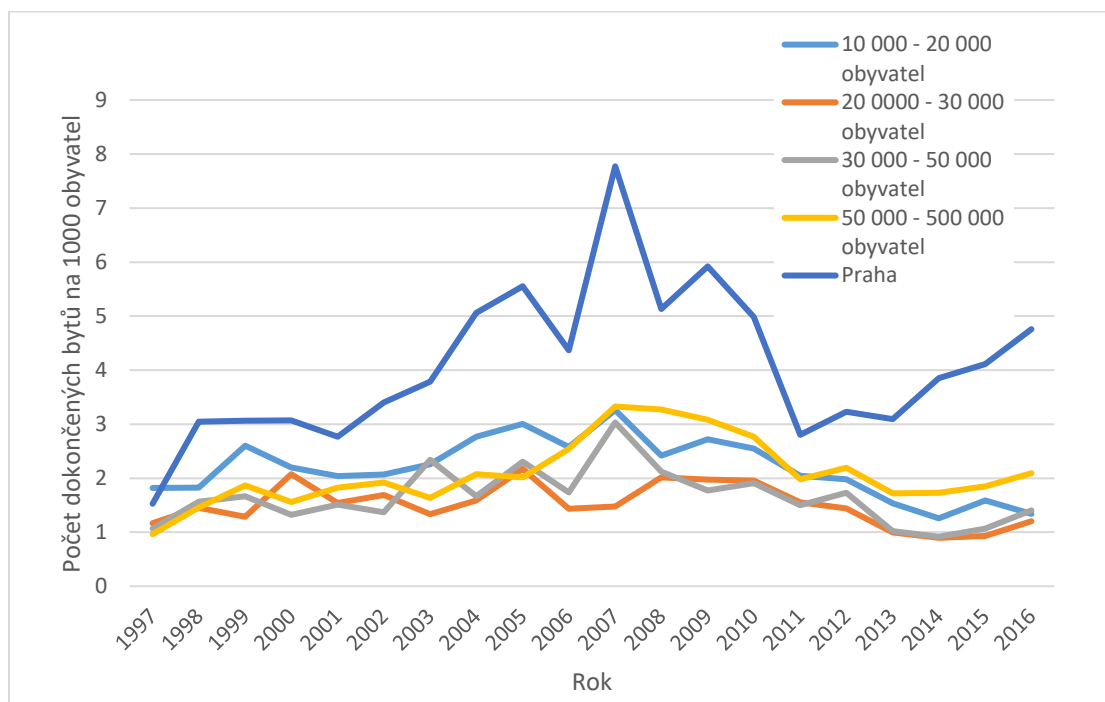
Zdroj: ČSÚ (2017a)

Na rozdíl od vývoje v Česku a dalších velikostních kategoriích měst je v Praze patrný poměrně rychlý opětovný nárůst výstavby, ale jak již bylo předesláno výše, přesto je v současné době v Praze bytů stále nedostatek.

Pro analýzu vývoje bytové výstavby ve městech a jejich zázemích je nezbytné kromě absolutních údajů o počtu nově postavených bytů používat také relativizované údaje. V případě bytové výstavby se využívá údaj o intenzitě bytové výstavby, která udává počet postavených bytů na 1000 obyvatel.

Porovnáme-li data o intenzitě bytové výstavby v rámci jednotlivých velikostních kategorií měst, můžeme vidět poměrně podobný průběh v rámci všech velikostních kategorií měst vyjma Prahy (viz graf 6). U kategorie 20 000 - 30 000 obyvatel jsou zaznamenány mírně vyšší hodnoty. Na příkladu Prahy jsou patrné výrazně vyšší hodnoty a zajímavý je také postupný nárůst intenzity bytové výstavby, který následoval po výrazném poklesu v roce 2008. V dalších částech bude kromě vývoje výstavby jednotlivých měst hodnocen i vývoj v jejich zázemích, metodice jejich vymezení je věnován prostor v následující metodické kapitole.

Graf 6: Vývoj intenzity bytové výstavby v různých velikostních kategoriích měst mezi lety 1997-2016

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b)

8. METODIKA ANALÝZY BYTOVÉ VÝSTAVBY A POPULAČNÍCH ZMĚN

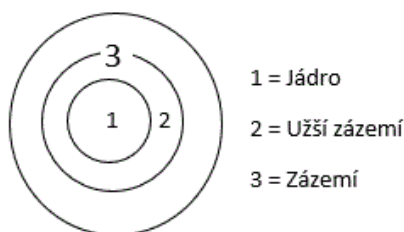
Klíčovým je pro zachycení vývoje bytové výstavby v kontextu suburbanizačního procesu vymezení jader a zázemí funkčních regionů. V případě této práce je vzhledem k velkému počtu analyzovaných měst jádro určeno nejjednodušším přístupem, tedy administrativními hranicemi města. Jsem si vědom toho, že toto vymezení není zcela přesné, jelikož většina českých měst je vymezena poměrně široce, a suburbanizace v podobě výstavby prostorově oddělené od kompaktního města často probíhá i uvnitř administrativních hranic. Vzhledem k charakteru dat a použitým metodám však tento fenomén nelze v mém výzkumu podchytit. Nicméně pro účely tohoto výzkumu lze považovat administrativní hranice s jistou mírou generalizace za dostačující.

V rámci Urbánní a regionální laboratoře na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy vzniklo vymezení zón suburbanizace na základě bytové výstavby a imigrace z jádra (Ouředníček, Špačková, Novák 2014). Využití tohoto typu vymezení není pro můj výzkum vhodné, protože je konstruováno právě na základě bytové výstavby, jejíž vývoj je v rámci mého výzkumu analyzován. Jako vhodnější se tedy ukázalo využití vztahových regionů vymezených na základě dojížděky do zaměstnání. Standardní vymezení na základě nejsilnějšího proudu dojížděky do zaměstnání je příliš široké, proto nebylo využito vymezení pracovních mikroregionů Martina Hampla (Hampl, Marada 2015). Ve výzkumech je často používáno vymezení Funkčně urbanizovaných regionů (FUR), které využívá i například van den Berg a kol. (1982). Obec je v tomto případě do funkčně urbanizovaného regionu zařazena ve chvíli, kdy do jádra z dané obce dojíždí minimálně 25 % ekonomicky aktivních (ČSÚ 2009). Pro jiné účely se ale může stanovená hranice lišit. Pro účely výzkumu však bohužel nebylo v ucelené podobě vymezení FUR k dispozici. Některé výzkumy zaměřené na vývoj suburbanizačních procesů využívají vymezení zázemí na základě administrativních jednotek, například okresů nebo obcí s rozšířenou působností. Příkladem je výzkum Nevěděla a Pařila (2014). Zázemí vymezené na základě administrativních regionů se ale také nejeví jako příliš vhodné, jelikož by takovéto regiony byly jen těžko porovnatelné. K vymezování zázemí města je v současné době možné využít také data mobilních operátorů o pohybu uživatelů, která byla například využita při vymezování Pražského metropolitního regionu pro účely čerpání financí v rámci Integrovaných teritoriálních investic (ITI) (IPR 2016).

Nakonec bylo pro vymezení finálních funkčních regionů využito kombinace dvou přístupů, které sice také vycházejí z dojížděky do zaměstnání, ale na rozdíl od klasických mikroregionů jsou určitým způsobem modifikovány, čímž více vyhovují potřebám analýzy. Prvním přístupem je vymezení pracovních mikroregionů na hladině uzavřenosti 66 %, které vychází ze sčítání lidu 2011 a pro účely výzkumu jej poskytl Ondřej Mulíček z Masarykovy Univerzity v Brně. Pro tyto regiony se používá anglická zkratka TTWA (Travel to work area). Hladinou uzavřenosti 66 % se rozumí, že 66 % bydlících v regionu zároveň pracuje a 66 % pracovních míst v regionu je obsazeno obyvateli regionu. Podobné regiony byly vymezovány již na základě dat z předchozích sčítání (viz Mulíček, Sýkora 2011). V rámci tohoto přístupu bylo k roku 2011 vymezeno 218 funkčních regionů. Druhý přístup je založen taktéž na základě dat za dojížděku do zaměstnání v roce 2011 a navazuje na metodiku výpočtu, která byla již v minulosti využita v zahraničí, například i k hodnocení diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993). Celkový algoritmus je poměrně složitý, ale vedle samotných toků do zaměstnání směrem do jádra zde hraje roli i uzavřenost toků v rámci regionů. Cílem je tedy vymezit takový region, kde většina toků probíhá uvnitř a minimum směřuje ven. Na základě této metodiky vymezovali Halás a kol. (2014) funkční regiony na Slovensku a v Česku (Klapka a kol. 2016; Halás a kol. 2015). Vymezení 129 funkčních regionů na úrovni Česka bylo využito v kombinaci s pracovními regiony na 66% hladině uzavřenosti pro vymezení zázemí a finálních regionů pro můj výzkum.

Do analýzy jsou zařazena ta města, která byla vymezena jako jádra mikroregionů v obou představených přístupech, celkově se jedná o 120 měst. Obec je následně zařazena do zázemí daného města, pokud k danému městu spadá v rámci obou přístupů. Vymezení se do značné míry překrývají, ale podařilo se zaprvé eliminovat nejmenší regiony s malými jádry vymezené v prvním zmiňovaném přístupu a zadruhé okrajové obce mikroregionů, které nemají jasné a silné vazby na konkrétní jádro. V rámci vymezených zázemí pak bylo vymezeno ještě užší zázemí, které vychází pouze ze vzdálenosti centrální části dané obce od hranic obce jádrové. Jako mezní vzdálenost bylo určeno u jader nad 20 000 obyvatel 5 km, u jader menších byla vzdálenost snížena na 3 km. Tímto způsobem bylo vymezeno zázemí u 120 měst Česka, jejich přehled je v tabulce 2 a příloze 1.

Obrázek 4 Schematické znázornění vymezení městského regionu

Zdroj: Vlastní zpracování

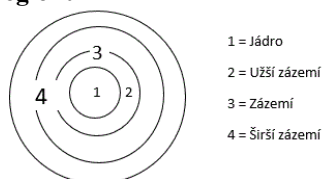
Schéma na obrázku 4 zobrazuje strukturu vymezené funkčního regionu. Číslo jedna značí jádro vymezené administrativními hranicemi. Číslo dva značí užší zázemí, které je vymezeno na základě vzdálenosti. Číslo tři pak znázorňuje celé zázemí vymezené na základě přístupu popsaného výše. Je třeba

zdůraznit, že užší zázemí (2) je součástí celého zázemí (3). Celý region je pak určen součtem jádra a celého zázemí (1+3).

V případě Prahy a Brna nebylo možno využít stejného přístupu k vymezení funkčního regionu jako u zbylých 118 měst. Důvodem je, že v případě vymezení pracovních regionů na základě metodiky, se kterou pracovali autoři z olomoucké univerzity (Klapka a kol. 2016; Halás a kol. 2015), je kladen větší význam okolním centrům, a výsledkem překrytí s vymezením pracovních regionů na 66% hladině uzavřenosti (Mulíček, Sýkora 2011) je tedy jen poměrně úzký prstenec obcí s nejsilnějšími vazbami na Prahu potažmo Brno. V těchto dvou případech bylo nutno vytvořit novou kategorii „širší zázemí“, která přičleňuje k původně vymezenému zázemí obce se spádem do jiného města ve vymezení olomouckých autorů, které ale v případě vymezení pracovních mikroregionů na hladině uzavřenosti 66 % spadají pod Prahu nebo Brno. Pro zachycení tendencí v nejužším zázemí bylo využito hranice 5 km od administrativních hranic města jako v dalších případech.

Pro přehlednost je na obrázku 5 opět schematicky znázorněno rozvržení jednotlivých částí vymezených regionů. Jádro vymezené administrativními hranicemi je označeno číslem 1, širší zázemí včetně vlivu okolních center je označeno číslem 4. V rámci širšího zázemí je zázemí na základě překryvu spádových oblastí vymezených na základě dvou přístupů diskutovaných výše. Toto zázemí je označeno číslem 3. V rámci tohoto zázemí je pak ještě na základě vzdálenosti 5 km od hranic jádrového města vymezeno užší zázemí (2). Jako celek je pak označen celý region, tedy součet širšího zázemí a jádra.

Obrázek 5: Schematické znázornění jednotlivých částí pražského a brněnského metropolitního regionu

Zdroj: Vlastní zpracování

V empirické části jsou analyzována data na úrovni obcí za bytovou výstavbu a počet obyvatel v letech 1997-2016. V první fázi byly provedeny analýzy za všechny obce, které jsou prezentovány v grafické podobě. Cílem těchto úvodních analýz je identifikace oblastí, kde dochází k nejintenzivnějšímu vývoji bytové výstavby. Pro účely této analýzy byla určena čtyři základní období, za něž jsou data sledována. První období mezi lety 1997-2001 se vyznačuje postupným růstem bytové výstavby na celorepublikové úrovni (viz graf 3) a s ním spojeným rozvojem suburbanizace. V dalším období mezi lety 2002-2007 docházelo k dalšímu růstu bytové výstavby, který byl ukončen s nástupem krize v roce 2008. Jedním z dopadů ekonomické krize byl i postupný pokles bytové výstavby v letech 2008-2011, kdy však zůstávala výstavba na poměrně vysokých hodnotách. Výraznější pokles se projevil až v posledním období 2012-2016, byť v posledních letech dochází opět k mírnému nárůstu bytové výstavby. Jednotlivé etapy byly definovány s přihlédnutím k dosavadním výzkumům (Ouredníček, Posová 2006, Sýkora Muliček 2014). Data jsou zpracovávána a analyzována v softwaru Excel ze sady Office od společnosti Microsoft.

Důležitou metodou, které je využívána při analýze dat na úrovni obcí, je prostorová autokorelace, která je velice přínosná při analýze velkého objemu dat s prostorovou informací. V empirické části je využíváno lokální analýzy prostorové autokorelace, konkrétně analýzy LISA, jejíž výsledky lze vhodně graficky znázornit. Metoda je využívána na základě poznatků českých autorů, kteří prostorovou autokorelaci využívali při analýze jiných typů dat (Nosek, Netrdová 2010; Spurná 2008). Samotný název napovídá, že podstatou prostorové autokorelace je korelace jevu se sebou samým v prostoru (Spurná 2008). Metody prostorové autokorelace jsou často používány pro demonstraci regionálních rozdílů určitých jevů a prostorového shlukování (Nosek, Netrdová 2010; Blažek, Netrdová 2012). S využitím prostorové autokorelace je možné definovat oblasti, kde dochází k shlukování nadprůměrných a podprůměrných hodnot sledovaného jevu. Na příkladu dat o bytové výstavbě je tak možné definovat prostorové shluky s nadprůměrným a podprůměrným rozvojem. Pro výpočet bylo využito prostorové vážící schéma založené na mezní vzdálenosti 10 km, které ve svých výzkumech pro území Česka využívá například Blažek, Netrdová (2012). Ke každému období je zároveň dopočteno Moranovo I kritérium, které je číselným vyjádřením míry prostorové autokorelace v celém sledovaném území. Hodnota -1 říká, že se shlukují nízké hodnoty s vysokými, hodnota +1 říká, že se shlukují vysoké s vysokými a nízké s nízkými, hodnoty okolo nuly vypovídají o náhodném rozložení

hodnot jevu (Nosek, Netrdová 2010). Analýza prostorové autokorelace byla provedena v prostředí softwaru ArcMap ze sady ArcGis od společnosti Esri.

Další z výzkumných otázek prověřuje vliv populační velikosti jádrového města a ekonomických ukazatelů na vývoj bytové výstavby v rámci funkčních regionů měst. Tři největší česká města (Praha, Brno, Ostrava) byla analyzována odděleně, zbylá města byla rozdělena do tří kategorií na základě jejich ekonomických charakteristik. K určení ekonomické kategorie města bylo využito dvou údajů na krajské úrovni. Prvním ukazatelem byl regionální hrubý domácí produkt na obyvatele a druhým čistý disponibilní důchod domácností na obyvatele (ČSÚ 2018a, ČSÚ 2018b). Byly využity hodnoty za roky 1997-2016. Za každý rok bylo vytvořeno pořadí jednotlivých krajů, které bylo na závěr zprůměrováno. Na základě průměrných hodnot pořadí za sledované období pak byly vytvořeny tři kategorie krajů vycházející z jejich ekonomické výkonnosti. K informaci o ekonomické výkonnosti krajů byly ještě doplněny údaje o dlouhodobém průměru nezaměstnanosti (2002-2016) v konkrétním analyzovaném městě (ČSÚ 2018c). Na základě nezaměstnanosti byly taktéž vymezeny tři kategorie a ty byly průměrovány s kategoriemi, které městu připadaly na základě příslušnosti k danému kraji. V případě, že město leží v kraji vymezeném jako ekonomicky silném, ale vykazuje vyšší míru nezaměstnanosti, tak mohlo být posunuto do nižší ekonomické kategorie.

Dalším kritériem pro finální kategorizaci byla populační velikost, kdy byla města rozdělena do čtyř kategorií na základě populační velikosti v roce 2016 (k 31.12). V první kategorii jsou města nad 45 000 obyvatel, druhou kategorii tvoří města mezi 20 000 a 45 000 obyvateli, do třetí spadají města mezi 12 000 a 20 000 a nejmenší velikostní kategorii tvoří města pod 12 000 obyvatel. Hranice byly určeny s přihlédnutím k rozložení četností měst v intervalech po tisících obyvatel, kdy bylo přihlédnuto především k rozložení v jednotlivých kategoriích na základě ekonomických ukazatelů, z nichž pak vyplynuly finální hranice intervalů.

Tímto způsobem bylo tedy vymezeno 12 kategorií (viz tabulka 2, příloha 1), v rámci kterých byl porovnáván vývoj bytové výstavby. Jsem si vědom, že toto vymezení nemusí být zcela přesné ve všech případech, a tudíž bylo v dalších fázích výzkumu statisticky prověřováno, které skupiny se nejvíce diferencují nebo jsou naopak homogennější.

Na závěr byly tedy vymezené skupiny statisticky porovnávány s využitím softwaru SPSS od společnosti IBM. V rámci prověřování rozdílů mezi jednotlivými skupinami bylo

využito Kruskall-Wallisova testu, který je neparametrickou variantou analýzy rozptylu. Kruskall-Wallisův test pracuje s pořadím v rámci souboru a nulová hypotéza testu je, že se mediány hodnot mezi skupinami neliší (Hendl 2012). Test pracuje s průměrným pořadím hodnot seřazených od nejnižší po nejvyšší. Na základě porovnání průměrného pořadí mezi skupinami pak zamítá případně nezamítá nulovou hypotézu (Hendl 2012). Na závěr byla provedena hierarchická shluková analýza bez stanovení přesného počtu shluků (Hendl 2012). Na základě vizuální analýzy dendogramu bylo následně zjištěno, která města a jejich zázemí vykazují podobné hodnoty intenzity bytové výstavby a populačních změn. Výsledné shluky pak byly porovnány s původním vymezením a byly hledány další faktory, které mohly přispět ke vzniku konkrétních shluků.

Tabulka 2: Rozdělení měst do kategorií podle populační velikosti a ekonomických ukazatelů

PO*	Ekonomicky silná	Ekonomicky průměrná	Ekonomicky slabší	PO*	Ekonomicky silná	Ekonomicky průměrná	Ekonomicky slabší
45 000 a více	Plzeň České Budějovice Hradec Králové Pardubice	Liberec Zlín Kladno Jihlava Jablonec nad Nisou	Olomouc Ústí nad Labem Havířov Most Opava Frýdek-Místek Karviná Teplice Děčín Karlovy Vary Chomutov	12 000 – 20 000	Mělník Benešov Rakovník Slaný Nymburk Poděbrady Rokycany Český Krumlov Tachov	Uherský Brod Jičín Pelhřimov Dvůr Králové nad Labem Česká Třebová Turnov Mariánské Lázně Vrchlabí Vysoké Mýto	Žatec Louny Hranice Kadaň Svitavy Ostrov Bruntál Rožnov pod Radhoštěm Varnsdorf Roudnice nad Labem
20 000 – 45 000	Mladá Boleslav Tábor Kolín Písek Strakonice Klatovy Jindřichův Hradec Vyškov Blansko	Česká Lípa Znojmo Příbram Trutnov Kroměříž Uherské Hradiště Břeclav Hodonín Litoměřice Havlíčkův Brod Chrudim Valašské Meziříčí Žďár nad Sázavou Kutná Hora Náchod	Prostějov Přerov Třebíč Třinec Cheb Šumperk Vsetín Litvínov Krnov Nový Jičín Sokolov Kopřivnice	12 000 a méně	Vlašim Boskovice Domažlice Sušice Rychnov nad Kněžnou Prachatice Čáslav Třeboň Dačice Sedlčany Kaplice Hořovice Moravský Krumlov	Holešov Velké Meziříčí Kyjov Veselí nad Moravou Litomyšl Lanškroun Hlinsko Přelouč Semily Mikulov Nový Bydžov Slavičín Jilemnice	Nový Bor Uničov Jeseník Moravská Třebová Mohelnice Bystřice nad Pernštejnem Broumov

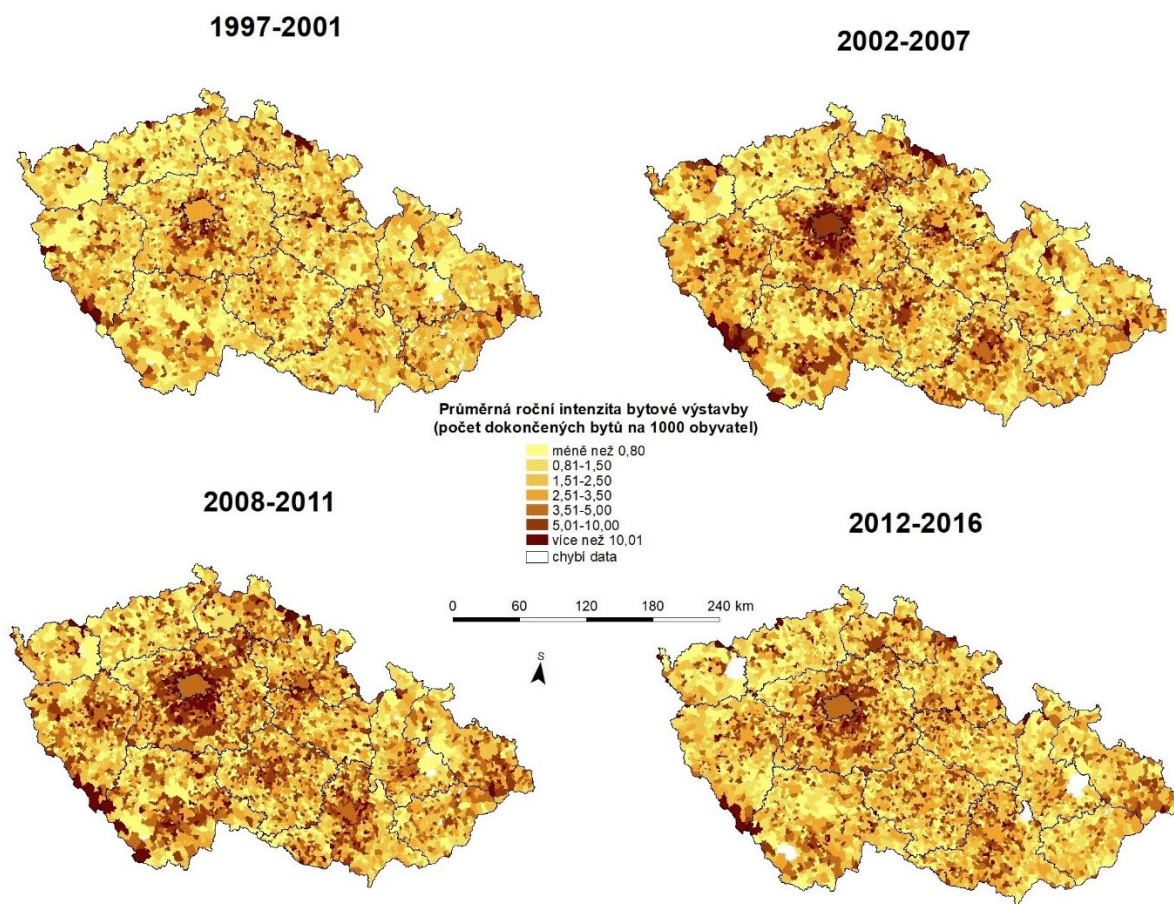
Zdroj: ČSÚ (2018a), ČSÚ (2018b), ČSÚ (2018c)

9. PROSTOROVÉ VZORCE NOVÉ BYTOVÉ VÝSTAVBY V ČESKU

Na základě údajů o celkovém vývoji bytové výstavby byly definovány časové úseky, za které jsou počítány průměrné roční hodnoty (1997-2001, 2002-2007, 2008-2011, 2012-2016). Cílem této části je zatím bez uvažování vymezení zázemí měst identifikovat oblasti, kde dochází k intenzivnímu stavebnímu rozvoji a kde je naopak výstavba nižší.

Hodnoty byly nejprve vizualizovány pomocí kartogramů za jednotlivá období (viz mapa 1). Markantní je především rozvoj v zázemí Prahy, který nejvíce akceleroval ve druhém období mezi lety 2002-2007. Vysoké hodnoty jsou patrné i po roce 2008 a pokles je zřejmý až v posledním období mezi lety 2012-2016. Od druhého období se projevují vyšší hodnoty intenzity bytové výstavby také v okolí dalších větších měst. V posledních dvou obdobích je zajímavý pokles intenzity bytové výstavby v Praze a dalších větších městech. Tento úbytek je způsobem především ekonomickou krizí, kdy celkově poklesla výstavba v celé republice a útlum se projevuje i v zázemí měst.

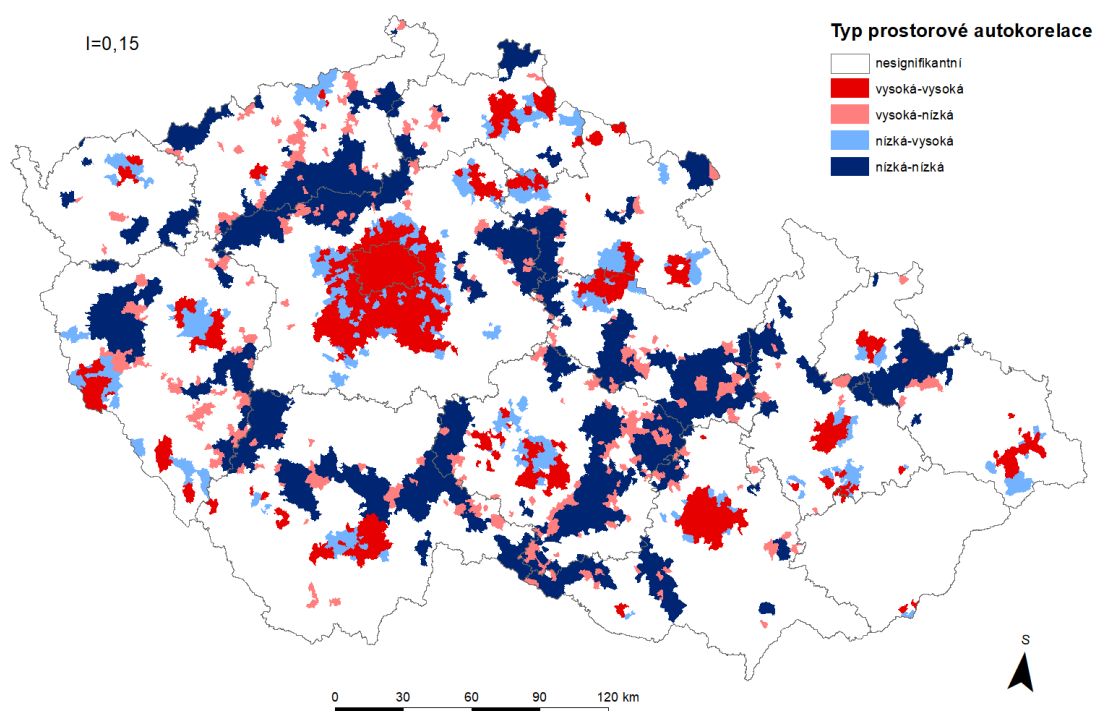
Mapa 1: Kartogramy bytové výstavby na úrovni obcí Česka

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), ArcData Praha (2016)

O poznání přehlednější pohled na rozvojové oblasti dává LISA analýza prostorové autokorelace, která byla vypočítána za stejná časová období, jako předchozí kartogramy. V prvním sledovaném období mezi lety 1997-2001 (viz mapa 2) docházelo k postupnému nárůstu intenzity bytové výstavby v souvislosti s rostoucí kupní silou obyvatel a rozvojem nových možností financování bydlení (Perlín 2002; Ouředníček, Doležalová 2006). Z prostorového hlediska je patrné, že vysoké hodnoty jsou výrazně koncentrovány do zázemí Prahy, ale jsou patrná i některá další především krajská města, v jejichž zázemí lze identifikovat shluky vysokých hodnot intenzity bytové výstavby. Naopak nižší hodnoty bytové výstavby jsou zřejmé především v oblastech vnitřní periferie na pomezí Ústeckého a Středočeského kraje. Poměrně zajímavý je také pás nižších hodnot intenzity bytové výstavby v blízkosti zemské hranice Čech a Moravy.

Mapa 2: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 1997-2001

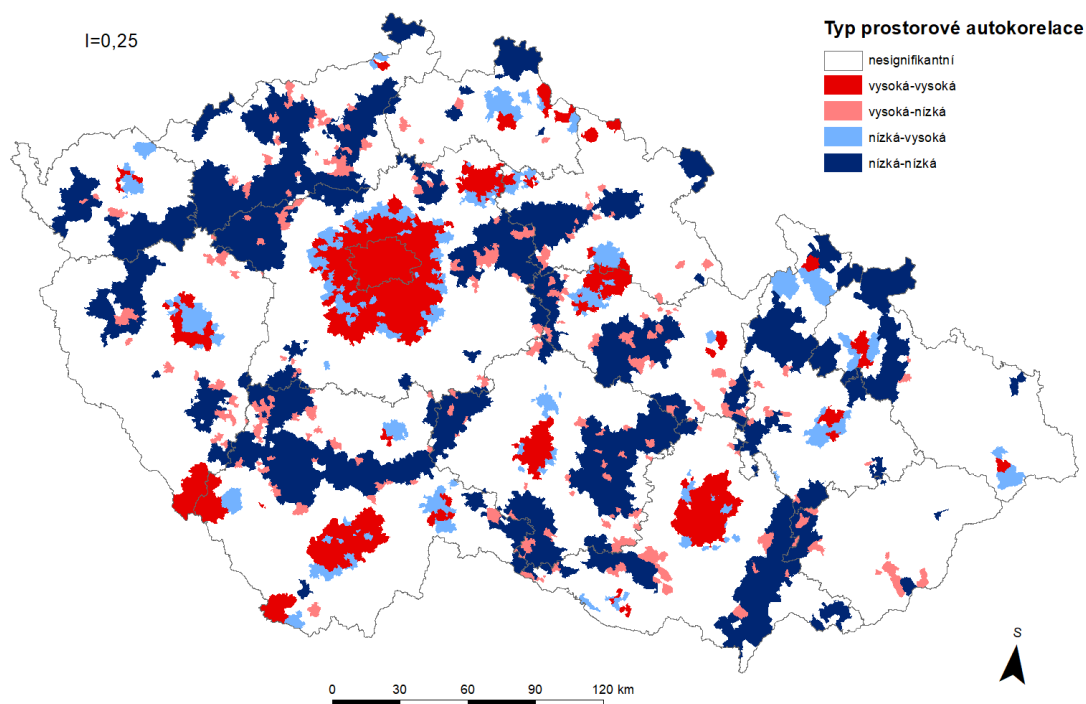

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), ArcData Praha (2016), použito vážící schéma na základě vzdálenostního přístupu s mezní vzdáleností 10 km.

Druhé sledované období mezi lety 2002 a 2007 (viz mapa 3) zahrnuje období největšího boomu bytové výstavby a je poměrně patrnější polarizace mezi oblastmi s vysokými a nižšími hodnotami intenzity bytové výstavby. Vyšší míru koncentrace potvrzuje i vyšší hodnota Moranova I kritéria. Objevuje se nový shluk v okolí Mladé Boleslavi, který je zapříčiněn ekonomickým rozvojem města. Zajímavá jsou krajská města

v západní části republiky, jejichž zázemí sice vykazuje vyšší hodnoty, ale samotná města mají nižší hodnoty intenzity bytové výstavby. Podobné situace je patrná i v případě východních Čech a Hradecko-Pardubické aglomerace. Shluky nízkých hodnot jsou poměrně patrné v některých ekonomicky slabších regionech, jako je například Ústecko nebo Jesenicko.

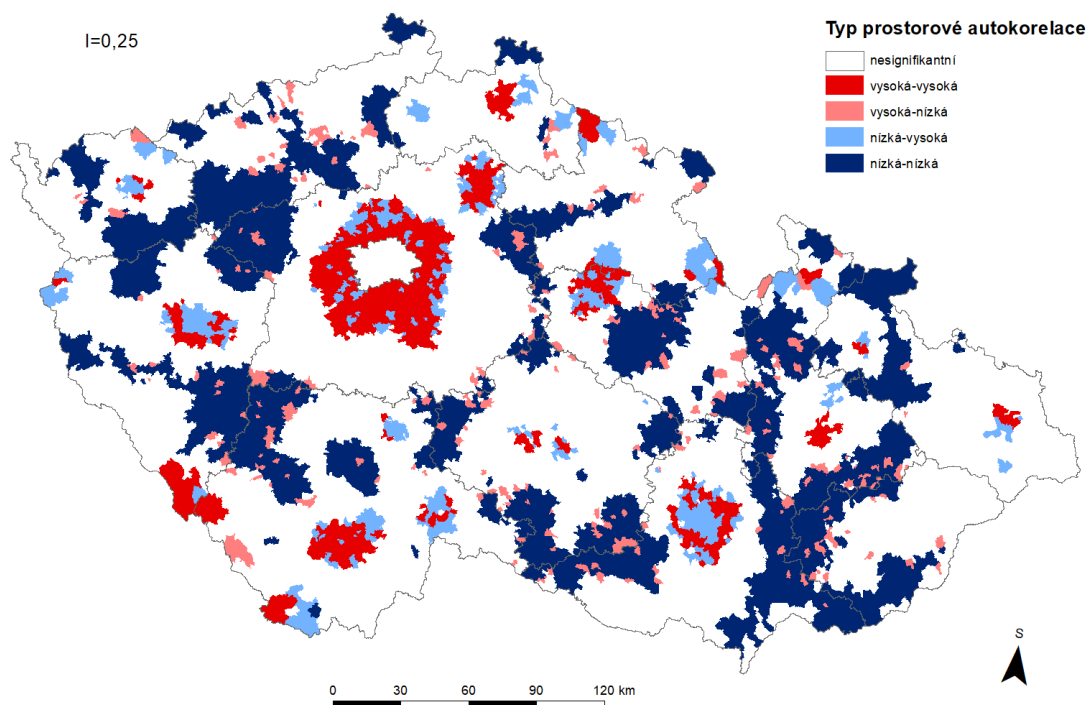
Mapa 3: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 2002-2007

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), ArcData Praha (2016), použito vážící schéma na základě vzdálenostního přístupu s mezní vzdáleností 10 km.

V posledních dvou sledovaných obdobích (viz mapy 4 a 5) je fenomén nižší intenzity bytové výstavby v jádrových městech patrný téměř ve všech větších městech, Prahu ani Brno nevyjímaje. V samotných městech přitom nemusí intenzita bytové výstavby nutně polevovat, ale v jejich zázemí je intenzita statisticky významně vyšší. I v rámci samotných oblastí v okolí velkých měst se začínají objevovat obce, které v rámci shluku vyšších hodnot vykazují hodnoty intenzity bytové výstavby nižší. V těchto případech se nemusí jednat přímo o pokles bytové výstavby, ale svou roli může hrát i výrazný nárůst počtu obyvatel některých obcí, který přispěje ke snížení hodnoty intenzity bytové výstavby.

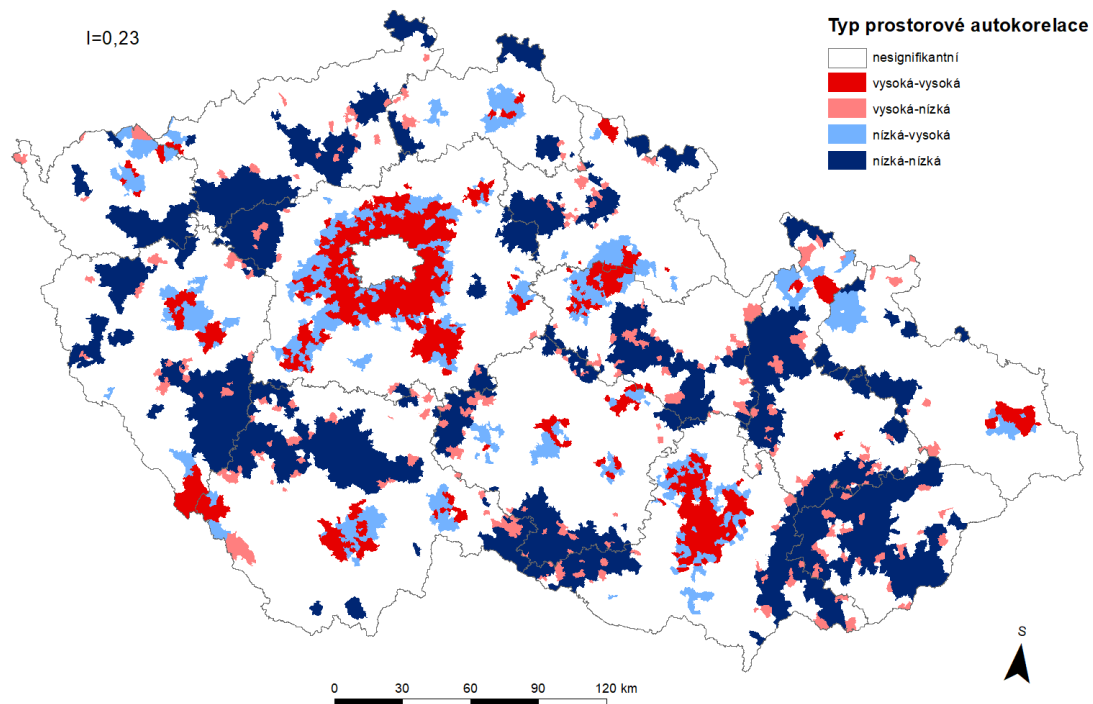
Mapa 4: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 2008-2011

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), ArcData Praha (2016), použito vážící schéma na základě vzdálenostního přístupu s mezní vzdáleností 10 km.

Celkově lze pozorovat trend rostoucí koncentrace vysokých hodnot intenzity bytové výstavby do měst a jejich zázemí, kdy je však patrný určitý pokles míry koncentrace v posledním sledovaném období, kdy také docházelo k nezanedbatelnému poklesu výstavby, který byl zmíněn výše. Zajímavý je také trend, kdy se v pozdějších letech projevuje nižší míra intenzity bytové výstavby v jádrových městech nežli v jejich zázemích. Obecný a nepřekvapivý trend je dlouhodobě patrný v tom, že se vysoké hodnoty intenzity bytové výstavby koncentrují do ekonomicky nejsilnějších oblastí, jako je například Praha a její zázemí, Hradecko-Pardubická aglomerace, Mladá Boleslav nebo Brno. Poměrně stabilní jsou dlouhodobě shluky nižších hodnot intenzity bytové výstavby v méně ekonomicky silných a strukturálně postižených regionech, jako je Jesenícko nebo Ústecko, a projevuje se také efekt vnitřní periferie. Prostorové vzorce potvrzují oba trendy difúze (sousedskou a hierarchickou), o kterých hovoří Ouředníček (2013), kdy je patrné, že se výstavba v zázemích postupně rozšiřuje do dalších center a že dosahuje většího plošného rozsahu i v zázemí jednotlivých metropolitních regionů.

Mapa 5: Kategorizace obcí dle LISA analýzy intenzity bytové výstavby v letech 2012-2016

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), ArcData Praha (2016), použito vážící schéma na základě vzdálenostního přístupu s mezní vzdáleností 10 km.

10. KOMPARACE VÝVOJE RŮZNÝCH KATEGORIÍ MĚST A JEJICH ZÁZEMÍ

Na úvod kapitoly zaměřené na komparaci vývoje bytové výstavby a populačních změn ve funkčních regionech různých kategorií měst vymezených na základě populační velikosti a ekonomických charakteristik je věnován prostor odděleně našim největším městům Praze, Brnu a Ostravě.

10.1 Vývojové tendence bytové výstavby a počtu obyvatel v největších městech a jejich zázemí

V metodické kapitole je podrobně rozebrán specifický přístup k vymezení zázemí Prahy a Brna, který si vynutil přidání třetí kategorie zázemí, se kterou je operováno v případě Prahy a Brna. Z údajů v tabulce 3 je patrné, že z hlediska počtu obyvatel je nárůst v zázemí Prahy zcela markantní. V nejužší vymezeném zázemí na základě vzdálenosti i v zázemí s nejsilnějšími vazbami na jádro se počet obyvatel za 20-ti leté sledované období až zdvojnásobil. V širokém zázemí je nárůst počtu obyvatel také patrný, ale byl soustředěn spíše do výše zmíněných užších vymezení. Vzhledem k tomu, že hlavní město bylo a je pro obyvatelstvo velice atraktivní, tak docházelo i k nárůstu počtu obyvatel v jádře vymezeném administrativními hranicemi, který však nebyl tak výrazný jako u zázemí. Z hlediska absolutních čísel přibýlo v samotném hlavním městě méně obyvatel než v jeho zázemí, a o to markantnější je rozdíl u čísel relativních. Zatímco v Praze byl průměrný růst nižší než 1 % ročně, v zázemí dosahoval v období po roce 2008 více než 4 % a v užším zázemí přesahoval hodnotu 5 %.

Tyto výsledky jsou v souladu s předchozími výzkumy zaměřenými na Prahu a její zázemí. Zmínit můžeme například Ouředníčka a Posovou (2006), kteří zkoumali především ranné fáze suburbanizace, ale právě období po roce 2002 vymezili jako období, kdy začala suburbanizace Prahy gradovat, což potvrzují i data v tabulce 3. Stejně závěry prezentují i Sýkora a Mulíček (2014).

V rámci bytové výstavby jsou podle očekávání zaznamenány nejvyšší hodnoty v užším zázemí, přičemž se však snižovaly rozdíly mezi intenzitou výstavby v jednotlivých typech zázemí a v jádře, ale i mezi užším a širším zázemí. To poukazuje na určitý nárůst bytové výstavby v jádře, který byl diskutován v kapitole 7.1, i přesto je v posledním období ve všech částech vymezeného regionu patrný výrazný pokles průměrné roční intenzity bytové výstavby. Dále se projevuje určité zpomalení procesu suburbanizace v průběhu

sledovaného období v užším zázemí z důvodů určitého nasycení tohoto nejbližšího zázemí a proces se rozšiřoval do širšího zázemí města. To potvrzuje poznatek Ouředníčka (2013) ohledně takzvané sousedské difúze, kdy se proces suburbanizace postupně šíří do dalších částí zázemí, které již nemusejí mít tak výhodnou polohu. Hodnoty intenzity bytové výstavby korespondují s výzkumem Mulíčka a Sýkory (2014), kteří hovoří o vrcholu bytové výstavby v pražském metropolitním regionu po roce 2008 a až pozdější reakci na ekonomickou krizi.

Tabulka 3: Populační vývoj a bytová výstavba v Praze a jejím zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Hodnoty	Celkem	1620546	1712070	1897496	-0,28	0,66	1,69	0,97	2,93	5,96	6,15	4,42
	Jádro	1200455	1212097	1280508	-0,85	0,74	0,61	0,62	2,68	5,01	4,73	3,82
	Širší zázemí	420091	499973	616988	1,11	2,19	3,04	1,83	3,62	8,36	9,45	5,70
	Zázemí	170242	226488	305628	1,94	3,55	4,46	2,54	5,68	13,28	13,92	7,14
	Užší zázemí	84358	122288	174709	2,57	4,62	5,54	2,87	6,92	18,29	17,01	7,60
Poměry	Širší zázemí/jádro	0,35	0,41	0,48	X	X	X	X	1,35	1,67	2,00	1,49
	Zázemí/jádro	0,14	0,19	0,24	X	X	X	X	2,12	2,65	2,95	1,87
	Zázemí/širší zázemí	0,41	0,45	0,50	X	X	X	X	1,57	1,59	1,47	1,25
	Užší zázemí/jádro	0,07	0,10	0,14	X	X	X	X	2,58	3,65	3,60	1,99

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: U sloupců zaměřených na vývoj počtu obyvatel značí zelené podbarvení průměrný růst a červené podbarvení průměrný pokles, v případě poměrů intenzity bytové výstavby značí červené podbarvení poměr nižší než 1, zelené vyšší než 1, žluté podbarvení zvýrazňuje 10 nejvyšších hodnot týkajících se intenzity bytové výstavby. *Intenzita bytové výstavby = počet dokončených bytů na 1000 obyvatel.

Dále je věnován prostor Brnu a jeho zázemí. Způsob vymezení jednotlivých částí zázemí je stejný jako u Prahy a je podrobně diskutován v metodické kapitole. Z hlediska populačního vývoje docházelo nejprve k depopulaci celého regionu, kdy klesal počet obyvatel především v Brně v jeho administrativních hranicích, zatímco všechna různě vymezená zázemí populačně získávala. V posledních deseti letech je však patrný výrazný růst počtu obyvatel i v samotném Brně (téměř 10 000 obyvatel). V celém široce vymezeném zázemí přibýlo v období mezi lety 1997-2016 více než 50 000 obyvatel, z čehož více než 30 000 přibýlo v nejužším zázemí v okruhu do 5 km od hranic města. Na poměrně intenzivní suburbánní rozvoj poukazují i poměry mezi počtem obyvatel v jednotlivých typech zázemí a v samotném jádře, které se v jednotlivých sledovaných letech znatelně zvyšovaly (viz tabulka 4).

Z hlediska bytové výstavby, je patrné, že nejvyšší intenzity bylo dosahováno v jednotlivých typech zázemí. Nejvyšší intenzity jsou zaznamenávány v období mezi lety 2002-2011 (v celém zázemí sahající k sedmi dokončeným bytům na 1000 obyvatel). Zajímavější je sledovat poměry mezi intenzitou bytové výstavby v jednotlivých částech vymezeného funkčního regionu. Zde je patrné, že suburbanizace nastupovala již od prvního sledovaného období, jelikož ve všech typech zázemí byla intenzita vyšší než v jádře. Tyto „núžky“ se nadále rozevíraly a rozdíly se snížily až v posledním období v souvislosti s celkovým útlumem výstavby. Vývoj v Brně poměrně koresponduje s vývojem v Praze, ale je patrné, že rozdíly jsou nižší. Zatímco v Praze byla intenzita výstavby v širším zázemí v období 2008-2011 2x vyšší než v jádře, tak v Brně byla přibližně 1,5x vyšší.

Tabulka 4: Populační vývoj a bytová výstavba v Brně a jeho zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016
Hodnoty	Celkem	614814	613321	647977	-0,43	0,25	0,91	0,38	2,63	4,45	4,66	3,66
	Jádro	385866	368533	377973	-0,82	-0,21	0,70	-0,05	2,50	4,03	3,93	3,27
	Širší zázemí	228948	244788	270004	0,23	0,97	1,22	0,99	2,83	5,12	5,75	4,23
	Zázemí	152770	167829	188973	0,39	1,32	1,50	1,19	3,08	5,95	6,75	4,53
	Užší zázemí	72960	83293	95581	0,60	1,83	1,76	1,37	3,76	7,57	7,81	4,81
Poměry	Širší zázemí /jádro	0,59	0,66	0,71	X	X	X	X	1,13	1,27	1,46	1,29
	Zázemí/jádro	0,40	0,46	0,50	X	X	X	X	1,23	1,48	1,72	1,39
	Užší zázemí /jádro	0,19	0,23	0,25	X	X	X	X	1,50	1,88	1,99	1,47
	Užší zázemí /širší zázemí	0,32	0,34	0,35	X	X	X	X	1,33	1,48	1,36	1,14

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: viz tabulka 3.

Ukazatele o bytové výstavbě a populačních změnách poukazují na poměrně významný rozvoj procesu suburbanizace v zázemí Brna, což potvrzují ve svém výzkumu i Pákozdiová, Křenovská, Žitňáková (2012). Z jejich výzkumu dále vyplývá, že nejvíce se suburbanizace projevuje v severojižní ose Brněnského městského regionu. Suburbanizaci se z trochu jiného úhlu pohledu, a sice z hlediska jejího vlivu na změny využití půdy v zázemí Brna zabývaly například Vavrouchová a Lepková (2013). Změnám využití krajiny se částečně věnovaly i Pákozdiová, Křenovská, Žitňáková (2012). Ruda a Pavlíková (2017) se věnovali ve svém výzkumu především prostorovým vzorcům demografických ukazatelů a jejich výsledky potvrzují především rozvoj suburbanizačního procesu v jižním zázemí Brna. Mulíček (2002) se věnoval ranným fázím suburbanizačního procesu v zázemí Brna a také

potvrzuje rozvoj především v severojižní ose zázemí Brna a poukazuje na to, že i v případě Brna byla v prvních letech suburbanizace výsadou spíše skupin obyvatel s vyššími příjmy.

Třetím městem a jeho zázemím, ke kterému je v rámci analýzy přístupováno individuálně, je Ostrava. Toto město je ze tří největších českých měst ekonomicky nejslabší jak z hlediska nezaměstnanosti, tak z hlediska ekonomické výkonnosti Moravskoslezského kraje. Vymezování zázemí Ostravy probíhalo již podle stejné metodiky jako u zbylých měst (viz metodická část: kapitola 8). V případě Ostravy je na rozdíl od Prahy a Brna patrná výrazná depopulace, a to jak v rámci celého regionu, tak i v rámci samotné Ostravy v jejích administrativních hranicích, kdy přišla za 20 let o více než 30 000 obyvatel (viz tabulka 5). Na výraznou depopulaci Ostravy upozorňují například Rumpel a Slach (2012) nebo Ivan a Hruška-Tvrđý (2010). V zázemí je zaznamenán nejprve pokles a následný velmi mírný nárůst počtu obyvatel, a to jak v zázemí vymezeném na základě dojížděky, tak v zázemí vymezeném na základě vzdálenosti. Hovořit však lze spíše o populační stagnaci. Jelikož se v zázemí Ostravy nachází celá řada populačně silných měst, byly hodnoty ještě vypočteny bez vlivu obcí nad 5 000 obyvatel a zde je již patrný nárůst počtu obyvatel, který se v posledním období zpomalil. Na zpomalování významu migračních pohybů z Ostravy do zázemí již od 90. let 20. století upozorňuje i Ivan a Hruška-Tvrđý (2010), jelikož převládá migrace na větší vzdálenosti.

V rámci intenzity bytové výstavby jsou celkově zaznamenávány nízké hodnoty, přičemž v zázemí byla výstavba intenzivnější. Po celé sledované období byla intenzita v zázemí přibližně dvojnásobná oproti jádru, v maximech intenzita výstavby v zázemí přesahovala hodnotu tří dokončených bytů na 1000 obyvatel. Po mírném snížení rozdílů po roce 2008 došlo opět k nárůstu rozdílů v intenzitě bytové výstavby v zázemí a jádře. Zajímavý je fakt, že v užším zázemí byla v prvních obdobích intenzita nižší než v zázemí celkovém, ale po roce 2008 se tento poměr otočil, což poukazuje na koncentraci výstavby blíže k hranicím města. Ve chvíli, kdy uvážíme pouze obce zázemí pod 5 000 obyvatel, tak jsou již projevy suburbanizace patrné. Za 20 let narostl počet obyvatel těchto obcí o více než 8 000 obyvatel a intenzity výstavby byly v takto vymezených obcích nejvyšší (mezi třemi až čtyřmi dokončenými byty na 1000 obyvatel ročně). Zajímavé je, že poměrně intenzivní výstavba zde probíhala již v období před rokem 2001 a ani v obdobích po ekonomické krizi nedošlo k tak výrazným poklesům. Suburbanizační tendence potvrzují i Rumpel a Slach (2012), kteří vyzdvihují především oblasti s dobrým životním prostředím, jako hlavní cíle suburbanitů, ale z ekonomických důvodů se lidé stěhují i do oblastí méně příznivých.

Tabulka 5: Populační vývoj a bytová výstavba v Ostravě a zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Hodnoty	Celkem	526885	510706	495077	-0,49	-0,19	-0,38	-0,32	1,29	1,36	2,36	1,72
	Jádro	323177	308374	291634	-0,60	-0,38	-0,72	-0,54	0,93	0,86	1,65	1,17
	Zázemí	203708	202332	203443	-0,32	0,10	0,13	0,00	1,85	2,12	3,42	2,52
	Užší zázemí	154437	154054	154511	-0,25	0,12	0,07	0,00	1,80	2,04	3,56	2,65
	Menší obce zázemí**	79728	83398	88876	0,29	0,55	0,95	0,52	2,56	3,04	4,26	3,40
Poměry	Zázemí/jádro	0,63	0,66	0,70	X	X	X	X	1,99	2,46	2,07	2,15
	Užší zázemí/jádro	0,48	0,50	0,53	X	X	X	X	1,94	2,36	2,15	2,27
	Užší zázemí/zázemí	0,76	0,76	0,76	X	X	X	X	0,97	0,96	1,04	1,05
	Menší obce zázemí**/jádro	0,25	0,27	0,30	X	X	X	X	2,75	3,52	2,58	2,90

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: viz. tabulka 3, **obce zázemí pod 5 000 obyvatel

10.2 Bytová výstavba v rámci velikostních a ekonomických kategorií měst a jejich zázemí

Rozdělení měst do jednotlivých kategorií bylo provedeno na základě dvou hledisek, populační velikosti města a jeho ekonomické charakteristiky (viz metodická kapitola). Tímto způsobem bylo vymezeno celkem 12 kategorií (viz tabulka 2 a příloha 1), ve kterých jsou v následujících řádcích hledány shodné tendence, případně výraznější odchylky. Na závěr je pak porovnávána variabilita a průměrné hodnoty mezi jednotlivými kategoriemi měst.

Města velikostní kategorie nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí

Jako ekonomicky nejsilnější této velikostní kategorie byla vymezena čtyři města, u nichž a jejich zázemí je sledován vývoj bytové výstavby a také populační změny. Nejprve je třeba srovnat samotný rozsah území, které jednotlivá města ovlivňují. Rozsahem největší zázemí vymezené na základě dojížděkových vazeb má Plzeň. České Budějovice a Hradec Králové mají zázemí podobně velké a nejmenší území ve vázáno na Pardubice. V případě vymezení na základě vzdálenosti je opět populačně nejsilnější zázemí Plzně a u ostatních tří měst jsou zázemí srovnatelná. V zázemí Plzně se nacházejí celkově větší obce.

V rámci jader (měst v jejich administrativních hranicích) jsou zaznamenány dva trendy vývoje počtu obyvatel. V případě Plzně a Pardubic docházelo nejprve k poklesu počtu obyvatel a následnému mírnému růstu, naopak v případě Českých Budějovic a Hradce Králové je zaznamenána dlouhodobá depopulace, která však v posledních letech mírně

zpomalovala (viz tabulka 6). Užší i celá zázemí ve všech případech populačně rostla, přičemž v případě Pardubic a Hradce Králové byl růst pomalejší. Po roce 2008 se projevovalo zpomalení růstu počtu obyvatel u všech typů zázemí, které pokračovalo i po roce 2012 (viz příloha 2).

Tabulka 6: Příklad vývoje ekonomicky silnějších měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016
České Budějovice												
Hodnoty	Celkem	157311	162707	170456	0,05	0,53	0,48	0,55	2,29	4,44	5,84	3,52
	Jádro	99548	95071	93470	-0,71	-0,29	-0,38	-0,03	1,68	3,31	4,80	2,73
	Zázemí	57763	67636	76986	1,33	1,76	1,65	1,29	3,30	6,13	7,26	4,51
	Užší zázemí	22627	29126	35452	2,28	2,75	2,56	1,93	3,70	9,32	10,83	6,00
Poměry	Zázemí/jádro	0,58	0,71	0,82	X	X	X	X	1,96	1,85	1,51	1,66
	Užší zázemí/jádro	0,23	0,31	0,38	X	X	X	X	2,20	2,82	2,26	2,20
	Užší zázemí/zázemí	0,39	0,43	0,46	X	X	X	X	1,12	1,52	1,49	1,33
Pardubice												
Hodnoty	Celkem	131614	132832	137991	-0,32	0,37	0,52	0,35	2,78	3,79	4,23	2,79
	Jádro	93217	89245	90044	-0,76	-0,21	0,09	0,11	2,27	3,05	2,84	1,96
	Zázemí	38397	43587	47947	0,74	1,64	1,39	0,81	4,02	5,40	6,99	4,38
	Užší zázemí	22334	26667	30142	1,37	2,07	1,80	1,04	4,59	5,58	8,95	5,05
Poměry	Zázemí/jádro	0,41	0,49	0,53	X	X	X	X	1,77	1,77	2,46	2,23
	Užší zázemí/jádro	0,24	0,30	0,33	X	X	X	X	2,03	1,83	3,15	2,58
	Užší zázemí/zázemí	0,58	0,61	0,63	X	X	X	X	1,14	1,03	1,28	1,15

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), viz tabulka 3.

Z hlediska nové bytové výstavby byla města a jejich zázemí v této kategorii poměrně atraktivní a intenzity výstavby byly ve sledovaných časových úsecích poměrně vysoké. Maximálních hodnot dosahovaly intenzity bytové výstavby v období 2002-2011. V užším zázemí Českých Budějovic průměrná roční intenzita bytové výstavby překračovala po roce 2008 hodnotu 10 bytů na 1000 obyvatel ročně, což je nejvyšší zaznamenaná hodnota po Praze. V jádrech se pak maximální hodnoty pohybovaly okolo pěti bytů na 1000 obyvatel ročně. K poklesu průměrných hodnot docházelo buď hned po roce 2008, nebo až v posledním období po roce 2012. Intenzita bytové výstavby byla ve všech případech vyšší v zázemí než v jádře. Rozdíly mezi intenzitou výstavby v zázemí a jádře se v průběhu let snižovaly, nicméně v posledním období mezi lety 2012-2016 se opět zvýšily. Jedinou výjimkou jsou pak opět Pardubice, kde došlo k nárůstu rozdílů v období mezi lety 2008 a 2011 a v posledním období rozdílů opět mírně klesly. Podobný průběh je zaznamenán i

při porovnání hodnot za užší zázemí a celé zázemí, kdy byly rozdíly ve všech případech vyšší. Při porovnání intenzity bytové výstavby v užším zázemí a jádře docházelo dlouhodobému snižování rozdílů i u Českých Budějovic.

Z této kategorie byl v předchozích výzkumech věnován největší prostor právě Českým Budějovicím. Zmínit můžeme například práce Jana Kubeše z Jihočeské univerzity nebo Martina Ouředníčka ve spolupráci s Evou Čejkovou (Kubeš 2009; Ouředníček, Čejková 2009). Oba tyto výzkumy ukazovaly na poměrně intenzivní rozvoj suburbanizace v zázemí Českých Budějovic, kdy v některých letech dosahovaly intenzity výstavby v zázemí druhých nejvyšších hodnot hned po Praze. K tomuto napomáhají například specifické podmínky, kdy je město položeno v kotlině, kde nejsou především v zimě dobré meteorologické podmínky a často vzniká inverze. I tento fakt přispívá k výstavbě v okolních výše položených obcích (Kubeš 2009). Svou roli hraje také poměrně úzké vymezení administrativních hranic města, díky kterému probíhá téměř veškerá suburbánní výstavba vně administrativních hranic a je tak statisticky lépe podchycena (Kubeš 2009; Ouředníček, Čejková 2009).

U ekonomicky průměrných měst kategorie nad 45 000 obyvatel docházelo v jádrech funkčních regionů spíše ke stagnaci počtu obyvatel nebo poklesu. Výjimkou je pouze Liberec, kde sice došlo v prvním sledovaném období k průměrnému poklesu, ale v dalších obdobích již následoval nárůst počtu obyvatel (viz tabulka 7 a příloha 3). V zázemích těchto měst je patrný nárůst počtu obyvatel, který byl v absolutních číslech v podstatě stejný pro všechna města a činil okolo 5 000 obyvatel za období mezi lety 1997–2016. Růst se koncentroval spíše do újeji vymezeného zázemí. Částečně problematické je poměrně populačně silné zázemí Zlína, kde mohou výsledky zkreslovat dvacetitisícové Otrokovice. Pro přehlednost jsou tedy údaje uvedeny i bez vlivu Otrokovic. Po tomto odečtu, je patrné, že většina růstu zlínského zázemí byla soustředěna právě do menších obcí mimo Otrokovice.

V této kategorii měst je zaznamenán trend, kdy byla v některých případech nižší intenzita bytové výstavby v zázemí než v jádře. Jednalo se o období po roce 2008 v případě zázemí Liberce a Jihlavy (viz příloha 3). Výrazně vyšší výstavba v zázemí, než v jádře je ve všech sledovaných časových úsecích zaznamenána v případě Kladna. Zde hraje roli malá atraktivita jádra a také vliv Prahy, díky níž se lidé stěhují do zázemí Kladna, ale zůstávají spjatí spíše s Prahou, nežli s Kladnem.

Tabulka 7: Příklad vývoje ekonomicky průměrných měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Liberec												
Hodnoty	Celkem	127580	129699	136191	-0,25	0,44	0,69	0,43	2,50	3,20	4,32	1,89
	Jádro	100049	99721	103853	-0,42	0,23	0,57	0,36	2,38	3,10	4,47	1,45
	Zázemí	27531	29978	32338	0,37	1,18	1,08	0,66	2,92	3,57	3,83	3,29
	Užší zázemí	15443	17753	19878	0,99	1,68	1,53	1,05	3,57	4,91	4,65	3,96
Poměry	Zázemí/jádro	0,28	0,30	0,31	X	X	X	X	1,23	1,15	0,86	2,26
	Užší zázemí/jádro	0,15	0,18	0,19	X	X	X	X	1,50	1,58	1,04	2,73
	Užší zázemí/zázemí	0,56	0,59	0,61	X	X	X	X	1,22	1,37	1,22	1,21
Zlín												
Hodnoty	Celkem	157495	154363	154410	-0,24	-0,18	0,08	-0,06	2,16	2,28	2,4	1,36
	Jádro	82292	78066	75117	-0,52	-0,53	-0,77	-0,14	1,74	2,01	2,26	1,04
	Zázemí	75203	76297	79293	0,08	0,19	0,95	0,02	2,61	2,54	2,55	1,67
	Užší zázemí	60236	60806	63174	0,00	0,16	1,02	-0,04	2,82	2,41	2,29	1,35
	Zázemí bez Otrokovic	55303	57752	61284	0,42	0,45	1,29	0,18	1,97	2,75	2,82	2,08
	Užší zázemí bez Otrokovic	40336	42261	45165	0,43	0,49	1,51	0,15	2,04	2,62	2,55	1,78
Poměry	Zázemí/jádro	0,91	0,98	1,06	X	X	X	X	1,51	1,26	1,13	1,60
	Užší zázemí/jádro	0,73	0,78	0,84	X	X	X	X	1,62	1,19	1,01	1,29
	Užší zázemí/zázemí	0,80	0,80	0,80	X	X	X	X	1,08	0,95	0,90	0,81
Kladno												
Hodnoty	Celkem	95615	96558	97720	-0,11	0,24	0,05	0,21	1,38	1,69	2,30	2,12
	Jádro	71737	69675	68660	-0,36	-0,24	-0,35	-0,01	1,00	0,85	1,64	1,50
	Zázemí	23878	26883	29060	0,66	1,55	1,07	0,72	2,51	4,01	3,96	3,63
	Užší zázemí	16215	18558	20709	0,62	1,86	1,44	1,06	2,06	4,17	4,40	4,33
Poměry	Zázemí/jádro	0,33	0,39	0,42	X	X	X	X	2,52	4,74	2,41	2,42
	Užší zázemí/jádro	0,23	0,27	0,30	X	X	X	X	2,07	4,92	2,68	2,90
	Užší zázemí/zázemí	0,68	0,69	0,71	X	X	X	X	0,82	1,04	1,11	1,19

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), viz tabulka 3.

Poslední podkategorie měst nad 45 000 a jejich zázemí je nejpočetnější a docházelo zde také k největší diferenciaci (viz kapitola 10.3). Z hlediska populačního vývoje je ve všech jádrech a většině celých regionů zaznamenám klesající trend s malými odchylkami. Zázemí regionů již vykazují tendence mírně růstové, přičemž je růst zaznamenáván spíše až v pozdějším období. Zmínit je také třeba Olomouc, která měla z této vymezené kategorie zdaleka největší populační růst zázemí. Celé zázemí vykazuje populační zisk téměř 8 000 obyvatel v letech 1997-2016. Tento růst byl koncentrován do obcí užšího zázemí do pěti kilometrů od hranic města, ve vzdálenějších obcích je již trend mírně klesající.

S výjimkou Olomouce, Opavy, Karlových Varů a Děčína jsou v jádrech funkčních regionů zaznamenány dlouhodobě nízké intenzity bytové výstavby, často pod hodnotou jednoho dokončeného bytu na 1000 obyvatel ročně. Vzhledem k nízké výstavbě v jádře se projevuje vysoký rozdíl mezi intenzitou výstavby v zázemí a jádře. U měst s nejnižší intenzitou výstavby v jádře lze pozorovat trend nárůstu rozdílů mezi zázemím a jádrem, kdy sice v posledním období docházelo k poklesu bytové výstavby i v zázemí, ale v jádře byl pokles rychlejší. V případě Olomouce byla výstavba v zázemí téměř ve všech sledovaných obdobích nižší než v jádře (viz tabulka 8). U dalších měst byly intenzity v zázemích vyšší. Zajímavé je pozorovat, že v rámci zázemí všech měst této kategorie byla intenzita výstavby v užším zázemí na podobné úrovni jako v celém zázemí, případně v řadě případů nižší (viz příloha 4).

Tabulka 8: Příklad vývoje ekonomicky slabších měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016
Olomouc												
Hodnoty	Celkem	177787	178577	182186	-0,11	0,15	0,28	0,17	2,59	2,97	4,32	3,23
	Jádro	103840	100373	100378	-0,39	-0,31	-0,21	0,17	2,82	2,70	4,36	3,32
	Zázemí	73947	78204	81808	0,27	0,76	0,91	0,18	2,26	3,33	4,25	3,12
	Užší zázemí	49701	53554	58125	0,33	1,03	1,23	0,66	2,60	3,71	4,86	3,56
Poměry	Zázemí/jádro	0,71	0,78	0,81	X	X	X	X	0,80	1,23	0,97	0,94
	Užší zázemí/jádro	0,48	0,53	0,58	X	X	X	X	0,92	1,37	1,11	1,07
	Užší zázemí/zázemí	0,67	0,68	0,71	X	X	X	X	1,15	1,11	1,14	1,14
Karviná**												
1	Celkem	78356	75573	66754	-0,47	-0,29	-1,50	-1,26	0,83	0,51	0,85	0,83
	Jádro	66420	62881	54413	-0,67	-0,46	-1,64	-1,55	0,50	0,39	0,46	0,63
	Zázemí	11936	12692	12341	0,62	0,61	-0,79	0,09	2,67	1,09	2,73	1,73
2	Zázemí/jádro	0,18	0,20	0,23	X	X	X	X	5,38	2,75	5,92	2,74
Karlovy Vary												
Hodnoty	Celkem	92656	89905	88276	-0,48	-0,18	0,07	-0,42	2,01	2,67	3,15	2,02
	Jádro	54850	51202	49046	-0,90	-0,54	-0,30	-0,62	1,77	2,85	2,85	1,69
	Zázemí	37806	38703	39230	0,12	0,31	0,55	-0,17	2,33	2,45	3,54	2,44
	Užší zázemí	28544	29390	30771	0,13	0,40	0,84	0,25	2,78	2,96	4,41	2,88
Poměry	Zázemí/jádro	0,69	0,76	0,80	X	X	X	X	1,32	0,86	1,24	1,44
	Užší zázemí/jádro	0,52	0,57	0,63	X	X	X	X	1,56	1,04	1,54	1,70
	Užší zázemí/zázemí	0,76	0,76	0,78	X	X	X	X	1,19	1,21	1,24	1,18

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: viz tabulka 3, **V případě Karviné se užší zázemí rovná celkovému, proto není uvedeno. 1=Hodnoty, 2=Poměr.

Olomouc má v této kategorii poměrně specifické postavení a je patrné, že svým vývojem se podobá spíše městům vyšší ekonomické kategorie. V rámci jejího zázemí jsou patrné nejvýraznější projevy suburbanizace, kterým se ve svém výzkumu věnoval například Halás, Roubínek, Kladivo (2012). Ve svém příspěvku uvádějí řadu příkladů obcí, které prošly výrazným vývojem pod vlivem procesu suburbanizace, kdy se v některých případech počet obyvatel obce až ztrojnásobil. Autoři dále uvádějí, že u těchto extrémních případů se jednalo především o vliv developerské výstavby, která s sebou přinesla řadu problémů. Ve výzkumu se dále potvrzují předpoklady o vyšší výstavbě a intenzitě probíhajícího procesu suburbanizace v obcích blíže k hranicím jádrového města, případně poblíž hlavních silničních a železničních tahů.

Již byly zmíněny některé práce, které se věnovaly jednotlivým městům, ale byly provedeny i výzkumy porovnávající vícero měst. Nevěděl a Pařil (2014) upozorňují na oblasti v okolí Hradce Králové a Pardubic, kde se v některých růstových oblastech mísí vlivy těchto dvou velkých měst. Silnější suburbanizace se také projevuje v zázemí Plzně a Českých Budějovic (Ouředníček, Doležalová 2009). Všechna tato města byla v rámci mého výzkumu zařazena do ekonomicky nejsilnější kategorie a potvrzují se v jejich zázemí výraznější projevy suburbanizačního procesu. Naopak na nižší intenzitu projevů suburbanizace upozorňují Nevěděl a Pařil (2014) v zázemí Olomouce, v čemž se shodují s Ouředníčkem a Doležalovou (2009), což zcela nekoresponduje s výsledky mého výzkumu, kdy byly v zázemí Olomouce zaznamenány vyšší přírůstky počtu obyvatel a vysoká intenzita bytové výstavby, nicméně byla slabší než v případě zmíněných měst nejsilnější ekonomické kategorie.

Velikostní kategorie měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli

Města druhé velikostní kategorie mezi 20 000 a 45 000 obyvateli se opět dělí na podkategorie na základě ekonomických ukazatelů. U jader funkčních regionů nejsilnější ekonomické kategorie je zaznamenán pokles počtu obyvatel, případně stagnace. V rámci zázemí i jejich úzeji vymezených částí na základě vzdálenosti jsou patrné tendence růstu počtu obyvatel. Růst nebyl nikterak dramatický ve většině případů v řádu jednotek tisíc obyvatel za celé sledované období, ale v zázemí Mladé Boleslavi, která je díky své ekonomické síle specifická, byl nárůst výrazný. Mezi lety 1997 a 2016 zde přibýlo více než 15 000 obyvatel (viz tabulka 9). V případě dalších měst se populační růst zázemí v posledním desetiletí zpomaloval, případně docházelo v posledním sledovaném období k mírnému poklesu počtu obyvatel (viz příloha 5).

Tabulka 9: Příklad vývoje ekonomicky silnějších měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016
Mladá Boleslav												
Hodnoty	Celkem	110904	120208	125703	0,41	1,08	0,59	0,43	2,18	4,31	3,66	2,47
	Jádro	44473	44602	44056	-0,36	0,29	-0,19	-0,09	1,55	4,53	0,88	1,14
	Zázemí	66431	75606	81647	0,92	1,56	1,04	0,72	2,60	4,17	5,27	3,20
	Užší zázemí	19953	24382	27039	1,56	2,36	1,63	0,78	4,34	4,76	7,59	2,99
Poměry	Zázemí/jádro	1,49	1,70	1,85	X	X	X	X	1,68	0,92	5,99	2,80
	Užší zázemí/jádro	0,45	0,55	0,61	X	X	X	X	2,81	1,05	8,62	2,61
	Užší zázemí/zázemí	0,30	0,32	0,33	X	X	X	X	1,67	1,14	1,44	0,93
Písek												
Hodnoty	Celkem	50112	50535	51724	-0,10	0,21	0,27	0,25	1,68	1,45	3,37	0,94
	Jádro	29997	29898	29966	-0,22	0,09	-0,14	0,16	1,33	1,21	3,67	0,50
	Zázemí	20115	20637	21758	0,07	0,38	0,86	0,38	2,19	1,80	2,93	1,54
	Užší zázemí	5571	5921	6704	0,25	0,85	2,17	0,78	0,86	1,26	4,24	2,04
Poměry	Zázemí/jádro	0,67	0,69	0,73	X	X	X	X	1,65	1,49	0,80	3,06
	Užší zázemí/jádro	0,19	0,20	0,22	X	X	X	X	0,65	1,04	1,16	4,04
	Užší zázemí/zázemí	0,28	0,29	0,31	X	X	X	X	0,39	0,70	1,45	1,32

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: viz tabulka 3

Hodnoty intenzity bytové výstavby byly v případě většiny ekonomicky silnějších měst velikostní kategorie 20 000 – 45 000 obyvatel vyšší v zázemích než v jádrech. Maxima dosahovala okolo pěti dokončených bytů na 1000 obyvatel ročně. Nejvyšších hodnot dosahovala intenzita bytové výstavby v zázemích v letech 2002-2007, případně 2008-2011, pak následoval pokles. V několika případech byly hodnoty intenzity bytové výstavby v zázemí nízké ve všech obdobích (např. Vyškov, Strakonice). Nejčastější vývoj rozdílů mezi výstavbou v jádře a zázemí byl takový, že rozdíly byly poměrně malé, ale v posledním období došlo k jejich zvýšení v souvislosti s rychlejším poklesem intenzity bytové výstavby v jádře. Případně je pak zřejmý druhý trend v podobě největších rozdílů okolo roku 2007 a následném výraznějším poklesu rozdílů v posledním období, což pro změnu způsoboval vyšší pokles výstavby v zázemích. Rozdíly v intenzitě bytové výstavby v užším zázemí a celém zázemí byly spíše nižší a v řadě případů je zaznamenána v užším zázemí nižší intenzita. Obecně ale platí, že se výstavba postupně koncentrovala do užšího zázemí.

U ekonomicky průměrných měst kategorie 20 000 - 45 000 a jejich zázemí převládá v jádrech až na drobné odchylky depopulační trend. Až na několik výjimek byl v zázemích měst trend růstový. Výjimkou je město Trutnov, jehož zázemí bylo depopulační. Celkově se

liší dynamika růstu a v některých případech docházelo i k mírnému poklesu počtu obyvatel v rámci užších i celých zázemí. V rámci celé kategorie však převládal růstový trend zázemí, který je soustředěn především do jejich užšího vymezení.

Intenzity bytové výstavby v zázemí byly celkově nižší než v přechozí kategorii, ale zázemí některých měst dosahovala podobných hodnot jako v předchozí kategorii. Například se jedná o města ležící v dosahu větších center (Příbram, Znojmo, Kutná Hora). U měst v dosahu větších center byla intenzita bytové výstavby v zázemí v maximech okolo čtyř dokončených bytů na 1000 obyvatel, u ostatních se pohybovala pod třemi dokončenými byty na 1000 obyvatel ročně, ale výjimečně se v maximech dostala také na hodnoty okolo čtyř bytů na 1000 obyvatel. Opět platí, že maximálních hodnot bylo dosahováno v obdobích 2002-2007, nebo 2008-2011 a následoval pokles průměrné intenzity bytové výstavby.

V případě vícera měst této kategorie je patrný postupný nárůst rozdílů mezi výstavbou v zázemí a v jádře. Ve většině případů byla intenzita bytové výstavby v zázemí vyšší než v jádře, ale u některých měst je zaznamenán trend nejprve vyšší intenzity v jádře a v zázemí byla intenzita bytové výstavby vyšší až v pozdějších obdobích. Koncentrace nové bytové výstavby do užšího zázemí, která je sledována výpočtem poměru mezi intenzitou bytové výstavby v užším zázemí a celém zázemí není příliš patrná. Ve většině případů byla intenzita bytové výstavby v užším zázemí srovnatelných nebo nižších hodnot než v celém zázemí, ale je patrný trend směřující spíše k vyšší intenzitě bytové výstavby v užším zázemí. Kompletní údaje o vývoji v této kategorii měst jsou prezentovány v příloze 6.

U ekonomicky nejslabších měst kategorie mezi 20 000-45 000 obyvatel a jejich zázemí je ve všech případech patrná depopulace jader i celých funkčních regionů. Pouze v případě Chebu nastala depopulace jádra později (viz tabulka 10). Zázemí jednotlivých měst v různých obdobích zažívala spíše růst, byť v některých případech je v posledním sledovaném období zaznamenán pokles. U několika měst byl sice pokles dlouhodobější a výraznější, ale celkově lze na základě populačního vývoje pozorovat určité projevy suburbanizace.

Intenzity bytové výstavby v jednotlivých jádrech funkčních regionů byly až na několik výjimek spíše nižší, často nepřesahující hodnotu jednoho dokončeného bytu na 1000 obyvatel. V zázemích byly i v této kategorii intenzity bytové výstavby spíše vyšší. Nejčastěji se intenzita bytové výstavby pohybovala mezi jedním a půl a třemi byty na 1000 obyvatel, případně mírně překračovala hodnotu tří dokončených bytů na 1000 obyvatel.

Většinový trend je opět spatřován v nárůstu rozdílů mezi výstavbou v zázemí a jádře. Tento fakt můžeme opět přičítat rychlejšímu poklesu intenzity bytové výstavby v jádrech. Specifický je v tomto případě příklad Chebu, kde byla v letech 2002-2007 výrazně vyšší intenzita bytové výstavby v zázemí a v obdobích po roce 2008 se již rozdíl znatelně snižoval. Dalším případem jsou města (Vsetín, Litvínov), kde intenzita v jádře dosáhla svého dna v období 2008-2011 a po roce 2012 se rozdíly opět snížily. Kompletní přehled vývoje měst této kategorie je zachycen v příloze 7.

Tabulka 10: Příklad vývoje ekonomicky slabších měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997 2001	2002 2007	2008 2011	2012 2016	1997 2001	2002 2007	2008 2011	2012 2016
Cheb												
Hodnoty	Celkem	46697	51403	48797	0,98	0,97	-0,85	-0,35	1,23	1,32	2,10	1,37
	Jádro	31713	34818	32394	1,01	0,90	-1,27	-0,41	0,85	0,43	1,61	1,14
	Zázemí	14984	16585	16403	0,90	1,11	0,02	-0,24	2,04	3,18	3,11	1,82
	Užší zázemí	8043	8927	9228	0,58	1,36	0,89	-0,04	1,11	3,83	3,84	2,23
Poměry	Zázemí/jádro	0,47	0,48	0,51	X	X	X	X	2,40	7,38	1,94	1,60
	Užší zázemí/jádro	0,25	0,26	0,28	X	X	X	X	1,30	8,89	2,39	1,96
	Užší zázemí/zázemí	0,54	0,54	0,56	X	X	X	X	0,54	1,20	1,23	1,22
Krnov												
Hodnoty	Celkem	43233	42211	40198	-0,27	-0,22	-0,46	-0,61	1,23	0,93	1,63	1,41
	Jádro	26178	25211	23762	-0,45	-0,33	-0,55	-0,74	0,97	0,88	1,53	0,77
	Zázemí	17055	17000	16436	0,00	-0,05	-0,31	-0,42	1,63	1,01	1,78	2,36
	Užší zázemí	2897	2970	3082	0,63	0,00	0,74	0,16	1,71	2,37	3,25	2,59
Poměry	Zázemí/jádro	0,65	0,67	0,69	X	X	X	X	1,67	1,15	1,16	3,06
	Užší zázemí/jádro	0,11	0,12	0,13	X	X	X	X	1,76	2,70	2,13	3,37
	Užší zázemí/zázemí	0,17	0,17	0,19	X	X	X	X	1,05	2,34	1,83	1,10

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: viz. tabulka 3

Velikostní kategorie měst mezi 12 000 a 20 000 obyvateli

V rámci ekonomicky nejsilnější skupiny jsou analyzovány vývojové tendence měst a jejich zázemí, která leží často v dosahu větších sídel, především Prahy. Celý Středočeský kraj je ekonomicky silným regionem a samotná města vykazují nízkou nezaměstnanost, která může být způsobena právě dostupností většího centra. Tato kategorie je pak doplněna dalšími městy z ekonomicky silnějších regionů. Růstový nebo klesající trend počtu obyvatel v jednotlivých jádrech vymezených funkčních regionů není zcela patrný, ale případný růst nebo pokles byl tak malý, že lze celkově hovořit o stagnaci počtu obyvatel v jádrech této

kategorie. Zázemí byla již zřetelně růstová, byť v několika případech je růst pomalejší, případně dochází k mírnému poklesu v posledním období (viz příloha 8).

V některých případech byla intenzita výstavby v jádrech regionů poměrně nízká, ale převládaly spíše vyšší hodnoty, především pak u měst, která leží v dosahu velkých zmíněných větších center, kde se vyšplhaly až k hodnotám nad čtyři dokončené byty na 1000 obyvatel ročně, v případě Benešova dokonce nad šest dokončených bytů na 1000 obyvatel ročně. Od přelomu tisíciletí je ve většině případů zaznamenáván nárůst a následný pokles po roce 2012. V zázemích byl nárůst pozvolnější, což je diskutováno níže.

Trend nárůstu rozdílů v intenzitě bytové výstavby mezi zázemím a jádrem funkčního regionu je v případě ekonomicky silnějších měst kategorie 12 000 – 20 000 obyvatel patrný, a to především po roce 2008. Poměrně častým jevem je také to, že v období před rokem 2007 byla průměrná intenzita bytové výstavby v zázemí nižší než v jádře, ale po roce 2008 se trend obrátil. To napovídá pozdějšímu nástupu procesu suburbanizace u relativně menších měst. Roli zde také může hrát přítomnost větších center, kdy může být výstavba v zázemí měst, která leží například v blízkosti Prahy výstavbou vázanou právě na větší centrum.

V rámci kategorie ekonomicky průměrných měst mezi 12 000 - 20 000 obyvateli a jejich zázemích jsou zaznamenány trendy depopulace, případně stagnace počtu obyvatel v jádrech. V zázemích měst převládal trend mírného nárůstu počtu obyvatel, případně stagnace. V jednom případě (Uherský Brod) je zaznamenána depopulace. Výraznější nárůst počtu obyvatel naopak vykazoval Turnov, kde může hrát roli blízkost Mladé Boleslavi, která je výrazně růstová a ekonomicky silná

V jádrech funkčních regionů této kategorie byly až na několik výjimek nižší intenzity bytové výstavby a po roce 2007 docházelo k jejich poklesu (nejčastěji se hodnoty pohybovaly okolo dvou bytů na 1000 obyvatel ročně, viz příloha 9). U výstavby v zázemí naopak převládal spíše kontinuálnější nárůst s případným poklesem až v posledním období. Nejvyšší hodnoty se pohybovaly okolo pěti dokončených bytů na 1000 obyvatel ročně. Jsou zaznamenána i města s nízkou intenzitou výstavby v zázemí pod dva byty na 1000 obyvatel ročně. Nejvyšší hodnoty intenzity bytové výstavby jsou v této kategorii zaznamenány v zázemí Vrchlabí a lze je přisoudit z větší části rekreační výstavbě.

Hlavní trend v rámci rozdílů bytové výstavby mezi zázemím a jádrem funkčního regionu lze opět spatřit v postupném nárůstu rozdílů mezi intenzitou výstavby v jádře a v zázemí, které se zvětšovaly v posledním období po roce 2012. Opět tedy lze usuzovat, že

suburbanizace v této kategorii nastoupila až později. V některých případech byly zaznamenány největší rozdíly v intenzitě v období okolo roku 2008 a v posledním období došlo k jejich snížení, jelikož výstavba v zázemí neklesala tak výrazně.

Ekonomicky nejslabší města kategorie 12 000 - 20 000 obyvatel a jejich zázemí vykazovala v jádrech dlouhodobý pokles počtu obyvatel, případně jeho stagnaci. Zázemí funkčních regionů až na jednu výjimku (Bruntál) spíše rostla, nicméně je patrné, že po roce 2007 se růst výrazně zpomaloval, případně nastupoval pokles počtu obyvatel. V několika případech také docházelo k trendu, kdy celé zázemí populačně ztrácí a užší zázemí naopak roste.

V jádrech funkčních regionů byly většinou nízké hodnoty intenzity bytové výstavby a celkově docházelo k jejich snižování. V posledních letech klesaly pod hodnoty jednoho dokončeného bytu na 1000 obyvatel ročně. V zázemích byly hodnoty vyšší, ale pohybovaly se ve většině případů okolo hodnoty dvou bytů na 1000 obyvatel. U některých funkčních regionů (Bruntál, Ostrov) se projevují výrazně vyšší hodnoty v užším zázemí blížící se až k hodnotě deseti bytů na 1000 obyvatel. To je však způsobeno tím, že užší zázemí na základě vzdálenosti, která byla u měst pod 20 000 obyvatel stanovena na 3 km, bylo vymezeno velice úzce, což mohlo částečně zkreslit údaje, ale přesto tato čísla vypovídají o rozvoji několika obcí v těsném sousedství těchto dvou měst. Celkově je patrné trend, kdy rozdíly mezi intenzitou výstavby v jádře a zázemí rostou. Je to jednak způsobeno výrazným poklesem intenzity bytové výstavby v jádrech a kontinuálním růstem nebo mírným poklesem výstavby v zázemí. Kompletní přehled je k dispozici v příloze 10.

Města velikostní kategorie pod 12 000 obyvatel

V rámci funkčních regionů ekonomicky silnějších měst je v jádrech zaznamenán spíše pokles počtu obyvatel, ale v některých případech se tendence v pozdějších obdobích měnily na růstové. Růst byl patrný především u jihočeských a jihomoravských měst. Ve více než polovině případů byla zázemí populačně zisková a lze tedy pozorovat určité projevy suburbanizace. Ve zbytku případů již zázemí populačně stagnují, případně ztrácí.

U bytové výstavby byly patrné poměrně vysoké intenzity v jádrech, kdy většinou přesahovaly hodnoty dvou dokončených bytů na 1000 obyvatel ročně, potažmo až pět dokončených bytů na 1000 obyvatel, ale je i zaznamenáno několik měst s nízkými hodnotami i pod jeden byt na 1000 obyvatel. Intenzita výstavby v zázemích měla rostoucí tendenci ze spíše nižších hodnot v prvním období na maxima okolo roku 2007 a následný

pokles. Na počátku intenzita bytové výstavby pohybovaly okolo hodnot pod dvěma byty na 1000 obyvatel ročně a vyšplhaly se až k hranici čtyř bytů na 1000 obyvatel ročně nebo těsně nad ní, což je příklad Boskovic uvedených v tabulce 11.

Tabulka 11: Příklad vývoje ekonomicky silnějších měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí

		Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
		1997	2007	2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016	1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016
Boskovice												
Hodnoty	Celkem	46697	51403	48797	0,98	0,97	-0,85	-0,35	1,23	1,32	2,10	1,37
	Jádro	31713	34818	32394	1,01	0,90	-1,27	-0,41	0,85	0,43	1,61	1,14
	Zázemí	14984	16585	16403	0,90	1,11	0,02	-0,24	2,04	3,18	3,11	1,82
	Užší zázemí	8043	8927	9228	0,58	1,36	0,89	-0,04	1,11	3,83	3,84	2,23
Poměry	Zázemí/jádro	0,47	0,48	0,51	X	X	X	X	2,40	7,38	1,94	1,60
	Užší zázemí/jádro	0,25	0,26	0,28	X	X	X	X	1,30	8,89	2,39	1,96
	Užší zázemí/zázemí	0,54	0,54	0,56	X	X	X	X	0,54	1,20	1,23	1,22
Rychnov nad Kněžnou												
Hodnoty	Celkem	43233	42211	40198	-0,27	-0,22	-0,46	-0,61	1,23	0,93	1,63	1,41
	Jádro	26178	25211	23762	-0,45	-0,33	-0,55	-0,74	0,97	0,88	1,53	0,77
	Zázemí	17055	17000	16436	0,00	-0,05	-0,31	-0,42	1,63	1,01	1,78	2,36
	Užší zázemí	2897	2970	3082	0,63	0,00	0,74	0,16	1,71	2,37	3,25	2,59
Poměry	Zázemí/jádro	0,65	0,67	0,69	X	X	X	X	1,67	1,15	1,16	3,06
	Užší zázemí/jádro	0,11	0,12	0,13	X	X	X	X	1,76	2,70	2,13	3,37
	Užší zázemí/zázemí	0,17	0,17	0,19	X	X	X	X	1,05	2,34	1,83	1,10

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: viz tabulka 3.

Trendy vývoje rozdílů mezi intenzitou výstavby v zázemí a v jádře nejsou tak zřetelné jako v předchozích kategoriích, nicméně je patrné, že ve většině případů byla v prvních obdobích intenzita výstavby nižší v zázemí než v jádře. U většiny měst se nejčastěji v období okolo roku 2007 poměr otočil, ale jsou zaznamenány i případy, kdy zůstala intenzita výstavby v zázemí nižší. To opět nasvědčuje tomu, že se výstavba do zázemí přesouvala až později. Nižší rozdílly byly zapříčiněny i tím, že v jádrech byly poměrně vysoké hodnoty intenzity bytové výstavby. Patrné je také to, že v užších zázemích nebyla intenzita bytové výstavby výrazně vyšší, případně dosahovala nižších hodnot než v jádře. Nelze tedy konstatovat, že by výstavba byla soustředěna více do bližšího zázemí města. Přehled vývoje ve všech městech této kategorie a jejich zázemí je k dispozici v příloze 11.

V rámci funkčních regionů ekonomicky průměrných měst velikostní kategorie pod 12 000 obyvatel měl počet obyvatel v jádrech ve sledovaném období až na několik

drobných výjimek sestupnou tendenci. V zázemích měst docházelo spíše k mírnému poklesu počtu obyvatel případně ke stagnaci. Pouze v několika případech byl nárůst markantnější, pohybující se v absolutních číslech okolo 1000 obyvatel mezi lety 1997–2016 (viz příloha 12). Hodnoty intenzity bytové výstavby byly celkově poměrně nízké, v jádrech většinou nepřesahující hodnoty dvou dokončených bytů na 1000 obyvatel a v zázemích byla tato hodnota překračována jen mírně. Nachází se zde však výjimky (Mikulov, Jilemnice a Lanškroun). V případě Mikulova byla intenzita bytové výstavby vysoká jak v jádře, tak v zázemí bytová výstavba (atakující hodnotu až deset bytů na 1000 obyvatel ročně). U Lanškrouna a Jilemnice byly intenzity vyšší v zázemí, taktéž se přibližující hodnotě deseti dokončených bytů na 1000 obyvatel. V případě Mikulova hraje roli blízkost Brna a rekreace a v případě Jilemnice rekreační výstavba v zázemí. Zmínit také musíme zázemí města Lanškroun, kde byla v období 2002-2007 zaznamenána průměrná roční intenzita bytové výstavby přes sedm bytů na 1000 obyvatel. Tento ukazatel je způsobem rozsáhlou obecní výstavbou v obci Rudoltice, která je určena především pro nízkopříjmové skupiny obyvatel a neobešla se bez řady problémů. Podrobně se tomuto v Česku ojedinělému případu rozsáhlé obecní výstavby věnuje Matoušek (2014).

U ekonomicky nejslabších měst kategorie pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí byla ve sledovaném období všechna jádra až na drobné odchylky depopulační. V zázemích je patrný nárůst počtu obyvatel před rokem 2007, který však v období dalších deseti let zpomaloval, případně docházelo k poklesu. V dalších případech byl pokles dlouhodobý. Významnější růstové tendence nejsou téměř zaznamenány. Intenzity bytové výstavby se pohybovaly v jádrech nejčastěji mezi jedním až dvěma dokončenými byty na 1000 obyvatel ročně, v zázemích byly hodnoty zhruba o půl bytu na 1000 obyvatel vyšší. V některých případech se výstavba v zázemí přibližovala hodnotě čtyř bytů na 1000 obyvatel. Opět lze u některých měst nalézt trend, kdy byly v počátečních letech intenzity nižší v zázemí a pak se vzhledem k rychlejšímu poklesu v jádře poměr výrazně obrátil. Celkový přehled vývoje této kategorie je zaznamenán v příloze 13.

10.3 Variabilita uvnitř jednotlivých kategorií a průměrné hodnoty

Již bylo v pojednáních ke 12 vymezeným kategoriím několikrát zmíněno, že uvnitř těchto kategorií dochází k určité diferenciaci. Cílem této části je diskutovat, ve kterých kategoriích byly rozdíly ze statistického pohledu největší. U intenzity výstavby v jednotlivých obdobích byly vypočteny variační koeficienty čili směrodatné odchylky³ dělené aritmetickým průměrem (Hendl 2012), které jsou prezentovány v tabulce 12.

U populačně největších měst je zaznamenána největší diferenciaci v rámci ekonomicky nejslabší kategorie. Zde se jeví problematické zařazení Olomouce, která vykazuje nejrozdílnější hodnoty od zbytku měst. U kategorie ekonomicky průměrných měst je vyšší variabilita zaznamenána u jader. V kategorii ekonomicky silnějších jsou rozdíly obecně nejmenší.

U kategorie mezi 20 000 a 45 000 obyvateli je ve všech případech zaznamenána vyšší variabilita u jader a nižší v zázemích. V rámci kategorie mezi 12 000 a 20 000 obyvateli byly vyšší rozdíly uvnitř kategorií částečně komentovány v části zaměřené na tendence v rámci jednotlivých kategorií. V některých případech ekonomicky slabších měst je diferenciaci v zázemí dokonce vyšší než v jádře. U užších vymezení zázemí hraje roli i malý počet obcí v těchto vymezených zázemích, který přispěl k vysokým hodnotám intenzity bytové výstavby. U všech podkategorií nejmenší velikostní kategorie opět platí, že v jádrech je diferenciaci vyšší. V případě ekonomicky nejslabších měst je v jádrech funkčních regionů patrná výrazně nižší diferenciaci nežli v ostatních případech. Jádra funkčních regionů této kategorie mají tedy podobný průběh.

I přes zmíněnou diferenciaci je možné pro přehlednost využít průměrných hodnot. Nicméně u kategorií, kdy byla diferenciaci nejvyšší, již nemají průměrné hodnoty takovou vypovídající hodnotu a jsou zmíněny jen okrajově. Průměrné hodnoty v rámci jednotlivých vymezených kategorií jsou prezentovány v tabulkách 13 a 14. V ekonomicky nejsilnějších městech velikostní kategorie nad 45 000 obyvatel byl v průměru největší růst, v ekonomicky slabších je průměrný růst naopak nejnižší s jedinou výjimkou posledního období, kdy je ve slabší ekonomické kategorii zaznamenán mírně vyšší nárůst než v kategorii ekonomicky průměrných měst nad 45 000 obyvatel (viz tabulka 13).

³ Směrodatná odchylka = Průměrná vzdálenost mezi jednotlivými hodnotami a jejich aritmetickým průměrem (Hendl 2012)

Tabulka 12: Variabilita intenzity bytové výstavby v rámci jednotlivých skupin

Kategorie	Část regionu	Variační koeficienty hodnot intenzity bytové výstavby				Kategorie	Část regionu	Variační koeficienty hodnot intenzity bytové výstavby			
		1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016			1997 - 2001	2002 - 2007	2008 - 2011	2012 - 2016
45 000 a více obyv., Ekonomicky silnější	Celkem	0,13	0,13	0,15	0,12	12 -20 000 obyvatel, Ekonomicky silnější	Celkem	0,47	0,39	0,36	0,29
	Jádro	0,22	0,09	0,18	0,18		Jádro	0,63	0,68	0,52	0,43
	Zázemí	0,10	0,16	0,20	0,12		Zázemí	0,44	0,45	0,33	0,26
	Užší zázemí	0,09	0,25	0,22	0,13		Užší zázemí	0,44	0,33	0,31	0,28
45 000 a více obyv., Ekonomicky průměrná	Celkem	0,23	0,40	0,32	0,17	12-20 000 obyvatel, Ekonomicky průměrná	Celkem	0,36	0,33	0,34	0,28
	Jádro	0,33	0,65	0,48	0,16		Jádro	0,48	0,27	0,47	0,47
	Zázemí	0,12	0,19	0,16	0,23		Zázemí	0,52	0,52	0,41	0,24
	Užší zázemí	0,20	0,22	0,22	0,32		Užší zázemí	0,28	0,26	0,31	0,24
45 000 a více obyv., Ekonomicky slabší	Celkem	0,54	0,52	0,65	0,52	12-20 000 obyvatel, Ekonomicky slabší	Celkem	0,33	0,33	0,31	0,34
	Jádro	0,88	0,75	0,91	0,77		Jádro	0,49	0,42	0,43	0,51
	Zázemí	0,39	0,44	0,37	0,43		Zázemí	0,57	0,46	0,30	0,29
	Užší zázemí	0,42	0,44	0,41	0,44		Užší zázemí	0,58	0,58	0,51	0,46
20 - 45 000 obyvatel, Ekonomicky silnější	Celkem	0,32	0,34	0,19	0,28	12 000 obyv. a méně, Ekonomicky silnější	Celkem	0,42	0,38	0,35	0,27
	Jádro	0,32	0,50	0,44	0,46		Jádro	0,63	0,59	0,59	0,49
	Zázemí	0,35	0,37	0,27	0,24		Zázemí	0,33	0,35	0,30	0,33
	Užší zázemí	0,50	0,43	0,40	0,27		Užší zázemí	0,33	0,34	0,23	0,41
20 - 45 000, obyvatel Ekonomicky průměrná	Celkem	0,36	0,34	0,28	0,25	12 000 obyv. a méně, Ekonomicky průměrná	Celkem	0,24	0,60	0,50	0,54
	Jádro	0,51	0,51	0,56	0,54		Jádro	0,37	0,67	0,89	0,69
	Zázemí	0,28	0,28	0,27	0,28		Zázemí	0,28	0,59	0,34	0,50
	Užší zázemí	0,33	0,34	0,31	0,35		Užší zázemí	0,30	0,93	0,38	0,56
20 - 45 000 obyvatel, Ekonomicky slabší	Celkem	0,43	0,43	0,27	0,33	12 000 obyv. a méně, Ekonomicky slabší	Celkem	0,18	0,25	0,29	0,21
	Jádro	0,56	0,64	0,56	0,58		Jádro	0,26	0,33	0,50	0,47
	Zázemí	0,36	0,35	0,24	0,26		Zázemí	0,35	0,26	0,25	0,12
	Užší zázemí	0,56	0,33	0,22	0,26		Užší zázemí	0,64	0,49	0,44	0,22

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: zelené podbarvení=0-0,30, žluté podbarvení=0,31-0,5, červené podbarvení=0,51-1

Z hlediska intenzity bytové výstavby jsou nejvyšší hodnoty u kategorie nad 45 000 obyvatel zaznamenány u ekonomicky nejsilnějších měst. Mezi průměrnými a slabšími městy se průměrné hodnoty tolik neliší. U ekonomicky silných a průměrných měst největší velikostní kategorie byly průměrné hodnoty ve všech sledovaných obdobích v zázemí vyšší, ale rozdíly se postupně snižovaly, ale v posledním období opět mírně vzrostly. V případě ekonomicky slabších měst největší populační kategorie byly s výjimkou prvního sledovaného období rozdíly mezi průměrnou intenzitou bytové výstavby v jádře a zázemí poměrně konstantní a v užším zázemí zaznamenána podobná intenzita bytové výstavby jako v celém zázemí, u zbylých dvou ekonomických kategorií se již průměry mezi užší a celým zázemím lišily více (viz tabulka 14).

U měst velikostní kategorie 20 000 - 45 000 obyvatel a jejich zázemí je v průměru ve ekonomických kategoriích zaznamenán pokles počtu obyvatel v jádrech. Naopak v zázemí jsou růstová s výjimkou nejslabší ekonomické kategorie, kde mírně klesá v posledním období i zázemí. Hodnoty jsou opět odstupňovány podle ekonomických kategorií, kdy nejvíce v průměru rostla zázemí ekonomicky silnějších a nejméně naopak zázemí měst nejslabších (viz tabulka 13).

Tabulka 13: Průměrná změna počtu obyvatel za jednotlivé kategorie

Kategorie	Část regionu	Vývoj počtu obyvatel				Kategorie	Část regionu	Vývoj počtu obyvatel			
		1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016			1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
45 000 a více obyv., Ekonomicky silnější	Celkem	-0,19	0,37	0,48	0,37	12 -20 000 obyvatel, Ekonomicky silnější	Celkem	-0,02	0,37	0,68	0,06
	Jádro	-0,77	-0,22	-0,04	0,09		Jádro	-0,48	-0,14	0,29	-0,06
	Zázemí	0,87	1,38	1,29	0,78		Zázemí	0,48	0,86	1,07	0,18
	Užší zázemí	1,46	1,98	1,88	1,16		Užší zázemí	1,00	1,20	1,53	0,70
45 000 a více obyv., Ekonomicky průměrná	Celkem	-0,21	0,23	0,29	0,21	12-20 000 obyvatel, Ekonomicky průměrná	Celkem	-0,18	0,11	0,07	-0,10
	Jádro	-0,57	-0,08	-0,11	0,08		Jádro	-0,52	-0,13	-0,36	-0,32
	Zázemí	0,51	0,94	0,96	0,47		Zázemí	0,25	0,40	0,61	0,16
	Užší zázemí	0,69	1,17	1,16	0,66		Užší zázemí	0,29	0,60	0,87	0,30
45 000 a více obyv., Ekonomicky slabší	Celkem	-0,31	0,05	-0,29	-0,27	12-20 000 obyvatel, Ekonomicky slabší	Celkem	-0,08	0,12	0,02	-0,21
	Jádro	-0,61	-0,27	-0,62	-0,48		Jádro	-0,54	-0,21	-0,22	-0,28
	Zázemí	0,51	0,71	0,36	0,24		Zázemí	0,76	0,63	0,23	-0,24
	Užší zázemí	0,50	0,74	0,37	0,31		Užší zázemí	2,14	1,14	1,19	0,09
20 - 45 000 obyvatel, Ekonomicky silnější	Celkem	-0,11	0,31	0,21	0,07	12 000 obyv. a méně, Ekonomicky silnější	Celkem	-0,12	0,13	0,12	-0,08
	Jádro	-0,50	-0,04	-0,26	-0,14		Jádro	-0,41	-0,06	-0,18	-0,29
	Zázemí	0,28	0,63	0,64	0,24		Zázemí	0,13	0,28	0,39	0,08
	Užší zázemí	0,55	0,94	1,12	0,37		Užší zázemí	0,45	0,51	0,69	0,33
20 - 45 000, obyvatel Ekonomicky průměrná	Celkem	-0,15	0,03	0,05	-0,20	12 000 obyv. a méně, Ekonomicky průměrná	Celkem	-0,23	-0,05	0,07	-0,15
	Jádro	-0,55	-0,40	-0,42	-0,47		Jádro	-0,83	-0,32	-0,25	-0,31
	Zázemí	0,31	0,46	0,59	0,14		Zázemí	0,48	0,19	0,36	-0,01
	Užší zázemí	0,53	0,68	0,85	0,32		Užší zázemí	0,86	0,25	0,56	0,16
20 - 45 000 obyvatel, Ekonomicky slabší	Celkem	-0,24	0,01	-0,35	-0,34	12 000 obyv. a méně, Ekonomicky slabší	Celkem	-0,19	-0,19	-0,34	-0,46
	Jádro	-0,67	-0,32	-0,89	-0,57		Jádro	-0,46	-0,42	-0,69	-0,64
	Zázemí	0,23	0,38	0,33	-0,08		Zázemí	0,06	0,06	0,02	-0,29
	Užší zázemí	0,50	0,58	0,66	0,03		Užší zázemí	0,54	0,39	0,23	-0,02

Zdroj: Vlastní výpočet na základě (ČSÚ 2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: Červeně podbarveny záporné hodnoty, zeleně podbarveny kladné hodnoty.

Z hlediska bytové výstavby se průměrné hodnoty příliš nelišily v prvním sledovaném období, ale v dalších časových úsecích už byly průměrné hodnoty vyšší u ekonomicky silnějších měst, další dvě kategorie se od sebe tak výrazně nelišily, ale mírně vyšší průměrná intenzita je zaznamenána u ekonomicky průměrných měst (viz tabulka 14).

Tabulka 14: Průměrná intenzita bytové výstavby za jednotlivé kategorie

Kategorie	Část regionu	Průměrná intenzita bytové výstavby				Kategorie	Část regionu	Průměrná intenzita bytové výstavby			
		1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016			1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
45 000 a více obyvatel, Ekonomicky silnější	celkem	2,42	3,74	4,63	2,93	12 -20 000 obyvatel, Ekonomicky silnější	Celkem	2,05	2,97	3,24	2,17
	jádro	1,84	2,93	3,83	2,24		Jádro	2,09	2,85	2,84	1,62
	zázemí	3,48	5,08	5,94	3,99		Zázemí	1,93	2,95	3,52	2,69
	užší zázemí	4,36	6,75	8,29	4,96		Užší zázemí	1,86	2,99	4,99	3,44
45 000 a více obyvatel, Ekonomicky průměrná	Celkem	2,07	3,05	3,28	1,94	12-20 000 obyvatel, Ekonomicky průměrná	Celkem	2,24	2,74	2,75	1,98
	Jádro	1,65	2,90	3,15	1,45		Jádro	2,13	2,55	2,29	1,38
	Zázemí	2,95	3,77	3,71	2,95		Zázemí	2,29	3,04	3,31	2,73
	Užší zázemí	3,15	4,11	4,05	3,22		Užší zázemí	2,09	3,09	3,62	2,95
45 000 a více obyvatel, Ekonomicky slabší	Celkem	1,19	1,51	1,88	1,55	12-20 000 obyvatel, Ekonomicky slabší	Celkem	2,09	2,25	1,82	1,39
	Jádro	0,84	1,12	1,34	1,13		Jádro	2,17	2,11	1,30	0,87
	Zázemí	2,10	2,32	3,09	2,63		Zázemí	2,06	2,37	2,63	2,12
	Užší zázemí	2,16	2,35	3,16	2,73		Užší zázemí	2,26	2,56	4,19	3,11
20 - 45 000 obyvatel, Ekonomicky silnější	Celkem	2,03	3,21	3,18	2,03	12 000 obyvatel a méně, Ekonomicky silnější	Celkem	2,53	2,96	2,85	2,29
	Jádro	1,77	3,18	2,54	1,31		Jádro	2,67	2,97	2,54	1,72
	Zázemí	2,30	3,25	3,65	2,65		Zázemí	2,38	2,88	3,11	2,70
	Užší zázemí	2,28	3,58	4,20	2,71		Užší zázemí	2,30	2,97	3,62	3,20
20 - 45 000, obyvatel Ekonomicky průměrná	Celkem	2,03	2,24	2,50	1,85	12 000 obyvatel a méně, Ekonomicky průměrná	Celkem	1,80	2,38	2,70	1,85
	Jádro	1,84	1,78	2,11	1,25		Jádro	2,06	2,27	2,43	1,41
	Zázemí	2,26	2,79	3,02	2,48		Zázemí	1,60	2,50	3,01	2,19
	Užší zázemí	2,32	3,14	3,61	2,79		Užší zázemí	1,61	2,75	3,18	2,64
20 - 45 000 obyvatel, Ekonomicky slabší	Celkem	1,58	1,20	1,27	0,98	12 000 obyvatel a méně, Ekonomicky slabší	Celkem	1,93	1,74	1,82	1,63
	Jádro	1,16	2,22	2,52	2,17		Jádro	2,46	1,48	1,41	1,28
	Zázemí	2,09	2,53	2,90	2,39		Zázemí	1,50	1,98	2,24	1,95
	Užší zázemí	2,09	2,43	2,91	2,94		Užší zázemí	2,19	2,32	2,61	2,80

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: Žlutě je podbarveno 10 nejvyšších hodnot v rámci každé kategorie.

Města velikostní kategorie 12 000 - 20 000 obyvatel a jejich zázemí v průměru ztrácela obyvatelstvo v jádrech, byť u ekonomicky nejsilnějších se pokles zpomalil a je zaznamenán i růst v jednom období. Zázemí v průměru rostla, ale růst zpomaloval. I u této velikostní kategorie se projevují vyšší průměrné hodnoty intenzity bytové výstavby u ekonomicky silnějších měst (viz tabulka 14), byť již s vyšší variabilitou (viz tabulka 12). V rámci kategorie pod 12 000 obyvatel byla jádra v průměru depopulační. V zázemích byl průměrný nárůst, který se příliš nelišil mezi ekonomicky silnými a průměrnými městy. U ekonomicky slabších je v zázemí zaznamenán nízký nárůst a v posledním sledovaném období mírný pokles. V průměrných hodnotách intenzity bytové výstavby jsou rozdíly mezi kategorií ekonomicky silnějších a průměrných měst poměrně malé a v obou těchto kategoriích jsou v průměru poměrně vysoké hodnoty v jádrech, kde je však vyšší variabilita.

10.4 Statistická analýza diferenciacie medzi kategoriami

Po analýze tendencií ve vývoji počtu obyvateľ a bytovej výstavby v rámci predem vymezovaných kategórií na základe ekonomických charakteristik a populačnej veľkosti jádrového mesta, boli podrobeny analýze rozdiely medzi jednotlivými skupinami. Vzhľadom k nízkemu počtu pozorovaní bolo využito neparametrických testů založených na analýze poradií, jmenovite pak Kruskal-Wallisova testu (Hendl 2012).

Kruskal-Wallisův test pracuje s poradiím, kedy najprve všetky jednotky (117 sledovaných miest, bez troj najväčších analyzovaných oddelení) seřadí dle hodnoty sledovaného javu. Mesto s najnižšou ročnou zmenou počtu obyvateľ (najčastejšie poklesom) alebo najnižšou intenzitou bytovej výstavby, má hodnotu jedna, mesto s najvyšším prírústkom či intenzitou bytovej výstavby potom hodnotu najvyššiu (v mém prípade 117). Nulová hypotéza Kruskal-Wallisova testu je, že se mediány hodnot jednotlivých skupin medzi sebou nelíšú (Hendl 2012). K výsledku test dospěje porovnaní průměrného poradií hodnot ukazatelů mezi skupinami. Jedním z diskutovaných předpokladů je, že ekonomicky silnější a populačně větší města budou ve sledovaném období vykazovat vyšší hodnoty sledovaných ukazatelů než města nižší velikostních a ekonomických kategorií, což již částečně potvrzují konkrétní hodnoty diskutované v předchozí části. Pokud tedy hodnoty seřadíme podle poradií od nejnižší po nejvyšší a toto poradií zprůměrujeme, měla by ekonomicky nejsilnější a města vykazovat v rámci dané velikostní kategorie nejvyšší průměrné poradií a ekonomicky slabší města naopak nižší průměrné poradií. Nejprve je možno porovnat právě vývoj průměrného poradií hodnot jednotlivých skupin, na jejichž základe se již dají vyvozovat závěry, jestli se od sebe skupiny líšú (viz tabulky 15 a 16). Ty pak mohou být podpořeny výsledkem Kruskal-Wallisova testu (viz tabulka 17).

Ve vývoji počtu obyvateľ za celé funkční regiony včetně jednotlivých vymezovaných částí je patrné, že v prvém období se průměrné poradií hodnot různí a nelze vypořozovat jasný trend (viz tabulka 15). Očekávaný trend, kedy se utváří sestupné poradií v rámci jednotlivých velikostních kategorií a kedy jsou u ekonomicky nejsilnějších měst zaznamenány nejvyšší hodnoty, a naopak u ekonomicky slabších nižší hodnoty, je patrný až od druhého sledovaného období a pokračuje i dále. Podobné průměrné poradií vykazují města kategorie 12 000 - 20 000 obyvateľ a 20 000 – 45 000 obyvateľ v rámci stejné ekonomické kategorie, kedy je v některých případech i u nižší kategorie velikostní zaznamenáno vyšší průměrné poradií. Podobný trend je zaznamenán i u porovnávaní hodnot intenzity bytovej výstavby. Očekávané sestupné poradií se taktěž krystalizuje až v pozdějších letech a rozdiely

mezi velikostními kategoriemi 20 000 - 45 000 obyvatel a 12 000 - 20 000 obyvatel jsou také nižší a v některých případech opět v rámci stejné ekonomické nižší velikostní kategorie. Stejný případ nastává i u ekonomicky nejsilnějších měst nejmenší velikostní kategorie, která v posledním sledovaném období vykazují vyšší průměrné pořadí než vyšší velikostní kategorie (12 000 - 20 000).

Z hlediska změny počtu obyvatel v samotných jádrech se opět očekávaný sestupný trend hodnot průměrného pořadí utváří až od druhého sledovaného období (viz příloha 14). Patrné jsou v tomto případě výrazně vyšší průměrná pořadí u velikostní kategorie 12 000 - 20 000 obyvatel a ekonomicky silnějších měst než u měst stejné ekonomické kategorie, ale populační velikosti 20 000 - 45 000 obyvatel. V kategorii ekonomicky silných měst mezi 12 000 a 20 000 obyvatel jsou některá větší města ležící v dosahu větších měst, například Benešov, která jsou populačně zisková a mohou výrazněji zvýšit průměrné pořadí hodnot v celé kategorii.

Tabulka 15: Průměrná pořadí hodnot ukazatelů v rámci kategorií měst (údaje za celý region)

		Ukazatel	Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby			
			Období	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011
Velikostní kategorie	Nad 45 000 obyvatel	Silná	54,50	95,50	97,25	108,25	86,00	102,25	108,50	106,50
		Průměrná	53,80	77,60	82,00	97,40	67,80	77,00	80,60	64,80
		Slabší	41,36	54,18	44,09	54,09	26,18	30,09	36,27	42,36
	20 000 - 45 000 obyvatel	Silná	66,78	80,89	75,56	82,11	61,89	83,11	84,00	68,56
		Průměrná	64,53	53,07	59,40	61,67	62,73	54,73	60,47	59,53
		Slabší	42,58	42,92	22,83	31,50	42,25	33,33	36,75	42,08
	12 000 - 20 000 obyvatel	Silná	79,56	96,33	103,00	77,89	57,00	76,44	79,56	73,89
		Průměrná	55,22	64,44	58,67	60,56	70,56	72,22	66,89	65,11
		Slabší	68,40	60,00	56,00	45,60	67,30	56,80	32,00	33,80
	Pod 12 000 obyvatel	Silná	62,46	58,46	62,46	62,62	74,85	74,85	70,69	80,08
		Průměrná	58,08	39,77	57,92	54,00	54,08	52,23	59,46	54,77
		Slabší	59,57	24,86	27,71	18,29	61,43	35,86	33,29	47,14

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), vypočteno v programu SPSS

Z hlediska ukazatele o změně počtu obyvatel v zázemích měst (viz tabulka 16) je sestupné pořadí v prvním sledovaném období (1997-2001) patrné pouze v první velikostní kategorii. U ostatních velikostních kategorií je průměrné pořadí výrazněji rozrůzněno i z důvodů nižších rozdílů mezi konkrétními hodnotami. V dalších letech se již pořadí v rámci jednotlivých velikostních kategorií jasně projevuje. Zajímavé je upozornit na ekonomicky silná města velikostní kategorie 12 000 - 20 000 obyvatel, kde v obdobích 2002-2007 a 2008-2011 vychází výrazně vyšší průměrné pořadí ukazatele průměrného

ročního populačního růstu než u měst vyšší velikostní kategorie, což znamená, že zázemí ekonomicky silnějších měst mezi 12 000 - 20 000 obyvateli rostla v těchto letech v průměru rychleji než zázemí ekonomicky silnějších měst mezi 20 000 - 45 000 obyvateli. Tento poznatek potvrzují i průměrné hodnoty v tabulce 13.

U intenzity bytové výstavby je v zázemích pozorován podobný průběh jako u změny počtu obyvatel. Zmiňovaný rozdíl mezi kategorií ekonomicky silných měst mezi 20 000-45 000 a 12-20 000 obyvateli se u intenzity bytové výstavby neprojevuje, ale hodnoty těchto dvou kategorií jsou srovnatelné. Rozdíl se však v případě intenzity bytové výstavby projevuje u ekonomicky průměrných měst těchto dvou velikostních kategorií, kdy opět města nižší velikostní kategorie vykazují vyšší průměrné pořadí hodnot.

V prvním sledovaném období se sestupné hodnoty průměrného pořadí projevují nejzřetelněji pouze v rámci největší velikostní kategorie. To, potvrzuje předpoklad o tom, že se v prvních letech suburbanizace projevovala pouze v zázemí největších měst a do dalších se šířila až později (viz Ouředníček 2013). V rámci užších zázemí jsou trendy podobné jako u celých zázemí. U užších zázemí se projevují malé rozdíly mezi velikostními kategoriemi mezi 12 000-20 000 obyvateli a 20 000-45 000 obyvateli. V některých případech je i průměrné měst nižší velikostní kategorie vyšší.

Tabulka 16: Průměrná pořadí hodnot ukazatelů v rámci kategorií měst (údaje za zázemí)

		Ukazatel	Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby			
			Období	1997-2001	2002-2007	200-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011
Velikostní kategorie	Nad 45 000 obyvatel	Silná	96,25	109,75	105,25	108,75	106,50	109,50	112,25	108,25
		Průměrná	75,80	83,20	94,60	94,20	94,20	91,40	82,40	80,00
		Slabší	66,09	77,00	55,55	71,27	58,00	47,91	56,45	56,73
	20 000 - 45 000 obyvatel	Silná	54,67	70,00	70,00	73,44	66,22	72,44	76,56	69,33
		Průměrná	58,07	59,27	65,47	64,60	65,27	62,60	57,87	58,67
		Slabší	51,83	47,83	35,50	38,42	57,42	46,67	40,25	45,67
	12 000 - 20 000 obyvatel	Silná	69,33	92,56	94,67	68,00	47,78	62,44	72,89	69,78
		Průměrná	56,78	52,00	66,67	65,56	60,33	63,00	61,22	70,11
		Slabší	81,40	66,30	42,40	36,10	52,40	50,30	43,80	43,70
	Pod 12 000 obyvatel	Silná	45,85	41,38	50,77	59,77	69,08	64,54	60,92	65,69
		Průměrná	48,77	34,00	47,54	47,31	36,15	47,62	56,31	47,15
		Slabší	35,43	23,43	29,43	23,86	34,14	34,29	30,29	33,00

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), vypočteno v programu SPSS

Poznatky získané z pouhého porovnávání hodnot průměrného pořadí v rámci jednotlivých podkategorií potvrzují výsledky statistického testování (viz tabulka 17). Ve většině případů se projevují statisticky významné rozdíly mezi jednotlivými vymezenými kategoriemi. Nicméně právě v prvních sledovaných obdobích test ve většině případů vykazuje nižší nesignifikantní rozdíly. Tento fakt poukazuje na to, že se začaly změny především v menších městech rozbíhat později. Nárůst rozdílů především v zázemí měst tak poukazuje na postupný nástup suburbanizačních procesů. Další období, kde se rozdíly nepodařilo v některých případech, prokázat je pak poslední sledované období 2012-2016, kdy se rozdíly vlivem celkového poklesu výstavby snížily.

Tabulka 17: Kruskal-Wallisův test za různé ukazatele a různé části městského regionu

Ukazatel		Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby			
		Období	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011
Celý region	Hodnota Kruskal - Wallisova testu	11,177	35,681	46,628	42,117	21,164	37,962	41,265	27,963
	Signifikance *	0,429	0,000	0,000	0,000	0,032	0,000	0,000	0,003
Jádro	Hodnota Kruskal - Wallisova testu	9,053	17,778	35,065	39,483	29,228	33,968	30,657	19,053
	Signifikance *	0,617	0,087	0,000	0,000	0,002	0,000	0,001	0,060
Zázemí	Hodnota Kruskal - Wallisova testu	18,979	44,767	40,687	36,484	26,367	24,178	27,091	23,204
	Signifikance *	0,061	0,000	0,000	0,000	0,006	0,012	0,004	0,017
Užší zázemí	Hodnota Kruskal - Wallisova testu	18,657	36,355	30,641	28,192	22,077	26,596	28,138	16,781
	Signifikance *	0,068	0,000	0,001	0,003	0,024	0,005	0,003	0,115

Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), *5% hladina spolehlivosti, vypočteno v programu SPSS

Statistické testování potvrdilo rozdíly mezi vymezenými skupinami měst na základě populační velikosti a ekonomických charakteristik. Rozdíly se u některých ukazatelů neprojevovaly pouze v prvním sledovaném období v letech 1997-2001. Pozdější diferenciaci může poukazovat na pozdější nástup suburbanizačních procesů, u kterých se právě diferenciaci na základě ekonomických a velikostních charakteristik projevuje (viz předpoklad týkající se hierarchické difúze). Z výsledků také vyplývá, že větší vliv, než velikostní kategorie mají často právě ekonomické charakteristiky, jelikož v některých případech vykazovaly hodnoty nižší velikostní kategorie vyšší průměrné pořadí v rámci stejné ekonomické kategorie nebo se mezi sebou lišily pouze málo. Nejnižší rozdíly byly mezi kategoriemi 12 000 - 20 000 obyvatel a 20 000 - 45 000 obyvatel v rámci jedné ekonomické kategorie. Celkově se však v rámci statistického testování se potvrdil předpoklad o diferenciaci vývoje na základě velikostních a ekonomických charakteristik měst.

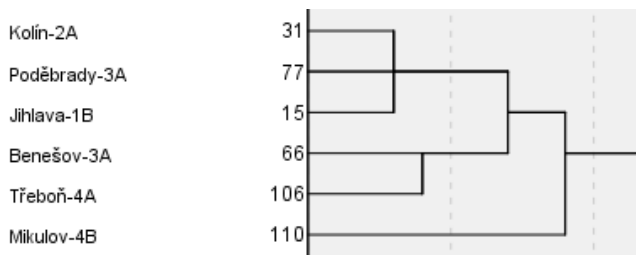
11 KATEGORIZACE MĚST A JEJICH ZÁZEMÍ NA ZÁKLADĚ SHLUKOVÉ ANALÝZY

Na závěr byla provedena shluková analýza, která měla za cíl poukázat na to, ve kterých případech bylo 12 předem stanovených kategorií vymezeno korektně z pohledu podobnosti trendů ve vývoji počtu obyvatel a intenzity bytové výstavby a kde došlo k určitým odchylkám. Při určování 12 kategorií byly brány v úvahu jednak velikostní kategorie měst a jednak jejich ekonomické charakteristiky. V této části byly vymezovány shluky na základě podobnosti vypočtených ukazatelů. Shluky byly vytvářeny na základě podobnosti hodnot ukazatelů vývoje počtu obyvatel a intenzity bytové výstavby ve čtyřech obdobích a ve čtyřech různých vymezeních (celkový region, jádro, zázemí, užší zázemí). Použita byla shluková analýza s hierarchickým shlukováním bez udání přesného počtu shluků (Hendl 2012). Závěry vycházejí z vizuální analýzy dendrogramů.

Podíváme-li se na zajímavé shluky, které byly vytvořeny s využitím všech 32 údajů (změny počtu obyvatel ve čtyřech časových úsecích a čtyřech různých vymezeních a průměrná intenzita bytové výstavby ve čtyřech časových úsecích a čtyřech vymezeních), tak můžeme zmínit severočeská města, která byla identifikována jako ekonomicky slabší a vytvořila shluk a dalšími městy v jiných částech republiky, která byla identifikována také jako ekonomicky slabší nebo průměrná (viz příloha 15). Je třeba zmínit, že hodnoty se shlukují často bez ohledu na velikostní kategorie, ale spíše podle kategorií ekonomických. Z ekonomicky slabších měst se spojila ještě například města z Olomoucka, doplněná o několik dalších měst především z Moravy.

Z ekonomicky silnějších měst se shlukují města z okolí Prahy (Kolín, Poděbrady, Benešov) a Brna (Mikulov), která jsou doplněna o Jihlavu jako centrum kraje Vysočina a Třeboň, jakožto atraktivní město v jižních Čechách (viz obrázek 6). Ekonomicky nejsilnější města jako je Plzeň, Pardubice a Mladá Boleslav vykazují také podobné hodnoty a utvářejí shluk. Zajímavé je, že se k nim přidává ještě město Vrchlabí. Zde lze tento fakt přisoudit tomu, že ve Vrchlabí a jeho zázemí probíhá především rekreační výstavba, a proto mohou být relativní hodnoty podobné těmto velkým ekonomicky silným městům. Za zmínku ještě stojí České Budějovice, které se poměrně složitě zařazují do určitého shluku. Dá se předpokládat, že tato skutečnost je způsobena poměrně úzkým vymezením hranic města, které může přispět ke zkreslení hodnot týkajících se bytové výstavby a populačních změn jak v jádře, tak v zázemí (Ouředníček, Čejková 2009).

Obrázek 6: Část dendogramu pro celý funkční region a jeho části

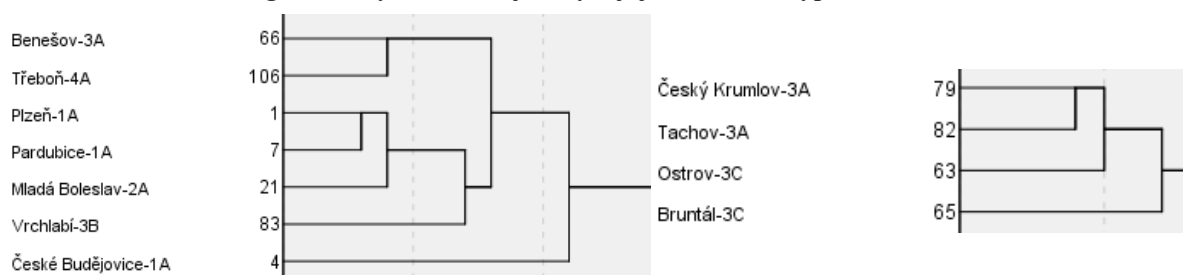

Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: Kód za názvem města udává jeho původně vymezenou kategorii (1 = nad 45 000 obyvatel, 2 = 20 000 – 45 000 obyvatel, 3 = 12 000 – 20 000 obyvatel, 4 = pod 12 000 obyvatel, A = ekonomicky silná, B = ekonomicky průměrná, C = ekonomicky slabší), číslo vpravo značí sestupné pořadí podle počtu obyvatel v roce 2016

Pokud do shlukové analýzy vstoupí pouze údaje za jádra a zázemí bez celkového součtu, a provede se tedy na základě 24 ukazatelů (příloha 16), tak dojde ke spojení shluků ekonomicky silnějších regionů, a to jak zmiňovaných největších měst, tak i menších, včetně zmiňovaného Vrchlabí. V pozdějších krocích se již připojují opět již zmiňované České Budějovice, jak je dobře vidět na obrázku 7.

Hned v prvních krocích se do shluku spojují některá města ekonomicky slabší z různých částí republiky. Opět je patrné spojení měst ze severních Čech včetně již výše uvedeného Rakovníka. Je zapotřebí také zmínit některé shluky, které zcela nekorespondují s původně vymezenými kategoriemi. Jedním takovým je shluk měst Český Krumlov, Tachov, Ostrov a Bruntál (viz obrázek 7).

Obrázek 7: Části dendogramu s využitím údajů o vývoji jádra a dvou typů zázemí

Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: viz obrázek 6

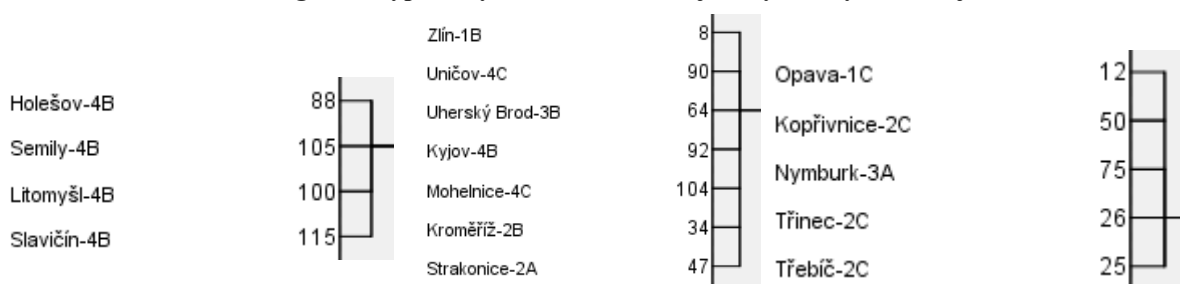
Shluky vymezené na základě vývoje v užším a celkovém zázemí tedy na základě 16 ukazatelů byly v řadě případů podobné, ale došlo i k některým změnám a odlišnostem (viz příloha 17). Například se hned v prvních krocích spojila podobně velká města z kategorie ekonomicky průměrných měst (Jihlava, Znojmo, Liberec, Jablonec), ke kterým se přidal Tábor z kategorie silnějších. Opět platí, že byla v jednom shluku města severních Čech společně s Rakovníkem. Olomouc se v rámci tohoto shlukování připojila k městům především druhé největší velikostní kategorie z pomezí Moravy a Čech.

Shluky byly vytvářeny také na základě 12 ukazatelů týkajících se pouze bytové výstavby jádře a v užším a celém zázemí (viz příloha 18). Vytvoříme-li shluky na základě hodnot intenzity bytové výstavby v jádře a zázemích, tak se utvoří shluk především moravských měst nebo měst na českomoravském pomezí spíše s nižší ekonomickou výkonností, který je však doplněn o jihočeské Strakonice, jak je dobře vidět na obrázku 8.

Podobné hodnoty také vykazují města, která leží v dosahu různých velkých měst. Mezi tato města, která vytváří společný shluk, patří Slaný, Hořovice, Boskovice nebo Vyškov. Dále se vytvořil shluk, do kterého se zařadila pouze města jedné kategorie (Holešov, Semily, Litomyšl, Slavičín, viz obrázek 8).

Do jednoho shluku se také zařadila města z Moravy a Vysočiny s podobnými ekonomickými charakteristikami, mezi které se však zařadil i Nymburk, který má zcela jiné charakteristiky (viz obrázek 8). Nejsilnější a největší města se podobně jako v předchozích případech zařadila do stejného shluku.

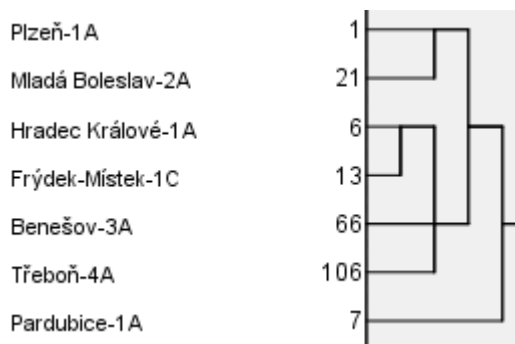
Obrázek 8: Části dendogramů vypočtených na základě údajů o bytové výstavbě v jádrech a zázemích

Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: viz obrázek 6

Použijeme-li údaje o bytové výstavbě pouze za různé typy zázemí na základě osmi ukazatelů, tak vyjdou některé shluky hodné zřetele (viz příloha 19). Opět se do jedné skupiny spojí především moravská, ekonomicky slabší města. Na druhou stranu města ekonomicky silnější vytvoří jeden shluk bez ohledu na velikostní kategorie. Jedinou výjimkou zde je město Frýdek Místek, v jehož zázemí se nachází několik obcí, ve kterých probíhá stavební rozvoj (například atraktivní obec Čeladná, kde hraje roli také rekreační výstavba) (viz obrázek 9).

Obrázek 9: Část dendrogramu vypočteného na základě údajů o bytové výstavbě v zázemí a jeho užším vymezení

Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: viz obrázek 6

Výsledky shlukových analýz poukazují na to, že podobnost měst a jejich zázemí na základě populačního vývoje a intenzity bytové výstavby nemusí být závislá jen na ekonomických faktorech a populační velikosti města, ale vstupují do hry ještě další činitelé. Ukazuje se, že ekonomické charakteristiky často hrají významnější roli než velikostní kategorie a ve většině shluků se shromažďují města z maximálně dvou sousedních ekonomických kategorií, ale různých velikostních kategorií. Další významný faktor se projevuje v poloze, kdy řada měst ze stejného kraje vykazuje podobné hodnoty a vytváří shluk. Zde se často projevují i přeshraniční vztahy, jako například v případě několikrát zmíněného Rakovníka, který se ve většině případů shlučuje s městy severních Čech. Prostorové vzorce jsou velice dobře vidět v mapách, které byly na základě shluků vytvořeny a jsou prezentovány v přílohách 20-24, kde jsou zároveň porovnávány s původně vymezenými kategoriemi.

Jedním z předpokladů vymezených na závěr teoretické části bylo i to, že města ležící v blízkosti větších center budou pod vlivem těchto center vykazovat podobné vývojové tendence. Tento předpoklad se částečně potvrzuje u měst v blízkosti Prahy, ale i Brna. V řadě případů se pak města mohou neočekávaně přiřadit k určitému shluku na základě místních specifik. Takovým případem byla například menší města Třeboň a Vrchlabí, kde hraje v zázemí a částečně i v samotném jádře významnou roli rekreační výstavba.

12. ZÁVĚR

Diplomová práce je zaměřena na analýzu bytové výstavby v kontextu procesu suburbanizace, který ve vývoji českých měst hraje od 90. let 20. století velice významnou roli, což potvrzuje řada výzkumů, kterým je věnován prostor v teoretické části a které jsou diskutovány i v rámci interpretace výsledků empirických analýz. V teoretické části jsou dále diskutovány teoretické modely vývoje měst a příklady vývoje suburbanizačních procesů v postsocialistické Evropě, které taktéž potvrdily, že suburbanizace hraje v našem sídelním systému velice důležitou roli.

Výzkum je primárně zaměřen na vývoj bytové výstavby v jádrech a zázemích vybraných funkčních regionů, přičemž výstavba v zázemí je považována za jeden z hlavních indikátorů probíhajícího procesu suburbanizace. Nejprve byla bytová výstavba sledována na úrovni celé republiky a v rámci různých velikostních kategorií měst a jejich zázemí. Na celorepublikové úrovni byly zaznamenány minimální hodnoty počtu dokončených bytů v polovině 90. let 20. století, jelikož došlo po roce 1989 k ukončení státní podpory bytové výstavby, a ještě nebyly nastaveny podmínky pro individuální bytovou výstavbu, například v podobě možností financování. Od poloviny 90. let minulého století začala bytová výstavba opět růst díky individuální výstavbě a aktivitě developerských firem. Maximálních hodnot dosahovala bytová výstavba na úrovni Česka v roce 2008 a posléze následoval pokles vlivem ekonomické krize, nicméně v posledních letech dochází opět k nárůstu počtu dokončených bytů. Z pohledu prostorové analýzy dat je patrný rostoucí význam procesu suburbanizace, který dokazuje rostoucí intenzita bytové výstavby v zázemí největších měst, kde je také patrné, že se rozšiřuje do širšího území, ale postupně i na zázemí menších měst. Opět je patrný vliv ekonomické krize, která se však projevila až v posledním sledovaném období po roce 2012.

K dalším analýzám již bylo využito vymezení funkčních regionů 120 vybraných měst. Města byla kategorizována do skupin podle jejich populační velikosti a ekonomických charakteristik a v rámci takto vymezených kategorií byly hledány shodné vývojové tendence v jednotlivých sledovaných obdobích. Některá města se svým vývojem částečně odlišovala od ostatních měst stejné skupiny a zvyšovala diferenciaci v rámci jednotlivých skupin. Celkově však byly identifikovány významné obecné trendy. Zejména se projevy suburbanizace z hlediska bytové výstavby a populačních změn, které byly v těchto analýzách pro doplnění také sledovány, snižují s populační velikostí města s jeho

ekonomickou silou. Potvrzuje se také, že u menších měst pod 20 000 obyvatel nastupuje suburbanizace až v pozdějších letech, což potvrzuje koncept hierarchické difúze (Ouředníček 2013) a částečně i koncept diferenciální urbanizace (Geyer, Kontuly 1993). Předpoklad týkající se populačního růstu nejmenších měst v souvislosti s procesem deurbanizace se zcela nepotvrdil, byť některá menší sledovaná města vykazovala populační růst v jádrech, ale jednalo se spíše o výjimky (Geyer, Kontuly 1993, van den Berg a kol. 1982). Potřeba je ale zmínit, že pro zachycení procesu deurbanizace je třeba sledovat ještě menší města, než jsou sledována v této analýze. U větších měst, zejména ekonomicky silnějších, se také projevují reurbanizační tendence. Celkově z porovnání vyplývá, že ve většině sledovaných měst lze v období od roku 1997-2016 nalézt projevy suburbanizace, jelikož intenzita výstavby je v zázemí vyšší než v jádře. Dynamika těchto projevů se však různí právě na základě velikostních a ekonomických kategorií.

Předem provedené vymezení bylo podrobeno dále statistické analýze, která potvrdila, že mezi jednotlivými skupinami jsou statisticky významné rozdíly. Ve většině případů se však rozdíly potvrdily až v pozdějších obdobích, což opět nasvědčuje pozdějšímu nástupu procesu suburbanizace především v zázemí menších měst, což bylo i jedním z předpokladů vyplývajících z teoretické části. Pouze mezi velikostní kategorií 20 000 - 45 000 obyvatel a 12 000 - 20 000 obyvatel se v některých obdobích v rámci stejné ekonomické kategorie projevovaly menší rozdíly, než bylo očekáváno.

Aplikace shlukové analýzy poukázala na další faktory, které ovlivňují vývoj bytové výstavby a populační změny ve vybraných funkčních regionech. Identifikované shluky měst na základě podobnosti různých ukazatelů, se kterými bylo operováno v rámci empirické části (intenzita bytové výstavby, změna počtu obyvatel), odhalily zejména polohový faktor, tedy vliv horizontální geografické polohy. Na základě hodnot ukazatelů se totiž často shlukovala města geograficky blízka, nejčastěji z jednoho kraje, ke kterým se přidávala i města ležící v sousedním kraji. Roli zde také hraje blízkost větších center, kdy města ležící v jejich dosahu vykazovala podobné vývojové tendence.

V rámci diplomové práce se podařilo naplnit základní cíle týkající se zaznamenání vývojových tendencí bytové výstavby a populačních změn v rámci funkčních regionů a jejich komparace. Výsledky poměrně korespondují s dosavadními výzkumy a podařilo se z větší části podpořit stanovené předpoklady. Z hlediska celorepublikového vývoje bytové výstavby se projevily vliv ekonomické a politické situace. Prostorová analýza dat poukázala

na význam procesu suburbanizace především v zázemí největších měst a postupný růst intenzity bytové výstavby v zázemí dalších měst, který byl však zpomalen ekonomickou krizí. Podařilo se také potvrdit rozdíly mezi předem definovanými skupinami vymezenými na základě populační velikosti a ekonomických charakteristik a v rámci posledních provedených analýz se podařilo prokázat vliv polohy na podobné vývojové tendence bytové výstavby a populačních změn ve městech a jejich zázemích.

Diplomová práce je ryze kvantitativního charakteru a byly během ní zpracovány rozsáhlé datové soubory týkající se bytové výstavby a populačního vývoje na úrovni obcí Česka a v rámci analýzy bylo využito množství statistických metod. Zpracované datové soubory je možno dále doplňovat o aktuální údaje, a navazovat tak na dosavadní provedené analýzy. Je také možno využít jiné vymezení funkčních regionů a provádět další analýzy a hodnotit proces suburbanizace nejen z pohledu bytové výstavby, ale také s pomocí jiných ukazatelů, například týkajících se migrace.

Byť bylo v souvislosti se stále aktuálním procesem suburbanizace napsáno již velké množství odborných článků, publikací i studentských prací, tak provedené hodnocení vývoje bytové výstavby v delším časovém období pro celé území Česka poukázalo na některé zajímavé skutečnosti. Projevy suburbanizace se na základě údajů o bytové výstavbě a populačních změn podařilo prokázat i u menších měst. Podařilo se potvrdit, že populační velikost a ekonomické ukazatele významně determinují intenzitu projevů suburbanizace v zázemí konkrétních měst, ale jako významný se také ukázal polohový faktor, kdy například města ležící v dosahu významnějšího centra vykazují podobné vývojové tendence v rámci svého funkčního regionu. Zároveň diplomová práce ukázala, že je stále prostor pro další přispění k výzkumu procesu suburbanizace a jeho dopadů i v budoucnu.

Přehled použité literatury, dat a dalších zdrojů

Literatura

BERG, L. van den, DREWET, R., KLASSEN, L.H., ROSSI, A., VIJVERBERG, C.H.T. (1982): *A Study of Growth and Decline, Urban Europe*, 1. Pergamon Press, Oxford.

BIČÍK, I., KUPKOVÁ, L. (2006): Vývoj využití ploch v Pražském městském regionu. In: Ouředníček, M. (ed.): *Sociální geografie Pražského městského regionu*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 42–63.

BLAŽEK, J., NETRDOVÁ, P. (2012): Aktuální tendence lokální diferenciace vybraných socioekonomických jevů v Česku: směřuje vývoj k větší mozaikovitosti prostorového uspořádání? *Geografie*, 117, č. 3, 266-288.

BROWN, D. L., SCHAFFT, K. A. (2002): Population deconcentration in Hungary during the post-socialist Transformation. *Journal of Rural Studies*, 18, č. 3, 233-244.

ČERMÁK, Z., HAMPL, M., MÜLLER, J. (2009): Současné tendence vývoje obyvatelstva metropolitních areálů Česka: Dochází k významnému obratu? *Geografie – Sborník ČGS*, 114, č. 1, 37-51.

DOLEŽALOVÁ, G., OUŘEDNÍČEK, M. (2006): Životní styl obyvatelstva v suburbánní zóně Prahy. In: Ouředníček, M. (ed.): *Sociální geografie Pražského městského regionu*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Praha. 143-159.

FEŘTROVÁ, M., ŠPAČKOVÁ, P., OUŘEDNÍČEK, M. (2013): Analýza aktérů a problémových aspektů rozhodování při nakládání s územím v suburbánních obcích. In: Ouředníček, M., Špačková, P., Novák, J. (eds.): *Sub Urbs: krajina, sídla a lidé*. Academia, Praha, 234-255.

GEYER, H. S., KONTULY, T. (1993): A Theoretical Foundation for the Concept of Differential Urbanization. *International Regional Science Review*, 15, č. 2, 157-177.

HALL, P., HAY, D. (1980): *Growth Centres in the European Urban System*. Heinemann Education, London.

HALÁS, M., KLAPKA, P., BLEHA, B., BEDNÁŘ, M. (2014): Funkčné regióny na Slovensku podľa denných tokov do zamestnania. *Geografický časopis*, 66, č. 2, 89–114.

HALÁS, M., KLAPKA, P., TONEV, P., BEDNÁŘ, M. (2015): An alternative definition and use for the constraint function for rule-based methods of functional regionalisation. *Environmental and Planning A*, 47, č. 5, 1175-1191.

HALÁS, M., ROUBÍNEK, P., KLADIVO, P. (2012): Urbánní a suburbánní prosotor Olomouce: Teoretické přístupy, vymezení, typologie, *Geografický časopis/Geographica Journal*, 64, č. 4, 289-310.

HAMPL, M., MARADA, M. (2015): Sociogeografická regionalizace Česka. *Geografie-Sborník ČGS*, 120, č. 3, 397-421.

- HENDL, J. (2012): Přehled statistických metod: Analýza a metaanalýza dat. Portál, Praha.
- HERBERT, D. T., THOMAS, C. J. (1997): *Cities in Space, City as Place*. David Fulton Publishers, London.
- HIRT, S. (2007): Suburbanizing Sofia: Characteristics of Post-Socialist Peri-Urban Change. *Urban Geography*, 28, č. 8, 755-780.
- HNILIČKA, P. (2012): *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. Host, Brno.
- CHAMPION, T. (2001): Urbanization, Suburbanization, Counterurbanization and Reurbanization. In: Paddison, R. (ed.): *Handbook of Urban Studies*. SAGE Publications, Londýn, s. 143-161.
- IVAN, I., HRUŠKA-TVRDÝ, L. (2010): Proměna migračních toků v Ostravě. In: Hruška-Tvrdý, L. (ed.): *Industriální město v postindustriální společnosti*, Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava, Ostrava, 87-102.
- KLAPKA, P., HALÁS, M., NETRDOVÁ, P., NOSEK, V. (2016): The efficiency of areal units in spatial analysis: Assessing the performance of functional and administrative regions. *Moravia geographical reports*, 24, č. 2, 47-59.
- KOVÁCS, Z., TOSICS, I. (2014): Urban Sprawl on the Danube: The Impacts of Suburbanization in Budapest. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): *Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe*. Willey Blackwell, Malden, 33-64.
- KUBEŠ, J. (2009): Poloha, struktura, infrastruktura a obraz Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace. In: Kubeš, J. (ed): *Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace I. Ústav vědy a výzkumu Univerzity Mateje Bela v Banské Bystrici*, Banská Bystrica, 51-105.
- KUPISZEWSKI, M., DURHAM, H., REES, P. (1998): Internal Migration and Urban Change in Poland. *European Journal of Population*, 14, č. 3, 265-290.
- LEES, L., SLATER, T., WYLY, E. (2007): *Gentrifikace*. Routledge, London-New York.
- LEETMAA, K., KÄHRIK, A., NUGA, M., TAMMARU, T. (2014): Suburbanization in the Tallinn Metropolitan Area. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): *Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe*. Willey Blackwell, Malden, 192-224.
- LISOWSKI, A., MANTEY, D., WILK, W. (2014): Lessons from Warsaw: The Lack of Coordinated Planning and Its Impacts on Urban Sprawl. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): *Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe*. Willey Blackwell, Malden, 225-255.
- MAIER, K. (2012): Nástroje územního plánování k regulaci suburbanizace. *Urbanismus a územní rozvoj*, 15, č. 5, 12-20.
- MATOUŠEK, R. (2014): Nová výstavba obecního bydlení, rozhodování a rizika segregace: Případová studie Rudoltice, *Sociologický časopis*, 50, č. 2, 211-232.

- MULÍČEK, O. (2002): Suburbanizace v Brně a jeho okolí. In: Sýkora, L. (ed.): Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku, Praha, 171-182.
- MULÍČEK, O., SÝKORA, L. (2011): Atlas sídelního systému České republiky. Ústav územního rozvoje, Praha.
- MUSIL, J.(2002a): Co je urbanizace. In: Horská, P., Maur, E., Musil, J. (eds.): Zrod velkoměsta. Paseka, Praha-Litomyšl, 7-53.
- MUSIL, J.(2002b): Urbanizace českých zemí a socialismus. In: Horská, P., Maur, E., Musil, J. (eds.): Zrod velkoměsta. Paseka, Praha-Litomyšl, 7-53.
- NEVĚDĚL, L., PAŘIL, J. (2014): Růst počtu obyvatel v zázemí krajských měst ČR v letech 2001-2011. Sborník příspěvků - XVII. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách, Brno, 669-676.
- NOSEK, V., NETRDOVÁ, P. (2010): Regional and Spatial Concentration of Socio-economic Phenomena: Empirical Evidence from the Czech Republic. Ekonomický časopis, 58, č. 4, 344-359.
- OUŘEDNÍČEK, M. (2000): Teorie stádií vývoje města a diferenciální urbanizace. Geografie – Sborník ČGS, 105, č. 4, s. 361-369.
- OUŘEDNÍČEK (2002): Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In: Sýkora, L., (ed.): Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku, Praha, 39-54.
- OUŘEDNÍČEK, M. (2003): Suburbanizace Prahy. Sociologický časopis, 39, č. 2, 235-253.
- OUŘEDNÍČEK, M. (2007): Differential suburban development in Prague urban region. Geografiska Annaler, 89, č. 2, 111-126.
- OUŘEDNÍČEK, M. (2013): Výzkum suburbanizace v České republice: současné tendence vývoje a možné aplikace. In: Ouředníček, M., Špačková, P., Novák, J. (eds.): Sub Urbs: krajina, sídla a lidé. Academia, Praha, 61-80.
- OUŘEDNÍČEK, M., ČEJKOVÁ, E. (2009): Rezidenční suburbanizace v zázemí Českých Budějovic. In: Kubeš, J. (ed): Urbánní geografie Českých Budějovic a Českobudějovické aglomerace II. Ústav vědy a výskumu Univerzity Mateje Bela v Banskej Bystrici, Banská Bystrica, 47-58.
- OUŘEDNÍČEK, M., POSOVÁ, D. (2006): Suburbání bydlení v Pražském městském regionu: etapy vývoje a prostorové rozmístění. In: Ouředníček, M. (ed.): Sociální geografie Pražského městského regionu. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Praha, 96-113.
- OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P. (2013): Teoretické přístupy a současná témata výzkumu suburbanizace. In: Ouředníček, M., Špačková, P., Novák, J. (eds.): Sub Urbs: krajina, sídla a lidé. Academia, Praha, 13-36.
- OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P., NOVÁK, J. (2014): Metodika sledování rozsahu rezidenční suburbanizace v České republice. Technologická agentura České republiky, Praha.

- PÁKODZIOVÁ, M., KŘENOVSKÁ, I., ŽITŇAKOVÁ, J. (2012): Současný stav suburbanizace v zázemí Brna. MendelNet 2012-sborník příspěvků, Mendelova univerzita Brno, Brno, 662-671.
- PERLÍN, R. (2002): Nízkopodlažní výstavba v územních plánech obcí v zázemí Prahy. In: Sýkora, L., (ed.): Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku, Praha, 141-155.
- PICHLER-MILANOVIČ, N. (2014): Confronting Suburbanization in Ljubljana: From "Urbanization of the Countryside" to Urban Sprawl. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe. Willey Blackwell, Malden, 65-96.
- PICHLER-MILANOVIČ, N., GUTRY-KORYCKA, M., RINK, D. (2007): Sprawl in the Post-Socialist City: The Changing Economic and Institutional Context of Central and Eastern European Cities. In: Couch, Ch., Leontidou, L., Petschel-Held, G. (eds.): Urban Sprawl in Europe: Landscape, Land-Use Change and Policy. Blackwell, Malden, 102-135.
- PULDOVÁ P., OUŘEDNÍČEK, M. (2006): Změny sociálního prostředí v zázemí Prahy jako důsledek procesu suburbanizace. In: Ouředníček, M. (ed.): Sociální geografie Pražského městského regionu. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Praha, 128-142.
- RUDA, A., PAVLÍKOVÁ, K. (2017): Časo-prostorová dynamika vybraných demografických ukazatelů brněnské metropolitní oblasti v letech 2001 a 2011 s využitím prostorové autokorelace. Scientific Papers of the University of Pardubice, Series D, 24, č. 3, 145-157.
- RUMPEL, P., SLACH, O. (2012): Je Ostrava „smršťujícím se městem“?, Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 48, č. 5, 859-878.
- SAILER-FLIEGE, U. (1999): Characteristics of post-socialist urban transformation in East Central Europe. GeoJournal, 49, č. 1, 7-16.
- SMITH, D. M. (1996) The socialist city. In: Andrusz, G., Harloe, M., Szelenyi, I., (eds): Cities after Socialism: urban and regional change and conflict in post-socialist societies. Blackwell, Cambridge, 70-99.
- SOJA, E. W. (2000): Six Discourses on the Postmetropolis. In: Soja, E. W. (ed.): Postmetropolis: Critical Studies of Cities and Regions. Blackwell, Oxford, 145-348.
- SPURNÁ, P. (2008): Prostorová autokorelace – všudypřítomný jev při analýze prostorových dat? Sociologický časopis/Czech Sociological Review, 44, č. 14, 767-787.
- STANILOV, K., HIRT, S. (2014): Sprawling Sofia: Postsocialist Suburban Growth in the Bulgarian Capital. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe. Willey Blackwell, Malden, 163-191.
- STANILOV, K., SÝKORA, L. (2014): Postsocialist Suburbanization Patterns and Dynamics: A Comparative Perspective. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe. Willey Blackwell, Malden, 256-295.

SÝKORA, L. (1993): Gentrifikace: Mění se tvář měst. In: L. Sýkora (ed.): Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK Praha, 100-119.

SÝKORA, L. (2002): Suburbanizace a její důsledky: Výzva pro výzkum, usměrňování usměrňování rozvoje území a společenskou angažovanost. In: Sýkora, L., (ed.): Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku, Praha, 9-19.

SÝKORA, L. (2003): Suburbanizace a její společenské důsledky. Sociologický časopis, 39, č. 2, 217–233.

SÝKORA, L. (2009) Post-Socialist Cities. In: Kitchin, R., Thrift, N. (eds.): International Encyclopedia of Human Geography Volume 8, Elsevier, Oxford, 387-395.

SÝKORA, L., BOUZAROVSKI, S. (2012): Multiple transformations: conceptualising post-communist urban transition. Urban Studies, 49, č. 1, 41–58.

SÝKORA, L., MULÍČEK, O. (2012): Urbanizace a suburbanizace v Česku na počátku 21. století. Urbanismus a územní rozvoj, 15, č. 5, 27-38.

SÝKORA, L., MULÍČEK, O. (2014): Prague: Urban growth and regional sprawl. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe. Willey Blackwell, Malden, 133-162.

SÝKORA, L., POSOVÁ, D. (2011): Formy urbanizace: Kritické zhodnocení modelu stádií vývoje měst a návrh alternativní metody klasifikace forem urbanizace. Geografie – Sborník ČGS, 116, č. 1, 1-22.

SÝKORA, L., STANILOV, K. (2014): The Challenge of Postsocialist Suburbanization. In: Stanilov, K., Sýkora, L. (eds.): Confronting suburbanization: urban decentralization in postsocialist Central and Eastern Europe. Willey Blackwell, Malden, 1-32.

SZYMANSKA, D., MATCZAK, A. (2002): Urbanization in Poland: Tendencies and Transformations. European Urban and Regional Studies, 9, č. 1, 39-46.

TAMMARU, T., KULU, H., KASK, I. (2004): Urbanization, Suburbanization, and Counterurbanization in Estonia. Eurasian Geography and Economics, 45, č. 3, 212-229.

TIMÁR, J., VÁRADI, M. (2001): The Uneven Development of Suburbanization During Transition in Hungary. European Urban and Regional Studies, 8, č. 4, 349-360.

TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J. (2008): Ekonomická a sociální geografie. Aleš Čermák, Plzeň.

VAVROUCHOVÁ, H., LEPKOVÁ, A. (2013): Hodnocení změn krajiny v zázemí města Brna od vlivem suburbanizace. Urbanismus a územní rozvoj, 26, č. 3, 43-47.

Zdroje dat

ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ (2016): ArcČR 500 – digitální geografická databáze, verze 3.3. www.arcdata.cz (cit. 27.5.2018)

ČSÚ (2017a): Bytová výstavba 1997-2016. Český statistický úřad. Praha. www.czso.cz (cit. 12.12.2017)

ČSÚ (2017b): Databáze demografických údajů za obce ČR, 1971-2016. Český statistický úřad. Praha. www.czso.cz (cit. 12.12.2017)

ČSÚ (2018a): Veřejná databáze: Hrubý domácí produkt v krajích ČR na 1 obyvatele 1995-2016. Český statistický úřad. Praha. www.vdb.czso.cz (cit. 13.4. 2018)

ČSÚ (2018b): Veřejná databáze: Čistý disponibilní důchod domácností v regionech soudržnosti a krajích na 1 obyvatele 1995-2016. Český statistický úřad. Praha. www.vdb.czso.cz (cit. 13.4. 2018)

ČSÚ (2018c): Nezaměstnanost v obcích 2002-2016. Český statistický úřad. Praha. www.czso.cz (cit. 13.4.2018)

Další zdroje

ČSÚ (2009): Praha a Středočeský kraj - území intenzivních vztahů. <https://www.czso.cz/csu/czso/praha-a-stredocesky-kraj-uzemi-intenzivnich-vztahu-n-p8atqnddn2> (cit. 23.4.2018).

ČSÚ (2017c): Inflace a ceny nemovitostí – tisková konference. <https://www.slideshare.net/statistickyurad/s-inflace-a-ceny-nemovitost-2017> (cit. 23.2. 2018).

ČSÚ (2014): Dlouhodobý vývoj bytové výstavby v České republice 1948-2012. <https://www.czso.cz/csu/czso/dlouhodoby-vyvoj-bytove-vystavby-v-ceske-republice-n-pbpadno8io> (cit. 23.2.2018).

DOING BUSSINES (2017): Economy Rankings. <http://www.doingbusiness.org/rankings> (cit. 25.2.2018)

DUCH PLÁNU (2013): Deset základních tezí k obrazu města Prahy. KMP URM. Praha.

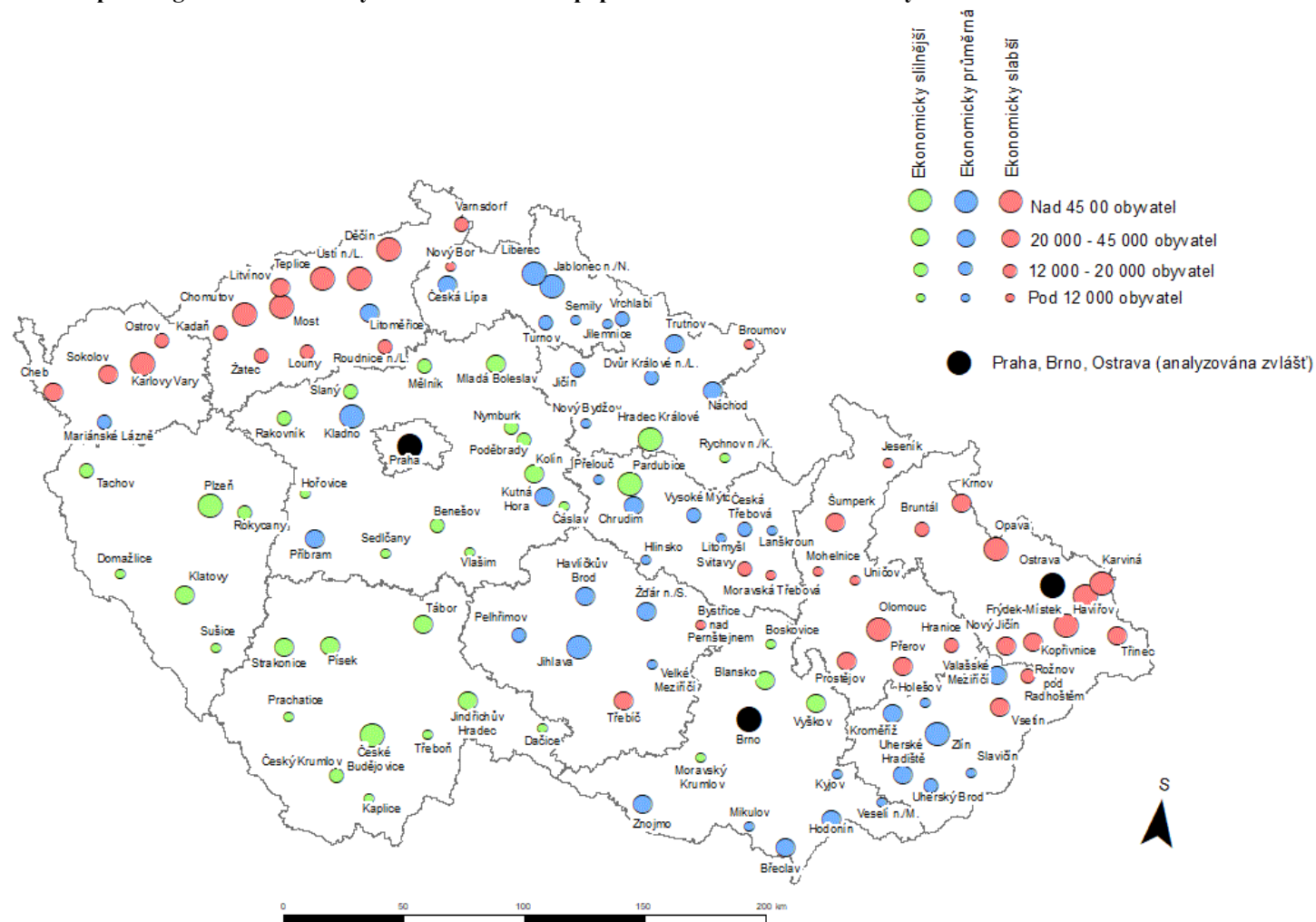
INSTITUT PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY (2016): Integrovaná strategie pro ITI Pražské metropolitní oblasti. IPR, Praha.

MMR (2018): Problémová analýza SRR 21+ ver. 3.0, Ministerstvo pro místní rozvoj. Praha.

SÝKORA, L. (2014): Proměny postsocialistických metropolí. Geografické rozhledy, 23, č. 4, 2-5.

Přílohy

Příloha 1: Mapa kategorizace zkoumaných měst na základě populační velikosti a ekonomických charakteristik

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČSÚ (2018a), ČSÚ (2018b), Arc Data Praha (2016)

Příloha 2: Přehled vývoje ekonomicky silných měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí

Více než 45 000 obyvatel (ekonomicky silná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně			Průměrná roční intenzita bytové výstavby*				
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Plzeň															
Celkem	282566	286044	301946	-0,31	0,41	0,74	0,50	556	1008,17	1219,25	853,40	1,98	3,59	4,17	2,86
Jádro	170227	165238	170548	-0,74	0,00	0,32	0,39	207,6	442,67	621,50	422,80	1,23	2,71	3,69	2,51
Zázemí	112339	120806	131398	0,35	0,99	1,31	0,64	348,4	565,50	597,75	430,60	3,08	4,85	4,82	3,33
Užší zázemí	41587	47178	54414	0,76	1,61	2,11	1,19	199,8	315,67	371,00	228,20	4,74	7,05	7,57	4,32
Zázemí/jádro	0,66	0,73	0,77	X	X	X	X	1,68	1,28	0,96	1,02	2,50	1,79	1,30	1,33
Užší zázemí/jádro	0,24	0,29	0,32	X	X	X	X	0,96	0,71	0,60	0,54	3,84	2,61	2,05	1,72
Užší zázemí/zázemí	0,37	0,39	0,41	X	X	X	X	0,57	0,56	0,62	0,53	1,54	1,45	1,57	1,30
České Budějovice															
Celkem	157311	162707	170456	0,05	0,53	0,48	0,55	360,8	706,83	960,00	591,00	2,29	4,44	5,84	3,52
Jádro	99548	95071	93470	-0,71	-0,29	-0,38	-0,03	165,6	314,17	453,00	254,80	1,68	3,31	4,80	2,73
Zázemí	57763	67636	76986	1,33	1,76	1,65	1,29	195,2	392,67	507,00	336,20	3,30	6,13	7,26	4,51
Užší zázemí	22627	29126	35452	2,28	2,75	2,56	1,93	87,8	250,17	331,00	202,20	3,70	9,32	10,83	6,00
Zázemí/jádro	0,58	0,71	0,82	X	X	X	X	1,18	1,25	1,12	1,32	1,96	1,85	1,51	1,66
Užší zázemí/jádro	0,23	0,31	0,38	X	X	X	X	0,53	0,80	0,73	0,79	2,20	2,82	2,26	2,20
Užší zázemí/zázemí	0,39	0,43	0,46	X	X	X	X	0,45	0,64	0,65	0,60	1,12	1,52	1,49	1,33
Hradec Králové															
Celkem	151590	152012	153746	-0,19	0,18	0,19	0,08	398	470,17	653,00	388,00	2,63	3,12	4,27	2,53
Jádro	99839	94252	92929	-0,87	-0,38	-0,20	-0,12	213,2	251,33	377,50	162,40	2,16	2,65	4,00	1,75
Zázemí	51751	57760	60817	1,08	1,13	0,82	0,38	184,8	218,83	275,50	225,60	3,51	3,93	4,68	3,74
Užší zázemí	26857	31061	33204	1,45	1,48	1,04	0,51	121,6	148,83	185,00	147,40	4,41	5,03	5,82	4,48
Zázemí/jádro	0,52	0,61	0,65	X	X	X	X	0,87	0,87	0,73	1,39	1,62	1,48	1,17	2,14
Užší zázemí/jádro	0,27	0,33	0,36	X	X	X	X	0,57	0,59	0,49	0,91	2,04	1,89	1,45	2,57
Užší zázemí/zázemí	0,52	0,54	0,55	X	X	X	X	0,66	0,68	0,67	0,65	1,26	1,28	1,24	1,20
Pardubice															
Celkem	131614	132832	137991	-0,32	0,37	0,52	0,35	364	494,50	570,75	381,40	2,78	3,79	4,23	2,79
Jádro	93217	89245	90044	-0,76	-0,21	0,09	0,11	208	271,67	255,25	175,80	2,27	3,05	2,84	1,96
Zázemí	38397	43587	47947	0,74	1,64	1,39	0,81	156	222,83	315,50	205,60	4,02	5,40	6,99	4,38
Užší zázemí	22334	26667	30142	1,37	2,07	1,80	1,04	105	139,00	249,00	148,00	4,59	5,58	8,95	5,05
Zázemí/jádro	0,41	0,49	0,53	X	X	X	X	0,75	0,82	1,24	1,17	1,77	1,77	2,46	2,23
Užší zázemí/jádro	0,24	0,30	0,33	X	X	X	X	0,50	0,51	0,98	0,84	2,03	1,83	3,15	2,58
Užší zázemí/zázemí	0,58	0,61	0,63	X	X	X	X	0,67	0,62	0,79	0,72	1,14	1,03	1,28	1,15

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: U sloupců zaměřených na vývoj počtu obyvatel značí zelené podbarvení průměrný růst a červené podbarvení průměrný pokles, v případě poměrů intenzity bytové výstavby značí červené podbarvení poměr nižší než 1, zelené vyšší než 1, žluté podbarvení zvýrazňuje 10 nejvyšších hodnot týkajících se intenzity bytové výstavby. *Intenzita bytové výstavby = počet dokončených bytů na 1000 obyvatel.

Příloha 3: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí

Více než 45 000 obyvatel (Ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně			Průměrná roční intenzita bytové výstavby*				
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Liberec															
Celkem	127580	129699	136191	-0,25	0,44	0,69	0,43	317,6	406,50	569,50	253,40	2,50	3,20	4,32	1,89
Jádro	100049	99721	103853	-0,42	0,23	0,57	0,36	236,6	303,83	451,75	148,80	2,38	3,10	4,47	1,45
Zázemí	27531	29978	32338	0,37	1,18	1,08	0,66	81	102,67	117,75	104,60	2,92	3,57	3,83	3,29
Užší zázemí	15443	17753	19878	0,99	1,68	1,53	1,05	56	82,50	85,50	76,80	3,57	4,91	4,65	3,96
Zázemí/jádro	0,28	0,30	0,31	X	X	X	X	0,34	0,34	0,26	0,70	1,23	1,15	0,86	2,26
Užší zázemí/jádro	0,15	0,18	0,19	X	X	X	X	0,24	0,27	0,19	0,52	1,50	1,58	1,04	2,73
Užší zázemí/zázemí	0,56	0,59	0,61	X	X	X	X	0,69	0,80	0,73	0,73	1,22	1,37	1,22	1,21
Zlín															
Celkem	157495	154363	154410	-0,24	-0,18	0,08	-0,06	338,6	352,00	371,50	210,60	2,16	2,28	2,4	1,36
Jádro	82292	78066	75117	-0,52	-0,53	-0,77	-0,14	141,8	159,00	171,50	78,60	1,74	2,01	2,26	1,04
Zázemí	75203	76297	79293	0,08	0,19	0,95	0,02	196,8	193,00	200,00	132,00	2,61	2,54	2,55	1,67
Užší zázemí	60236	60806	63174	0,00	0,16	1,02	-0,04	169,8	145,67	143,50	85,00	2,82	2,41	2,29	1,35
Zázemí bez vlivu Otrokovic	55303	57752	61284	0,42	0,45	1,29	0,18	110,00	156,83	169,50	126,80	1,97	2,75	2,82	2,08
Užší zázemí bez vlivu Otrokovic	40336	42261	45165	0,43	0,49	1,51	0,15	83,00	109,50	113,00	79,80	2,04	2,62	2,55	1,78
Zázemí/jádro	0,91	0,98	1,06	X	X	X	X	1,39	1,21	1,17	1,68	1,51	1,26	1,13	1,60
Užší zázemí/jádro	0,73	0,78	0,84	X	X	X	X	1,20	0,92	0,84	1,08	1,62	1,19	1,01	1,29

Více než 45 000 obyvatel (Ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Užší zázemí/zázemí	0,80	0,80	0,80	X	X	X	X	0,86	0,75	0,72	0,64	1,08	0,95	0,90	0,81
Kladno															
Celkem	95615	96558	97720	-0,11	0,24	0,05	0,21	132	161,33	223,50	206,20	1,38	1,69	2,30	2,12
Jádro	71737	69675	68660	-0,36	-0,24	-0,35	-0,01	71,2	59,00	113,75	102,60	1,00	0,85	1,64	1,50
Zázemí	23878	26883	29060	0,66	1,55	1,07	0,72	60,8	102,33	109,75	103,60	2,51	4,01	3,96	3,63
Užší zázemí	16215	18558	20709	0,62	1,86	1,44	1,06	33,8	72,83	84,75	87,40	2,06	4,17	4,40	4,33
Zázemí/jádro	0,33	0,39	0,42	X	X	X	X	0,85	1,73	0,96	1,01	2,52	4,74	2,41	2,42
Užší zázemí/jádro	0,23	0,27	0,30	X	X	X	X	0,47	1,23	0,75	0,85	2,07	4,92	2,68	2,90
Užší zázemí/zázemí	0,68	0,69	0,71	X	X	X	X	0,56	0,71	0,77	0,84	0,82	1,04	1,11	1,19
Jihlava															
Celkem	94703	95574	97569	-0,22	0,30	0,30	0,17	247	496,33	463,75	225,40	2,62	5,25	4,81	2,32
Jádro	52408	50795	50559	-0,98	0,14	-0,06	-0,04	105,2	323,67	278,00	88,20	2,05	6,41	5,46	1,74
Zázemí	42295	44779	47010	0,71	0,48	0,71	0,41	141,8	172,67	185,75	137,20	3,31	3,92	4,09	2,95
Užší zázemí	20698	22544	24064	1,00	0,77	0,84	0,64	80,8	103,33	109,00	79,80	3,83	4,69	4,75	3,37
Zázemí/jádro	0,81	0,88	0,93	X	X	X	X	1,35	0,53	0,67	1,56	1,62	0,61	0,75	1,69
Užší zázemí/jádro	0,39	0,44	0,48	X	X	X	X	0,77	0,32	0,39	0,90	1,88	0,73	0,87	1,93
Užší zázemí/zázemí	0,49	0,50	0,51	X	X	X	X	0,57	0,60	0,59	0,58	1,16	1,20	1,16	1,14
Jablonec nad Nisou															
Celkem	61967	62747	64626	-0,23	0,36	0,34	0,32	103,8	176,00	163,00	128,40	1,68	2,85	2,58	2,01
Jádro	46055	45051	45702	-0,56	0,01	0,09	0,22	49,6	94,67	88,00	68,40	1,09	2,11	1,95	1,51
Zázemí	15912	17696	18924	0,73	1,30	0,98	0,57	54,2	81,33	75,00	60,00	3,37	4,80	4,14	3,23
Užší zázemí	14624	16438	17604	0,85	1,40	1,00	0,58	51,2	68,33	69,75	53,40	3,46	4,37	4,14	3,09
Zázemí/jádro	0,35	0,39	0,41	X	X	X	X	1,09	0,86	0,85	0,88	3,10	2,27	2,12	2,15
Užší zázemí/jádro	0,32	0,36	0,39	X	X	X	X	1,03	0,72	0,79	0,78	3,17	2,07	2,12	2,05
Užší zázemí/zázemí	0,92	0,93	0,93	X	X	X	X	0,94	0,84	0,93	0,89	1,03	0,91	1,00	0,96

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 4: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst nad 45 000 obyvatel a jejich zázemí

Více než 45 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Olomouc															
Celkem	177787	178577	182186	-0,11	0,15	0,28	0,17	458,8	526,50	775,50	586,80	2,59	2,97	4,32	3,23
Jádro	103840	100373	100378	-0,39	-0,31	-0,21	0,17	290,8	272,83	437,25	331,40	2,82	2,70	4,36	3,32
Zázemí	73947	78204	81808	0,27	0,76	0,91	0,18	168	253,67	338,25	255,40	2,26	3,33	4,25	3,12
Užší zázemí	49701	53554	58125	0,33	1,03	1,23	0,66	130,2	192,17	266,50	203,60	2,60	3,71	4,86	3,56
Zázemí/jádro	0,71	0,78	0,81	X	X	X	X	0,58	0,93	0,77	0,77	0,80	1,23	0,97	0,94
Užší zázemí/jádro	0,48	0,53	0,58	X	X	X	X	0,45	0,70	0,61	0,61	0,92	1,37	1,11	1,07
Užší zázemí/zázemí	0,67	0,68	0,71	X	X	X	X	0,78	0,76	0,79	0,80	1,15	1,11	1,14	1,14
Ústí nad Labem															
Celkem	120690	122347	121592	-0,24	0,39	0,03	-0,14	101,2	157,33	161,25	134,00	0,84	1,30	1,31	1,10
Jádro	96906	94960	92984	-0,53	0,02	-0,18	-0,27	37	79,67	64,00	68,60	0,39	0,84	0,67	0,73
Zázemí	23784	27387	28608	0,94	1,75	0,76	0,27	64,2	77,67	97,25	65,40	2,64	2,98	3,47	2,31
Užší zázemí	21492	24745	25772	0,98	1,72	0,74	0,23	63,4	75,50	92,50	60,60	2,88	3,20	3,66	2,37
Zázemí/jádro	0,25	0,29	0,31	X	X	X	X	1,74	0,97	1,52	0,95	6,85	3,53	5,16	3,15
Užší zázemí/jádro	0,22	0,26	0,28	X	X	X	X	1,71	0,95	1,45	0,88	7,48	3,80	5,43	3,23
Užší zázemí/zázemí	0,90	0,90	0,90	X	X	X	X	0,99	0,97	0,95	0,93	1,09	1,07	1,05	1,03
Havířov															
Celkem	97616	94586	84561	-0,54	-0,16	-1,39	-1,10	65,2	88,83	78,50	128,20	0,67	0,93	0,85	1,48
Jádro	87586	84033	73274	-0,60	-0,29	-1,68	-1,37	39	55,17	38,50	66,80	0,45	0,65	0,47	0,89
Zázemí	10030	10553	11287	-0,02	0,87	0,79	0,72	26,2	33,67	40,00	61,40	2,60	3,28	3,74	5,53
Užší zázemí	10030	10553	11287	-0,02	0,87	0,79	0,72	26,2	33,67	40,00	61,40	2,60	3,28	3,74	5,53
Zázemí/jádro	0,11	0,13	0,15	X	X	X	X	0,67	0,61	1,04	0,92	5,81	5,04	7,96	6,23
Užší zázemí/jádro	0,11	0,13	0,15	X	X	X	X	0,67	0,61	1,04	0,92	5,81	5,04	7,96	6,23
Užší zázemí/zázemí	1,00	1,00	1,00	X	X	X	X	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Most															
Celkem	79053	76733	75672	-0,59	-0,10	-0,23	-0,09	50,4	39,83	57,50	52,20	0,64	0,52	0,75	0,68
Jádro	70599	67543	66768	-0,90	-0,13	-0,18	-0,09	40,8	34,67	39,75	32,60	0,58	0,51	0,59	0,49
Zázemí	8454	9190	8904	1,91	0,14	-0,61	-0,11	9,6	5,17	17,75	19,60	1,11	0,56	1,94	2,16
Užší zázemí	8072	8623	8318	1,66	0,00	-0,73	-0,10	6,8	4,67	16,25	17,00	0,83	0,54	1,90	2,00
Zázemí/jádro	0,12	0,14	0,13	X	X	X	X	0,24	0,15	0,45	0,60	1,90	1,10	3,28	4,45

Více než 45 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Užší zázemí/jádro	0,11	0,13	0,12	X	X	X	X	0,17	0,13	0,41	0,52	1,42	1,06	3,21	4,13
Užší zázemí/zázemí	0,95	0,94	0,93	X	X	X	X	0,71	0,90	0,92	0,87	0,75	0,96	0,98	0,93
Opava															
Celkem	114440	113037	112529	-0,10	-0,14	0,01	-0,10	139	203,17	250,75	246,60	1,22	1,79	2,22	2,18
Jádro	61886	58923	57387	-0,30	-0,61	-0,27	-0,31	59,6	91,17	107,75	113,80	0,97	1,52	1,84	1,96
Zázemí	52554	54114	55142	0,14	0,39	0,32	0,12	79,4	112,00	143,00	132,80	1,51	2,10	2,62	2,41
Užší zázemí	28109	29303	30044	0,37	0,45	0,24	0,31	42,8	70,67	80,50	83,20	1,51	2,44	2,73	2,79
Zázemí/jádro	0,85	0,92	0,96	X	X	X	X	1,33	1,23	1,33	1,17	1,56	1,38	1,43	1,23
Užší zázemí/jádro	0,45	0,50	0,52	X	X	X	X	0,72	0,78	0,75	0,73	1,56	1,61	1,49	1,42
Užší zázemí/zázemí	0,53	0,54	0,54	X	X	X	X	0,54	0,63	0,56	0,63	1,00	1,17	1,04	1,16
Frýdek-Místek															
Celkem	113324	112868	115360	-0,26	0,11	0,18	0,30	213,4	255,67	419,50	299,40	1,89	2,28	3,70	2,62
Jádro	62474	59233	56719	-0,59	-0,49	-0,63	-0,36	28,6	38,00	106,75	71,60	0,46	0,63	1,82	1,25
Zázemí	50850	53635	58641	0,13	0,81	1,05	0,95	184,8	217,67	312,75	227,80	3,62	4,16	5,71	3,97
Užší zázemí	30898	33161	36681	0,20	1,06	1,25	1,03	109,2	116,50	186,25	150,40	3,51	3,64	5,46	4,20
Zázemí/jádro	0,81	0,91	1,03	X	X	X	X	6,46	5,73	2,93	3,18	7,86	6,58	3,13	3,18
Užší zázemí/jádro	0,49	0,56	0,65	X	X	X	X	3,82	3,07	1,74	2,10	7,62	5,75	3,00	3,36
Užší zázemí/zázemí	0,61	0,62	0,63	X	X	X	X	0,59	0,54	0,60	0,66	0,97	0,87	0,96	1,06
Karviná															
Celkem	78356	75573	66754	-0,47	-0,29	-1,50	-1,26	64,6	38,67	61,75	56,80	0,83	0,51	0,85	0,83
Jádro	66420	62881	54413	-0,67	-0,46	-1,64	-1,55	32,6	25,17	27,75	35,40	0,50	0,39	0,46	0,63
Zázemí	11936	12692	12341	0,62	0,61	-0,79	0,09	32	13,50	34,00	21,40	2,67	1,09	2,73	1,73
Zázemí/jádro	0,18	0,20	0,23	X	X	X	X	0,98	0,54	1,23	0,60	5,38	2,75	5,92	2,74
Teplice															
Celkem	128427	129055	128352	-0,47	0,40	-0,14	0,00	105	155,67	162,50	155,40	0,82	1,22	1,26	1,21
Jádro	52811	51461	49697	-0,84	0,14	-0,53	-0,27	23,4	32,33	22,75	40,80	0,45	0,63	0,45	0,81
Zázemí	75616	77594	78655	-0,21	0,58	0,11	0,18	81,6	123,33	139,75	114,60	1,08	1,62	1,79	1,46
Užší zázemí	70213	71327	71642	-0,34	0,50	0,02	0,07	64,2	107,33	104,50	105,20	0,91	1,53	1,46	1,47
Zázemí/jádro	1,43	1,51	1,58	X	X	X	X	3,49	3,81	6,14	2,81	2,41	2,56	4,00	1,80
Užší zázemí/jádro	1,33	1,39	1,44	X	X	X	X	2,74	3,32	4,59	2,58	2,04	2,42	3,26	1,81
Užší zázemí/zázemí	0,93	0,92	0,91	X	X	X	X	0,79	0,87	0,75	0,92	0,85	0,94	0,81	1,00
Děčín															
Celkem	71528	72188	69653	-0,14	0,25	-0,67	-0,18	80,6	100,50	73,00	59,00	1,13	1,41	1,02	0,84
Jádro	53276	52509	49521	-0,45	0,06	-1,06	-0,32	35	61,83	29,50	20,80	0,66	1,19	0,57	0,42
Zázemí	18252	19679	20132	0,75	0,76	0,35	0,18	45,6	38,67	43,50	38,20	2,47	2,02	2,19	1,91
Užší zázemí	15174	16252	16345	0,61	0,74	0,13	0,01	39,6	30,33	29,75	26,60	2,58	1,91	1,82	1,63
Zázemí/jádro	0,34	0,37	0,41	X	X	X	X	1,30	0,63	1,47	1,84	3,72	1,70	3,84	4,60
Užší zázemí/jádro	0,28	0,31	0,33	X	X	X	X	1,13	0,49	1,01	1,28	3,90	1,61	3,19	3,92
Užší zázemí/zázemí	0,83	0,83	0,81	X	X	X	X	0,87	0,78	0,68	0,70	1,05	0,95	0,83	0,85
Karlovy Vary															
Celkem	92656	89905	88276	-0,48	-0,18	0,07	-0,42	185,2	239,50	284,50	180,40	2,01	2,67	3,15	2,02
Jádro	54850	51202	49046	-0,90	-0,54	-0,30	-0,62	96,6	146,00	145,75	84,00	1,77	2,85	2,85	1,69
Zázemí	37806	38703	39230	0,12	0,31	0,55	-0,17	88,6	93,50	138,75	96,40	2,33	2,45	3,54	2,44
Užší zázemí	28544	29390	30771	0,13	0,40	0,84	0,25	79,6	85,67	131,75	88,20	2,78	2,96	4,41	2,88
Zázemí/jádro	0,69	0,76	0,80	X	X	X	X	0,92	0,64	0,95	1,15	1,32	0,86	1,24	1,44
Užší zázemí/jádro	0,52	0,57	0,63	X	X	X	X	0,82	0,59	0,90	1,05	1,56	1,04	1,54	1,70
Užší zázemí/zázemí	0,76	0,76	0,78	X	X	X	X	0,90	0,92	0,95	0,91	1,19	1,21	1,24	1,18
Chomutov															
Celkem	80889	81632	81544	0,02	0,14	0,12	-0,11	36,4	80,83	99,75	70,40	0,45	1,00	1,22	0,86
Jádro	51911	49882	48739	-0,54	-0,30	-0,17	-0,33	10,8	21,00	33,50	10,00	0,21	0,42	0,67	0,20
Zázemí	28978	31750	32805	1,01	0,86	0,57	0,20	25,6	59,83	66,25	60,40	0,87	1,93	2,06	1,85
Užší zázemí	27892	30178	30865	0,92	0,71	0,35	0,17	24,4	46,67	62,25	56,40	0,86	1,58	2,04	1,83
Zázemí/jádro	0,56	0,64	0,67	X	X	X	X	2,37	2,85	1,98	6,04	4,12	4,60	3,06	9,08
Užší zázemí/jádro	0,54	0,60	0,63	X	X	X	X	2,26	2,22	1,86	5,64	4,09	3,77	3,04	9,01
Užší zázemí/zázemí	0,96	0,95	0,94	X	X	X	X	0,95	0,78	0,94	0,93	0,99	0,82	0,99	0,99

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 5: Přehled vývoje ekonomicky silných měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí

20 000-45 000 obyvatel (ekonomicky silná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016
Mladá Boleslav															
Celkem	110904	120208	125703	0,41	1,08	0,59	0,43	243,6	492,83	447,50	307,60	2,18	4,31	3,66	2,47
Jádro	44473	44602	44056	-0,36	0,29	-0,19	-0,09	68,4	197,33	39,25	50,60	1,55	4,53	0,88	1,14
Zázemí	66431	75606	81647	0,92	1,56	1,04	0,72	175,2	295,50	408,25	257,00	2,60	4,17	5,27	3,20
Užší zázemí	19953	24382	27039	1,56	2,36	1,63	0,78	88,6	105,50	191,25	79,20	4,34	4,76	7,59	2,99
Zázemí/jádro	1,49	1,70	1,85	X	X	X	X	2,56	1,50	10,40	5,08	1,68	0,92	5,99	2,80
Užší zázemí/jádro	0,45	0,55	0,61	X	X	X	X	1,30	0,53	4,87	1,57	2,81	1,05	8,62	2,61
Užší zázemí/zázemí	0,30	0,32	0,33	X	X	X	X	0,51	0,36	0,47	0,31	1,67	1,14	1,44	0,93
Tábor															
Celkem	73733	73619	73874	-0,10	0,04	0,13	-0,04	228,6	238,17	244,00	134,00	3,10	3,25	3,30	1,81
Jádro	36824	35769	34482	-0,15	-0,38	-0,47	-0,35	98,2	77,17	80,50	37,60	2,67	2,14	2,26	1,08
Zázemí	36909	37850	39392	-0,04	0,45	0,70	0,24	130,4	161,00	163,50	96,40	3,53	4,33	4,25	2,46
Užší zázemí	18009	19113	20329	0,35	0,76	1,04	0,41	72,6	100,83	103,25	49,80	4,00	5,41	5,28	2,48
Zázemí/jádro	1,00	1,06	1,14	X	X	X	X	1,33	2,09	2,03	2,56	1,32	2,02	1,88	2,29
Užší zázemí/jádro	0,49	0,53	0,59	X	X	X	X	0,74	1,31	1,28	1,32	1,50	2,53	2,33	2,30
Užší zázemí/zázemí	0,49	0,50	0,52	X	X	X	X	0,56	0,63	0,63	0,52	1,13	1,25	1,24	1,01
Kolín															
Celkem	59958	61298	63989	-0,27	0,55	0,67	0,33	81,8	251,33	276,25	195,60	1,37	4,19	4,43	3,09
Jádro	31076	30736	31123	-0,80	0,36	0,25	0,05	29,2	182,17	142,25	77,00	0,95	6,03	4,60	2,48
Zázemí	28882	30562	32866	0,29	0,75	1,09	0,59	52,6	69,17	134,00	118,60	1,81	2,33	4,26	3,67
Užší zázemí	18024	19218	20923	0,46	0,77	1,24	0,72	40	50,83	96,00	84,40	2,20	2,72	4,84	4,12
Zázemí/jádro	0,93	0,99	1,06	X	X	X	X	1,80	0,38	0,94	1,54	1,91	0,39	0,93	1,48
Užší zázemí/jádro	0,58	0,63	0,67	X	X	X	X	1,37	0,28	0,67	1,10	2,32	0,45	1,05	1,66
Užší zázemí/zázemí	0,62	0,63	0,64	X	X	X	X	0,76	0,73	0,72	0,71	1,21	1,17	1,13	1,12
Písek															
Celkem	50112	50535	51724	-0,10	0,21	0,27	0,25	84	72,67	171,25	48,20	1,68	1,45	3,37	0,94
Jádro	29997	29898	29966	-0,22	0,09	-0,14	0,16	40	36,00	109,75	15,00	1,33	1,21	3,67	0,50
Zázemí	20115	20637	21758	0,07	0,38	0,86	0,38	44	36,67	61,50	33,20	2,19	1,80	2,93	1,54
Užší zázemí	5571	5921	6704	0,25	0,85	2,17	0,78	4,8	7,33	26,25	13,40	0,86	1,26	4,24	2,04
Zázemí/jádro	0,67	0,69	0,73	X	X	X	X	1,10	1,02	0,56	2,21	1,65	1,49	0,80	3,06
Užší zázemí/jádro	0,19	0,20	0,22	X	X	X	X	0,12	0,20	0,24	0,89	0,65	1,04	1,16	4,04
Užší zázemí/zázemí	0,28	0,29	0,31	X	X	X	X	0,11	0,20	0,43	0,40	0,39	0,70	1,45	1,32
Strakonice															
Celkem	46111	45672	45640	-0,40	0,11	-0,07	0,04	82,4	82,33	114,50	69,40	1,80	1,82	2,51	1,52
Jádro	24696	23280	22908	-1,07	-0,26	-0,27	-0,10	45,6	49,17	70,00	29,00	1,89	2,09	3,03	1,26
Zázemí	21415	22392	22732	0,36	0,51	0,14	0,19	36,8	33,17	44,50	40,40	1,71	1,52	1,98	1,79
Užší zázemí	9094	9780	10124	0,59	0,83	0,48	0,31	12,6	14,50	17,25	16,00	1,37	1,53	1,74	1,60
Zázemí/jádro	0,87	0,96	0,99	X	X	X	X	0,81	0,67	0,64	1,39	0,91	0,72	0,65	1,41
Užší zázemí/jádro	0,37	0,42	0,44	X	X	X	X	0,28	0,29	0,25	0,55	0,73	0,73	0,57	1,26
Užší zázemí/zázemí	0,42	0,44	0,45	X	X	X	X	0,34	0,44	0,39	0,40	0,80	1,01	0,88	0,89
Klatovy															
Celkem	46264	46861	46352	-0,03	0,24	-0,13	-0,11	146,8	143,33	140,50	91,80	3,18	3,10	2,99	1,97
Jádro	23180	22890	22378	-0,21	-0,07	-0,45	-0,09	61,6	36,33	31,25	27,80	2,66	1,59	1,37	1,24
Zázemí	23084	23971	23974	0,14	0,54	0,17	-0,13	85,2	107,00	109,25	64,00	3,69	4,59	4,50	2,65
Užší zázemí	13511	13959	14508	0,08	0,49	0,92	0,04	31	43,83	42,00	30,40	2,30	3,23	2,94	2,10
Zázemí/jádro	1,00	1,05	1,07	X	X	X	X	1,38	2,94	3,50	2,30	1,39	2,89	3,28	2,14
Užší zázemí/jádro	0,58	0,61	0,65	X	X	X	X	0,50	1,21	1,34	1,09	0,86	2,04	2,14	1,69
Užší zázemí/zázemí	0,59	0,58	0,61	X	X	X	X	0,36	0,41	0,38	0,48	0,62	0,71	0,65	0,79
Jindřichův Hradec															
Celkem	49704	49399	49233	-0,22	0,04	0,15	-0,19	58,6	145,83	159,50	104,20	1,18	2,95	3,20	2,10
Jádro	23028	22300	21568	-0,32	-0,32	-0,50	-0,26	30,2	62,50	57,50	34,20	1,32	2,76	2,58	1,57
Zázemí	26676	27099	27665	-0,13	0,35	0,68	-0,13	28,4	83,33	102,00	70,00	1,07	3,11	3,70	2,51
Užší zázemí	10683	11369	11918	0,03	1,02	1,27	-0,06	11,8	52,00	62,00	42,40	1,10	4,72	5,30	3,53
Zázemí/jádro	1,16	1,22	1,28	X	X	X	X	0,94	1,33	1,77	2,05	0,81	1,13	1,43	1,60
Užší zázemí/jádro	0,46	0,51	0,55	X	X	X	X	0,39	0,83	1,08	1,24	0,84	1,71	2,05	2,24
Užší zázemí/zázemí	0,40	0,42	0,43	X	X	X	X	0,42	0,62	0,61	0,61	1,03	1,52	1,43	1,40
Vyškov															
Celkem	44626	44454	44765	-0,19	0,06	0,16	0,01	78,2	126,17	124,25	85,60	1,76	2,84	2,78	1,91
Jádro	22895	21901	21125	-0,51	-0,40	-0,35	-0,44	36	70,33	66,50	10,60	1,58	3,18	3,05	0,50
Zázemí	21731	22553	23640	0,14	0,52	0,64	0,43	42,2	55,83	57,75	75,00	1,94	2,52	2,52	3,21
Užší zázemí	14256	15109	16096	0,43	0,69	0,87	0,58	27,2	44,17	39,25	43,80	1,90	2,99	2,55	2,77
Zázemí/jádro	0,95	1,03	1,12	X	X	X	X	1,17	0,79	0,87	7,08	1,22	0,79	0,83	6,47

20 000-45 000 obyvatel (ekonomicky silná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
				1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016
	1997	2007	2016												
Užší zázemí/jádro	0,62	0,69	0,76	X	X	X	X	0,76	0,63	0,59	4,13	1,20	0,94	0,84	5,59
Užší zázemí/zázemí	0,66	0,67	0,68	X	X	X	X	0,64	0,79	0,68	0,58	0,98	1,19	1,01	0,86
Blansko															
Celkem	40195	41147	41130	-0,11	0,47	0,13	-0,10	82	201,83	99,00	99,80	2,04	5,00	2,39	2,41
Jádro	21264	20920	20639	-0,90	0,34	-0,18	-0,12	41	105,33	29,75	41,20	1,97	5,11	1,42	1,98
Zázemí	18931	20227	20491	0,77	0,60	0,44	-0,08	41	96,50	69,25	58,60	2,13	4,88	3,39	2,83
Užší zázemí	14015	15282	15398	1,21	0,66	0,49	-0,22	35	83,33	51,75	43,40	2,44	5,60	3,35	2,77
Zázemí/jádro	0,89	0,97	0,99	X	X	X	X	1,00	0,92	2,33	1,42	1,09	0,96	2,39	1,43
Užší zázemí/jádro	0,66	0,73	0,75	X	X	X	X	0,85	0,79	1,74	1,05	1,24	1,10	2,36	1,40
Užší zázemí/zázemí	0,74	0,76	0,75	X	X	X	X	0,85	0,86	0,75	0,74	1,14	1,15	0,99	0,98

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 6: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí

20 000-45 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
				1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016
	1997	2007	2016												
Česká Lípa															
Celkem	60903	60804	60778	-0,06	0,01	-0,10	0,07	67,4	94,00	84,00	106,00	1,11	1,55	1,38	1,75
Jádro	40162	38315	37201	-0,55	-0,41	-0,75	0,02	35,8	43,50	21,50	49,40	0,89	1,13	0,57	1,33
Zázemí	20741	22489	23577	0,89	0,76	0,99	0,16	31,6	50,50	62,50	56,60	1,50	2,31	2,71	2,40
Užší zázemí	8116	9384	10243	1,83	1,22	1,38	0,66	17,4	33,33	43,25	33,60	2,08	3,71	4,45	3,32
Zázemí/jádro	0,52	0,59	0,63	X	X	X	X	0,88	1,16	2,91	1,15	1,68	2,04	4,76	1,80
Užší zázemí/jádro	0,20	0,24	0,28	X	X	X	X	0,49	0,77	2,01	0,68	2,32	3,28	7,81	2,49
Užší zázemí/zázemí	0,39	0,42	0,43	X	X	X	X	0,55	0,66	0,69	0,59	1,39	1,61	1,64	1,38
Znojmo															
Celkem	80627	81253	81988	0,04	0,11	0,12	0,09	205	302,33	276,25	199,40	2,54	3,74	3,38	2,44
Jádro	36217	34735	33823	-0,36	-0,45	-0,48	-0,15	83,8	118,00	104,00	59,80	2,33	3,35	3,01	1,77
Zázemí	44410	46518	48165	0,36	0,54	0,56	0,25	121,2	184,33	172,25	139,60	2,71	4,03	3,66	2,91
Užší zázemí	19521	21365	22884	0,71	1,04	0,99	0,59	71,8	105,67	106,25	82,00	3,63	5,10	4,86	3,64
Zázemí/jádro	1,23	1,34	1,42	X	X	X	X	1,45	1,56	1,66	2,33	1,17	1,20	1,21	1,65
Užší zázemí/jádro	0,54	0,62	0,68	X	X	X	X	0,86	0,90	1,02	1,37	1,56	1,52	1,62	2,06
Užší zázemí/zázemí	0,44	0,46	0,48	X	X	X	X	0,59	0,57	0,62	0,59	1,34	1,27	1,33	1,25
Příbram															
Celkem	63432	62693	63227	-0,19	-0,07	0,28	-0,05	109,4	85,17	194,50	111,80	1,73	1,36	3,09	1,76
Jádro	36961	34591	32897	-0,85	-0,53	-0,58	-0,54	36,6	15,17	76,75	18,80	1,00	0,43	2,24	0,56
Zázemí	26471	28102	30330	0,72	0,52	1,30	0,49	72,8	70,00	117,75	93,00	2,72	2,55	4,09	3,10
Užší zázemí	13111	14447	16047	1,03	0,95	1,74	0,73	27,8	27,67	74,00	56,20	2,09	1,98	4,98	3,55
Zázemí/jádro	0,72	0,81	0,92	X	X	X	X	1,99	4,62	1,53	4,95	2,72	5,89	1,83	5,49
Užší zázemí/jádro	0,35	0,42	0,49	X	X	X	X	0,76	1,82	0,96	2,99	2,09	4,59	2,22	6,30
Užší zázemí/zázemí	0,50	0,51	0,53	X	X	X	X	0,38	0,40	0,63	0,60	0,77	0,78	1,22	1,15
Trutnov															
Celkem	62478	61264	60575	-0,28	-0,14	-0,02	-0,21	122	162,17	127,50	99,20	1,96	2,64	2,08	1,63
Jádro	32397	30993	30680	-0,42	-0,46	-0,03	-0,18	52,2	43,67	43,75	38,00	1,62	1,39	1,41	1,23
Zázemí	30081	30271	29895	-0,14	0,20	-0,01	-0,24	69,8	118,50	83,75	61,20	2,33	3,95	2,76	2,03
Užší zázemí	22820	23039	22720	-0,17	0,28	-0,08	-0,21	43,4	87,83	67,25	38,40	1,91	3,86	2,92	1,68
Zázemí/jádro	0,93	0,98	0,97	X	X	X	X	1,34	2,71	1,91	1,61	1,44	2,84	1,96	1,65
Užší zázemí/jádro	0,70	0,74	0,74	X	X	X	X	0,83	2,01	1,54	1,01	1,18	2,77	2,07	1,36
Užší zázemí/zázemí	0,76	0,76	0,76	X	X	X	X	0,62	0,74	0,80	0,63	0,82	0,98	1,06	0,83
Kroměříž															
Celkem	64261	63789	63013	-0,12	-0,04	-0,04	-0,21	180,6	127,00	166,00	78,60	2,81	1,99	2,60	1,24
Jádro	29931	29036	29002	-0,59	-0,11	-0,06	0,02	99,8	67,33	98,75	32,00	3,36	2,32	3,40	1,10
Zázemí	34330	34753	34011	0,28	0,02	-0,02	-0,41	80,8	59,67	67,25	46,60	2,34	1,72	1,93	1,35
Užší zázemí	24554	24846	24440	0,35	-0,03	0,07	-0,39	56,8	41,83	58,50	37,80	2,30	1,68	2,35	1,53
Zázemí/jádro	1,15	1,20	1,17	X	X	X	X	0,81	0,89	0,68	1,46	0,70	0,74	0,57	1,23
Užší zázemí/jádro	0,82	0,86	0,84	X	X	X	X	0,57	0,62	0,59	1,18	0,69	0,73	0,69	1,39
Užší zázemí/zázemí	0,72	0,71	0,72	X	X	X	X	0,70	0,70	0,87	0,81	0,98	0,98	1,22	1,13
Uherské Hradiště															
Celkem	83516	83292	82995	-0,15	0,05	0,03	-0,10	241,2	308,50	258,50	176,20	2,89	3,72	3,10	2,12
Jádro	27535	25865	25246	-0,75	-0,54	-0,40	-0,16	73	102,33	123,25	60,60	2,69	3,89	4,81	2,40
Zázemí	55981	57427	57749	0,14	0,33	0,22	-0,07	168,2	206,17	135,25	115,60	2,99	3,64	2,34	2,00
Užší zázemí	29045	30041	30393	0,12	0,48	0,34	-0,03	98,6	126,67	78,50	58,20	3,39	4,29	2,59	1,91

20 000-45 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016
Zázemí/jádro	2,03	2,22	2,29	X	X	X	X	2,30	2,01	1,10	1,91	1,11	0,93	0,49	0,83
Užší zázemí/jádro	1,05	1,16	1,20	X	X	X	X	1,35	1,24	0,64	0,96	1,26	1,10	0,54	0,80
Užší zázemí/zázemí	0,52	0,52	0,53	X	X	X	X	0,59	0,61	0,58	0,50	1,13	1,18	1,11	0,96
Břeclav															
Celkem	58756	57303	58306	-0,34	-0,19	0,45	-0,01	94,8	85,83	111,00	104,20	1,62	1,50	1,92	1,79
Jádro	27154	24319	24881	-0,77	-1,30	0,72	-0,11	44,6	30,83	54,25	26,20	1,66	1,22	2,21	1,05
Zázemí	31602	32984	33425	0,04	0,70	0,26	0,06	50,2	55,00	56,75	78,00	1,59	1,72	1,71	2,34
Užší zázemí	23967	25179	25433	0,05	0,81	0,26	0,00	34,6	36,33	47,00	63,40	1,44	1,50	1,85	2,49
Zázemí/jádro	1,16	1,36	1,34	X	X	X	X	1,13	1,78	1,05	2,98	0,95	1,42	0,77	2,22
Užší zázemí/jádro	0,88	1,04	1,02	X	X	X	X	0,78	1,18	0,87	2,42	0,87	1,23	0,84	2,37
Užší zázemí/zázemí	0,76	0,76	0,76	X	X	X	X	0,69	0,66	0,83	0,81	0,91	0,87	1,08	1,07
Hodonín															
Celkem	62683	60609	59905	-0,38	-0,31	-0,09	-0,16	78	94,50	107,75	74,40	1,25	1,55	1,78	1,24
Jádro	28126	25897	24728	-0,94	-0,74	-0,62	-0,42	19,8	32,00	23,75	11,80	0,71	1,22	0,93	0,47
Zázemí	34557	34712	35177	0,08	0,02	0,30	0,03	58,2	62,50	84,00	62,60	1,68	1,80	2,40	1,78
Užší zázemí	27614	27756	28059	0,07	0,04	0,25	0,02	49,8	56,33	66,75	48,40	1,80	2,03	2,39	1,72
Zázemí/jádro	1,23	1,34	1,42	X	X	X	X	2,94	1,95	3,54	5,31	2,38	1,48	2,57	3,78
Užší zázemí/jádro	0,98	1,07	1,13	X	X	X	X	2,52	1,76	2,81	4,10	2,55	1,67	2,56	3,66
Užší zázemí/zázemí	0,80	0,80	0,80	X	X	X	X	0,86	0,90	0,79	0,77	1,07	1,13	0,99	0,97
Litoměřice															
Celkem	43712	43427	44309	-0,21	0,04	0,58	-0,06	31,8	79,33	60,50	46,40	0,73	1,84	1,37	1,05
Jádro	25790	23768	24168	-1,01	-0,66	0,66	-0,18	9,8	33,50	21,00	16,00	0,39	1,39	0,87	0,66
Zázemí	17922	19659	20141	0,92	0,94	0,51	0,08	22	45,83	39,50	30,40	1,20	2,41	1,97	1,51
Užší zázemí	11658	12724	13085	1,33	0,59	0,72	-0,01	13,2	25,00	27,00	21,00	1,09	2,01	2,08	1,60
Zázemí/jádro	0,69	0,83	0,83	X	X	X	X	2,24	1,37	1,88	1,90	3,12	1,74	2,25	2,29
Užší zázemí/jádro	0,45	0,54	0,54	X	X	X	X	1,35	0,75	1,29	1,31	2,83	1,45	2,38	2,43
Užší zázemí/zázemí	0,65	0,65	0,65	X	X	X	X	0,60	0,55	0,68	0,69	0,91	0,83	1,06	1,06
Havlíčkův Brod															
Celkem	40826	41202	40760	-0,14	0,25	-0,23	-0,03	107,4	125,17	152,75	95,40	2,64	3,07	3,71	2,34
Jádro	24653	24506	23145	-0,33	0,12	-0,98	-0,35	70,2	64,33	80,00	34,20	2,86	2,65	3,31	1,46
Zázemí	16173	16696	17615	0,16	0,43	0,86	0,39	37,2	60,83	72,75	61,20	2,30	3,69	4,29	3,51
Užší zázemí	12129	12760	13726	0,36	0,61	1,11	0,58	30,6	49,00	63,75	52,00	2,51	3,91	4,88	3,85
Zázemí/jádro	0,66	0,68	0,76	X	X	X	X	0,53	0,95	0,91	1,79	0,80	1,40	1,30	2,40
Užší zázemí/jádro	0,49	0,52	0,59	X	X	X	X	0,44	0,76	0,80	1,52	0,88	1,48	1,48	2,63
Užší zázemí/zázemí	0,75	0,76	0,78	X	X	X	X	0,82	0,81	0,88	0,85	1,09	1,06	1,14	1,10
Chrudim															
Celkem	45031	45124	45893	-0,05	0,07	0,37	0,04	93,2	111,00	146,50	125,60	2,07	2,48	3,22	2,75
Jádro	24266	23379	23102	-0,42	-0,34	-0,17	-0,10	50,8	39,83	69,50	69,40	2,11	1,69	2,98	3,00
Zázemí	20765	21745	22791	0,38	0,52	0,94	0,19	42,4	71,17	77,00	56,20	2,03	3,35	3,46	2,48
Užší zázemí	11244	11972	12991	0,59	0,66	1,51	0,44	27,6	42,33	57,75	36,40	2,43	3,64	4,67	2,84
Zázemí/jádro	0,86	0,93	0,99	X	X	X	X	0,83	1,79	1,11	0,81	0,96	1,98	1,16	0,83
Užší zázemí/jádro	0,46	0,51	0,56	X	X	X	X	0,54	1,06	0,83	0,52	1,15	2,15	1,57	0,95
Užší zázemí/zázemí	0,54	0,55	0,57	X	X	X	X	0,65	0,59	0,75	0,65	1,20	1,09	1,35	1,15
Valašské Meziříčí															
Celkem	43494	43294	39122	-0,11	-0,01	-0,04	-1,91	137,6	95,00	121,00	56,20	3,17	2,20	2,79	1,41
Jádro	27924	27336	22309	-0,34	-0,13	-0,50	-3,43	88,4	48,50	63,50	20,60	3,19	1,77	2,34	0,88
Zázemí	15570	15958	16813	0,31	0,20	0,73	0,47	49,2	46,50	57,50	35,60	3,14	2,94	3,54	2,14
Užší zázemí	11085	11365	12209	0,38	0,16	0,97	0,67	36	35,83	50,75	30,00	3,22	3,18	4,36	2,50
Zázemí/jádro	0,56	0,58	0,75	X	X	X	X	0,56	0,96	0,91	1,73	0,99	1,66	1,51	2,43
Užší zázemí/jádro	0,40	0,42	0,55	X	X	X	X	0,41	0,74	0,80	1,46	1,01	1,80	1,86	2,84
Užší zázemí/zázemí	0,71	0,71	0,73	X	X	X	X	0,73	0,77	0,88	0,84	1,03	1,08	1,23	1,17
Žďár nad Sázavou															
Celkem	46538	46634	45504	-0,03	0,05	-0,36	-0,20	53,6	68,00	116,00	96,80	1,15	1,46	2,50	2,12
Jádro	24529	23717	21160	-0,37	-0,32	-1,77	-0,84	23,4	19,83	21,75	10,20	0,96	0,83	0,94	0,47
Zázemí	22009	22917	24344	0,34	0,45	1,05	0,37	30,2	48,17	94,25	86,60	1,36	2,13	4,02	3,58
Užší zázemí	9408	10075	11221	0,45	0,85	1,79	0,74	10	27,00	47,50	40,40	1,05	2,75	4,54	3,66
Zázemí/jádro	0,90	0,97	1,15	X	X	X	X	1,29	2,43	4,33	8,49	1,42	2,58	4,26	7,61
Užší zázemí/jádro	0,38	0,42	0,53	X	X	X	X	0,43	1,36	2,18	3,96	1,10	3,33	4,81	7,76
Užší zázemí/zázemí	0,43	0,44	0,46	X	X	X	X	0,33	0,56	0,50	0,47	0,77	1,29	1,13	1,02
Kutná Hora															
Celkem	34646	34916	34719	-0,26	0,31	-0,25	0,09	67,2	84,17	83,50	75,60	1,95	2,45	2,39	2,19
Jádro	21741	21444	20405	-0,50	0,11	-0,98	-0,19	27,2	42,17	35,25	24,80	1,26	1,98	1,65	1,22
Zázemí	12905	13472	14314	0,13	0,63	0,89	0,50	40	42,00	48,25	50,80	3,09	3,21	3,53	3,59

20 000-45 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	Užší zázemí	6368	7018	7786	0,75	1,13	1,20	1,13	18,8	28,67	27,00	36,60	2,91	4,29	3,76
Zázemí/jádro	0,59	0,63	0,70	X	X	X	X	1,47	1,00	1,37	2,05	2,45	1,62	2,14	2,95
Užší zázemí/jádro	0,29	0,33	0,38	X	X	X	X	0,69	0,68	0,77	1,48	2,31	2,16	2,28	3,97
Užší zázemí/zázemí	0,49	0,52	0,54	X	X	X	X	0,47	0,68	0,56	0,72	0,94	1,33	1,07	1,34
Náchod															
Celkem	54745	55675	55109	-0,01	0,30	0,09	-0,28	153,4	111,50	120,25	110,40	2,78	2,02	2,16	1,99
Jádro	21303	20898	20149	-0,05	-0,29	-0,28	-0,50	56,4	30,83	20,75	24,40	2,64	1,45	1,00	1,20
Zázemí	33442	34777	34960	0,02	0,66	0,32	-0,15	97	80,67	99,50	86,00	2,86	2,36	2,84	2,45
Užší zázemí	15151	16419	16754	0,15	1,36	0,57	-0,05	45,6	51,33	58,75	45,60	2,91	3,22	3,54	2,71
Zázemí/jádro	1,57	1,66	1,74	X	X	X	X	1,72	2,62	4,80	3,52	1,08	1,62	2,85	2,05
Užší zázemí/jádro	0,71	0,79	0,83	X	X	X	X	0,81	1,66	2,83	1,87	1,10	2,21	3,55	2,27
Užší zázemí/zázemí	0,45	0,47	0,48	X	X	X	X	0,47	0,64	0,59	0,53	1,02	1,37	1,24	1,11

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 7: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst mezi 20 000 a 45 000 obyvateli a jejich zázemí

20 000-45 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	Prostějov														
Celkem	92817	92265	90991	-0,25	0,07	-0,19	-0,12	276,4	287,67	246,25	195,60	2,99	3,13	2,67	2,15
Jádro	49288	45675	43975	-0,64	-0,83	-0,71	-0,19	143,6	138,00	125,25	91,20	2,94	2,94	2,78	2,06
Zázemí	43529	46590	47016	0,19	1,02	0,31	-0,07	132,8	149,67	121,00	104,40	3,04	3,34	2,58	2,22
Užší zázemí	20239	22859	23575	0,52	1,73	0,69	0,06	73,2	90,33	75,25	64,80	3,59	4,20	3,24	2,76
Zázemí/jádro	0,88	1,02	1,07	X	X	X	X	0,92	1,08	0,97	1,14	1,03	1,13	0,93	1,08
Užší zázemí/jádro	0,41	0,50	0,54	X	X	X	X	0,51	0,65	0,60	0,71	1,22	1,43	1,17	1,34
Užší zázemí/zázemí	0,46	0,49	0,50	X	X	X	X	0,55	0,60	0,62	0,62	1,18	1,26	1,26	1,24
Přerov															
Celkem	89546	86676	83278	-0,74	-0,05	-0,55	-0,36	215,2	139,00	171,25	104,20	2,43	1,61	1,99	1,24
Jádro	49930	47037	43791	-0,99	-0,33	-1,05	-0,58	80,6	38,50	88,00	34,60	1,63	0,82	1,90	0,78
Zázemí	39616	39639	39487	-0,42	0,29	0,04	-0,11	134,6	100,50	83,25	69,60	3,43	2,57	2,10	1,76
Užší zázemí	20357	21686	21770	0,48	0,74	0,16	-0,05	103,8	67,50	58,25	49,20	5,06	3,22	2,68	2,26
Zázemí/jádro	0,79	0,84	0,90	X	X	X	X	1,67	2,61	0,95	2,01	2,10	3,15	1,10	2,26
Užší zázemí/jádro	0,41	0,46	0,50	X	X	X	X	1,29	1,75	0,66	1,42	3,09	3,94	1,41	2,91
Užší zázemí/zázemí	0,51	0,55	0,55	X	X	X	X	0,77	0,67	0,70	0,71	1,47	1,25	1,28	1,29
Třebíč															
Celkem	81198	80675	79150	-0,09	-0,05	-0,15	-0,26	150,8	196,67	154,25	138,40	1,86	2,44	1,92	1,74
Jádro	39800	38493	36330	-0,49	-0,23	-0,60	-0,67	53	95,67	32,50	23,40	1,34	2,47	0,86	0,63
Zázemí	41398	42182	42820	0,30	0,12	0,26	0,09	97,8	101,00	121,75	115,00	2,35	2,41	2,87	2,69
Užší zázemí	13996	14611	15131	0,48	0,40	0,50	0,30	15,6	36,67	46,00	50,80	1,11	2,54	3,12	3,39
Zázemí/jádro	1,04	1,10	1,18	X	X	X	X	1,85	1,06	3,75	4,91	1,76	0,98	3,36	4,27
Užší zázemí/jádro	0,35	0,38	0,42	X	X	X	X	0,29	0,38	1,42	2,17	0,83	1,03	3,65	5,37
Užší zázemí/zázemí	0,34	0,35	0,35	X	X	X	X	0,16	0,36	0,38	0,44	0,47	1,06	1,09	1,26
Třinec															
Celkem	108664	105957	104433	-0,38	-0,16	-0,14	-0,18	203,8	259,00	268,00	296,80	1,89	2,43	2,53	2,83
Jádro	41066	37657	35596	-1,40	-0,50	-0,61	-0,63	53	66,50	74,50	76,20	1,33	1,74	2,00	2,11
Zázemí	67598	68300	68837	0,23	0,02	0,12	0,06	150,8	192,50	193,50	220,60	2,21	2,82	2,83	3,20
Užší zázemí	45124	45906	46246	0,39	0,04	0,09	0,08	94,6	126,67	136,50	152,20	2,07	2,76	2,97	3,29
Zázemí/jádro	1,65	1,81	1,93	X	X	X	X	2,85	2,89	2,60	2,90	1,67	1,62	1,42	1,52
Užší zázemí/jádro	1,10	1,22	1,30	X	X	X	X	1,78	1,90	1,83	2,00	1,56	1,59	1,49	1,56
Užší zázemí/zázemí	0,67	0,67	0,67	X	X	X	X	0,63	0,66	0,71	0,69	0,94	0,98	1,05	1,03
Cheb															
Celkem	46697	51403	48797	0,98	0,97	-0,85	-0,35	58,4	65,67	106,75	67,20	1,23	1,32	2,10	1,37
Jádro	31713	34818	32394	1,01	0,90	-1,27	-0,41	27,2	14,50	54,75	37,20	0,85	0,43	1,61	1,14
Zázemí	14984	16585	16403	0,90	1,11	0,02	-0,24	31,2	51,17	52,00	30,00	2,04	3,18	3,11	1,82
Užší zázemí	8043	8927	9228	0,58	1,36	0,89	-0,04	9	32,83	35,00	20,60	1,11	3,83	3,84	2,23
Zázemí/jádro	0,47	0,48	0,51	X	X	X	X	1,15	3,53	0,95	0,81	2,40	7,38	1,94	1,60
Užší zázemí/jádro	0,25	0,26	0,28	X	X	X	X	0,33	2,26	0,64	0,55	1,30	8,89	2,39	1,96
Užší zázemí/zázemí	0,54	0,54	0,56	X	X	X	X	0,29	0,64	0,67	0,69	0,54	1,20	1,23	1,22
Šumperk															
Celkem	64809	63778	62243	-0,17	-0,15	-0,21	-0,32	97,8	59,00	68,25	55,60	1,51	0,92	1,07	0,89
Jádro	30223	27946	26305	-0,76	-0,80	-0,82	-0,55	42,6	16,67	10,75	5,20	1,42	0,59	0,39	0,19

20 000-45 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016
	Zázemí	34586	35832	35938	0,33	0,37	0,26	-0,15	55,2	42,33	57,50	50,40	1,59	1,19	1,59
Užší zázemí	24116	25698	27278	0,57	0,69	1,56	-0,03	44,8	35,83	44,50	37,60	1,84	1,42	1,66	1,38
Zázemí/jádro	1,14	1,28	1,37	X	X	X	X	1,30	2,54	5,35	9,69	1,12	2,03	4,08	7,20
Užší zázemí/jádro	0,80	0,92	1,04	X	X	X	X	1,05	2,15	4,14	7,23	1,30	2,42	4,25	7,10
Užší zázemí/zázemí	0,70	0,72	0,76	X	X	X	X	0,81	0,85	0,77	0,75	1,16	1,19	1,04	0,99
Vsetín															
Celkem	60758	59137	57800	-0,37	-0,21	-0,25	-0,25	126,8	117,17	121,75	105,40	2,10	1,97	2,07	1,81
Jádro	30728	27963	26190	-1,45	-0,60	-0,89	-0,59	28,6	32,67	19,25	30,40	0,96	1,15	0,70	1,15
Zázemí	30030	31174	31610	0,71	0,15	0,31	0,03	98,2	84,50	102,50	75,00	3,20	2,73	3,27	2,38
Užší zázemí	12708	13752	13973	1,52	0,33	0,26	0,11	39,8	28,67	47,75	32,60	3,00	2,11	3,45	2,34
Zázemí/jádro	0,98	1,11	1,21	X	X	X	X	3,43	2,59	5,32	2,47	3,32	2,36	4,67	2,07
Užší zázemí/jádro	0,41	0,49	0,53	X	X	X	X	1,39	0,88	2,48	1,07	3,11	1,83	4,93	2,04
Užší zázemí/zázemí	0,42	0,44	0,44	X	X	X	X	0,41	0,34	0,47	0,43	0,94	0,77	1,06	0,99
Litvínov															
Celkem	40921	40382	37578	-0,50	0,12	-0,76	-0,82	20	28,00	36,25	41,80	0,49	0,70	0,91	1,10
Jádro	28315	27118	24308	-0,95	-0,08	-1,24	-1,17	6,4	12,00	7,00	18,00	0,23	0,44	0,26	0,72
Zázemí	12606	13264	13270	0,48	0,53	0,22	-0,16	13,6	16,00	29,25	23,80	1,07	1,22	2,20	1,80
Užší zázemí	11969	12559	12497	0,47	0,49	0,12	-0,19	13,2	15,67	28,25	22,20	1,09	1,27	2,25	1,78
Zázemí/jádro	0,45	0,49	0,55	X	X	X	X	2,13	1,33	4,18	1,32	4,65	2,76	8,49	2,48
Užší zázemí/jádro	0,42	0,46	0,51	X	X	X	X	2,06	1,31	4,04	1,23	4,75	2,86	8,69	2,45
Užší zázemí/zázemí	0,95	0,95	0,94	X	X	X	X	0,97	0,98	0,97	0,93	1,02	1,03	1,02	0,99
Krnov															
Celkem	43233	42211	40198	-0,27	-0,22	-0,46	-0,61	53	39,50	68,25	57,80	1,23	0,93	1,63	1,41
Jádro	26178	25211	23762	-0,45	-0,33	-0,55	-0,74	25,2	22,33	38,25	18,60	0,97	0,88	1,53	0,77
Zázemí	17055	17000	16436	0,00	-0,05	-0,31	-0,42	27,8	17,17	30,00	39,20	1,63	1,01	1,78	2,36
Užší zázemí	2897	2970	3082	0,63	0,00	0,74	0,16	5	7,00	9,75	8,00	1,71	2,37	3,25	2,59
Zázemí/jádro	0,65	0,67	0,69	X	X	X	X	1,10	0,77	0,78	2,11	1,67	1,15	1,16	3,06
Užší zázemí/jádro	0,11	0,12	0,13	X	X	X	X	0,20	0,31	0,25	0,43	1,76	2,70	2,13	3,37
Užší zázemí/zázemí	0,17	0,17	0,19	X	X	X	X	0,18	0,41	0,33	0,20	1,05	2,34	1,83	1,10
Nový Jičín															
Celkem	43765	43508	43512	-0,06	-0,06	-0,06	0,05	35,6	58,33	89,50	71,60	0,81	1,34	2,06	1,65
Jádro	27094	26071	23550	-0,26	-0,47	-2,13	-0,27	15	20,17	23,75	13,20	0,56	0,76	0,95	0,56
Zázemí	16671	17437	19962	0,26	0,58	2,95	0,44	20,6	38,17	65,75	58,40	1,23	2,24	3,59	2,95
Užší zázemí	15069	15823	18262	0,29	0,62	3,14	0,46	17,8	35,67	62,50	54,40	1,17	2,31	3,75	3,01
Zázemí/jádro	0,62	0,67	0,85	X	X	X	X	1,37	1,89	2,77	4,42	2,21	2,93	3,77	5,30
Užší zázemí/jádro	0,56	0,61	0,78	X	X	X	X	1,19	1,77	2,63	4,12	2,11	3,02	3,93	5,40
Užší zázemí/zázemí	0,90	0,91	0,91	X	X	X	X	0,86	0,93	0,95	0,93	0,95	1,03	1,04	1,02
Sokolov															
Celkem	59387	58511	56304	-0,40	0,02	-0,34	-0,49	74,8	71,00	82,25	55,60	1,27	1,21	1,41	0,98
Jádro	25861	24488	23546	-0,87	-0,32	-0,39	-0,47	24,4	21,83	19,75	11,60	0,96	0,88	0,81	0,49
Zázemí	33526	34023	32758	-0,05	0,28	-0,31	-0,50	50,4	49,17	62,50	44,00	1,50	1,45	1,84	1,33
Užší zázemí	20934	21557	20763	0,24	0,33	-0,30	-0,51	33	40,50	44,25	32,80	1,57	1,90	2,06	1,56
Zázemí/jádro	1,30	1,39	1,39	X	X	X	X	2,07	2,25	3,16	3,79	1,57	1,65	2,28	2,72
Užší zázemí/jádro	0,81	0,88	0,88	X	X	X	X	1,35	1,85	2,24	2,83	1,64	2,16	2,54	3,19
Užší zázemí/zázemí	0,62	0,63	0,63	X	X	X	X	0,65	0,82	0,71	0,75	1,04	1,31	1,12	1,17
Kopřivnice															
Celkem	38358	37191	36241	-0,58	-0,13	-0,26	-0,31	42,8	63,17	69,25	55,80	1,13	1,70	1,87	1,53
Jádro	24449	23248	22237	-0,78	-0,31	-0,46	-0,52	18,2	29,00	33,75	26,60	0,75	1,24	1,46	1,18
Zázemí	13909	13943	14004	-0,21	0,19	0,08	0,02	24,6	34,17	35,50	29,20	1,77	2,47	2,54	2,09
Užší zázemí	13909	13943	14004	-0,21	0,19	0,08	0,02	24,6	34,17	35,50	29,20	1,77	2,47	2,54	2,09
Zázemí/jádro	0,57	0,60	0,63	X	X	X	X	1,35	1,18	1,05	1,10	2,35	1,99	1,74	1,77
Užší zázemí/jádro	0,57	0,60	0,63	X	X	X	X	1,35	1,18	1,05	1,10	2,35	1,99	1,74	1,77
Užší zázemí/zázemí	1,00	1,00	1,00	X	X	X	X	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 8: Přehled vývoje ekonomicky silných měst mezi 12 000 a 20 000 obyvateli a jejich zázemí

12 000-20 000 obyvatel (Ekonomicky silná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*				
	1997	2007	2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	
Mělník																
Celkem	33045	33090	34493	-0,40	0,29	1,11	-0,05	46,6	94,17	117,00	100,40	1,42	2,88	3,44	2,92	
Jádro	19745	19012	19295	-0,67	-0,18	0,68	-0,24	32,4	44,50	60,25	47,20	1,67	2,33	3,13	2,45	
Zázemí	13300	14078	15198	0,00	0,95	1,70	0,20	14,2	49,67	56,75	53,20	1,07	3,66	3,85	3,53	
Užší zázemí	4728	4981	5528	0,51	0,54	1,91	0,58	3,6	20,83	22,50	25,20	0,75	4,29	4,35	4,62	
Zázemí/jádro	0,67	0,74	0,79	X	X	X	X	0,44	1,12	0,94	1,13	0,64	1,57	1,23	1,44	
Užší zázemí/jádro	0,24	0,26	0,29	X	X	X	X	0,11	0,47	0,37	0,53	0,45	1,84	1,39	1,89	
Užší zázemí/zázemí	0,36	0,35	0,36	X	X	X	X	0,25	0,42	0,40	0,47	0,70	1,17	1,13	1,31	
Benešov																
Celkem	28366	29468	31013	0,30	0,44	0,72	0,45	114,2	129,00	157,25	104,80	4,01	4,45	5,26	3,41	
Jádro	16100	16375	16544	0,25	0,12	0,13	0,10	65,4	74,33	73,75	50,00	4,04	4,57	4,49	3,02	
Zázemí	12266	13093	14469	0,37	0,85	1,44	0,86	48,8	54,67	83,50	54,80	3,96	4,29	6,22	3,87	
Užší zázemí	2822	3152	3759	0,90	1,27	2,40	1,64	10,4	12,50	23,75	18,60	3,65	4,15	7,24	5,15	
Zázemí/jádro	0,76	0,80	0,87	X	X	X	X	0,75	0,74	1,13	1,10	0,98	0,94	1,39	1,28	
Užší zázemí/jádro	0,18	0,19	0,23	X	X	X	X	0,16	0,17	0,32	0,37	0,90	0,91	1,61	1,70	
Užší zázemí/zázemí	0,23	0,24	0,26	X	X	X	X	0,21	0,23	0,28	0,34	0,92	0,97	1,16	1,33	
Rakovník																
Celkem	43054	43724	44443	-0,03	0,28	0,82	-0,32	55,4	39,67	58,25	49,20	1,29	0,92	1,30	1,10	
Jádro	17182	16265	15975	-0,79	-0,38	0,53	-0,78	20,2	12,00	15,50	11,60	1,18	0,73	0,93	0,71	
Zázemí	25872	27459	28468	0,47	0,69	0,99	-0,06	35,2	27,67	42,75	37,60	1,35	1,04	1,51	1,32	
Užší zázemí	5917	6426	6880	0,18	1,27	1,16	0,45	8,2	7,33	20,00	15,00	1,38	1,19	3,02	2,20	
Zázemí/jádro	1,51	1,69	1,78	X	X	X	X	1,74	2,31	2,76	3,24	1,14	1,41	1,62	1,85	
Užší zázemí/jádro	0,34	0,40	0,43	X	X	X	X	0,41	0,61	1,29	1,29	1,16	1,62	3,23	3,08	
Užší zázemí/zázemí	0,23	0,23	0,24	X	X	X	X	0,23	0,27	0,47	0,40	1,02	1,15	2,00	1,67	
Slaný																
Celkem	27836	28335	29769	-0,28	0,49	0,93	0,25	33,6	73,67	103,00	64,80	1,21	2,64	3,56	2,19	
Jádro	15747	15020	15505	-0,94	-0,15	0,55	0,20	18,8	48,33	59,75	28,20	1,21	3,23	3,94	1,83	
Zázemí	12089	13315	14264	0,57	1,24	1,36	0,30	14,8	25,33	43,25	36,60	1,21	1,97	3,15	2,58	
Užší zázemí	5908	6743	7381	1,00	1,56	1,32	0,76	9,4	16,83	28,25	23,00	1,55	2,61	4,05	3,16	
Zázemí/jádro	0,77	0,89	0,92	X	X	X	X	0,79	0,52	0,72	1,30	1,00	0,61	0,80	1,41	
Užší zázemí/jádro	0,38	0,45	0,48	X	X	X	X	0,50	0,35	0,47	0,82	1,28	0,81	1,03	1,73	
Užší zázemí/zázemí	0,49	0,51	0,52	X	X	X	X	0,64	0,66	0,65	0,63	1,28	1,32	1,29	1,23	
Nymburk																
Celkem	29318	30458	32017	0,37	0,39	0,92	0,27	31,8	54,00	81,75	58,20	1,08	1,80	2,64	1,83	
Jádro	14823	14473	14951	-0,80	0,14	0,55	0,21	7	25,83	30,50	16,60	0,48	1,80	2,09	1,11	
Zázemí	14495	15985	17066	1,56	0,63	1,24	0,32	24,8	28,17	51,25	41,60	1,68	1,80	3,12	2,45	
Užší zázemí	4919	5811	6419	2,15	1,41	1,67	0,67	10,6	11,17	17,75	19,40	2,09	1,99	2,96	3,08	
Zázemí/jádro	0,98	1,10	1,14	X	X	X	X	3,54	1,09	1,68	2,51	3,51	1,00	1,49	2,20	
Užší zázemí/jádro	0,33	0,40	0,43	X	X	X	X	1,51	0,43	0,58	1,17	4,37	1,11	1,41	2,76	
Užší zázemí/zázemí	0,34	0,36	0,38	X	X	X	X	0,43	0,40	0,35	0,47	1,25	1,11	0,95	1,26	
Poděbrady																
Celkem	21381	22007	23033	0,02	0,47	0,83	0,25	60,8	108,50	109,25	41,60	2,84	5,02	4,88	1,81	
Jádro	13411	13495	14025	-0,39	0,37	0,74	0,19	46,2	94,83	78,00	17,80	3,46	7,14	5,65	1,27	
Zázemí	7970	8512	9008	0,71	0,64	0,99	0,35	14,6	13,67	31,25	23,80	1,82	1,65	3,61	2,67	
Užší zázemí	3746	4149	4474	1,61	0,67	1,22	0,55	8,8	9,33	24,00	17,60	2,30	2,31	5,67	4,00	
Zázemí/jádro	0,59	0,63	0,64	X	X	X	X	0,32	0,14	0,40	1,34	0,53	0,23	0,64	2,10	
Užší zázemí/jádro	0,28	0,31	0,32	X	X	X	X	0,19	0,10	0,31	0,99	0,67	0,32	1,00	3,15	
Užší zázemí/zázemí	0,47	0,49	0,50	X	X	X	X	0,60	0,68	0,77	0,74	1,26	1,40	1,57	1,50	
Rokycany																
Celkem	38351	38757	39708	-0,16	0,28	0,38	0,19	57,2	122,17	111,00	91,80	1,50	3,20	2,83	2,32	
Jádro	14543	14062	14014	-0,41	-0,27	-0,10	0,02	21	47,83	26,75	22,20	1,45	3,45	1,89	1,59	
Zázemí	23808	24695	25694	0,00	0,61	0,65	0,28	36,2	74,33	84,25	69,60	1,52	3,07	3,36	2,73	
Užší zázemí	5721	5945	6268	-0,13	0,73	0,35	0,79	7,8	18,50	25,75	21,40	1,37	3,21	4,26	3,50	
Zázemí/jádro	1,64	1,76	1,83	X	X	X	X	1,72	1,55	3,15	3,14	1,05	0,89	1,77	1,72	
Užší zázemí/jádro	0,39	0,42	0,45	X	X	X	X	0,37	0,39	0,96	0,96	0,94	0,93	2,25	2,21	
Užší zázemí/zázemí	0,24	0,24	0,24	X	X	X	X	0,22	0,25	0,31	0,31	0,90	1,04	1,27	1,28	
Český Krumlov																
Celkem	28942	29400	28999	-0,03	0,28	0,09	-0,34	57	87,83	78,25	58,80	1,97	3,02	2,65	2,01	
Jádro	14623	13752	13141	-0,48	-0,70	-0,74	-0,31	17,4	8,17	27,75	12,80	1,20	0,58	2,06	0,97	
Zázemí	14319	15648	15858	0,43	1,20	0,80	-0,37	39,6	79,67	50,50	46,00	2,74	5,29	3,16	2,86	
Užší zázemí	3142	3693	4285	1,05	2,02	2,60	0,94	3,8	11,50	24,75	13,80	1,20	3,27	6,32	3,34	
Zázemí/jádro	0,98	1,14	1,21	X	X	X	X	2,28	9,76	1,82	3,59	2,29	9,05	1,54	2,96	

12 000-20 000 obyvatel (Ekonomicky silná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
				1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	1997	2007	2016												
Užší zázemí/jádro	0,21	0,27	0,33	X	X	X	X	0,22	1,41	0,89	1,08	1,00	5,59	3,07	3,46
Užší zázemí/zázemí	0,22	0,24	0,27	X	X	X	X	0,10	0,14	0,49	0,30	0,44	0,62	2,00	1,17
Tachov															
Celkem	25388	26060	26246	0,04	0,41	0,33	-0,12	78,6	71,33	67,75	50,40	3,09	2,78	2,58	1,92
Jádro	12738	12557	12699	-0,10	-0,17	0,24	0,04	53	22,33	17,00	21,00	4,16	1,78	1,35	1,66
Zázemí	12650	13503	13547	0,18	0,97	0,42	-0,27	25,6	49,00	50,75	29,40	2,02	3,77	3,72	2,15
Užší zázemí	2209	2562	2668	1,69	1,38	1,12	-0,08	5,6	9,50	18,25	5,20	2,44	3,89	7,01	1,94
Zázemí/jádro	0,99	1,08	1,07	X	X	X	X	0,48	2,19	2,99	1,40	0,49	2,12	2,76	1,29
Užší zázemí/jádro	0,17	0,20	0,21	X	X	X	X	0,11	0,43	1,07	0,25	0,59	2,19	5,20	1,17
Užší zázemí/zázemí	0,17	0,19	0,20	X	X	X	X	0,22	0,19	0,36	0,18	1,21	1,03	1,89	0,90

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 9: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst mezi 12 000 a 20 000 obyvateli a jejich zázemí

12 000-20 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
				1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	1997	2007	2016												
Uherský Brod															
Celkem	45164	44344	43427	-0,28	-0,12	-0,23	-0,23	117,2	112,00	85,25	79,00	2,61	2,52	1,93	1,81
Jádro	17877	17308	16590	-0,44	-0,25	-0,69	-0,29	41,2	47,67	23,75	25,60	2,32	2,73	1,39	1,54
Zázemí	27287	27036	26837	-0,18	-0,03	0,06	-0,19	76	64,33	61,50	53,40	2,79	2,38	2,27	1,98
Užší zázemí	14319	14408	14476	-0,07	0,15	0,11	0,01	28,2	32,33	41,50	30,20	1,97	2,25	2,87	2,09
Zázemí/jádro	1,53	1,56	1,62	X	X	X	X	1,84	1,35	2,59	2,09	1,20	0,87	1,63	1,29
Užší zázemí/jádro	0,80	0,83	0,87	X	X	X	X	0,68	0,68	1,75	1,18	0,85	0,82	2,06	1,36
Užší zázemí/zázemí	0,52	0,53	0,54	X	X	X	X	0,37	0,50	0,67	0,57	0,71	0,95	1,26	1,05
Jičín															
Celkem	39143	39790	40683	-0,06	0,32	0,49	0,05	78,8	108,50	79,75	48,80	2,02	2,77	1,97	1,21
Jádro	16833	16448	16448	-0,63	0,04	0,20	-0,15	37,6	59,83	19,25	6,60	2,26	3,66	1,16	0,40
Zázemí	22310	23342	24235	0,37	0,51	0,70	0,20	41,2	48,67	60,50	42,20	1,84	2,13	2,55	1,75
Užší zázemí	6182	6604	7131	0,33	0,90	1,87	0,06	14,6	24,83	27,25	16,60	2,36	3,91	3,99	2,33
Zázemí/jádro	1,33	1,42	1,47	X	X	X	X	1,10	0,81	3,14	6,39	0,81	0,58	2,20	4,34
Užší zázemí/jádro	0,37	0,40	0,43	X	X	X	X	0,39	0,42	1,42	2,52	1,04	1,07	3,45	5,78
Užší zázemí/zázemí	0,28	0,28	0,29	X	X	X	X	0,35	0,51	0,45	0,39	1,28	1,83	1,57	1,33
Pelhřimov															
Celkem	32416	32199	32164	-0,44	0,18	0,02	-0,04	78,8	77,83	121,75	81,60	2,45	2,44	3,77	2,54
Jádro	17027	16610	16044	-0,69	0,05	-0,44	-0,34	39,2	35,00	75,00	31,00	2,33	2,12	4,52	1,92
Zázemí	15389	15589	16120	-0,15	0,32	0,51	0,26	39,6	42,83	46,75	50,60	2,58	2,79	2,96	3,16
Užší zázemí	11631	11914	12435	-0,19	0,53	0,66	0,33	31,4	35,17	33,50	39,40	2,71	3,01	2,77	3,20
Zázemí/jádro	0,90	0,94	1,00	X	X	X	X	1,01	1,22	0,62	1,63	1,11	1,31	0,66	1,65
Užší zázemí/jádro	0,68	0,72	0,78	X	X	X	X	0,80	1,00	0,45	1,27	1,16	1,42	0,61	1,67
Užší zázemí/zázemí	0,76	0,76	0,77	X	X	X	X	0,79	0,82	0,72	0,78	1,05	1,08	0,93	1,01
Dvůr Králové nad Labem															
Celkem	26789	26653	26500	-0,26	0,09	0,12	-0,21	44,2	35,00	48,25	39,20	1,66	1,32	1,80	1,47
Jádro	16797	16191	15839	-0,71	-0,13	-0,14	-0,33	28,2	20,50	25,25	17,40	1,70	1,26	1,56	1,09
Zázemí	9992	10462	10661	0,50	0,44	0,51	-0,03	16	14,50	23,00	21,80	1,59	1,41	2,17	2,04
Užší zázemí	6680	7091	7429	0,79	0,47	0,91	0,21	11,4	9,50	15,75	16,00	1,68	1,36	2,18	2,16
Zázemí/jádro	0,59	0,65	0,67	X	X	X	X	0,57	0,71	0,91	1,25	0,93	1,12	1,39	1,87
Užší zázemí/jádro	0,40	0,44	0,47	X	X	X	X	0,40	0,46	0,62	0,92	0,99	1,08	1,40	1,99
Užší zázemí/zázemí	0,67	0,68	0,70	X	X	X	X	0,71	0,66	0,68	0,73	1,06	0,97	1,01	1,06
Česká Třebová															
Celkem	20767	20030	19505	-0,28	-0,41	-0,22	-0,36	21,4	42,00	43,50	31,60	1,03	2,07	2,18	1,61
Jádro	17167	16328	15608	-0,43	-0,55	-0,52	-0,49	18,2	32,17	26,75	17,40	1,06	1,94	1,65	1,10
Zázemí	3600	3702	3897	0,40	0,20	1,07	0,18	3,2	9,83	16,75	14,20	0,90	2,68	4,47	3,66
Užší zázemí	2800	2930	3115	0,46	0,45	1,03	0,40	3,2	9,17	14,50	12,80	1,16	3,18	4,89	4,15
Zázemí/jádro	0,21	0,23	0,25	X	X	X	X	0,18	0,31	0,63	0,82	0,84	1,38	2,71	3,33
Užší zázemí/jádro	0,16	0,18	0,20	X	X	X	X	0,18	0,28	0,54	0,74	1,09	1,64	2,97	3,77
Užší zázemí/zázemí	0,78	0,79	0,80	X	X	X	X	1,00	0,93	0,87	0,90	1,29	1,19	1,09	1,13
Turnov															
Celkem	30413	31450	32712	0,14	0,47	0,63	0,29	71,8	107,33	105,75	78,00	2,35	3,46	3,32	2,40
Jádro	14624	14509	14330	-0,27	0,05	-0,19	-0,10	35	47,33	31,25	15,00	2,39	3,27	2,16	1,05
Zázemí	15789	16941	18382	0,52	0,83	1,31	0,59	36,8	60,00	74,50	63,00	2,32	3,64	4,28	3,48
Užší zázemí	9647	10507	11469	0,64	1,01	1,25	0,76	22,8	38,17	49,25	42,80	2,34	3,75	4,56	3,80

12 000-20 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	Zázemí/jádro	1,08	1,17	1,28	X	X	X	X	1,05	1,27	2,38	4,20	0,97	1,11	1,98
Užší zázemí/jádro	0,66	0,72	0,80	X	X	X	X	0,65	0,81	1,58	2,85	0,98	1,15	2,11	3,64
Užší zázemí/zázemí	0,61	0,62	0,62	X	X	X	X	0,62	0,64	0,66	0,68	1,01	1,03	1,07	1,09
Mariánské Lázně															
Celkem	28897	28006	27341	-0,54	-0,16	-0,24	-0,29	34	78,33	65,00	65,80	1,18	2,80	2,33	2,39
Jádro	15298	13915	13042	-1,14	-0,81	-0,65	-0,77	12,8	41,50	23,25	27,00	0,85	2,96	1,70	2,03
Zázemí	13599	14091	14299	0,11	0,52	0,17	0,16	21,2	36,83	41,75	38,80	1,56	2,66	2,94	2,72
Užší zázemí	6029	6305	6475	-0,02	0,76	0,14	0,42	10,2	24,33	28,25	20,60	1,69	3,94	4,46	3,22
Zázemí/jádro	0,89	1,01	1,10	X	X	X	X	1,66	0,89	1,80	1,44	1,83	0,90	1,73	1,34
Užší zázemí/jádro	0,39	0,45	0,50	X	X	X	X	0,80	0,59	1,22	0,76	1,99	1,33	2,63	1,58
Užší zázemí/zázemí	0,44	0,45	0,45	X	X	X	X	0,48	0,66	0,68	0,53	1,09	1,48	1,52	1,18
Vrchlabí															
Celkem	25611	25877	25522	-0,19	0,30	-0,25	-0,07	87,2	122,83	121,25	75,00	3,41	4,80	4,71	2,93
Jádro	13407	13056	12502	-0,75	0,07	-0,75	-0,26	22,2	31,83	40,75	32,20	1,67	2,45	3,17	2,55
Zázemí	12204	12821	13020	0,43	0,54	0,25	0,11	65	91,00	80,50	42,80	5,28	7,22	6,26	3,30
Užší zázemí	5800	6205	6607	0,43	0,84	1,01	0,45	18,6	21,50	31,50	20,80	3,18	3,56	5,00	3,18
Zázemí/jádro	0,91	0,98	1,04	X	X	X	X	2,93	2,86	1,98	1,33	3,17	2,95	1,97	1,29
Užší zázemí/jádro	0,43	0,48	0,53	X	X	X	X	0,84	0,68	0,77	0,65	1,91	1,45	1,58	1,25
Užší zázemí/zázemí	0,48	0,48	0,51	X	X	X	X	0,29	0,24	0,39	0,49	0,60	0,49	0,80	0,97
Vysoké Mýto															
Celkem	20385	21014	21262	0,30	0,31	0,32	-0,02	71	52,17	57,50	31,00	3,46	2,52	2,72	1,46
Jádro	12099	12521	12390	0,35	0,34	-0,10	-0,13	56,2	31,67	41,75	9,00	4,59	2,57	3,33	0,72
Zázemí	8286	8493	8872	0,23	0,26	0,93	0,14	14,8	20,50	15,75	22,00	1,78	2,44	1,83	2,49
Užší zázemí	5905	6069	6298	0,22	0,31	0,87	0,05	10	17,17	11,50	15,00	1,69	2,87	1,87	2,38
Zázemí/jádro	0,68	0,68	0,72	X	X	X	X	0,26	0,65	0,38	2,44	0,39	0,95	0,55	3,43
Užší zázemí/jádro	0,49	0,48	0,51	X	X	X	X	0,18	0,54	0,28	1,67	0,37	1,12	0,56	3,29
Užší zázemí/zázemí	0,71	0,71	0,71	X	X	X	X	0,68	0,84	0,73	0,68	0,95	1,17	1,02	0,96

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 10: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst mezi 12 000 a 20 000 obyvateli a jejich zázemí

12 000-20 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	Žatec														
Celkem	26504	26208	25966	-0,15	-0,08	-0,15	-0,06	57,2	29,17	42,75	36,80	2,16	1,11	1,64	1,41
Jádro	20252	19397	19193	-0,57	-0,34	-0,17	-0,08	29,6	21,00	29,75	26,80	1,47	1,07	1,54	1,39
Zázemí	6252	6811	6773	1,15	0,67	-0,11	-0,02	27,6	8,17	13,00	10,00	4,35	1,23	1,90	1,47
Užší zázemí	2827	3099	3162	1,08	0,82	0,13	0,30	12,8	6,50	8,00	6,20	4,48	2,16	2,57	1,97
Zázemí/jádro	0,31	0,35	0,35	X	X	X	X	0,93	0,39	0,44	0,37	2,96	1,15	1,23	1,06
Užší zázemí/jádro	0,14	0,16	0,16	X	X	X	X	0,43	0,31	0,27	0,23	3,05	2,02	1,67	1,41
Užší zázemí/zázemí	0,45	0,45	0,47	X	X	X	X	0,46	0,80	0,62	0,62	1,03	1,76	1,35	1,34
Louny															
Celkem	42459	43238	43365	0,15	0,21	0,21	-0,11	37,6	44,67	76,75	46,60	0,88	1,04	1,77	1,07
Jádro	20190	18791	18501	-0,80	-0,65	-0,22	-0,14	6,2	8,83	33,25	10,00	0,31	0,47	1,78	0,54
Zázemí	22269	24447	24864	0,99	0,90	0,54	-0,09	31,4	35,83	43,50	36,60	1,38	1,51	1,76	1,47
Užší zázemí	8374	9069	9230	0,27	1,16	0,39	0,04	7,2	9,33	22,50	19,00	0,85	1,07	2,45	2,06
Zázemí/jádro	1,10	1,30	1,34	X	X	X	X	5,06	4,06	1,31	3,66	4,42	3,24	0,99	2,71
Užší zázemí/jádro	0,41	0,48	0,50	X	X	X	X	1,16	1,06	0,68	1,90	2,73	2,29	1,38	3,81
Užší zázemí/zázemí	0,38	0,37	0,37	X	X	X	X	0,23	0,26	0,52	0,52	0,62	0,71	1,40	1,40
Hranice															
Celkem	36247	36611	35992	0,32	-0,04	-0,14	-0,23	81,2	69,33	57,50	53,60	2,22	1,89	1,58	1,48
Jádro	20217	19415	18352	-0,70	-0,20	-0,80	-0,49	31	33,17	18,75	12,40	1,55	1,69	0,97	0,67
Zázemí	16030	17196	17640	1,58	0,14	0,58	0,04	50,2	36,17	38,75	41,20	3,02	2,12	2,23	2,34
Užší zázemí	7173	8220	8555	3,37	0,12	0,89	0,09	23,4	18,33	19,25	22,40	3,04	2,25	2,31	2,62
Zázemí/jádro	0,79	0,89	0,96	X	X	X	X	1,62	1,09	2,07	3,32	1,95	1,25	2,29	3,51
Užší zázemí/jádro	0,35	0,42	0,47	X	X	X	X	0,75	0,55	1,03	1,81	1,96	1,33	2,37	3,93
Užší zázemí/zázemí	0,45	0,48	0,48	X	X	X	X	0,47	0,51	0,50	0,54	1,01	1,06	1,04	1,12
Kadaň															
Celkem	21909	22256	22256	-0,23	0,42	0,26	-0,21	56,8	41,17	19,75	21,60	2,60	1,88	0,88	0,97
Jádro	17918	17901	17924	-0,54	0,35	0,23	-0,15	49,8	39,33	13,00	12,60	2,81	2,23	0,72	0,70
Zázemí	3991	4355	4332	1,12	0,72	0,42	-0,44	7	1,83	6,75	9,00	1,73	0,43	1,53	2,07

12 000-20 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016	1997- 2001	2002- 2007	2008- 2011	2012- 2016
	Užší zázemí	155	272	282	11,32	3,16	2,92	-1,29	0,2	0,00	1,00	1,60	1,31	0,00	3,44
Zázemí/jádro	0,22	0,24	0,24	X	X	X	X	0,14	0,05	0,52	0,71	0,61	0,19	2,12	2,94
Užší zázemí/jádro	0,01	0,02	0,02	X	X	X	X	0,00	0,00	0,08	0,13	0,47	0,00	4,77	8,06
Užší zázemí/zázemí	0,04	0,06	0,07	X	X	X	X	0,03	0,00	0,15	0,18	0,76	0,00	2,25	2,75
Svitavy															
Celkem	31273	31329	31213	0,09	-0,03	0,08	-0,14	70,2	88,50	60,25	23,60	2,25	2,83	1,92	0,75
Jádro	17400	17201	16949	0,27	-0,37	-0,24	-0,10	66,8	36,33	19,75	5,60	3,83	2,09	1,15	0,33
Zázemí	13873	14128	14264	-0,13	0,39	0,46	-0,17	3,4	52,17	40,50	18,00	0,25	3,75	2,84	1,26
Užší zázemí	5444	5715	5948	0,39	0,56	0,75	0,20	0	12,00	16,25	8,00	0,00	2,14	2,81	1,36
Zázemí/jádro	0,80	0,82	0,84	X	X	X	X	0,05	1,44	2,05	3,21	0,06	1,79	2,46	3,83
Užší zázemí/jádro	0,31	0,33	0,35	X	X	X	X	0,00	0,33	0,82	1,43	0,00	1,02	2,43	4,12
Užší zázemí/zázemí	0,39	0,40	0,42	X	X	X	X	0,00	0,23	0,40	0,44	0,00	0,57	0,99	1,08
Ostrov															
Celkem	22640	22537	21738	-0,48	0,25	-0,12	-0,63	44,8	65,67	38,00	27,00	1,99	2,94	1,68	1,22
Jádro	18079	17250	16949	-0,95	-0,14	-0,04	-0,32	39,2	46,00	17,25	13,20	2,19	2,67	1,00	0,77
Zázemí	4561	5287	4789	1,33	1,61	-0,36	-1,67	5,6	19,67	20,75	13,80	1,20	3,85	3,92	2,75
Užší zázemí	694	810	959	1,69	1,48	4,57	-0,18	1,6	2,50	7,50	3,00	2,25	3,20	8,35	3,14
Zázemí/jádro	0,25	0,31	0,28	X	X	X	X	0,14	0,43	1,20	1,05	0,55	1,44	3,92	3,58
Užší zázemí/jádro	0,04	0,05	0,06	X	X	X	X	0,04	0,05	0,43	0,23	1,03	1,20	8,37	4,08
Užší zázemí/zázemí	0,15	0,15	0,20	X	X	X	X	0,29	0,13	0,36	0,22	1,88	0,83	2,13	1,14
Bruntál															
Celkem	34525	33921	32531	-0,15	-0,19	-0,42	-0,50	80,6	114,17	56,25	49,60	2,34	3,34	1,67	1,50
Jádro	17735	17494	16583	-0,17	-0,11	-0,72	-0,49	53,4	70,83	12,75	5,00	3,01	4,02	0,74	0,30
Zázemí	16790	16427	15948	-0,12	-0,28	-0,10	-0,51	27,2	43,33	43,50	44,60	1,62	2,63	2,64	2,76
Užší zázemí	2592	2841	3242	0,70	1,07	2,51	0,67	8,6	16,33	24,75	18,60	3,28	5,98	8,21	5,85
Zázemí/jádro	0,95	0,94	0,96	X	X	X	X	0,51	0,61	3,41	8,92	0,54	0,65	3,56	9,27
Užší zázemí/jádro	0,15	0,16	0,20	X	X	X	X	0,16	0,23	1,94	3,72	1,09	1,49	11,06	19,65
Užší zázemí/zázemí	0,15	0,17	0,20	X	X	X	X	0,32	0,38	0,57	0,42	2,02	2,27	3,11	2,12
Rožnov p. Radhoštěm															
Celkem	35860	35339	35172	-0,33	-0,02	0,05	-0,13	127,4	103,67	116,75	87,20	3,56	2,94	3,30	2,47
Jádro	18067	17072	16477	-0,73	-0,45	-0,29	-0,48	63,2	37,33	44,25	28,00	3,50	2,17	2,61	1,68
Zázemí	17793	18267	18695	0,08	0,38	0,36	0,18	64,2	66,33	72,50	59,20	3,61	3,68	3,93	3,18
Užší zázemí	11756	12139	12498	0,18	0,41	0,52	0,17	44,4	42,67	46,00	37,00	3,77	3,56	3,74	2,96
Zázemí/jádro	0,98	1,07	1,13	X	X	X	X	1,02	1,78	1,64	2,11	1,03	1,70	1,51	1,89
Užší zázemí/jádro	0,65	0,71	0,76	X	X	X	X	0,70	1,14	1,04	1,32	1,08	1,64	1,43	1,76
Užší zázemí/zázemí	0,66	0,66	0,67	X	X	X	X	0,69	0,64	0,63	0,63	1,04	0,97	0,95	0,93
Varnsdorf															
Celkem	20912	20598	20133	-0,28	-0,06	-0,11	-0,36	28,2	50,00	39,00	23,00	1,36	2,43	1,89	1,13
Jádro	16333	15824	15477	-0,54	-0,17	-0,03	-0,41	18,4	38,00	25,00	15,00	1,14	2,40	1,58	0,96
Zázemí	4579	4774	4656	0,61	0,30	-0,38	-0,19	9,8	12,00	14,00	8,00	2,12	2,54	2,93	1,71
Užší zázemí	2606	2701	2645	0,60	0,21	-0,52	0,00	4,8	7,17	11,00	5,80	1,82	2,67	4,08	2,20
Zázemí/jádro	0,28	0,30	0,30	X	X	X	X	0,53	0,32	0,56	0,53	1,86	1,06	1,86	1,79
Užší zázemí/jádro	0,16	0,17	0,17	X	X	X	X	0,26	0,19	0,44	0,39	1,60	1,11	2,58	2,30
Užší zázemí/zázemí	0,57	0,57	0,57	X	X	X	X	0,49	0,60	0,79	0,73	0,86	1,05	1,39	1,28
Roudnice n./L.															
Celkem	29755	31554	32607	0,27	0,81	0,55	0,22	47	64,50	60,75	61,00	1,58	2,11	1,89	1,89
Jádro	13416	13014	12949	-0,70	-0,03	0,09	-0,17	25,4	30,17	11,50	18,00	1,90	2,32	0,87	1,39
Zázemí	16339	18540	19658	1,05	1,43	0,87	0,49	21,6	34,33	49,25	43,00	1,30	1,94	2,60	2,22
Užší zázemí	4658	5771	5966	1,85	2,42	-0,24	0,86	8,6	13,50	22,75	19,40	1,79	2,59	3,97	3,32
Zázemí/jádro	1,22	1,42	1,52	X	X	X	X	0,85	1,14	4,28	2,39	0,69	0,84	2,97	1,60
Užší zázemí/jádro	0,35	0,44	0,46	X	X	X	X	0,34	0,45	1,98	1,08	0,94	1,12	4,54	2,40
Užší zázemí/zázemí	0,29	0,31	0,30	X	X	X	X	0,40	0,39	0,46	0,45	1,37	1,33	1,53	1,50

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 11: Přehled vývoje ekonomicky silných měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí

Pod 12 000 obyvatel (ekonomicky silná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
Vlašim															
Celkem	25662	25248	25174	-0,23	-0,11	-0,02	-0,05	49	53,83	59,50	59,80	1,91	2,13	2,35	2,37
Jádro	12707	12061	11641	-0,88	-0,28	-0,40	-0,38	17	19,67	15,75	13,60	1,35	1,62	1,31	1,16
Zázemí	12955	13187	13533	0,39	0,04	0,34	0,25	32	34,17	43,75	46,20	2,45	2,61	3,29	3,43
Užší zázemí	3596	3840	4170	1,06	0,40	0,73	1,07	9	10,83	19,50	23,40	2,44	2,85	5,02	5,77
Zázemí/jádro	1,02	1,09	1,16	X	X	X	X	1,88	1,74	2,78	3,40	1,81	1,61	2,51	2,96
Užší zázemí/jádro	0,28	0,32	0,36	X	X	X	X	0,53	0,55	1,24	1,72	1,80	1,76	3,82	4,98
Užší zázemí/zázemí	0,28	0,29	0,31	X	X	X	X	0,28	0,32	0,45	0,51	1,00	1,09	1,52	1,68
Boskovice															
Celkem	25580	25422	26699	-0,11	-0,03	0,84	0,31	45,8	56,17	96,50	73,20	1,79	2,22	3,75	2,76
Jádro	11573	10928	11639	-0,58	-0,56	1,12	0,39	22,2	26,33	45,75	31,60	1,93	2,40	4,14	2,75
Zázemí	14007	14494	15060	0,28	0,39	0,65	0,25	23,6	29,83	50,75	41,60	1,68	2,09	3,45	2,77
Užší zázemí	7482	7885	8374	0,54	0,52	0,89	0,50	11,2	17,17	24,50	22,80	1,49	2,22	3,06	2,75
Zázemí/jádro	1,21	1,33	1,29	X	X	X	X	1,06	1,13	1,11	1,32	0,87	0,87	0,83	1,01
Užší zázemí/jádro	0,65	0,72	0,72	X	X	X	X	0,50	0,65	0,54	0,72	0,77	0,93	0,74	1,00
Užší zázemí/zázemí	0,53	0,54	0,56	X	X	X	X	0,47	0,58	0,48	0,55	0,89	1,06	0,89	0,99
Domažlice															
Celkem	33941	34998	35964	0,34	0,29	0,45	0,18	119,4	130,50	114,50	70,20	3,50	3,78	3,23	1,96
Jádro	11251	10872	11177	-0,56	-0,20	0,36	0,26	18,6	24,67	44,75	12,60	1,67	2,27	4,08	1,13
Zázemí	22690	24126	24787	0,77	0,51	0,49	0,15	100,8	105,83	69,75	57,60	4,38	4,47	2,85	2,34
Užší zázemí	5415	5845	6190	1,16	0,51	0,80	0,51	16	16,17	21,50	19,00	2,90	2,81	3,61	3,11
Zázemí/jádro	2,02	2,22	2,22	X	X	X	X	5,42	4,29	1,56	4,57	2,63	1,97	0,70	2,06
Užší zázemí/jádro	0,48	0,54	0,55	X	X	X	X	0,86	0,66	0,48	1,51	1,74	1,24	0,89	2,75
Užší zázemí/zázemí	0,24	0,24	0,25	X	X	X	X	0,16	0,15	0,31	0,33	0,66	0,63	1,27	1,33
Sušice															
Celkem	22481	21749	21181	-0,57	-0,17	-0,27	-0,31	31,4	87,17	64,00	50,00	1,41	4,00	2,96	2,34
Jádro	11720	11524	11127	-0,50	0,06	-0,40	-0,37	13	39,17	18,50	25,20	1,12	3,40	1,61	2,24
Zázemí	10761	10225	10054	-0,64	-0,42	-0,12	-0,24	18,4	48,00	45,50	24,80	1,73	4,66	4,45	2,46
Užší zázemí	4435	4345	4403	-0,05	-0,30	0,24	0,08	9	7,67	11,00	7,40	2,02	1,77	2,51	1,69
Zázemí/jádro	0,92	0,89	0,90	X	X	X	X	1,42	1,23	2,46	0,98	1,55	1,37	2,76	1,10
Užší zázemí/jádro	0,38	0,38	0,40	X	X	X	X	0,69	0,20	0,59	0,29	1,81	0,52	1,56	0,75
Užší zázemí/zázemí	0,41	0,42	0,44	X	X	X	X	0,49	0,16	0,24	0,30	1,17	0,38	0,56	0,69
Rychnov nad Kněžnou															
Celkem	46219	46756	46482	0,11	0,12	-0,04	-0,09	157	104,67	127,75	109,40	3,39	2,25	2,73	2,35
Jádro	11664	11587	11004	0,36	-0,35	-0,57	-0,57	69	19,67	24,00	15,80	5,91	1,68	2,10	1,41
Zázemí	34555	35169	35478	0,02	0,28	0,14	0,06	88	85,00	103,75	93,60	2,54	2,45	2,93	2,65
Užší zázemí	12208	12698	12997	0,25	0,50	0,24	0,27	42,2	25,83	48,00	36,00	3,42	2,07	3,75	2,79
Zázemí/jádro	2,96	3,04	3,22	X	X	X	X	1,28	4,32	4,32	5,92	0,43	1,45	1,40	1,87
Užší zázemí/jádro	1,05	1,10	1,18	X	X	X	X	0,61	1,31	2,00	2,28	0,58	1,23	1,79	1,98
Užší zázemí/zázemí	0,35	0,36	0,37	X	X	X	X	0,48	0,30	0,46	0,38	1,35	0,85	1,28	1,06
Prachatice															
Celkem	26792	27108	26681	0,23	0,04	-0,18	-0,17	101	55,50	52,25	40,20	3,75	2,05	1,93	1,50
Jádro	11802	11712	10943	0,12	-0,21	-0,82	-0,70	55,2	14,67	16,50	9,00	4,67	1,24	1,42	0,81
Zázemí	14990	15396	15738	0,31	0,24	0,30	0,20	45,8	40,83	35,75	31,20	3,04	2,67	2,31	2,00
Užší zázemí	3265	3571	3931	1,03	0,82	1,31	0,89	11,2	14,17	16,00	11,00	3,38	4,09	4,38	2,86
Zázemí/jádro	1,27	1,31	1,44	X	X	X	X	0,83	2,78	2,17	3,47	0,65	2,14	1,62	2,47
Užší zázemí/jádro	0,28	0,30	0,36	X	X	X	X	0,20	0,97	0,97	1,22	0,72	3,29	3,08	3,55
Užší zázemí/zázemí	0,22	0,23	0,25	X	X	X	X	0,24	0,35	0,45	0,35	1,11	1,53	1,90	1,43
Čáslav															
Celkem	26943	27158	27532	-0,22	0,28	0,14	0,16	78,2	107,17	92,50	63,20	2,91	3,98	3,40	2,31
Jádro	10052	10100	10375	-0,55	0,45	0,14	0,43	36,8	61,00	45,75	18,60	3,67	6,13	4,53	1,82
Zázemí	16891	17058	17157	-0,03	0,18	0,14	0,01	41,4	46,17	46,75	44,60	2,45	2,72	2,73	2,60
Užší zázemí	8452	8855	8866	0,60	0,38	0,03	0,00	23,4	26,17	26,50	26,60	2,75	2,98	2,98	3,00
Zázemí/jádro	1,68	1,69	1,65	X	X	X	X	1,13	0,76	1,02	2,40	0,67	0,44	0,60	1,43
Užší zázemí/jádro	0,84	0,88	0,85	X	X	X	X	0,64	0,43	0,58	1,43	0,75	0,49	0,66	1,65
Užší zázemí/zázemí	0,50	0,52	0,52	X	X	X	X	0,57	0,57	0,57	0,60	1,12	1,09	1,09	1,15
Třeboň															
Celkem	12952	12732	12493	-0,39	-0,02	-0,10	-0,30	64	73,83	66,25	46,20	4,97	5,81	5,22	3,66
Jádro	9227	8840	8366	-0,65	-0,28	-0,69	-0,54	53,6	55,83	46,50	27,00	5,86	6,30	5,37	3,18
Zázemí	3725	3892	4127	0,22	0,59	1,21	0,21	10,4	18,00	19,75	19,20	2,78	4,70	4,94	4,69
Užší zázemí	2614	2832	3014	0,15	1,25	1,36	0,17	8,4	15,67	14,75	16,80	3,20	5,76	5,05	5,60

Pod 12 000 obyvatel (ekonomicky silná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
				1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	1997	2007	2016												
Zázemí/jádro	0,40	0,44	0,49	X	X	X	X	0,19	0,32	0,42	0,71	0,47	0,75	0,92	1,48
Užší zázemí/jádro	0,28	0,32	0,36	X	X	X	X	0,16	0,28	0,32	0,62	0,55	0,91	0,94	1,76
Užší zázemí/zázemí	0,70	0,73	0,73	X	X	X	X	0,81	0,87	0,75	0,88	1,15	1,23	1,02	1,20
Dačice															
Celkem	18632	18170	17360	-0,40	-0,15	-0,35	-0,63	30	38,50	39,00	38,20	1,62	2,10	2,16	2,17
Jádro	8080	7848	7395	-0,48	-0,16	-0,55	-0,74	15	20,17	14,50	23,80	1,86	2,55	1,86	3,15
Zázemí	10552	10322	9965	-0,34	-0,14	-0,20	-0,54	15	18,33	24,50	14,40	1,43	1,77	2,38	1,43
Užší zázemí	3913	3873	3890	-0,21	-0,03	0,30	-0,15	6,8	9,17	14,00	8,00	1,74	2,37	3,59	2,05
Zázemí/jádro	1,31	1,32	1,35	X	X	X	X	1,00	0,91	1,69	0,61	0,77	0,69	1,28	0,45
Užší zázemí/jádro	0,48	0,49	0,53	X	X	X	X	0,45	0,45	0,97	0,34	0,93	0,93	1,92	0,65
Užší zázemí/zázemí	0,37	0,38	0,39	X	X	X	X	0,45	0,50	0,57	0,56	1,22	1,34	1,51	1,44
Sedlčany															
Celkem	21826	21390	21427	-0,37	-0,09	0,27	-0,18	53,8	48,17	58,75	66,00	2,47	2,25	2,73	3,06
Jádro	8012	7713	7227	-0,49	-0,30	-0,53	-0,88	15,2	8,33	6,75	6,60	1,90	1,07	0,88	0,90
Zázemí	13814	13677	14200	-0,30	0,03	0,72	0,18	38,6	39,83	52,00	59,40	2,80	2,92	3,75	4,20
Užší zázemí	5645	5700	6027	0,20	0,03	1,23	0,14	12	18,17	24,25	29,80	2,11	3,20	4,17	4,94
Zázemí/jádro	1,72	1,77	1,96	X	X	X	X	2,54	4,78	7,70	9,00	1,47	2,74	4,24	4,68
Užší zázemí/jádro	0,70	0,74	0,83	X	X	X	X	0,79	2,18	3,59	4,52	1,11	3,00	4,71	5,51
Užší zázemí/zázemí	0,41	0,42	0,42	X	X	X	X	0,31	0,46	0,47	0,50	0,75	1,09	1,11	1,18
Kaplice															
Celkem	14672	15743	15664	0,44	0,89	0,14	-0,21	22,2	27,33	29,75	19,40	1,51	1,79	1,88	1,24
Jádro	7137	7310	7108	0,08	0,35	-0,11	-0,47	10,2	8,33	8,25	5,80	1,43	1,15	1,12	0,82
Zázemí	7535	8433	8556	0,78	1,37	0,35	0,01	12	19,00	21,50	13,60	1,57	2,38	2,54	1,60
Užší zázemí	2873	3266	3352	1,09	1,43	0,51	0,11	5,2	10,17	11,50	5,60	1,79	3,31	3,49	1,68
Zázemí/jádro	1,06	1,15	1,20	X	X	X	X	1,18	2,28	2,61	2,34	1,09	2,07	2,26	1,96
Užší zázemí/jádro	0,40	0,45	0,47	X	X	X	X	0,51	1,22	1,39	0,97	1,25	2,88	3,10	2,06
Užší zázemí/zázemí	0,38	0,39	0,39	X	X	X	X	0,43	0,54	0,53	0,41	1,14	1,39	1,37	1,05
Hořovice															
Celkem	22245	23326	24588	0,11	0,72	0,89	0,35	37	68,50	84,25	58,80	1,66	3,01	3,54	2,42
Jádro	6488	6695	6851	-0,62	0,95	0,45	0,11	11,8	27,50	24,00	13,20	1,84	4,17	3,55	1,93
Zázemí	15757	16631	17737	0,41	0,63	1,07	0,44	25,2	41,00	60,25	45,60	1,59	2,53	3,53	2,61
Užší zázemí	7478	8087	8674	0,55	0,94	1,16	0,49	13,2	24,00	29,00	22,60	1,75	3,07	3,49	2,65
Zázemí/jádro	2,43	2,48	2,59	X	X	X	X	2,14	1,49	2,51	3,45	0,86	0,61	1,00	1,35
Užší zázemí/jádro	1,15	1,21	1,27	X	X	X	X	1,12	0,87	1,21	1,71	0,95	0,74	0,98	1,37
Užší zázemí/zázemí	0,47	0,49	0,49	X	X	X	X	0,52	0,59	0,48	0,50	1,10	1,21	0,99	1,01
Moravský Krumlov															
Celkem	11979	11679	11525	-0,42	-0,14	-0,18	-0,12	23,4	36,67	13,50	19,20	1,97	3,13	1,16	1,66
Jádro	6248	5993	5812	-0,62	-0,27	-0,38	-0,31	9,2	28,33	6,25	6,20	1,49	4,69	1,05	1,06
Zázemí	5731	5686	5713	-0,20	0,00	0,03	0,07	14,2	8,33	7,25	13,00	2,48	1,47	1,28	2,29
Užší zázemí	2351	2322	2365	-0,58	0,18	0,22	0,20	2	4,83	4,75	6,20	0,86	2,09	2,03	2,64
Zázemí/jádro	0,92	0,95	0,98	X	X	X	X	1,54	0,29	1,16	2,10	1,67	0,31	1,22	2,16
Užší zázemí/jádro	0,38	0,39	0,41	X	X	X	X	0,22	0,17	0,76	1,00	0,58	0,44	1,94	2,50
Užší zázemí/zázemí	0,41	0,41	0,41	X	X	X	X	0,14	0,58	0,66	0,48	0,35	1,42	1,59	1,15

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 12: Přehled vývoje ekonomicky průměrných měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí

Pod 12 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*				
				1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	
	1997	2007	2016													
Holešov																
Celkem	20085	19955	19492	-0,21	0,03	-0,32	-0,21	41,6	40,50	33,50	12,00	2,08	2,03	1,68	0,61	
Jádro	12663	12248	11623	-0,49	-0,23	-0,81	-0,39	23,2	22,00	9,75	5,00	1,84	1,78	0,80	0,43	
Zázemí	7422	7707	7869	0,25	0,46	0,44	0,07	18,4	18,50	23,75	7,00	2,47	2,45	3,04	0,89	
Užší zázemí	7422	7707	7869	0,25	0,46	0,44	0,07	18,4	18,50	23,75	7,00	2,47	2,45	3,04	0,89	
Zázemí/jádro	0,59	0,63	0,68	X	X	X	X	0,79	0,84	2,44	1,40	1,34	1,38	3,79	2,09	
Užší zázemí/jádro	0,59	0,63	0,68	X	X	X	X	0,79	0,84	2,44	1,40	1,34	1,38	3,79	2,09	
Užší zázemí/zázemí	1,00	1,00	1,00	X	X	X	X	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Velké Meziříčí																
Celkem	26520	26910	27247	0,08	0,19	0,20	0,09	39,6	39,17	86,50	87,20	1,49	1,47	3,19	3,21	
Jádro	11792	11804	11593	0,01	0,01	-0,11	-0,27	18,8	9,17	40,50	28,80	1,59	0,78	3,43	2,47	
Zázemí	14728	15106	15654	0,14	0,33	0,45	0,36	20,8	30,00	46,00	58,40	1,41	2,01	3,01	3,76	
Užší zázemí	5919	6296	6702	0,46	0,73	0,78	0,63	8,8	13,33	22,00	37,40	1,48	2,17	3,41	5,66	

Pod 12 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
				1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	1997	2007	2016												
Zázemí/jádro	1,25	1,28	1,35	X	X	X	X	1,11	3,27	1,14	2,03	0,88	2,59	0,88	1,53
Užší zázemí/jádro	0,50	0,53	0,58	X	X	X	X	0,47	1,45	0,54	1,30	0,93	2,80	1,00	2,29
Užší zázemí/zázemí	0,40	0,42	0,43	X	X	X	X	0,42	0,44	0,48	0,64	1,05	1,08	1,13	1,50
Kyjov															
Celkem	41421	40437	39619	-0,34	-0,18	-0,12	-0,31	99,6	69,67	73,75	62,40	2,41	1,71	1,83	1,56
Jádro	12763	11830	11368	-0,81	-0,72	-0,60	-0,31	30,8	19,67	21,75	15,00	2,43	1,63	1,87	1,31
Zázemí	28658	28607	28251	-0,13	0,06	0,07	-0,31	68,8	50,00	52,00	47,40	2,40	1,75	1,81	1,66
Užší zázemí	13238	13531	13572	0,30	0,16	0,24	-0,13	31,2	28,83	25,75	30,40	2,34	2,14	1,89	2,23
Zázemí/jádro	2,25	2,42	2,49	X	X	X	X	2,23	2,54	2,39	3,16	0,99	1,07	0,97	1,27
Užší zázemí/jádro	1,04	1,14	1,19	X	X	X	X	1,01	1,47	1,18	2,03	0,96	1,31	1,01	1,71
Užší zázemí/zázemí	0,46	0,47	0,48	X	X	X	X	0,45	0,58	0,50	0,64	0,97	1,22	1,04	1,34
Veselí nad Moravou															
Celkem	23489	22476	21641	-0,55	-0,36	-0,32	-0,50	37,2	30,33	25,00	35,80	1,60	1,33	1,12	1,63
Jádro	12607	11850	11160	-0,78	-0,51	-0,61	-0,70	17,6	11,00	7,25	11,60	1,41	0,91	0,62	1,02
Zázemí	10882	10626	10481	-0,29	-0,20	0,01	-0,29	19,6	19,33	17,75	24,20	1,81	1,81	1,67	2,29
Užší zázemí	8782	8641	8542	-0,22	-0,12	-0,02	-0,22	16,2	14,50	15,50	20,60	1,85	1,67	1,80	2,40
Zázemí/jádro	0,86	0,90	0,94	X	X	X	X	1,11	1,76	2,45	2,09	1,28	1,98	2,69	2,24
Užší zázemí/jádro	0,70	0,73	0,77	X	X	X	X	0,92	1,32	2,14	1,78	1,31	1,83	2,89	2,35
Užší zázemí/zázemí	0,81	0,81	0,81	X	X	X	X	0,83	0,75	0,87	0,85	1,02	0,92	1,07	1,05
Litomyšl															
Celkem	22078	22332	22628	0,10	0,12	0,44	-0,09	48,6	51,83	49,25	34,40	2,19	2,33	2,18	1,52
Jádro	10448	10072	10097	-0,44	-0,31	0,28	-0,17	31,4	22,50	15,75	16,40	3,01	2,23	1,55	1,62
Zázemí	11630	12260	12531	0,58	0,49	0,58	-0,02	17,2	29,33	33,50	18,00	1,46	2,43	2,70	1,43
Užší zázemí	7003	7395	7617	0,68	0,46	0,62	0,10	8,4	18,00	21,25	10,60	1,18	2,46	2,84	1,39
Zázemí/jádro	1,11	1,22	1,24	X	X	X	X	0,55	1,30	2,13	1,10	0,49	1,09	1,75	0,88
Užší zázemí/jádro	0,67	0,73	0,75	X	X	X	X	0,27	0,80	1,35	0,65	0,39	1,10	1,84	0,86
Užší zázemí/zázemí	0,60	0,60	0,61	X	X	X	X	0,49	0,61	0,63	0,59	0,81	1,01	1,05	0,97
Lanškroun															
Celkem	21908	22887	23477	0,05	0,71	0,47	0,13	50	155,33	88,50	40,80	2,28	6,99	3,83	1,74
Jádro	9892	10166	9994	-0,06	0,52	-0,12	-0,24	33,2	67,67	27,50	11,60	3,35	6,85	2,70	1,15
Zázemí	12016	12721	13483	0,14	0,86	0,94	0,42	16,8	87,67	61,00	29,20	1,39	7,08	4,71	2,18
Užší zázemí	5918	6584	7295	0,40	1,53	1,53	0,85	7	71,00	45,50	20,40	1,18	11,38	6,77	2,85
Zázemí/jádro	1,21	1,25	1,35	X	X	X	X	0,51	1,30	2,22	2,52	0,42	1,03	1,75	1,90
Užší zázemí/jádro	0,60	0,65	0,73	X	X	X	X	0,21	1,05	1,65	1,76	0,35	1,66	2,51	2,48
Užší zázemí/zázemí	0,49	0,52	0,54	X	X	X	X	0,42	0,81	0,75	0,70	0,84	1,61	1,44	1,30
Hlinsko															
Celkem	20506	19993	19475	-0,43	-0,14	-0,27	-0,31	16	22,33	54,00	28,40	0,78	1,11	2,71	1,44
Jádro	10766	10282	9759	-0,74	-0,27	-0,65	-0,52	8,6	15,50	25,00	5,60	0,81	1,49	2,45	0,56
Zázemí	9740	9711	9716	-0,08	0,01	0,13	-0,09	7,4	6,83	29,00	22,80	0,76	0,71	2,98	2,34
Užší zázemí	5760	5779	5751	-0,11	0,13	0,16	-0,22	3,6	3,50	16,50	14,80	0,62	0,61	2,84	2,56
Zázemí/jádro	0,90	0,94	1,00	X	X	X	X	0,86	0,44	1,16	4,07	0,94	0,47	1,21	4,15
Užší zázemí/jádro	0,54	0,56	0,59	X	X	X	X	0,42	0,23	0,66	2,64	0,77	0,41	1,16	4,53
Užší zázemí/zázemí	0,59	0,60	0,59	X	X	X	X	0,49	0,51	0,57	0,65	0,82	0,86	0,96	1,09
Přelouč															
Celkem	20737	19817	20611	-0,66	-0,31	0,68	0,24	31,2	44,67	43,50	54,60	1,52	2,25	2,15	2,67
Jádro	9728	8525	9258	-1,77	-0,99	1,63	0,37	10,6	29,83	16,75	28,80	1,13	3,48	1,88	3,15
Zázemí	11009	11292	11353	0,30	0,23	-0,04	0,15	20,6	14,83	26,75	25,80	1,87	1,32	2,35	2,28
Užší zázemí	4863	4920	5162	0,47	-0,11	0,65	0,45	8,4	7,50	18,75	15,40	1,72	1,51	3,75	3,00
Zázemí/jádro	1,13	1,32	1,23	X	X	X	X	1,94	0,50	1,60	0,90	1,65	0,38	1,25	0,72
Užší zázemí/jádro	0,50	0,58	0,56	X	X	X	X	0,79	0,25	1,12	0,53	1,52	0,44	1,99	0,95
Užší zázemí/zázemí	0,44	0,44	0,45	X	X	X	X	0,41	0,51	0,70	0,60	0,92	1,14	1,60	1,32
Semily															
Celkem	16651	16466	15966	-0,04	-0,16	-0,33	-0,35	24	37,67	29,75	7,00	1,44	2,29	1,82	0,44
Jádro	9262	8944	8472	-0,15	-0,48	-0,74	-0,49	14,6	14,00	8,00	3,20	1,58	1,55	0,91	0,37
Zázemí	7389	7522	7494	0,10	0,23	0,16	-0,20	9,4	23,67	21,75	3,80	1,27	3,18	2,88	0,51
Užší zázemí	3643	3770	3871	0,46	0,26	0,60	0,05	5,4	8,33	10,25	2,60	1,47	2,24	2,68	0,68
Zázemí/jádro	0,80	0,84	0,88	X	X	X	X	0,64	1,69	2,72	1,19	0,81	2,05	3,18	1,36
Užší zázemí/jádro	0,39	0,42	0,46	X	X	X	X	0,37	0,60	1,28	0,81	0,93	1,44	2,95	1,81
Užší zázemí/zázemí	0,49	0,50	0,52	X	X	X	X	0,57	0,35	0,47	0,68	1,16	0,70	0,93	1,33
Mikulov															
Celkem	19583	19295	19538	-0,02	-0,23	0,06	0,21	38,8	60,00	125,25	80,00	1,98	3,10	6,48	4,11
Jádro	7739	7478	7386	-0,19	-0,44	-0,35	0,03	21,6	25,00	69,25	25,40	2,79	3,30	9,31	3,43
Zázemí	11844	11817	12152	0,09	-0,10	0,31	0,31	17,2	35,00	56,00	54,60	1,45	2,97	4,71	4,54

Pod 12 000 obyvatel (ekonomicky průměrná)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	Užší zázemí	4992	5061	5152	0,32	0,02	0,18	0,22	9,2	14,67	15,00	28,20	1,83	2,91	2,96
Zázemí/jádro	1,53	1,58	1,65	X	X	X	X	0,80	1,40	0,81	2,15	0,52	0,90	0,51	1,32
Užší zázemí/jádro	0,65	0,68	0,70	X	X	X	X	0,43	0,59	0,22	1,11	0,65	0,88	0,32	1,61
Užší zázemí/zázemí	0,42	0,43	0,42	X	X	X	X	0,53	0,42	0,27	0,52	1,26	0,98	0,63	1,22
Nový Bydžov															
Celkem	15581	15715	15834	0,03	0,12	0,40	-0,17	25,4	27,33	48,00	33,00	1,63	1,76	3,02	2,08
Jádro	7317	7167	7043	-0,35	-0,11	-0,13	-0,24	12,8	13,17	24,00	10,60	1,76	1,84	3,35	1,50
Zázemí	8264	8548	8791	0,37	0,32	0,84	-0,11	12,6	14,17	24,00	22,40	1,52	1,69	2,76	2,54
Užší zázemí	6007	6245	6547	0,46	0,35	0,97	0,17	11,4	14,00	21,25	19,00	1,89	2,28	3,33	2,91
Zázemí/jádro	1,13	1,19	1,25	X	X	X	X	0,98	1,08	1,00	2,11	0,86	0,92	0,82	1,69
Užší zázemí/jádro	0,82	0,87	0,93	X	X	X	X	0,89	1,06	0,89	1,79	1,07	1,24	0,99	1,94
Užší zázemí/zázemí	0,73	0,73	0,74	X	X	X	X	0,90	0,99	0,89	0,85	1,24	1,35	1,21	1,15
Slavičín															
Celkem	13846	13090	12545	-0,83	-0,38	-0,36	-0,56	25,2	29,67	21,25	9,40	1,85	2,24	1,63	0,74
Jádro	8602	6922	6553	-4,55	-0,50	-0,53	-0,67	17,6	14,67	10,25	3,00	2,15	2,09	1,49	0,45
Zázemí	5244	6168	5992	4,61	-0,24	-0,17	-0,44	7,6	15,00	11,00	6,40	1,32	2,41	1,79	1,06
Užší zázemí	2954	3862	3810	7,54	-0,20	-0,12	-0,17	3,8	7,00	8,25	4,80	1,12	1,80	2,14	1,25
Zázemí/jádro	0,61	0,89	0,91	X	X	X	X	0,43	1,02	1,07	2,13	0,61	1,15	1,20	2,34
Užší zázemí/jádro	0,34	0,56	0,58	X	X	X	X	0,22	0,48	0,80	1,60	0,52	0,86	1,43	2,78
Užší zázemí/zázemí	0,56	0,63	0,64	X	X	X	X	0,50	0,47	0,75	0,75	0,85	0,75	1,20	1,19
Jilemnice															
Celkem	15249	15145	15289	-0,12	-0,03	0,38	-0,11	32,8	34,33	52,00	34,60	2,16	2,26	3,41	2,26
Jádro	5887	5715	5470	-0,52	-0,14	-0,49	-0,48	16,8	9,17	7,00	5,20	2,87	1,59	1,23	0,93
Zázemí	9362	9430	9819	0,13	0,04	0,90	0,09	16	25,17	45,00	29,40	1,71	2,67	4,69	3,01
Užší zázemí	4748	4664	4954	0,11	-0,37	1,22	0,24	8,2	10,00	18,25	14,40	1,73	2,12	3,82	2,92
Zázemí/jádro	1,59	1,65	1,80	X	X	X	X	0,95	2,75	6,43	5,65	0,59	1,68	3,81	3,22
Užší zázemí/jádro	0,81	0,82	0,91	X	X	X	X	0,49	1,09	2,61	2,77	0,60	1,33	3,10	3,13
Užší zázemí/zázemí	0,51	0,49	0,50	X	X	X	X	0,51	0,40	0,41	0,49	1,01	0,79	0,81	0,97

Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 13: Přehled vývoje ekonomicky slabších měst pod 12 000 obyvatel a jejich zázemí

Pod 12 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	Nový Bor														
Celkem	19936	20161	19871	0,07	0,14	-0,12	-0,19	34,4	41,33	36,75	38,80	1,73	2,07	1,82	1,95
Jádro	12493	12236	11826	-0,41	-0,07	-0,36	-0,39	23	23,33	16,00	23,20	1,85	1,91	1,31	1,94
Zázemí	7443	7925	8045	0,86	0,48	0,25	0,10	11,4	18,00	20,75	15,60	1,51	2,31	2,59	1,95
Užší zázemí	2069	2382	2548	1,77	1,19	1,02	0,55	5	8,17	10,25	7,20	2,37	3,56	4,19	2,91
Zázemí/jádro	0,60	0,65	0,68	X	X	X	X	0,50	0,77	1,30	0,67	0,82	1,21	1,98	1,01
Užší zázemí/jádro	0,17	0,19	0,22	X	X	X	X	0,22	0,35	0,64	0,31	1,28	1,86	3,19	1,50
Užší zázemí/zázemí	0,28	0,30	0,32	X	X	X	X	0,44	0,45	0,49	0,46	1,57	1,54	1,62	1,49
Uničov															
Celkem	23521	23282	22740	-0,19	-0,05	-0,10	-0,39	49,4	55,33	63,25	39,80	2,11	2,38	2,72	1,74
Jádro	12640	12095	11479	-0,50	-0,40	-0,59	-0,57	26,4	29,67	31,50	19,80	2,11	2,42	2,63	1,71
Zázemí	10881	11187	11261	0,17	0,35	0,42	-0,20	23	25,67	31,75	20,00	2,11	2,33	2,81	1,77
Užší zázemí	6702	6944	7026	0,29	0,40	0,37	-0,06	17	16,00	20,50	13,20	2,52	2,35	2,92	1,88
Zázemí/jádro	0,86	0,92	0,98	X	X	X	X	0,87	0,87	1,01	1,01	1,00	0,96	1,07	1,04
Užší zázemí/jádro	0,53	0,57	0,61	X	X	X	X	0,64	0,54	0,65	0,67	1,19	0,97	1,11	1,10
Užší zázemí/zázemí	0,62	0,62	0,62	X	X	X	X	0,74	0,62	0,65	0,66	1,20	1,01	1,04	1,06
Jeseník															
Celkem	42784	41565	38957	-0,23	-0,33	-0,65	-0,77	91,6	79,00	86,00	85,40	2,15	1,88	2,09	2,15
Jádro	13136	12209	11396	-1,00	-0,55	-0,76	-0,76	27,8	17,83	20,25	24,00	2,15	1,44	1,69	2,08
Zázemí	29648	29356	27561	0,11	-0,24	-0,61	-0,77	63,8	61,17	65,75	61,40	2,15	2,07	2,26	2,18
Užší zázemí	2439	2538	2392	0,67	0,23	-0,60	-0,68	13	5,50	6,25	9,00	5,23	2,16	2,48	3,71
Zázemí/jádro	2,26	2,40	2,42	X	X	X	X	2,29	3,43	3,25	2,56	1,00	1,44	1,34	1,05
Užší zázemí/jádro	0,19	0,21	0,21	X	X	X	X	0,47	0,31	0,31	0,38	2,43	1,50	1,47	1,78
Užší zázemí/zázemí	0,08	0,09	0,09	X	X	X	X	0,20	0,09	0,10	0,15	2,44	1,05	1,09	1,70
Moravská Třebová															
Celkem	19887	19366	18430	-0,17	-0,33	-0,59	-0,52	44	30,00	30,50	25,60	2,22	1,54	1,59	1,37
Jádro	11676	11129	10224	-0,16	-0,69	-1,18	-0,74	30,2	9,83	6,75	6,40	2,59	0,87	0,62	0,62

Pod 12 000 obyvatel (ekonomicky slabší)	Počet obyvatel			Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrný počet dokončených bytů ročně				Průměrná roční intenzita bytové výstavby*			
	1997	2007	2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	2008-2011	2012-2016
	Zázemí	8211	8237	8206	-0,17	0,17	0,20	-0,23	13,8	20,17	23,75	19,20	1,68	2,46	2,87
Užší zázemí	4134	4362	4552	0,14	0,81	0,66	0,33	8	17,67	18,25	16,20	1,93	4,15	4,13	3,56
Zázemí/jádro	0,70	0,74	0,80	X	X	X	X	0,46	2,05	3,52	3,00	0,65	2,85	4,60	3,76
Užší zázemí/jádro	0,35	0,39	0,45	X	X	X	X	0,26	1,80	2,70	2,53	0,74	4,80	6,63	5,78
Užší zázemí/zázemí	0,50	0,53	0,55	X	X	X	X	0,58	0,88	0,77	0,84	1,14	1,69	1,44	1,53
Mohelnice															
Celkem	24834	24648	24345	-0,10	-0,06	0,12	-0,34	56,6	49,17	46,25	39,80	2,28	1,99	1,87	1,62
Jádro	9900	9700	9232	-0,22	-0,19	-0,48	-0,60	33,8	14,33	19,00	11,00	3,41	1,47	1,97	1,18
Zázemí	14934	14948	15113	-0,01	0,03	0,50	-0,18	22,8	34,83	27,25	28,80	1,53	2,33	1,80	1,89
Užší zázemí	9752	9852	10055	0,19	0,04	0,52	-0,01	15,4	20,67	19,75	22,20	1,57	2,10	1,98	2,20
Zázemí/jádro	1,51	1,54	1,64	X	X	X	X	0,67	2,43	1,43	2,62	0,45	1,59	0,91	1,61
Užší zázemí/jádro	0,99	1,02	1,09	X	X	X	X	0,46	1,44	1,04	2,02	0,46	1,43	1,00	1,87
Užší zázemí/zázemí	0,65	0,66	0,67	X	X	X	X	0,68	0,59	0,72	0,77	1,03	0,90	1,10	1,16
Bystřice nad Pernštejnem															
Celkem	23166	22205	21556	-0,54	-0,34	-0,29	-0,36	41	26,33	39,75	35,00	1,78	1,17	1,80	1,61
Jádro	9213	8778	8202	-0,51	-0,46	-0,59	-0,88	30,6	9,50	10,75	9,00	3,34	1,07	1,24	1,08
Zázemí	13953	13427	13354	-0,56	-0,27	-0,10	-0,03	10,4	16,83	29,00	26,00	0,76	1,24	2,16	1,95
Užší zázemí	6270	6104	6097	-0,34	-0,22	-0,23	0,17	4,8	8,67	10,50	15,40	0,77	1,41	1,73	2,54
Zázemí/jádro	1,51	1,53	1,63	X	X	X	X	0,34	1,77	2,70	2,89	0,23	1,16	1,74	1,81
Užší zázemí/jádro	0,68	0,70	0,74	X	X	X	X	0,16	0,91	0,98	1,71	0,23	1,32	1,40	2,36
Užší zázemí/zázemí	0,45	0,45	0,46	X	X	X	X	0,46	0,51	0,36	0,59	1,02	1,13	0,80	1,30
Broumov															
Celkem	17767	17264	16264	-0,19	-0,35	-0,71	-0,63	22	20,17	14,00	16,60	1,24	1,16	0,82	1,01
Jádro	8493	8064	7586	-0,40	-0,59	-0,88	-0,51	14,8	9,83	3,25	2,80	1,75	1,20	0,41	0,37
Zázemí	9274	9200	8678	0,00	-0,13	-0,55	-0,72	7,2	10,33	10,75	13,80	0,77	1,12	1,18	1,57
Užší zázemí	2807	2977	2896	1,06	0,28	-0,15	-0,42	2,6	1,50	2,50	8,20	0,91	0,51	0,85	2,81
Zázemí/jádro	1,09	1,14	1,14	X	X	X	X	0,49	1,05	3,31	4,93	0,44	0,93	2,87	4,29
Užší zázemí/jádro	0,33	0,37	0,38	X	X	X	X	0,18	0,15	0,77	2,93	0,52	0,42	2,06	7,70
Užší zázemí/zázemí	0,30	0,32	0,33	X	X	X	X	0,36	0,15	0,23	0,59	1,17	0,46	0,72	1,79

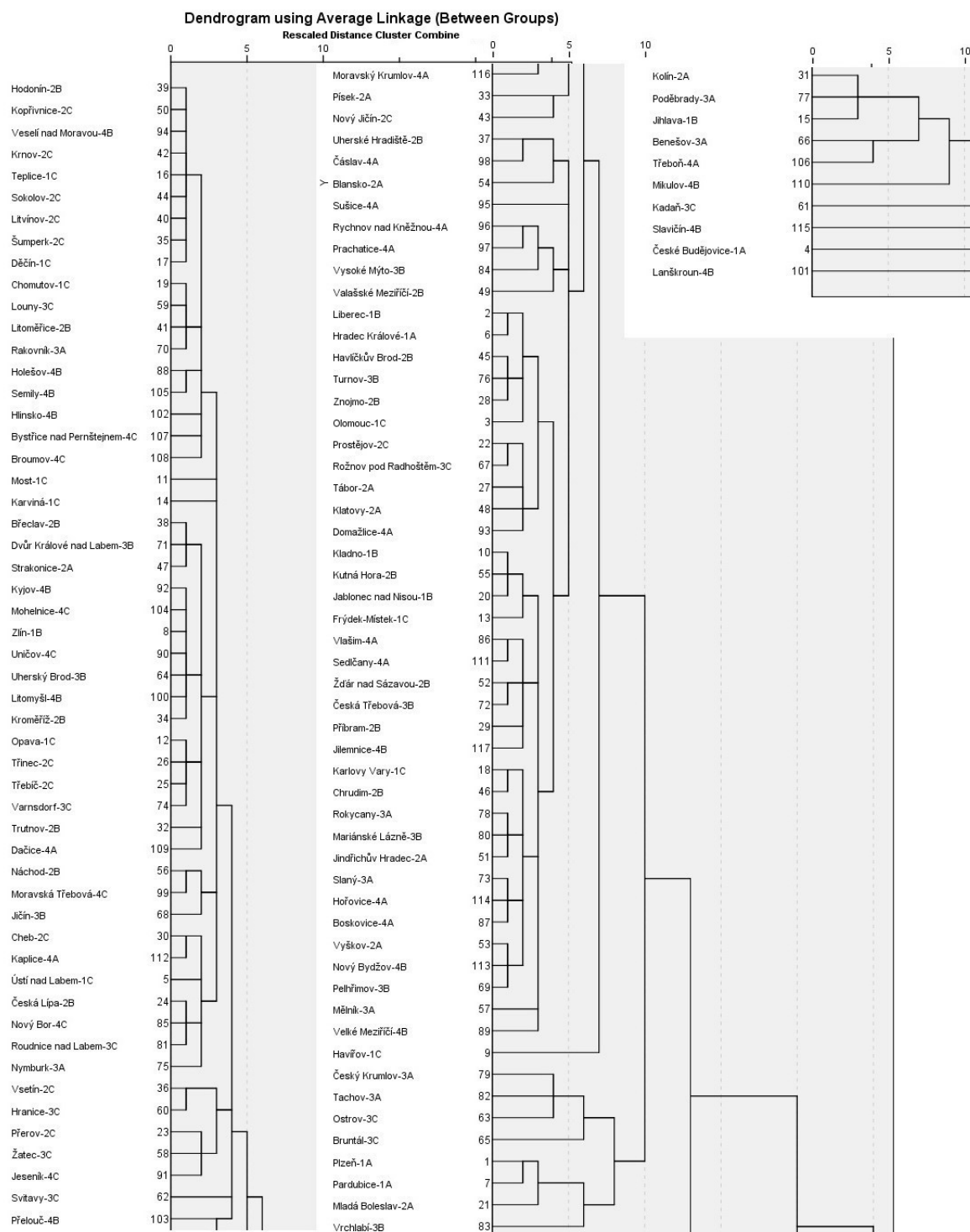
Zdroj: Vlastní výpočet na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámky: Viz příloha 2.

Příloha 14: Průměrné pořadí hodnot ukazatelů vypočtených za jádra funkčních regionů

Velikostní kategorie	Nad 45 000 obyvatel	Ekonomická kategorie	Ukazatel	Průměrná roční změna počtu obyvatel v %				Průměrná roční intenzita bytové výstavby				
				Období	1997-2001	2002-2007	200-2011	2012-2016	1997-2001	2002-2007	200-2011	2012-2016
							Silná	31,25	62,25	83,25	99,75	64,75
			Průměrná	60,00	77,20	75,60	98,80	55,80	71,20	84,40	71,80	
			Slabší	52,64	55,91	48,00	51,00	22,45	28,27	33,91	46,45	
	20 000 - 45 000 obyvatel		Silná	67,44	77,22	68,78	79,22	58,67	80,67	73,11	61,22	
			Průměrná	61,07	44,27	54,80	59,73	59,20	50,73	61,33	55,87	
			Slabší	42,75	43,67	24,17	30,33	32,83	31,50	37,58	43,50	
	12 000 - 20 000 obyvatel		Silná	63,44	71,56	96,22	84,67	61,00	70,22	77,00	73,44	
			Průměrná	59,33	72,44	57,89	57,67	68,56	78,44	68,22	62,00	
			Slabší	54,50	62,80	71,00	61,20	70,20	62,80	38,90	37,50	
	Pod 12 000 obyvatel		Silná	67,54	71,69	65,31	55,38	73,92	73,92	68,77	74,31	
			Průměrná	63,15	50,23	58,77	55,23	68,62	60,46	60,62	57,62	
			Slabší	73,43	37,29	31,86	20,71	83,86	42,14	42,71	59,14	

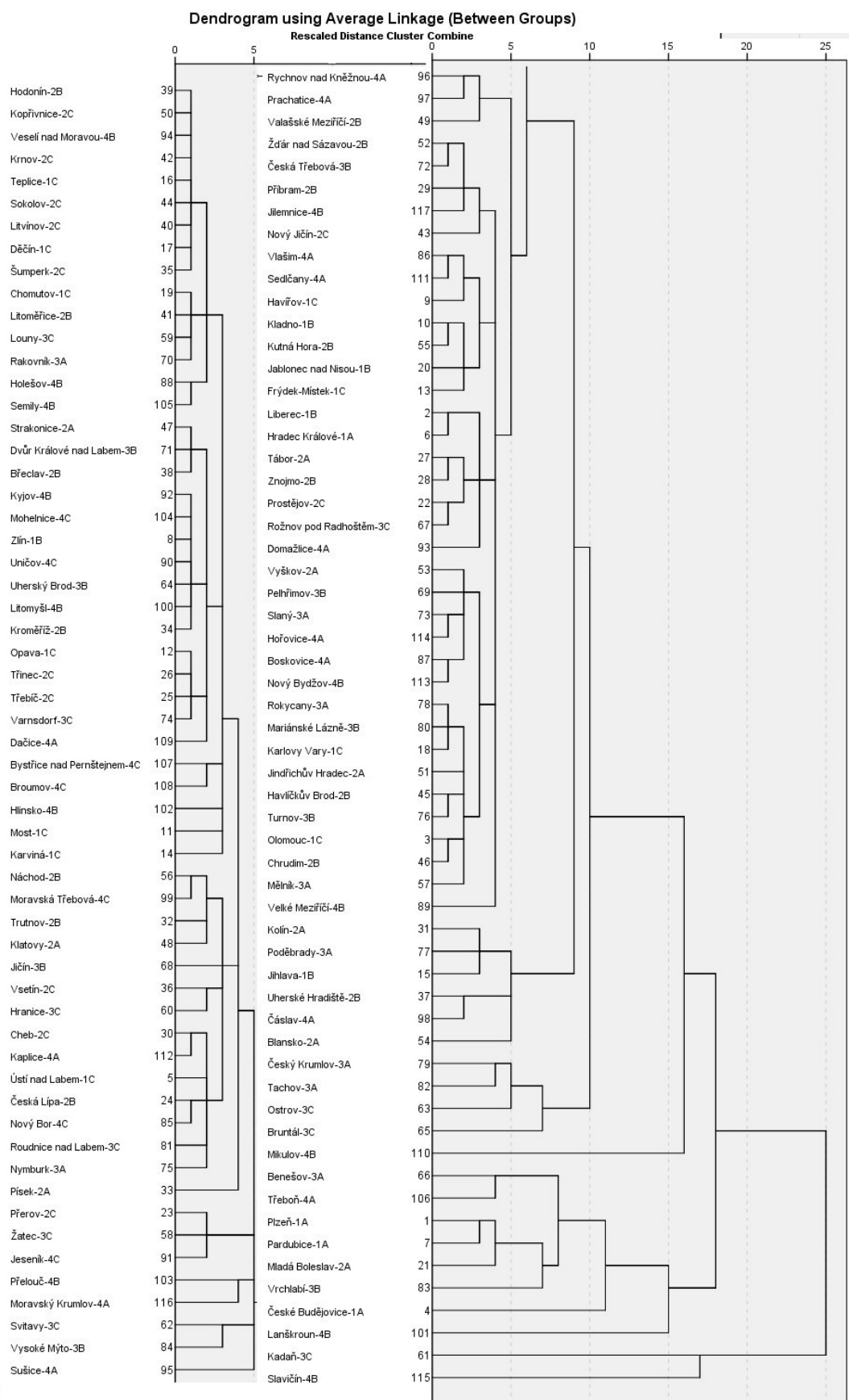
Zdroj: ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Vypočteno v programu SPSS

Příloha 15: Dendrogram vypočtený na základě všech ukazatelů

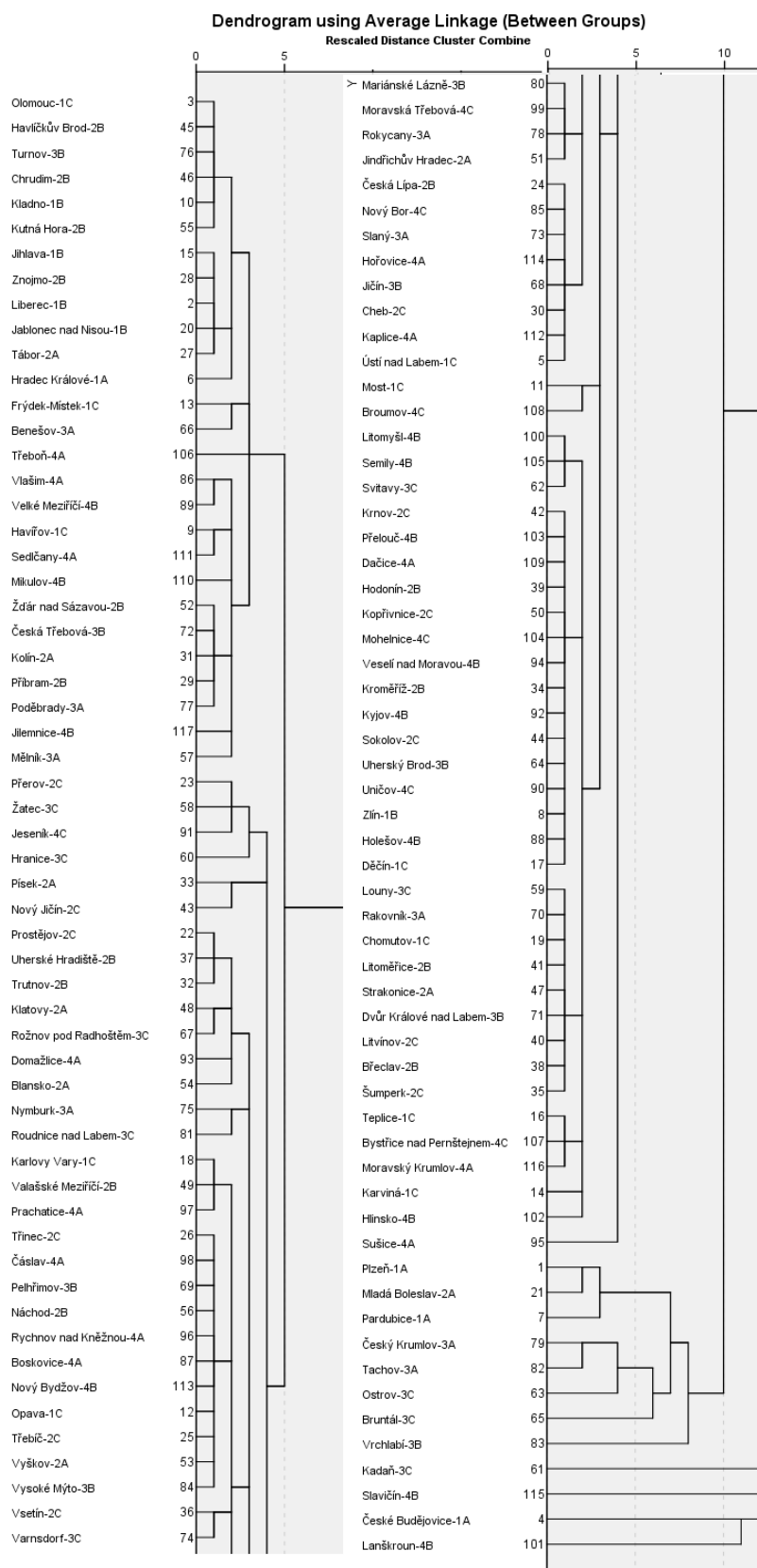
Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: Kód za názvem města udává jeho původně vymezenou kategorii (1 = nad 45 000 obyvatel, 2 = 20 000 – 45 000 obyvatel, 3 = 12 000 – 20 000 obyvatel, 4 = pod 12 000 obyvatel, A = ekonomicky silná, B = ekonomicky průměrná, C = ekonomicky slabší), číslo vpravo značí sestupné pořadí podle počtu obyvatel v roce 2016

Příloha 16: Dendrogram vypočtený na základě ukazatelů za jádra a zázemí

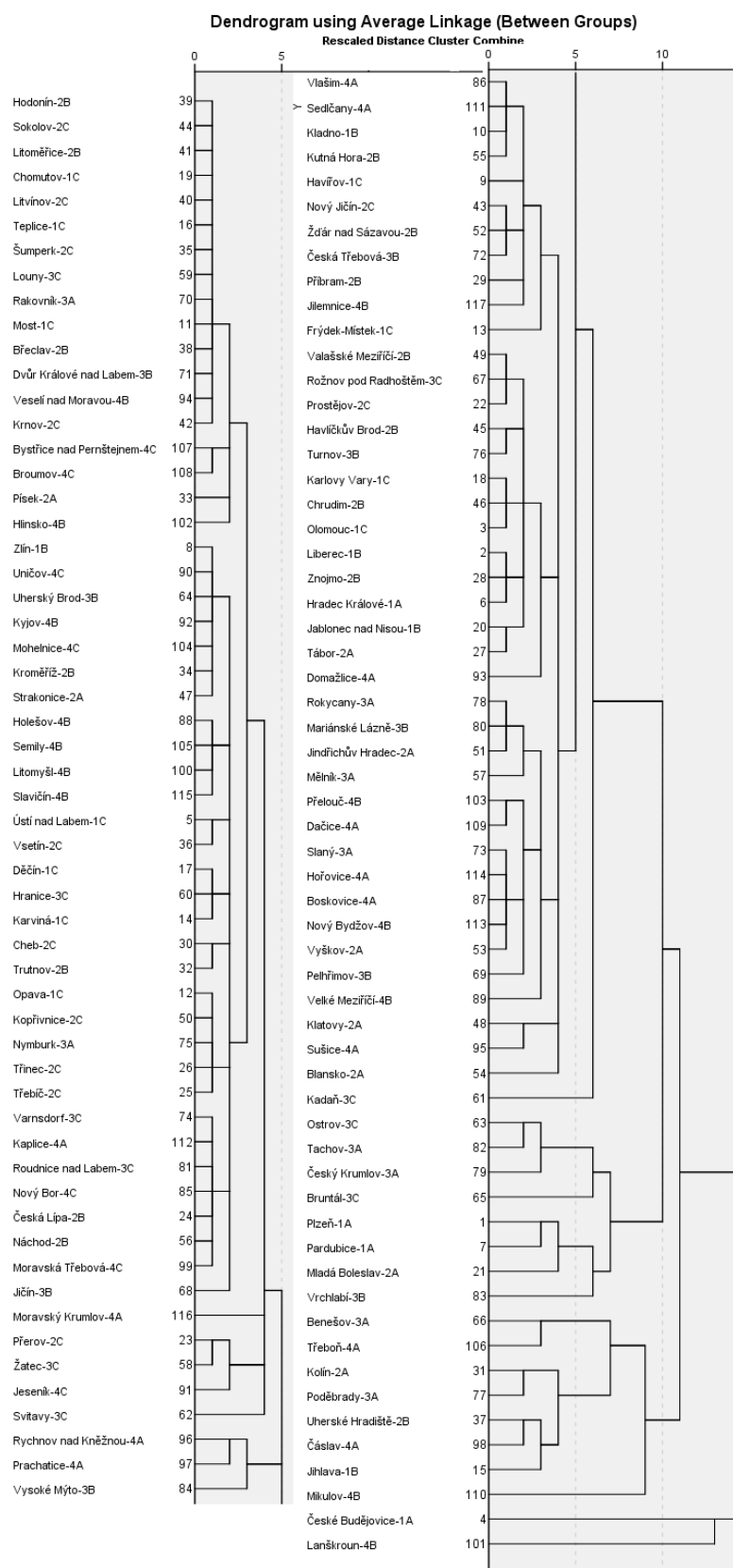
Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: viz příloha 15

Příloha 17: Dendrogram vypočtený na základě ukazatelů pouze za zázemí

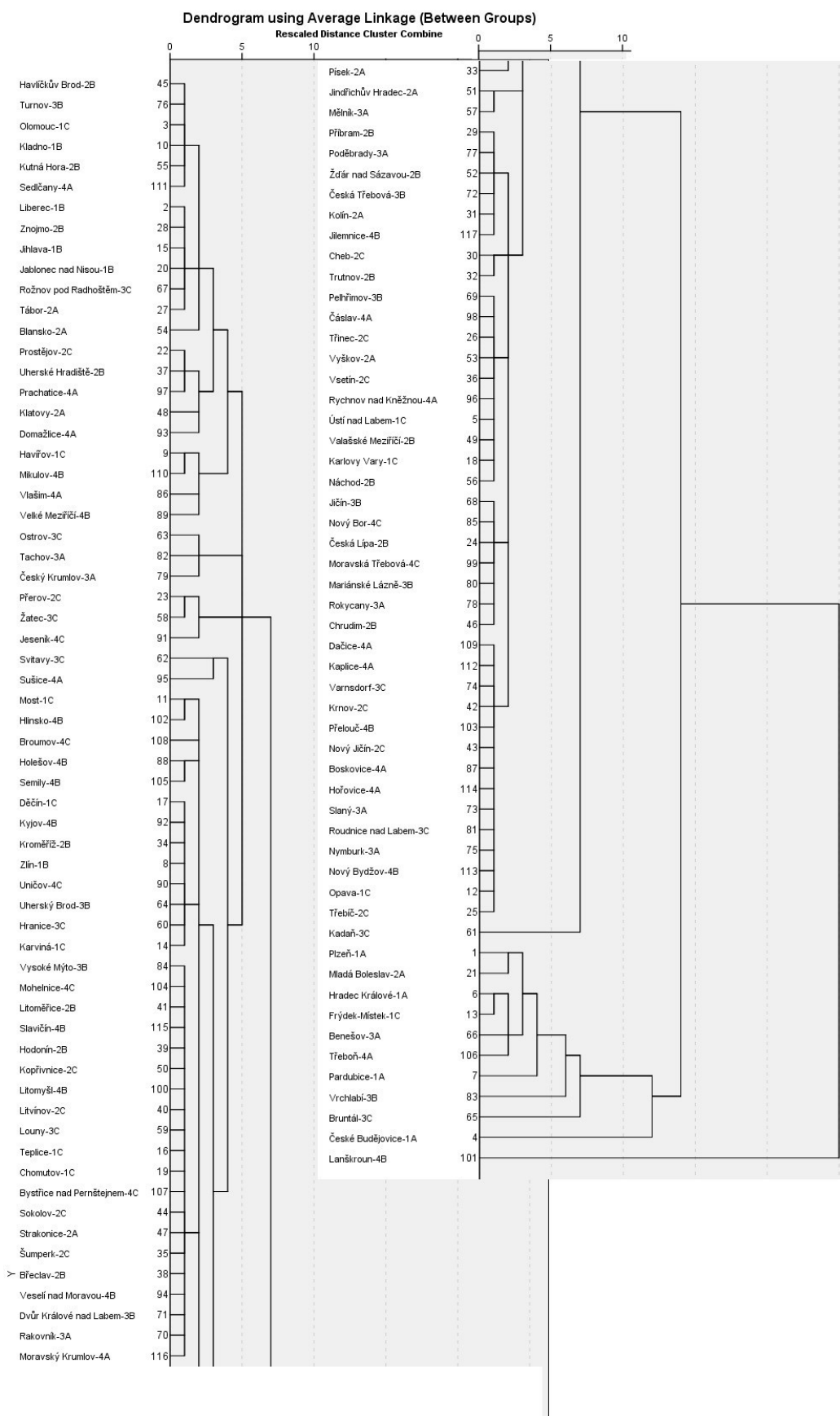
Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: viz příloha 15

Příloha 18: Dendrogram vypočtený na základě ukazatelů za bytovou výstavbu v jádrech a zázemích funkčních regionů

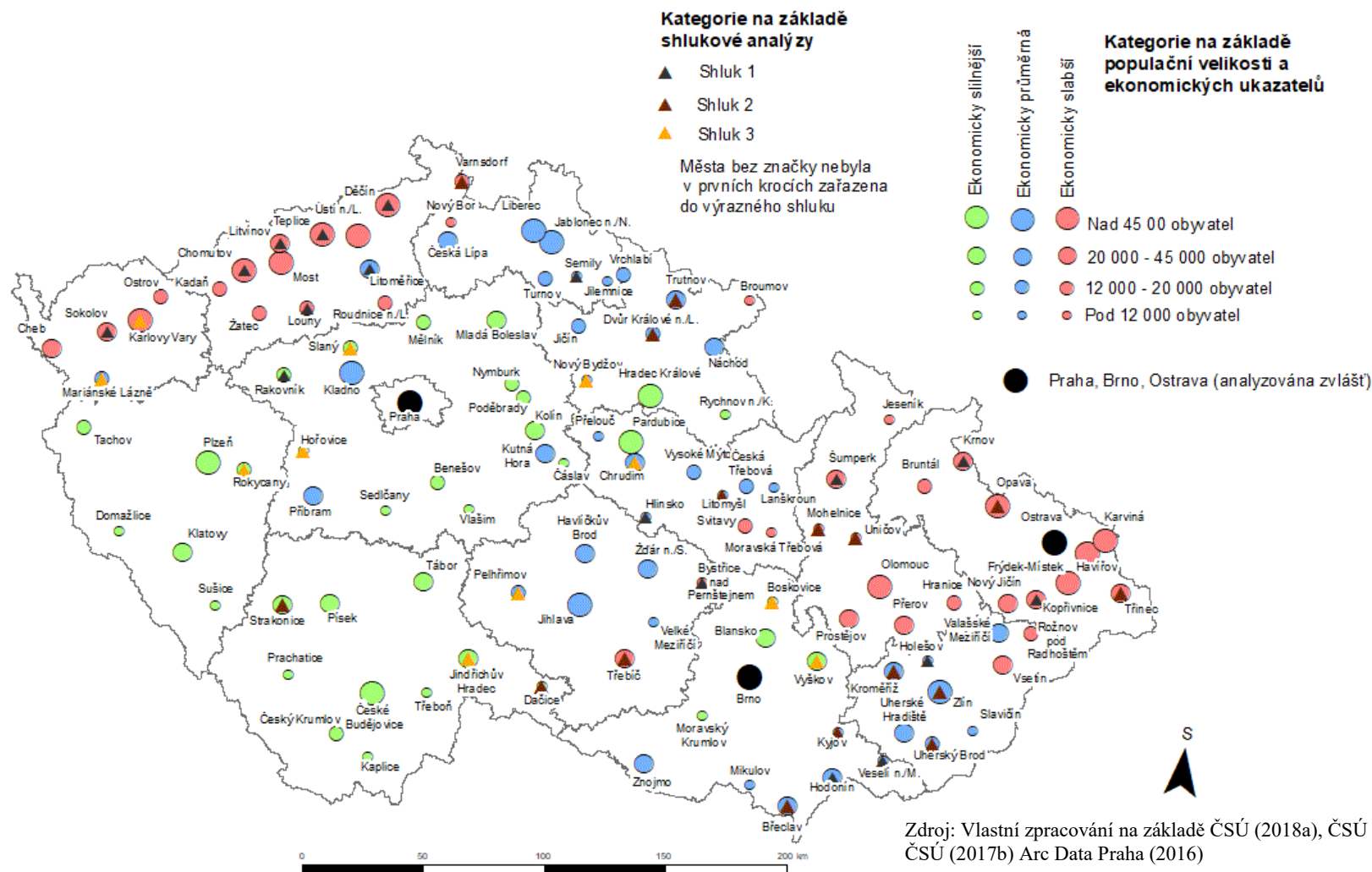
Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: viz příloha 15

Příloha 19: Dendrogram vypočtený na základě údajů za bytovou výstavbu v zázemí a jeho užším vymezení

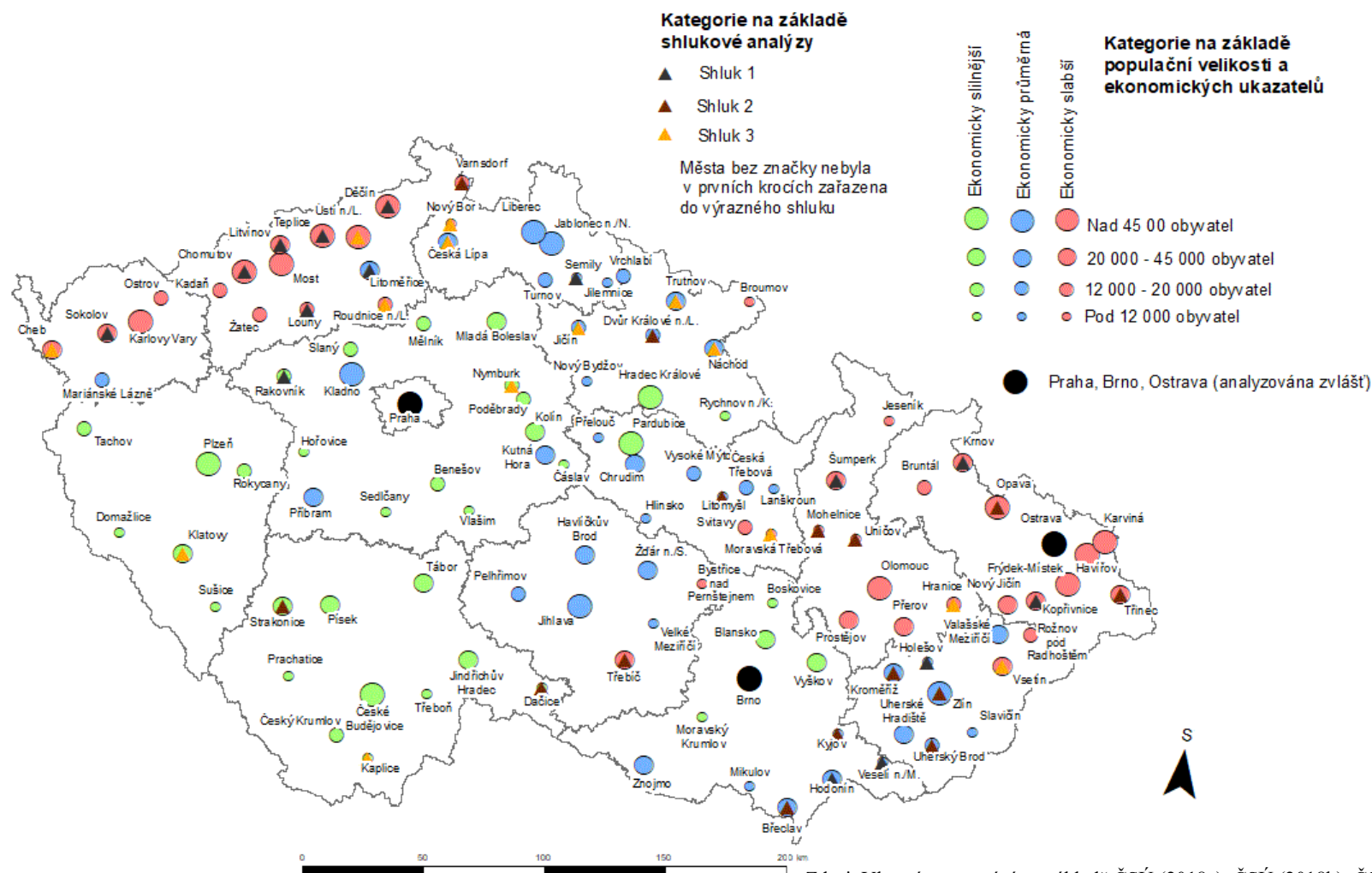

Zdroj: Vlastní výpočet v programu SPSS na základě ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b), Poznámka: viz příloha 15

Příloha 20: Znázornění vymezených shluků na základě údajů za bytovou výstavbu a změnu počtu obyvatel ve všech částech funkčního regionu v porovnání s předem vymezenými kategoriemi

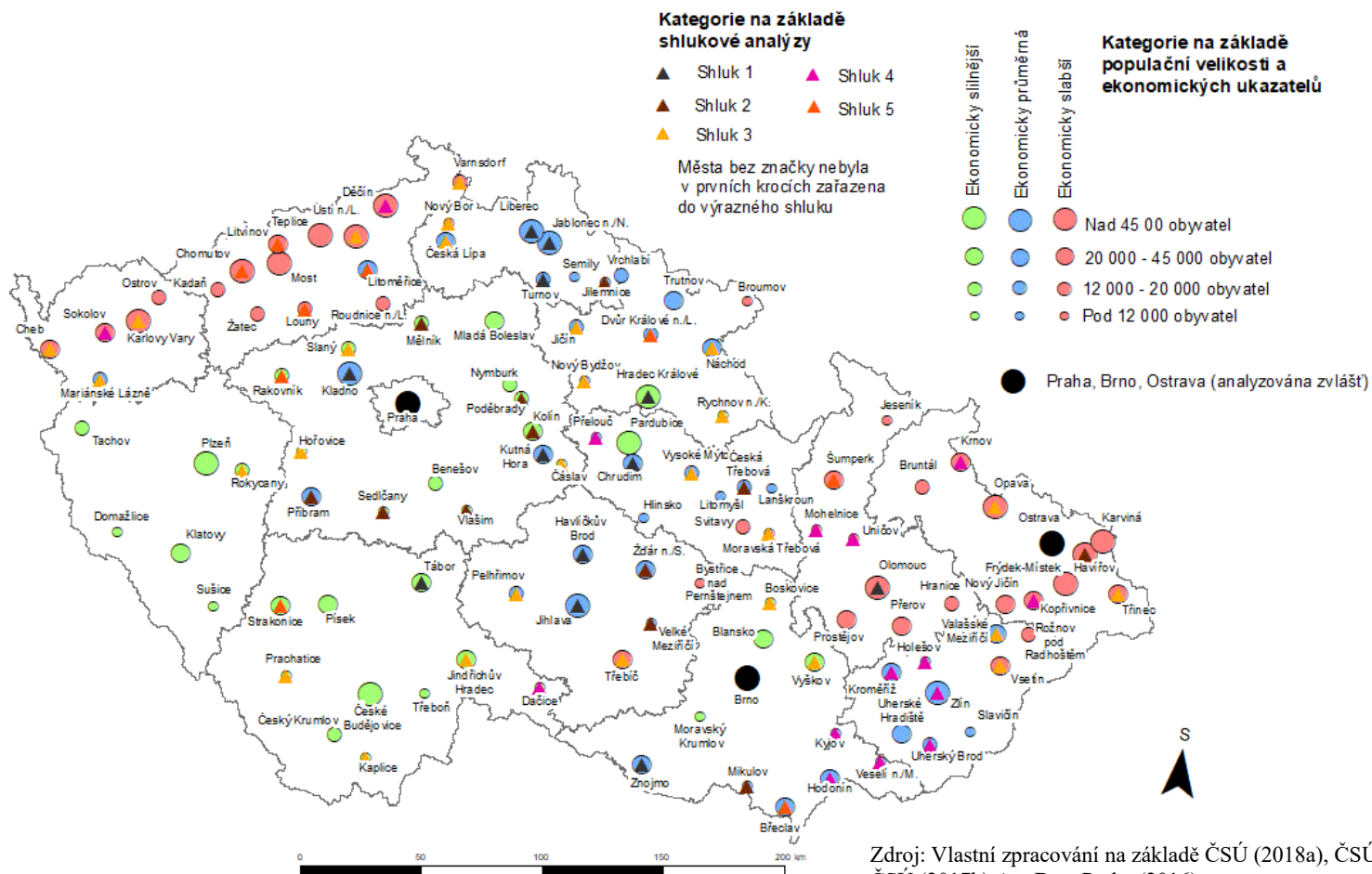

Příloha 21: Znázornění vymezených shluků na základě údajů o vývoji bytové výstavby a počtu obyvatel za jádra a zázemí v porovnání s předem vymezenými kategoriemi

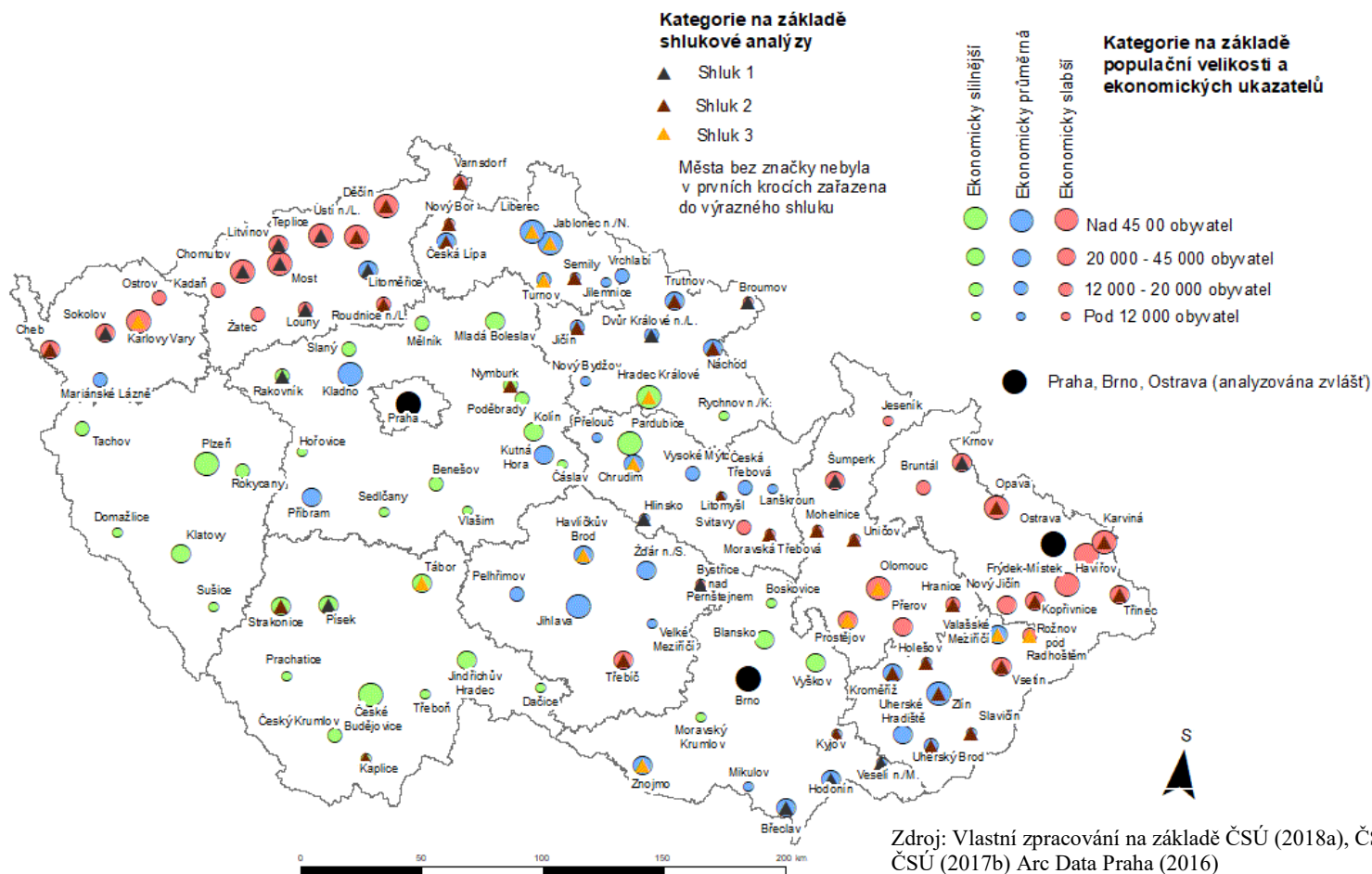
Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČSÚ (2018a), ČSÚ (2018b), ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b) Arc Data Praha (2016)

Příloha 22: Znázornění shluků vymezených na základě údajů o vývoji bytové výstavby a populačních změnách v zázemí a užším zázemí v porovnání s původně vymezenými kategoriemi

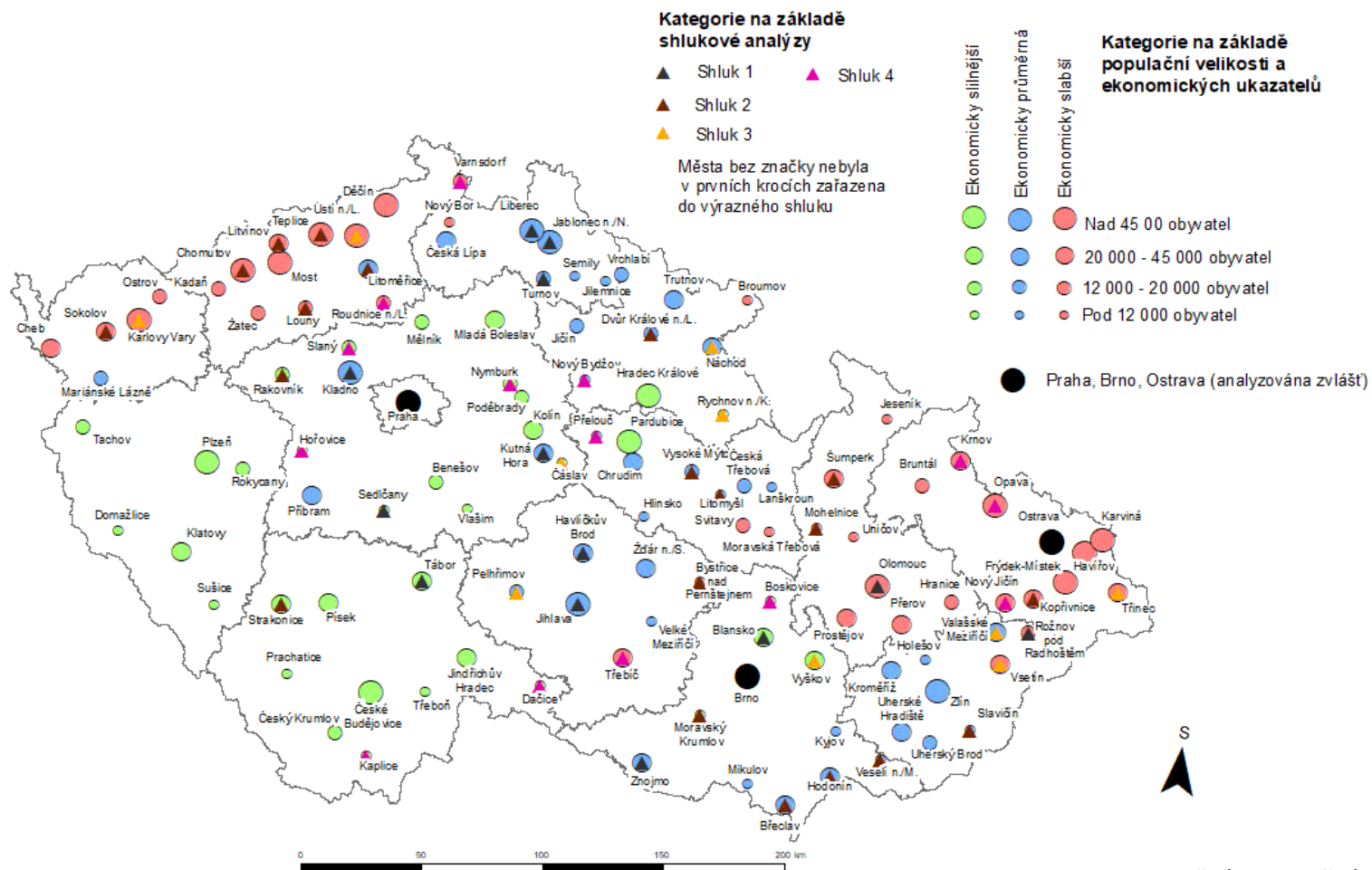

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČSÚ (2018a), ČSÚ (2018b), ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b) Arc Data Praha (2016)

Příloha 23: Znázornění shluků vymezených na základě údajů o bytové výstavbě v jádrech, zázemích a užších zázemích v porovnání s původně vymezenými kategoriemi

Příloha 24: Znárodnění shluků vymezených na základě údajů o bytové výstavbě v zázemí a užším zázemí v porovnání s původně vymezenými kategoriemi

Zdroj: Vlastní zpracování na základě ČSÚ (2018a), ČSÚ (2018b), ČSÚ (2017a), ČSÚ (2017b) Arc Data Praha (2016)